

|| SRI HAYAVADANA RANGAVITTALA GOPINATHAYA NAMAHA ||

Blessed by lord and with his devine grace, I am really pleased to publish this Magnanimous Work of Sri Archaya Madhwa. It is only a humble effort to make available this Great work to Sadhakas who are interested in the noble path of propagating Acharya Madhwa's Philosophy

With great humility, I solicit the readers to bring to the notice of publisher any inadvertant typographical mistakes that would have crept in, despite great care. I would only be pleased to correct the same in the next versions. Publisher is also deeply indebted for any suggestions to improve the same. Users can freely download and use this for reading and publication . If required, the users can also contact the publisher for editable version, to facilitate any value additions.

Contact: H K SRINIVASA RAO, NO 26, 2ND FLOOR, 15TH CROSS, NEAR VIDHYAPEETA CIRLE, ASHOKANAGAR, BANGALORE 560050. PH NO. 26615951, 9901971176, 8095551774, Email : srkarc@gmail.com

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸುಕೃತದ ಫಲವಾಗಿ ಮಧ್ವಮತದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಲು, ಪ್ರೇಮಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ನನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ, ಈ ಸಾಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿದ, ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳಾದ, ದಿವಂಗತರಾದ, ಲಲಿತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಹೆಚ್ ಆರ್ ಅವರ ಸವಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ “ಈ ಸರ್ವಮೂಲ ಯಜ್ಞ”

“ಮಾತ್ರದೇವೋ ಭವ - ಪಿತೃದೇವೋಭವ - ಆಚಾರ್ಯದೇವೋಭವ”

Editing history

Sr	Date	Nature	Remarks
1	15/12/2011	Completion	First round typing
2	18/12/2011	Proof Correction	Thanks to MS Venugopal for making First Round Proof reading & pointing out corrections required
3	25/12/2011	Correction started	By self
4	15/01/2012	Correction Completed	First Round Correction Completed.

ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಮ್ (ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಸಮೇತಮ್)

ಪ್ರಥಮಾದ್ಯಾಯಃ (ಸಮನ್ವಯಾದ್ಯಾಯಃ) || 01-01 ||

ಪ್ರಥಮಃ ಪಾದಃ || 01-01 ||

ನಾರಾಯಣಂ ಗುಣೈಃ ಸರ್ವೈರುದೀರ್ಣಂ ದೋಷವರ್ಜಿತಮ್ |

ಜ್ಞೇಯಂ ಗಮ್ಯಂ ಗುರೂಂಶ್ಚಾಪಿ ನತ್ವಾ ಸೂತ್ರಾರ್ಥ ಉಚ್ಯತೇ ||

ದ್ವಾಪರೇ ಸರ್ವತ್ರ ಜ್ಞಾನ ಆಕುಲೀಭೂತೇ ತನ್ನಿರ್ಣಯಾಯ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರೇನ್ವಾದಿಭಿರರ್ಥಿತೋ
ಭಗವಾನ್ ನಾರಾಯಣೋ ವ್ಯಾಸತ್ವೇನಾವತತಾರ | ಅಥೇಷ್ವಾನಿಷ್ಠಪ್ರಾಪ್ತಿಪರಿಹಾರೇಚ್ಛೂನಾಂ
ತದ್ಯೋಗಮವಿಜಾನತಾಂ ತಜ್ಞಾ ಪನಾರ್ಥಂ ವೇದಮುತ್ಸನ್ನಂ ವ್ಯಾಜಯಂಶ್ಚತುರ್ಧಾ ವ್ಯಭಜತ್ |
ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಧೈಕಶತಧಾ ಸಹಸ್ರಧಾ ದ್ವಾದಶಧಾ ಚ | ತದರ್ಥನಿರ್ಣಯಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣಿ
ಚಕಾರ |

ತಚ್ಚೋಕ್ತಂ ಸ್ವಾನ್ವೇ -

ನಾರಾಯಣಾದ್ವಿನಿಷ್ಠನ್ನಂ ಜ್ಞಾನಂ ಕೃತಯುಗೇ ಸ್ಥಿತಮ್ |

ಕಿಂಚಿತ್ ತದನ್ಯಥಾ ಜಾತಂ ತ್ರೇತಾಯಾಂ ದ್ವಾಪರೇಽಖಿಲಮ್ ||

ಗೌತಮಸ್ಯ ಋಷೇಃ ಶಾಪಾಜ್ಞಾನೇ ತ್ವಜ್ಞಾನತಾಂ ಗತೇ |

ಸಹ್ಯೇರ್ಣಬುದ್ಧಯೋ ದೇವಾ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಪುರಸ್ಸರಾಃ ||

ಶರಣ್ಯಂ ಶರಣಂ ಜಗ್ಮುರ್ನಾರಾಯಣಮನಾಮಯಮ್ |

ತೈರ್ವಿಜ್ಞಾಪಿತಕಾರ್ಯಸ್ತು ಭಗವಾನ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||

ಅವತೀರ್ಣೋ ಮಹಾಯೋಗೀ ಸತ್ಯವತ್ಯಾಂ ಪರಾಶರಾತ್ |

ಉತ್ಸನ್ನಾನ್ ಭಗವಾನ್ ವೇದಾನುಜ್ಞಹಾರ ಹರಿಃ ಸ್ವಯಮ್ ||

ಚತುರ್ಧಾ ವ್ಯಭಜತ್ ತಾಂಶ್ಚ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಧಾ ಪುನಃ |

ಶತಧಾ ಚೈಕಧಾ ಚೈವ ತಥೈವ ಚ ಸಹಸ್ರಧಾ ||

ಕೃಷ್ಣೋ ದ್ವಾದಶಧಾ ಚೈವ ಪುನಸ್ತಸ್ಯಾರ್ಥವಿತ್ತಯೇ |

ಚಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣಿ ಯೇಷಾಂ ಸೂತ್ರತ್ವಮಿಷ್ಟಸಾ ||

ಅಲ್ಪಾಕ್ಷರಮಸನ್ನಿಗ್ಧಂ ಸಾರವದ್ವಿಶ್ವತೋಮುಖಮ್ |

ಅಸ್ತೋಭಮನವದ್ಯಂ ಚ ಸೂತ್ರಂ ಸೂತ್ರವಿದೋ ವಿದುಃ ||

ನಿರ್ವಿಶೇಷಿತಸೂತ್ರತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಸ್ಯ ಚಾಪ್ಯತಃ |

ಯಥಾ ವ್ಯಾಸತ್ವಮೇಕಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾನ್ಯೇ ವಿಶೇಷಣಾತ್ ||

ಸವಿಶೇಷಣಸೂತ್ರಾಣಿ ಹೃಪರಾಣಿ ವಿದೋ ವಿದುಃ |

ಮುಖ್ಯಸ್ಯ ನಿರ್ವಿಶೇಷೇಣ ಶಬ್ದೋಽನ್ಯೇಷಾಂ ವಿಶೇಷತಃ ||

ಇತಿ ವೇದವಿದಃ ಪ್ರಾಹುಃ ಶಬ್ದತತ್ತ್ವಾರ್ಥವೇದಿನಃ |
ಸೂತ್ರೇಷು ಯೇಷು ಸರ್ವೇಽಪಿ ನಿರ್ಣಯಾಃ ಸಮುದೀರಿತಾಃ ||
ಶಬ್ದಜಾತಸ್ಯ ಸರ್ವಸ್ಯ ಯತ್ರ ಮಾಣಶ್ಚ ನಿರ್ಣಯಃ |
ಏವಂ ವಿಧಾನಿ ಸೂತ್ರಾಣಿ ಕೃತ್ವಾ ವ್ಯಾಸೋ ಮಹಾಯಶಾಃ ||
ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿದೇವೇಷು ಮನುಷ್ಯಪಿತೃಪಕ್ಷಿಷು |
ಜ್ಞಾನಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಭಗವಾನ್ ಕ್ರೀಡತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ | 'ಇತ್ಯಾದಿ |

ಓಂ ಓಂ ಅಥಾತೋ ಬ್ರಹ್ಮಜಿಜ್ಞಾಸಾ ಓಂ || 01-01 ||

'ಅಥ' ಶಬ್ದೋ ಮುಖ್ಯಾರ್ಥೋಽಧಿಕಾರಾನಂತರ್ಯಾರ್ಥಶ್ಚ |
'ಅತಃ ಶಬ್ದೋ ಹೇತ್ವರ್ಥಃ'|

ಉಕ್ತಂ ಚ ಗಾರುಡೇ -

ಅಥಾತಃ ಶಬ್ದಪೂರ್ವಾಣಿ ಸೂತ್ರಾಣಿ ನಿಖಿಲಾನ್ಯಪಿ |
ಪ್ರಾರಭಂತೇ ನಿಯತ್ಯೈವ ತತ್ ಕಿಮತ್ರ ನಿಯಾಮಕಮ್ ||
ಕಶ್ಚಾರ್ಥಶ್ಚ ತಯೋರ್ವಿಧ್ವನ್ ಕಥಮುತ್ತಮತಾ ತಯೋಃ |
ಏತದಾಖ್ಯಾಹಿ ಮೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಯಥಾ ಜ್ಞಾನ್ಯಾಮಿ ತತ್ತ್ವತಃ ||
ಏವಮುಕ್ತೋ ನಾರದೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪ್ರೋವಾಚ ಸತ್ತಮಃ |
ಆನಂತರ್ಯೇಽಧಿಕಾರಸ್ಯ ಮುಖ್ಯಾರ್ಥೇ ತಥೈವ ಚ ||
ಅತಶಬ್ದಸ್ತಃ ಶಬ್ದೋ ಹೇತ್ವರ್ಥೇ ಸಮುದೀರಿತಃ |
ಪರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಸಾದಾದಿತಿ ವಾ ಭವೇತ್ ||
ಸ ಹಿ ಸರ್ವಮನೋವೃತ್ತಿಪ್ರೇರಕಃ ಸಮುದಾಹೃತಃ |
ಸಿಸೃಕ್ಷೋಃ ಪರಮಾಧ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಥಮಂ ದ್ವೌ ವಿನಿಸೃತೌ ||
ಓಜ್ಞಾರಶ್ಚಾರ್ಥಶಬ್ದಶ್ಚ ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕೌ ಕ್ರಮಾತ್ |
ತದೇತುತ್ವಂ ವದಂಶ್ಚಾಪಿ ತೃತೀಯೋಽತ ಉದಾಹೃತಃ||
ಅಕಾರಃ ಸರ್ವವಾಗಾತ್ಮಾ ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಭಿಧಾಯಕಃ |
ತಥೌ ಪ್ರಾಣಾತ್ಮಕೌ ಪ್ರೋಕ್ತೌ ವ್ಯಾಪ್ತಿಸ್ಥಿತಿವಿಧಾಯಕೌ ||
ಅತಶ್ಚ ಪೂರ್ವಮುಚ್ಚಾರ್ಯಾಃ ಸರ್ವ ಏತೇ ಸತಾಂ ಮತಾಃ |
ಅಥಾತಃಶಬ್ದಯೋರೇವಂ ವೀರ್ಯಮಾಜ್ಞಾಯ ತತ್ತ್ವತಃ ||
ಸೂತ್ರೇಷು ತು ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಾಸ್ತಾವೇವಾದೌ ಪ್ರಯುಜ್ವತೇ' ಇತಿ||

ಅಧಿಕಾರಶ್ಲೋಕೋ ಭಾಗವತತನ್ತ್ರೇ -

ಮನ್ನಮಧ್ಯೋತ್ತಮತ್ವೇನ ತ್ರಿವಿಧಾ ಹ್ಯಧಿಕಾರಿಣಃ |
ತತ್ರ ಮನ್ನಾ ಮನುಷ್ಯೇಷು ಯ ಉತ್ತಮಗಣಾ ಮತಾಃ ||
ಮಧ್ಯಮಾ ಋಷಿಗನ್ನರ್ವಾ ದೇವಾಸ್ತತ್ರೋತ್ತಮಾ ಮತಾಃ |
ಇತಿ ಜಾತಿಕೃತೋ ಭೇದಸ್ತಥಾನ್ಯೋ ಗುಣಪೂರ್ವಕಃ ||
ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ಪರಮೇ ವಿಷ್ಣು ಯಸ್ತ್ವಧ್ಯಯನವಾನ್ ನರಃ |
ಅಥಮಃ ಶಮಾದಿಸಂಯುಕ್ತೋ ಮಧ್ಯಮಃ ಸಮುದಾಹೃತಃ ||
ಅಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಮ್ನಪರ್ಯಂತಮಸಾರಂ ಚಾಪ್ಯನಿತ್ಯಕಮ್ |
ವಿಜ್ಞಾಯ ಜಾತವೈರಾಗ್ಯೋ ವಿಷ್ಣುಪಾದೈಕಸಂಶ್ರಯಃ ||
ಸ ಉತ್ತಮೋಽಧಿಕಾರೀ ಸ್ಯಾತ್ ಸನ್ನ್ಯಸ್ತಾಖಿಲಕರ್ಮವಾನ್ ಇತಿ |

‘ಅಧ್ಯಯನಮಾತ್ರವತಃ’, ‘ನಾವಿಶೇಷಾತ್’ ಇತಿ ಚೋಪರಿ |

‘ಶಾನ್ತೋ ದಾಂತ ಉಪರತಸ್ತಿತಿಕ್ಷುಃ ಸಮಾಹಿತೋ ಭೂತ್ವಾಸ್ತನ್ಯೇವಾಸ್ತಾನಂ
ಪಶ್ಯೇತ್’

"ಪರೀಕ್ಷ್ಯ ಲೋಕಾನ್ ಕರ್ಮಚಿತಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಿರ್ವೇದಮಾಯಾತ್ | ನಾಸ್ತಕೃತಃ
ಕೃತೇನ | ತದ್ವಿಜ್ಞಾನಾರ್ಥಂ ಸ ಗುರುಮೇವಾಭಿಗಚ್ಛೇತ್ ಸಮಿತ್ಪಾಣಿಃ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಂ
ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠಮ್ | ಯಮೇವೈಷ ವೃಣುತೇ ತೇನ ಲಭ್ಯಸ್ತಸ್ಯೈಷ ಆತ್ಮಾ ವಿವೃಣುತೇ ತನೂಂ
ಸ್ವಾಮ್ | "

“ ಯಸ್ಯ ದೇವೇ ಪರಾ ಭಕ್ತಿಯಥಾ ದೇವೇ ತಥಾ ಗುರೌ |

ತಸ್ಯೈತೇ ಕಥಿತಾ ಹ್ಯರ್ಥಾಃ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ ||” ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಭ್ಯಶ್ಚ ||

ವ್ಯೋಮಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಚ -

ಅನ್ಯಜಾ ಅಪಿ ಯೇ ಭಕ್ತಾ ನಾಮಜ್ಞಾನಾಧಿಕಾರಿಣಃ |
ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರಬ್ರಹ್ಮಬನ್ನೂನಾಂ ತನ್ನಜ್ಞಾನೇಽಧಿಕಾರಿತಾ ||
ಏಕದೇಶೇ ಪರೋಕ್ಷೇ ತು ನ ತು ಗ್ರನ್ಥಪುರಸ್ಸರೇ |
ತ್ಯೈವರ್ಣಿಕಾನಾಂ ವೇದೋಕ್ಷೇ ಸಮ್ಯಗ್ಭಕ್ತಿಮತಾಂ ಹರೌ ||
ಅಹುರಪ್ಯುತ್ತಮಸ್ತ್ರೀಣಾಮಧಿಕಾರಂ ತು ವೈದಿಕೇ |
ಯಥೋರ್ವಶೀ ಯಮೀ ಚೈವ ಶಚ್ಯಾದ್ಯಾಶ್ಚ ತಥಾಪರಾ || ಇತಿ ||
ಯತೋ ನಾರಾಯಣಪ್ರಸಾದಮೃತೇ ನ ಮೋಕ್ಷಃ, ನ ಚ ಜ್ಞಾನಂ
ವಿನಾಽತ್ಯರ್ಥಪ್ರಸಾದಃ, ಅತೋ ಬ್ರಹ್ಮಜಿಜ್ಞಾಸಾಕರ್ತವ್ಯಾ |
ಯತ್ರಾನವಸರೋಽನ್ಯತ್ರ ಪದಂ ತತ್ರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ |

ವಾಕ್ಯಂ ವೇತಿ ಸತಾಂ ನೀತಿಃ ಸಾವಕಾಶೇ ನ ತದ್ಭವೇತ್ || ಇತಿ
ಬ್ರಹ್ಮಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |

‘ತಮೇವಂ ವಿದ್ವಾನಮೃತ ಇಹ ಭವತಿ | ನಾನ್ಯಃ ಪನ್ನಾ ಅಯನಾಯ ವಿದ್ಯತೇ’ ||

‘ಪ್ರಿಯೋ ಹಿ ಜ್ಞಾನಿನೋಽತ್ಯರ್ಥಮಹಂ ಸ ಚ ಮಮ ಪ್ರಿಯಃ’ |

‘ಯಮೇವೈಷ ವ್ಯಣುತೇ ತೇನ ಲಭ್ಯಃ’ |

‘ಆತ್ಮಾವಾಸರೇ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಃ ಶ್ರೋತವ್ಯೋ ಮನ್ತವ್ಯೋ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸಿತವ್ಯಃ’ –

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಭ್ಯಃ |

‘ಕರ್ಮಣಾತ್ವಧಮಃ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಪ್ರಸಾದಃ ಶ್ರವಣಾದಿಭಿಃ |

ಮಧ್ಯಮೋ ಜ್ಞಾನಸಮ್ಪತ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಸಾದಸ್ತೂತ್ರಮೋ ಮತಃ ||

ಪ್ರಸಾದಾತ್ತ್ವಧಮಾದ್ವಿಷ್ಟೋಃ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |

ಮಧ್ಯಮಾಜ್ಞಾನಲೋಕಾದಿರುತ್ತಮಸ್ತೇವ ಮುಕ್ತಿಧಃ ||

ಶ್ರವಣಂ ಮನನಂ ಚೈವ ಧ್ಯಾನಂ ಭಕ್ತಿಸ್ತಥೈವ ಚ |

ಸಾಧನಂ ಜ್ಞಾನಸಮ್ಪತ್ತೌ ಪ್ರಧಾನಂ ನಾನ್ಯದಿಷ್ಟತೇ ||

ನ ಚೈತಾನಿ ವಿನಾ ಕಶ್ಚಿಜ್ಞಾನಮಾಪ ಕುತಶ್ಚನ’ | ಇತಿ ನಾರದೀಯೇ |

‘ಬ್ರಹ್ಮ’ ಶಬ್ದಶ್ಚ ವಿಷ್ಣಾವೇವ -

‘ಯಮನ್ತಃ ಸಮುದ್ರೇ ಕವಯೋವಯಂತಿ ತದಕ್ಷರೇ ಪರಮೇ ಪ್ರಜಾಃ |

ಯತಃ ಪ್ರಸೂತಾ ಜಗತಃ ಪ್ರಸೂತೀ ತೋಯೇನ ಜೀವಾನ್ತ್ಯಸಸರ್ಜ ಭೂಮ್ಯಾಮ್’ –

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ’

‘ತದೇವರ್ತಂ ತದು ಸತ್ಯಮಾಹುಸ್ತದೇವ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಂ ಕವೀನಾಮ್’ ಇತಿ ಹಿ ಶ್ರುತಿಃ ||

‘ತನ್ನೋ ವಿಷ್ಣುಃ’ ಇತಿ ವಚನಾದ್ವಿಷ್ಟುರೇವ ಹಿ ತತ್ರೋಚ್ಯತೇ ||

ನ ಚೇತರಶಬ್ದಾತ್ ತತ್ರಾಪ್ತಿಃ -

‘ನಾಮಾನಿ ವಿಶ್ವಾಃಭಿ ನ ಸಂತಿ ಲೋಕೇ ಯದಾವಿರಾಸೀದನ್ಯತಸ್ಯ ಸರ್ವಮ್ |

ನಾಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಯಮಾವಿಶಂತಿ ತಂ ವೈ ವಿಷ್ಣುಂ ಪರಮಮುದಾಹರಂತಿ’ – ಇತಿ

ಭಾಲ್ಗವೇಯಶ್ರುತಿಃ ||

‘ಯೋ ದೇವಾನಾಂ ನಾಮಧಾ ಏಕ ಏವ ತಂ ಸಮೃಶ್ಚಂ ಭುವನಾ ಯನ್ತನ್ಯಾ’

ಇತ್ಯೇವಶಬ್ದಾನ್ನಾನ್ಯೇಷಾಂ ಸರ್ವನಾಮತಾ |

‘ಅಜಸ್ಯ ನಾಭಾವಧ್ಯೇಕಮರ್ಪಿತಂ ಯಸ್ಮಿನ್ ವಿಶ್ವಾನಿ ಭುವನಾನಿ ತಸ್ಯುಃ’

-ಇತಿ ವಿಷ್ಣೋರ್ಹಿ ಲಿಙ್ಗಮ್ |

ನ ಚ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ವಿನಾಽನ್ಯೋಽರ್ಥೋ ಯುಜ್ಯತೇ ||

‘ಅಜಸ್ಯ ನಾಭಾವಿತಿ ಯಸ್ಯ ನಾಭೇರಭೂಚ್ಛುತೇಃ ಪುಷ್ಕರಂ ಲೋಕಸಾರಮ್ ||
ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ವ್ಯಸ್ತಸಮಸ್ತವಿಶ್ವವಿಭೂತಯೇ ವಿಷ್ಣವೇ ಲೋಕಕರ್ತ್ರೇ’

ಇತಿ ಸ್ಥಾನೇ |

‘ಪರೋ ದಿವಾ ಪರ ಏನಾ ಪೃಥಿವ್ಯಾ’ ಇತಿ ಸಮಾಖ್ಯಾಶ್ರುತೌ ||

‘ಯಂ ಕಾಮಯೇ ತಂ ತಮುಗ್ರಂ ಕೃಣೋಮಿ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ತಮೃಷಿಂ ತಂ
ಸುಮೇಧಾಮ್’ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ‘ಮಮ ಯೋನಿರಪ್ಸ್ವಂತಃ ಸಮುದ್ರೇ’ ಇತ್ಯಾಹ |

ಉಗ್ರೋ ರುದ್ರಃ | ಸಮುದ್ರೇಽಂತರ್ನಾರಾಯಣಃ | ಪ್ರಸಿದ್ಧತ್ವಾತ್ ಸೂಚಿತತ್ವಾಚ್ಚಾನ್ಯಾರ್ಥಸ್ಯ | ನ
ಚಾವಿರೋಧೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯತೇ | ಉಕ್ತಾನ್ಯಾಯೇನ ಚ ಶ್ರುತಯ ಏತಮೇವ ವದಂತಿ |

‘ವೇದೇ ರಾಮಾಯಣೇ ಚೈವ ಪುರಾಣೇ ಭಾರತೇ ತಥಾ |
ಆದಾವನೇ ಚ ಮಧ್ಯೇ ಚ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವತ್ರ ಗೀಯತೇ’

ಇತಿ ಹರಿವಂಶೇಷು ||

ನ ಚೇತರಗ್ರನ್ಥವಿರೋಧಃ .

‘ಏಷಂ ಮೋಹಂ ಸೃಜಾಮ್ಯಾಶು ಯೋ ಜನಾನ್ ಮೋಹಯಿಷ್ಯತಿ |
ತ್ವಂ ಚ ರುದ್ರ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮೋಹಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಕಾರಯ ||
ಅತಥ್ಯಾನಿ ವಿತಥ್ಯಾನಿ ದರ್ಶಯಸ್ವ ಮಹಾಭುಜ |
ಪ್ರಕಾಶಂ ಕುರು ಚಾತ್ಮಾನಾಮಪ್ರಕಾಶಂ ಚ ಮಾಂ ಕುರು’ ಇತಿ ವಾರಾಹ ವಚನಾತ್ ||

ಶೈವ ಚ ಸ್ಥಾನೇ -

‘ಶ್ವಪಚಾದಪಿ ಕಷ್ಟತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮೇಶಾನಾದಯಃ ಸುರಾಃ |
ತದೈವಾಚ್ಯುತ ಯಾನ್ಯೇವ ಯದೈವ ತ್ವಂ ಪರಾಜ್ಮುಖಃ’ ಇತಿ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ -

‘ನಾಹಂ ನ ಚ ಶಿವೋಽನ್ಯೇ ಚ ತಚ್ಚಕ್ರೇಕಾಂಶಭಾಗಿನಃ |
ಬಾಲಃ ಕ್ರೀಡನಕೈರ್ಯದ್ವತ್ ಕ್ರೀಡತೇಽಸ್ಮಾಭಿರಚ್ಯುತಃ’ ಇತಿ ||

ನ ಚ ವೈಷ್ಣವೇಷು ತಥಾ | ತಚ್ಚ’ಏಷ ಮೋಹಮ್’ ಇತ್ಯುಕ್ತಮ್ ||

|| ಇತಿ ಜಿಜ್ಞಾಸಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಓಂ ಜಿನ್ಮಾದ್ಯಸ್ಯ ಯತಃ ಓಂ || 02-02 ||

ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಸಂಹಾರನಿಯಮನಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಬನ್ಧಮೋಕ್ಷಾ ಯತಃ |

‘ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಸಂಹಾರಾ ನಿಯತಿರ್ಜ್ಞಾನಮಾವೃತಿಃ |
ಬನ್ಧಮೋಕ್ಷೌ ಚ ಪುರುಷಾದ್ಯಸ್ಮಾತ್ ಸ ಹರಿರೇಕರಾಟ್’ ಇತಿ ಸ್ಕಾನ್ಧೇ |
‘ಯತೋ ವಾ ಇಮಾನಿ ಭೂತಾನಿ ಜಾಯಂತೇ | ಯೇನ ಜಾತಾನಿ ಜೀವಂತಿ |
ಯತ್ರಯನ್ಯಭಿಸಂವಿಶಂತಿ | ತದ್ವಿಜಿಜ್ಞಾಸಸ್ವ | ತದ್ಬ್ರಹ್ಮ’ ಇತಿ |
ಯ ಉ ತ್ರಿಧಾತು ಪೃಥಿವೀಮುತ ದ್ಯಾಮೇಕೋ ದಾಧಾರ ಭುವನಾನಿ ವಿಶ್ವಾ |
ಚತುರ್ಭಿಸ್ಸಾಕಂ ನವತಿಂ ಚ ನಾಮಭಿಶ್ಚಕ್ರಂ ನ ವೃತ್ತಿಂ ವ್ಯತೀರಂ ವೀವಿಪತ್ |
‘ಪರೋ ಮಾತ್ರಯಾ ತನ್ವಾ ವೃಧಾನ ನ ತೇ ಮಹಿತ್ವಮನ್ವಶ್ಚುವಂತಿ |
ನ ತೇ ವಿಷ್ಣೋ ಜಾಯಮಾನೋ ನ ಜಾತೋ ದೇವ ಮಹಿಮ್ನಃ ಪರಮನ್ತಮಾಪ’ |
‘ಯೋ ನಃ ಪಿತಾ ಜನಿತಾ ಯೋ ವಿಧಾತಾ ಧಾಮಾನಿ ವೇದ ಭುವನಾನಿ ವಿಶ್ವಾ’

ಇತ್ಯಾದಿ ಚ ||೦೨||

|| ಇತಿ ಜನ್ಮಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅನುಮಾನತೋಽನ್ಯೇ ನ ಕಲ್ಪನೀಯಾಃ -

ಓಂ ಶಾಸ್ತ್ರಯೋನಿತ್ವಾತ್ ಓಂ || ೦೩-೦೩ ||

‘ನಾವೇದವಿನ್ಮನುತೇ ತಂ ಬೃಹಂತಂ ಸರ್ವಾನುಭೂಮಾತ್ಮಾನಂ ಸಾಮ್ಪರಾಯೇ’ ||
‘ಔಪನಿಷದಃ ಪುರುಷಃ’ ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಭ್ಯಃ ||

ನ ಚಾನುಮಾಮಸ್ಯ ನಿಯತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮ್ ||

‘ಶ್ರುತಿಸಾಹಾಯ್ಯರಹಿತಮನುಮಾನಂ ನ ಕುತ್ರಚಿತ್ |
ನಿಶ್ಚಯಾತ್ ಸಾಧಯೇದರ್ಥಂ ಪ್ರಮಾಣಾಂತರಮೇವ ಚ ||
ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಸಹಾಯಂ ಯತ್ ಪ್ರಮಾಣಾಂತರಮುತ್ತಮಮ್ |
ಪ್ರಮಾಣಪದವೀಂ ಗಚ್ಛೇನ್ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾವಿಚಾರಣಾ ||
ಪೂರ್ವೋತ್ತರಾವಿರೋಧೇನ ಕೋಽತ್ರಾರ್ಥೋಽಭಿಮತೋ ಭವೇತ್ |
ಇತ್ಯಾದ್ಯಮೂಹನಂ ತರ್ಕಃ ಶುಷ್ಕತರ್ಕಂ ತು ವರ್ಜಯೇತ್’ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೌರ್ಮೇ||

ಶಕ್ಯತ್ವಾಚ್ಚಾನುಮಾನಾನಾಂ ಸರ್ವತ್ರ |

‘ಸರ್ವತ್ರ ಶಕ್ಯತೇ ಕರ್ತುಮಾಗಮಂ ಹಿ ವಿನಾಽನುಮಾ |
ತಸ್ಮಾನ್ನ ಸಾ ಶಕ್ತಿಮತೀ ವಿನಾಗಮಮುದೀಕ್ಷಿತುಮ್ |’ ಇತಿ ವಾರಾಹೇ |
‘ರೇತೋ ಧಾತುರ್ವಟಕಣಿಕಾ ಘೃತಧೂಮಾಧಿವಾಸನಮ್ |
ಜಾತಿಸ್ಮೃತಿರಯಸ್ಕಾಂತಃ ಸೂರ್ಯಕಾನ್ತೋಽಮ್ಬುಭಕ್ಷಣಮ್ ||

ಪ್ರೇತ್ಯ ಭೂತಾಪ್ಯಯಶ್ಚೈವ ದೇವತಾಭ್ಯುಪಯಾಚನಮ್ |
ಮೃತೇ ಕರ್ಮನಿವೃತ್ತಿಶ್ಚ ಪ್ರಮಾಣಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಯಃ ||'
-ಇತಿ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮವಚನಾನ್ ನಾಸ್ತಿತ್ಯವಾದೋ ಯುಜ್ಯತೇ |

ದರ್ಶನಾಚ್ಚ ತಪ ಆಧಿಫಲಸ್ಯ ||

‘ಋಗ್ಯಜುಃಸಾಮಾಥರ್ವಾಶ್ಚ ಭಾರತಂ ಪಞ್ಚರಾತ್ರಕಮ್ |
ಮೂಲರಾಮಾಯಣಂ ಜೈವ ಶಾಸ್ತ್ರಮಿತ್ಯಭಿದೀಯತೇ ||
ಯಚ್ಚಾನುಕೂಲಮೇತಸ್ಯ ತಚ್ಚ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ |
ಅತೋಽನ್ಯೋ ಗ್ರಂಥವಿಸ್ತಾರೋ ನೈವ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಕುವರ್ತು ತತ್’||ಇತಿ ಸ್ಮಾನ್ತೇ ||
‘ನಾಜ್ಞ್ಯಂ ಯೋಗಃ ಪಾಶುಪತಂ ವೇದಾರಣ್ಯಕಮೇವ ಚ’|

ಇತ್ಯಾರಭ್ಯ, ವೇದಪಞ್ಚರಾತ್ರಯೋರೈಕ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯೇಣ ಪಞ್ಚರಾತ್ರಸ್ಯೈವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮುಕ್ತಮ್,
ಇತರೇಷಾಂ ಭಿನ್ನಮತತ್ವಂ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮೇಷ್ವಪಿ | ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಯೋನಿಃ
ಪ್ರಮಾಣಮಸ್ಯೇತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಯೋನಿ || 03 ||

|| ಇತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಯೋನಿತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ || 03 ||

ಅಜ್ಞಾನಾಂ ಪ್ರತೀಯಮಾನಮಪಿ ನೇತರೇಷಾಂ ಶಾಸ್ತ್ರಯೋನಿತ್ವಮ್ , ಕುತಃ ? |

ಓಂ ತತ್ತು ಸಮನ್ವಯಾತ್ ಓಂ || 04-04 ||

ಅನ್ವಯ ಉಪಪತ್ಯಾದಿ ಲಿಙ್ಗಮ್ |

ಉಕ್ತಂ ಚ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ -

‘ಉಪಕ್ರಮೋಪಸಂಹಾರಾವಭ್ಯಾಸೋಽಪೂರ್ವತಾ ಫಲಮ್
ಅರ್ಥವಾದೋಪಪತ್ತೀ ಚ ಲಿಙ್ಗಂ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯೇ’ ಇತಿ ||

‘ಉಪಕ್ರಮಾದಿತಾತ್ಪರ್ಯಲಿಙ್ಗೈಃ ಸಮ್ಯಕ್ ನಿರೂಪ್ಯಮಾಣೇ ತದೇವ ಶಾಸ್ತ್ರಗಮ್ಯಮ್ |

‘ಮಾಂ ವಿಧತ್ತೇಽಭಿದತ್ತೇ ಮಾಂ ವಿಕಲ್ಪೋಽಪೋಹ್ಯ ಇತ್ಯಹಮ್ |

ಇತ್ಯಸ್ಯಾ ಹೃದಯಂ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾನ್ಯೋ ಮದ್ವೇದ ಕಶ್ಚನ’ ಇತಿ ಭಾಗವತೇ || 04 ||

|| ಇತಿ ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 04 ||

ನನು’ಯತೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತನೇ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ’||

‘ಅಶಬ್ದಮಸ್ಪರ್ಶಮರೂಪಮವ್ಯಯಂ ತಥಾಽರಸಂ ನಿತ್ಯಮಗನ್ಧವಚ್ಚ ಯತ್’ ||

‘ಅವಚನೇನೈವ ಪ್ರೋವಾಚ’ ||

‘ಯದ್ವಾಚಾಽನಭ್ಯುದಿತಮ್ | ಯೇನ ವಾಗಭ್ಯುದ್ಯತೇ ||

ಯಜ್ಞೋತ್ರೇಣ ನ ಶೃಣೋತಿ ಯೇನ ಶೋತ್ರಮಿದಂ ಶ್ರುತಮ್
ಇತ್ಯಾದಿಭಿರ್ನ ತಚ್ಚಬ್ಧಗೋಚರಮ್ | ನೇತ್ಯಾಹ -

ಓಂ ಈಕ್ಷತೇರ್ನಾಶಬ್ಧಮ್ ಓಂ || 05-05 ||

‘ಸ ಏತನ್ಮಾಜ್ಞೀವಘನಾತ್ಪರಾತ್ಪರಂ ಪುರಿಶಯಂ ಪುರುಷಮೀಕ್ಷತೇ’||

‘ಆತ್ಮನೈವಾತ್ಮನಂ ಪಶ್ಯೇತ್ - ವಿಜ್ಞಾಯ ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಕುರ್ವೀತ್’

ಇತ್ಯಾದಿವಚನೈರೀಕ್ಷಣೀಯತ್ವಾದ್ವಾಚ್ಯಮೇವ | ಔಪನಿಷದತ್ವಾನ್ನಾವಚನೇನೇಕ್ಷಣಮ್ ||

‘ಸರ್ವೇ ವೇದಾ ಯತ್ಪದಮಾಮನಂತಿ ತಪಾಂಸಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಚ ಯದ್ವದಂತಿ’ ||

‘ವೇದೈಶ್ಚ ಸರ್ವೈರಹಮೇವ ವೇದ್ಯೋ ವೇದಾಂತಕೃದ್ವೇದವಿದೇವ ಚಾಹಮ್’ ಇತ್ಯಾದಿ
ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಭ್ಯಶ್ಚ ||

ಅವಾಚ್ಯತ್ವಾದಿಕಂ ತ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧತ್ವಾತ್ ||

‘ನ ತದೀದೃಗಿತಿ ಜ್ಞೇಯಂ ನ ವಾಚ್ಯಂ ನ ಚ ತರ್ಕ್ಯತೇ |

ಪಶ್ಯನ್ನೋಽಪಿ ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ಮೇರೋ ರೂಪಂ ವಿಪಶ್ಚಿತಃ’ ಇತಿವತ್ ||

ಅಪ್ರಸಿದ್ಧೇರವಾಚ್ಯಂ ತದ್ವಾಚ್ಯಂ ಸರ್ವಾಗಮೋಕ್ತಿಕಃ |

ಅತರ್ಕ್ಯಂ ತರ್ಕ್ಯಮಜ್ಞೇಯಂ ಜ್ಞೇಯಮೇವಂ ಪರಂ ಸ್ಮೃತಮ್’ ಇತಿ ಗಾರುಡೇ ||

ನ ಚಾಶಬ್ಧತ್ವಮಿತರಸಿದ್ಧಮ್ ||05||

ಓಂ ಗೌಣಶ್ಚೇನ್ನಾತ್ಮಶಬ್ದಾತ್ ಓಂ || 06-06 ||

ನ ಚ ಗೌಣ ಆತ್ಮಾ ದೃಶ್ಯೋ ವಾಚ್ಯಶ್ಚ ನ ನಿರ್ಗುಣ ಇತಿ ಯುಕ್ತಮ್ | ಆತ್ಮಶಬ್ದಾತ್||

‘ಯೋ ಗುಣೈಃ ಸರ್ವತೋಹೀನೋ ಯಶ್ಚ ದೋಷವಿವರ್ಜಿತಃ |

ಹೇಯೋಪಾದೇಯರಹಿತಃ ಸ ಆತ್ಮೈತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||

ಏತದನ್ಯಸ್ಥಭಾವೋ ಯಃ ಸೋಽನಾತ್ಮೈತಿ ಸತಾಂ ಮತಮ್ ||

ಅನಾತ್ಮನ್ಯಾತ್ಮಶಬ್ದಸ್ತು ಸೋಪಚಾರಃ ಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ’ ಇತಿ ವಾಮನೇ ||

‘ದ್ವೇ ವಾವ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ರೂಪೇ ಆತ್ಮಾ ಚೈವಾನಾತ್ಮಾ ಚ |

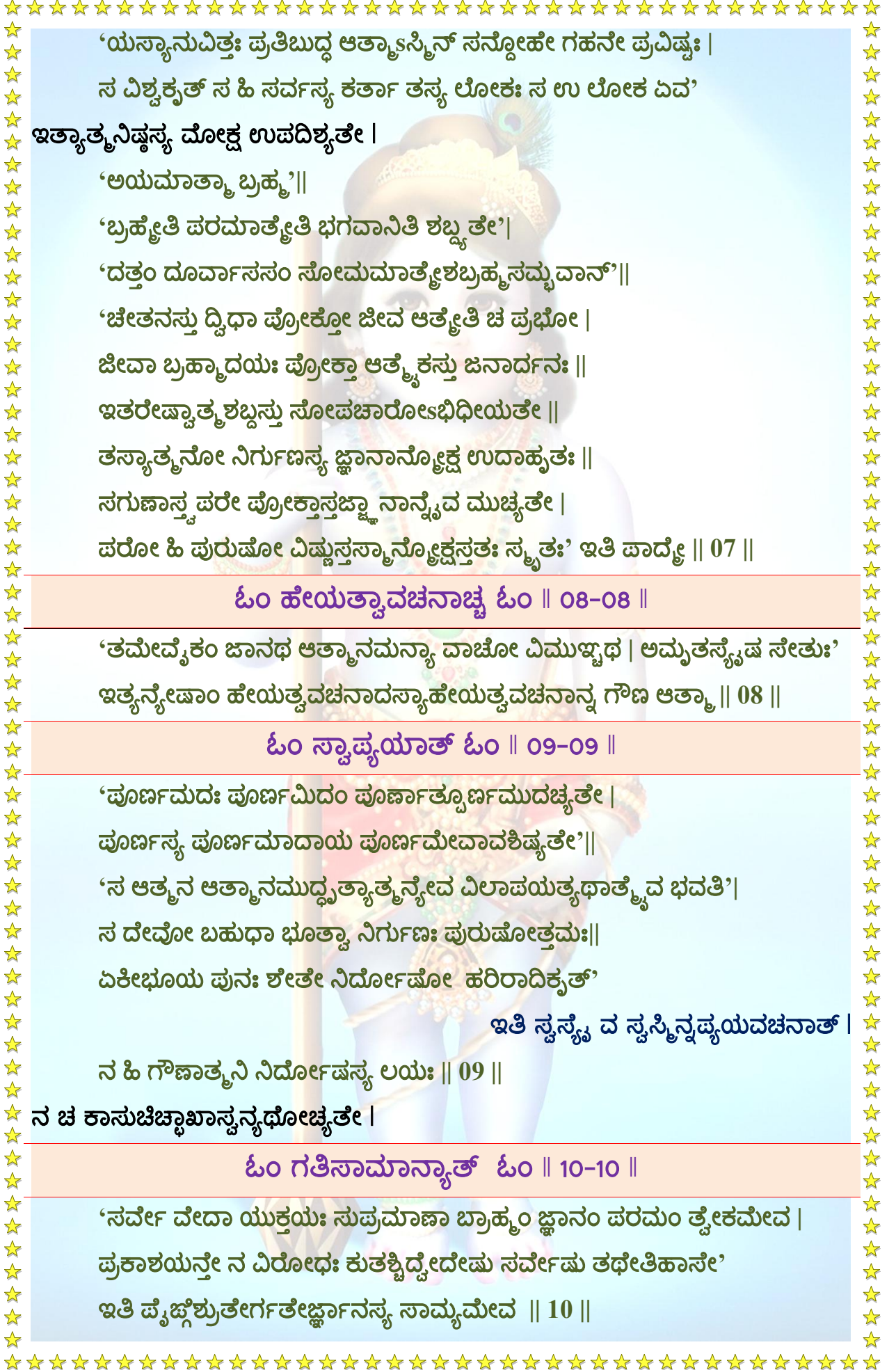
ತತ್ರ ಯಃ ಸ ಆತ್ಮಾ ಸ ನಿತ್ಯಃ ಶುದ್ಧಃ ಕೇವಲೋ ನಿರ್ಗುಣಶ್ಚ |

ಅಥ ಹ ಯೋಽನೀದೃಶಃ ಸೋಽನಾತ್ಮಾ’ ಇತಿ ತಲವಕಾರಬ್ರಾಹ್ಮಣಮ್ |

ನ ಚ ಮುಖ್ಯೇ ಸತ್ಯಮುಖ್ಯಂ ಯುಜ್ಯತೇ || 06 ||

ಓಂ ತನ್ನಿಷ್ಠಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷೋಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 07-07 ||

ನ ಹಿ ಗೌಣಾತ್ಮನಿಷ್ಠಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷಃ |

‘ಯನ್ಯಾನುವಿತ್ತಃ ಪ್ರತಿಬುದ್ಧ ಆತ್ಮಾಽಸ್ಮಿನ್ ಸನ್ನೋಹೇ ಗಹನೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ |
ಸ ವಿಶ್ವಕೃತ್ ಸ ಹಿ ಸರ್ವಸ್ಯ ಕರ್ತಾ ತಸ್ಯ ಲೋಕಃ ಸ ಉ ಲೋಕ ಏವ’

ಇತ್ಯಾತ್ಮನಿಷ್ಠಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷ ಉಪದಿಶ್ಯತೇ |

‘ಅಯಮಾತ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮ’||

‘ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಪರಮಾತ್ಮೇತಿ ಭಗವಾನಿತಿ ಶಬ್ದತೇ’|

‘ದತ್ತಂ ದೂರ್ವಾಸಸಂ ಸೋಮಮಾತ್ಮೈಶಬ್ರಹ್ಮಸಮ್ಭವಾನ್’||

‘ಚೇತನಸ್ತು ದ್ವಿಧಾ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಜೀವ ಆತ್ಮೇತಿ ಚ ಪ್ರಭೋ |

ಜೀವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಆತ್ಮೈಕಸ್ತು ಜನಾರ್ದನಃ ||

ಇತರೇಷ್ವಾತ್ಮಶಬ್ದಸ್ತು ಸೋಪಚಾರೋಽಭಿಧೀಯತೇ ||

ತನ್ಯಾತ್ಮನೋ ನಿರ್ಗುಣಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಾನೋಕ್ಷ ಉದಾಹೃತಃ ||

ಸಗುಣಾಸ್ತ ಪರೇ ಪ್ರೋಕ್ತಾಸ್ತಜ್ಞಾನಾನ್ವೈವ ಮುಚ್ಯತೇ |

ಪರೋ ಹಿ ಪುರುಷೋ ವಿಷ್ಣುಸ್ತಸ್ಮಾನೋಕ್ಷಸ್ತತಃ ಸ್ಮೃತಃ’ ಇತಿ ಪಾದ್ಮೈ || 07 ||

ಓಂ ಹೇಯತ್ವಾವಚನಾಚ್ಛ ಓಂ || 08-08 ||

‘ತಮೇವೈಕಂ ಜಾನಥ ಆತ್ಮಾನಮನ್ಯಾ ವಾಚೋ ವಿಮುಞ್ಚಥ | ಅಮೃತಸ್ಯೈಷ ಸೇತುಃ’
ಇತ್ಯನ್ಯೇಷಾಂ ಹೇಯತ್ವವಚನಾದನ್ಯಾಹೇಯತ್ವವಚನಾನ್ ಗೌಣ ಆತ್ಮಾ || 08 ||

ಓಂ ಸ್ವಾಪ್ಯಯಾತ್ ಓಂ || 09-09 ||

‘ಪೂರ್ಣಮದಃ ಪೂರ್ಣಮಿದಂ ಪೂರ್ಣಾತ್ಪೂರ್ಣಮುದಚ್ಯತೇ |

ಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಮಾದಾಯ ಪೂರ್ಣಮೇವಾವಶಿಷ್ಯತೇ’||

‘ಸ ಆತ್ಮನ ಆತ್ಮಾನಮುದ್ಧೃತ್ಯಾತ್ಮನೈವ ವಿಲಾಪಯತ್ಯಥಾತ್ಮೈವ ಭವತಿ’|

ಸ ದೇವೋ ಬಹುಧಾ ಭೂತ್ವಾ ನಿರ್ಗುಣಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ||

ಏಕೀಭೂಯ ಪುನಃ ಶೇತೇ ನಿರ್ದೋಷೋ ಹರಿರಾದಿಕೃತ್’

ಇತಿ ಸ್ವಸ್ಯೈ ವ ಸ್ವಸ್ಮಿನ್ನಪ್ಯಯವಚನಾತ್ |

ನ ಹಿ ಗೌಣಾತ್ಮನಿ ನಿರ್ದೋಷಸ್ಯ ಲಯಃ || 09 ||

ನ ಚ ಕಾಸುಚಿಚ್ಛಾಖಾಸ್ವನ್ಯಥೋಚ್ಯತೇ |

ಓಂ ಗತಿಸಾಮಾನ್ಯಾತ್ ಓಂ || 10-10 ||

‘ಸರ್ವೇ ವೇದಾ ಯುಕ್ತಯಃ ಸುಪ್ರಮಾಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ಜ್ಞಾನಂ ಪರಮಂ ತ್ವೇಕಮೇವ |

ಪ್ರಕಾಶಯಂತೇ ನ ವಿರೋಧಃ ಕುತಶ್ಚಿದ್ವೇದೇಷು ಸರ್ವೇಷು ತಥೇತಿಹಾಸೇ’

ಇತಿ ಪೈಙ್ಗುಶ್ರುತೇರ್ಗರ್ತೇರ್ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಸಾಮ್ಯಮೇವ || 10 ||

ಓಂ ಶ್ರುತತ್ವಾಚ್ಚ ಓಂ || 11-11 ||

‘ಏಕೋ ದೇವಃ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಗೌಢಃ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ ಸರ್ವಭೂತಾನ್ತರಾತ್ಮಾ |
ಕರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷಃ ಸರ್ವಭೂತಾದಿವಾಸಃ ಸಾರ್ಥಿ ಚೇತಾ ಕೇವಲೋ ನಿರ್ಗುಣಶ್ಚ’ ಇತಿ ||
ನ ಹ್ಯಶಬ್ದಃ ಶ್ರೂಯತೇ | ನ ಚಾಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಕಲ್ಪಮ್ | ಸರ್ವಶಬ್ದಾವಾಚ್ಯಸ್ಯ
ಲಕ್ಷಣಾಸಯುಕ್ತೇಃ || 11 ||

|| ಇತಿ ಈಕ್ಷತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

‘ತಮೇವ ಸಮನ್ವಯಂ ಪ್ರಕಟಯತ್ಯಾನಂದಮಯೋಽಭ್ಯಾಸಾದಿತ್ಯಾದಿನಾ
ಸಮಸ್ತೇನಾಧ್ಯಾಯೇನ ಪ್ರಾಯೇಣ |
ಪ್ರಾಯೇಣಾನ್ಯತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾನಾಂ ಶಬ್ದಾನಾಂ ಪರಮಾತ್ಮನಿ ಸಮನ್ವಯಃ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯತೇಽಸ್ಮಿನ್
ಪಾದೇ | ನಾನ್ಯಥಾ ತದದೃಷ್ಟೇಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಜಿಜ್ಞಾಸಾ ಕರ್ತವ್ಯೇತ್ಯುಕ್ತಮ್ | ತಚ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮ ‘ಬ್ರಹ್ಮ ಪುಚ್ಛಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ’
ಇತ್ಯಾನಂದಮಯಾವಯವರೂಪಂ ಪ್ರತೀಯತೇ | ನ ಹ್ಯವಯವಿನಂ ವಿನಾ ಅವಯವಮಾತ್ರಸ್ಯ
ಜ್ಞೇಯತೇತ್ಯತ ಆಹ -

ಓಂ ಆನಂದಮಯೋಽಭ್ಯಾಸಾತ್ ಓಂ || 12-12 ||

ಆನಂದಮಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಃ ಪ್ರಕೃತಿವಿಷ್ಣುವಾ | ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಾದ್ಧಿರಣ್ಯಗರ್ಭಸ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ
ಶತಾನಂದನಾಮ್ನಾ ಚ | ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿತ್ವಾತ್ಸೂರ್ಯೇ ಪ್ರೋಕ್ತತ್ವಾಚ್ಚ ರುದ್ರಸ್ಯ |
ಏನಮನ್ಯೇಷಾಮಪಿ’ಮಮ ಯೋನಿರ್ಮಹದ್ಬ್ರಹ್ಮ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಾದ್ಬಹುಭಾವಾಚ್ಚ ಪ್ರಕೃತೇಃ |
‘ಬ್ರಹ್ಮ ಜಾತಿಜೀವಕಮಲಾಸನಶಬ್ದರಾಶಿಷು’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಾದೇವ
ಸರ್ವಜೀವಾನಾಮ್’ಅನ್ನಮಯತ್ವಾದೇಶ್ಚ |
ತಥಾಽಪಿ ನ ತ ಆನಂದಮಯಶಬ್ದೇನೋಚ್ಯಂತೇ | ಕಿನ್ತು ವಿಷ್ಣುರೇವ |’ತದೇವ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಂ
ಕವೀನಾಮ್’ ‘ಏತಮೇವ ಬ್ರಹ್ಮೇತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ’ |
‘ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಃ ಪರೇ ವಿಷ್ಣೌ ನಾನ್ಯತ್ರ ಕ್ವಚಿದಿಷ್ಯತೇ |
ಅಸಮೂರ್ಣಾಃ ಪರೇ ಯಸ್ಮಾದುಪಚಾರೇಣ ವಾ ಭವೇತ್’ ||
‘ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಪರಮಾತ್ಮೇತಿ ಭಗವಾನಿತಿ ಶಬ್ದತೇ’ |
‘ವಾಸುದೇವಾತ್ಮಕಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಮೂಲಮನ್ವೇಣ ವಾ ಯತಿಃ’ ||
ಇತ್ಯಾದಿಷು ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಪ್ರಸಿದ್ಧಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಾಭ್ಯಾಸಾತ್ || 12 ||

ಓಂ ವಿಕಾರಶಬ್ದಾನ್ನೇತಿ ಚೇನ್ನ ಪ್ರಾಚುರ್ಯಾತ್ ಓಂ || 13-13 ||

ವಿಕಾರಾತ್ಮಕತ್ವಾತ್ತದಭಿಮಾನಿತ್ವಾಚ್ಚ ಯುಜ್ಯತೇ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾದೀನಾಂ ಮಯಟ್ ಶಬ್ದಃ ನ ತು ಪರಮಾತ್ಮನ ಇತಿ ಮಾ ಭೂತ್ | ಪ್ರಚುರಾನನ್ದತ್ವಾದ್ಧಾನನ್ದಮಯಃ | ನ ತು ತದ್ವಿಕಾರತ್ವಾತ್ | ಅನ್ನಾದೀನಾಂ ಚ ಪ್ರಾಚುರ್ಯಮೇವ || 'ಅದ್ಯತೇತಿ ಚ' ಇತಿ ವ್ಯಾಖಾನಾತ್ ತತ್ಪ್ರಾಚುರ್ಯಂ ಚ ಯುಜ್ಯತೇ ||

ಉಪಜೀವ್ಯತ್ವಮೇವಾದ್ಯತ್ವಮ್ || 'ಸ ವಾ ಏಷಃ' ಇತ್ಯನ್ಯಪ್ರಾರಮ್ಭಾತ್ || 'ಯೋಽನ್ನಂ ಬ್ರಹ್ಮೋಪಾಸತೇ' ಇತ್ಯಾದಿಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಾದ್ಬಹುರೂಪತ್ವಾಚ್ಚ ನ ವಿಕಾರಿತ್ವಮವಿರೋಧಶ್ಚ | ನ ಚ ಪೃಥಕ್ಕಲ್ಪನಾ ಯುಕ್ತಾ | ಸ್ವರೂಪೇ ಚ ಯುಜ್ಯತೇ ಪ್ರಚುರಪ್ರಕಾಶೋ ರವಿರಿತಿವತ್ ||13||

ಓಂ ತದ್ಧೇತುವ್ಯಪದೇಶಾಚ್ಚ ಓಂ || 14-14 ||

'ಕೋ ಹ್ಯೇವಾನ್ಯಾತ್ ಕಃ ಪ್ರಾಣ್ಯಾದ್ಯದೇಷ ಆಕಾಶ ಆನನ್ದೋ ನ ಸ್ಯಾತ್' ಇತಿ ||14||

ಓಂ ಮಾನ್ತವರ್ಣಿಕಮೇವ ಚ ಗೀಯತೇ ಓಂ || 15-15 ||

'ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಪೋತಿ ಪರಮ್' ಇತಿ ಸೂಚಯಿತ್ವಾ 'ಸತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಮನನ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮ' ಇತಿ ಮನ್ತವರ್ಣಲಕ್ಷಿತಂ ಪರಮೇವ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಾನುಸನ್ಧಾನಾದ್ಗೀಯತೇ | ನ ಚಾವಯವತ್ವವಿರೋಧಃ ||

'ಸ ಶಿರಃ ಸ ದಕ್ಷಿಣಃ ಪಕ್ಷಃ ಸ ಉತ್ತರಃ ಪಕ್ಷಃ ಸ ಆತ್ಮಾ ಸ ಪುಚ್ಛಮ್'

ಇತಿ ತಸ್ಯೈವಾವಯವತ್ವೋಕ್ತೇಶ್ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಮ್

ಶಿರೋ ನಾರಾಯಣಃ ಪಕ್ಷೋ ದಕ್ಷಿಣಃ ಸವ್ಯ ಏವ ಚ |

ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಶ್ಚಾನಿರುದ್ಧಶ್ಚ ಸನ್ದೋಹೋ ವಾಸುದೇವಕಃ ||

ನಾರಾಯಣೋಽಥ ಸನ್ದೋಹೋ ವಾಸುದೇವಃ ಶಿರೋಽಪಿ ವಾ |

ಪುಚ್ಛಂ ಸಂಘರ್ಷಣಃ ಪ್ರೋಕ್ತ ಏಕ ಏವ ತು ಪಞ್ಚಧಾ ||

ಅಜ್ಞಾಜ್ಞೇನ ಭಗವಾನ್ ಕ್ರೀಡತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||

ಐಶ್ವರ್ಯಾನ್ನ ವಿರೋಧಶ್ಚ ಚಿನ್ಮಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಜನಾರ್ದನೇ |

ಅತರ್ಕೇ ಹಿ ಕುತಸ್ತರ್ಕಸ್ತ್ವಪ್ರಮೇಯೇ ಕುತಃ ಪ್ರಮಾ' -ಇತಿ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ ||

ರಸಶಬ್ದೇನ ವಿಶೇಷಣಾತ್ ತತ್ಸಾರಭೂತಂ ಚಿನ್ಮಾತ್ರಮೇವೋಚ್ಯತೇ | ಇದಮಿತಿ ಚ

ದೃಶ್ಯಮಾನಸನ್ನಿಹಿತತ್ವಾತ್ |

'ಅನನ್ಯೋಽಪ್ಯನ್ಯಶಬ್ದೇನ ತಥೈಕೋ ಬಹುರೂಪವಾನ್ |

ಪೋಚ್ಯತೇ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರೈಶ್ವರ್ಯಾತ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ' || ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣೇ |

ನ ಚೋಕ್ತಪ್ರಾಪ್ಯಾ ವಿರಿಞ್ವಾದಿರುಚ್ಯತೇ || 15 ||

ಓಂ ನೇತರೋಽನುಪಪತ್ತೇಃ ಓಂ || 16-16 ||

ನ ಹ್ಯನ್ಯಜ್ಞಾನಾನೋಕ್ತ ಉಪಪದ್ಯತೇ |

‘ತಮೇವಂ ವಿದ್ವಾನಮೃತ ಇಹ ಭವತಿ ನಾನ್ಯಃ ಪನ್ನಾ ಅಯನಾಯ ವಿದ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಹ್ಯುಕ್ತಮ್ ||16||

ಓಂ ಭೇದವ್ಯಪದೇಶಾಚ್ಚ ಓಂ || 17-17 ||

‘ತೇ ಯೇ ಶತಂ ಪ್ರಜಾಪತೇರಾನನ್ದಾಃ’||

‘ಅದೃಶ್ಯೇಽನಾತ್ಮ್ಯೇಽನಿರುಕ್ತೇಽನಿಲಯನೇಽಭಯಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ವಿನ್ದತೇ’ |

‘ಅಥ ಸೋಽಭಯಂ ಗತೋ ಭವತಿ’ |

‘ಸ ಯಶ್ಚಾಯಂ ಪುರುಷೇ’ ಇತ್ಯಾದಿಭೇದವ್ಯಪದೇಶಾತ್ |

ನ ಚ ತತ್ತ್ವಮಸಿ’ ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ’ ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿವಿರೋಧಃ ||

‘ನಾಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಯಮಾವಿಶನ್ತಿ’ ಇತಿ ತತ್ತಚ್ಚಬ್ದವಾಚ್ಯತ್ವೋಕ್ತೇಃ ||

‘ಇದಂ ಹಿ ವಿಶ್ವಂ ಭಗವಾನಿವೇತರೋ ಯತೋ ಜಗತ್ಸ್ಥಾನನಿರೋಧಸಮ್ಭವಃ’||

‘ಅಸರ್ವಃ ಸರ್ವ ಇತ್ಯಪಿ’, ‘ವಿದ್ಯಾಽಽತ್ಮನಿ ಭಿದಾಭೋಧಃ’

‘ಭೇದದೃಷ್ಟ್ಯಾಽಭಿಮಾನೇನ ನಿನ್ಸಜ್ಞೇನಾಪಿ ಕರ್ಮಣಾ’ |

‘ಜುಷ್ಠಂ ಯದಾ ಪಶ್ಯತ್ಯನ್ಯಮೀಶಮಸ್ಯ ಮಹಿಮಾನಮಿತಿ ವೀತಶೋಕಃ |

‘ಅಸರ್ವಃ ಸರ್ವ ಇವಾತ್ಮೈವ ಸನ್ನನಾತ್ಮೈವ ಪ್ರತ್ಯಜ್ ಪರಾಜ್ ವೈಕ ಈಯತೇ

ಬಹುಧೇಯತೇ’ ಸ ಪುರುಷಃ’ ಸ ಈಶ್ವರಃ ಸ ಬ್ರಹ್ಮ’ |

‘ಸರ್ವಾನ್ತರ್ಯಾಮಕೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವನಾಮ್ನಾಽಭಿಧೀಯತೇ |

ಏಷೋಽಹಂ ತ್ವಮಸೌ ಚೇತಿ ನ ತು ಸರ್ವಸ್ವರೂಪತಃ’ ||

‘ನೈತದಿಚ್ಛಂತಿ ಪುರುಷಮೇಕಂ ಕುರುಕುಲೋದ್ವಹ’ ಇತ್ಯಾದೇಶ್ಚ’ |

ಉಕ್ತಾ ಚ ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ | ‘ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಸನ್’ ಇತ್ಯಪಿ ಜೀವ ಏವ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಃ |

ಉಪಪದ್ಯತೇ ಚ ವಿರೋಧೇ | ಪ್ರಮಾದಾತ್ಮಕತ್ವಾದ್ಭಿನ್ನಸ್ಯ ವಿಮುಕ್ತತ್ವಂ ಚ ಯುಜ್ಯತೇ |

‘ಮುಕ್ತಿರ್ಹಿತ್ಯಾಽನ್ಯಥಾರೂಪಂ ಸ್ವರೂಪೇಣ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಿಃ’ ಇತಿ ಹಿ ಭಾಗವತೇ ||17||

ನ ಚ ತತ್ತದನುಮಾನವಿರೋಧಃ |

ಓಂ ಕಾಮಾಚ್ಚ ನಾನುಮಾನಾಪೇಕ್ಷಾ ಓಂ || 18-18 ||

ಯಥಾಕಾಮಂ ಹ್ಯನುಮಾತುಂ ಶಕ್ಯತೇ | ಅತೋ ನ ತತ್ತೇ ಪೃಥಗನುಮಾನಮಪೇಕ್ಷತೇ |

ಉಕ್ತಂ ಚ ಸ್ಥಾನೇ -

‘ಯಧಾಕಾಮಾಽನುಮಾ ಯಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಮಾತ್ ಸಾಽನಪಗಾ ಶ್ರುತೇಃ |
ಪೂರ್ವಾಪರಾವಿರೋಧಾಯ ಚೇಷ್ಯತೇ ನಾನ್ಯಥಾ ಕ್ವಚಿತ್’ ಇತಿ ||
‘ನೈಷಾ ತರ್ಕೇಣ ಮತಿರಾಪನೇಯಾ’ ಇತಿ ಚ || 18 ||

ಓಂ ಅಸ್ಮಿನ್ನಸ್ಯ ಚ ತದ್ಯೋಗಂ ಶಾಸ್ತಿ ಓಂ || 19-19 ||

ಅಸ್ಯ ಜೀವಸ್ಯ | ಯುಕ್ತಿಸಮುಚ್ಚಯೇ ಚಶಬ್ದಃ |
‘ಸೋಽಶ್ನುತೇ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನ್ ಸಹ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಿಪಶ್ಚಿತಾ’ |
‘ಅನಿಲಯನೇಽಭಯಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ವಿನ್ದತೇ’ |
‘ಏತಮಾನಂದಮಯಮಾತ್ಮಾನಮುಪಸಂಜ್ಞಾಮತಿ’ ಇತ್ಯಾದಿ ||19||

||ಇತಿ ಆನಂದಮಯಾಧಿಕರಣಮ್|| 06 ||

‘ಅದೃಶ್ಯೇಽನಾತ್ಮ್ಯೇ’ ಇತ್ಯುಕ್ತಮ್ | ತಚ್ಚಾದೃಷ್ಯತ್ವಮ್,
‘ಅನ್ತಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಕರ್ತಾರಮೇತಮನ್ತಶ್ಚನ್ದಮಸಿ ಮನಸಾ ಚರನ್ತತಮ್’ |
ಸಹೈವ ಸನ್ತಂ ನ ವಿಜಾನಂತಿ ದೇವಾಃ’
ಇತ್ಯನ್ತಃಸ್ಥಸ್ಯ ಕಸ್ಯಚಿದುಚ್ಯತೇ |
ಸ ಚ’ಇನ್ದ್ರೋ ರಾಜಾ’ಸಪ್ತಯುಜ್ಞಂತಿ’ ಇತ್ಯಾದಿಭಿರನ್ಯಃ ಪ್ರತೀಯತೇ |
ತಸ್ಮಾತ್ ಸ ಏವಾನಂದಮಯ ಇತಿ ನ ಮನ್ತವ್ಯಮ್ |

ಓಂ ಅನ್ತಸ್ತದ್ಧರ್ಮೋಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 20-20 ||

ಅನ್ತಃ ಶ್ರೂಯಮಾಣೋ ವಿಷ್ಟರೇವ |
‘ಅನ್ತಃ ಸ್ವಮುದ್ರೇ ಮನಸಾ ಚರನ್ತಮ್ | ಬ್ರಹ್ಮಾನ್ವನಿನ್ದಧಶಹೋತಾರಮರ್ಣೇ’ |
‘ಸಮುದ್ರೇಽನ್ತಃ ಕವಯೋ ವಿಚಕ್ಷತೇ ಮರೀಚೀನಾಂ ಪದಮಿಚ್ಛಂತಿ ವೇಧಸಃ’
ಯಸ್ಯಾಣ್ಣಕೋಶಂ ಶುಷ್ಮಮಾಹುಃ’ ಇತ್ಯಾದಿ ತದ್ಧರ್ಮೋಪದೇಶಾತ್ |
ಸ ಹಿ ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರಶಾಯೀ | ತಸ್ಯ ಚ ವೀರ್ಯಮಣ್ಣಕೋಶಃ |
‘ಸೋಽಬಿಧ್ಯಾಯ ಶರೀರಾತ್ ಸ್ವಾತ್ ಸಿಸೃಕ್ಷುವಿವಿಧಾಃ ಪ್ರಜಾಃ |
ಅಪ ಏವ ಸಸರ್ಜಾದೌ ತಾಸು ವೀರ್ಯಮವಾಸೃಜತ್ ||
ತದಣ್ಣಮಭವದ್ಧೈಮಂ ಸಹಸ್ರಾಂಶುಸಮಪ್ರಭಮ್ |
ಯಸ್ಮಿನ್ ಜಜ್ಞೇ ಸ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸರ್ವಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ ||
ಆಪೋ ನಾರಾ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಆಪೋ ವೈ ನರಸೂನವಃ |
ಅಯನಂ ತಸ್ಯ ತಾಃ ಪೂರ್ವಂ ತೇನ ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ಮೃತಃ’ ಇತಿ ವ್ಯಾಸಸ್ಮೃತೇಃ |

‘ಅಹಂ ತತ್ತೇಜೋ ರಶ್ಮಿನ್ನಾರಾಯಣಮ್ ಪುರುಷಂ ಜಾತಮಗ್ರತಃ |
‘ಪುರುಷಾತ್ ಪ್ರಕೃತಿರ್ಜಗದಣ್ಡಮ್’ ಇತಿ ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಮ್ || 20 ||

ಓಂ ಭೇದವ್ಯಪದೇಶಾಚ್ಚಾನ್ಯಃ ಓಂ || 21-21 ||

‘ಇನ್ದ್ರನ್ಯಾತ್ಮಾನಿಹಿತಃ ಪಿಚ್ಚ ಹೋತಾ’ ‘ವಾಯೋರಾತ್ಮಾನಂ ಕವಯೋ ನಿಚಿಕ್ಯುಃ’
‘ಅನ್ತರಾದಿತ್ಯೇ ಮನಸಾ ಚರಂತಮ್, ದೇವಾನಾಂ ಹೃದಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾನ್ವವಿನ್ದತ್’
ಇತ್ಯಾದಿಭೇದವ್ಯಪದೇಶಾತ್ || 21 ||

|| ಇತಿ ಅನ್ತಃಸ್ತತ್ತ್ವಾ ಧಿಕರಣಮ್ || 07 ||

‘ಕೋ ಹ್ಯೇವಾನ್ಯಾತ್ ಕಃ ಪ್ರಾಣ್ಯಾದ್ಯದೇಷ ಆಕಾಶ ಆನನ್ದೋ ನ ಸ್ಯಾತ್ ಇತಿ’
ಇತ್ಯಾಕಾಶನ್ಯಾನನ್ದಮಯತ್ವೇ ಹೇತುರುಕ್ತಃ, ನ ತು ವಿಷ್ಣೋರಿತಿ ನ ಮನ್ತವ್ಯಮ್ | ಯತಃ -

ಓಂ ಆಕಾಶಸ್ತಲ್ಲಿಜ್ಞಾತ್ ಓಂ || 22-22 ||

‘ಅಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಕಾ ಗತಿರಿತ್ಯಾಕಾಶ ಇತಿ ಹೋವಾಚ’
ಇತ್ಯತ್ರ ಭೂತಾಕಾಶಸ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ | ನ ಚಾಸೌ ಯುಜ್ಯತೇ, ಕಿನ್ತು ವಿಷ್ಣುರೇವ |
‘ಸ ಏಷ ಪರೋವರಿಯಾನುದ್ಧೀಥಃ ಸ ಏಷೋಽನನ್ತಃ’ ಇತ್ಯಾದಿ ತಲ್ಲಿಜ್ಞಾತ್ |-
‘ವಿಷ್ಣೋರ್ನು ಕಂ ವೀರ್ಯಾಣಿ ಪ್ರೋವೋಚಂ ಯಃ ಪಾರ್ಥಿವಾನಿ ವಿಮಮೇ ರಜಾಂಸಿ,
ಪರೋ ಮಾತ್ರಯಾ ತನ್ವಾ ವೃಧಾನ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ತಸ್ಯೈವ ಹಿ ತಲ್ಲಿಜ್ಞಮ್ |
‘ಅನನ್ದೋ ಭಗವಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಆನನ್ದೇತ್ಯಾದಿಭಿಃ ಪದ್ಯೈಃ |
ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ವಿಷ್ಣುರೇವೈಕಃ ಪರೇಷಾಮುಪಚಾರತಃ’ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ |
‘ನಾಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಯಮಾವಿಶನ್ತಿ’ ಇತಿ ಚೋಕ್ತಮ್ || 22 ||

|| ಇತಿ ಆಕಾಶಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಓಂ ಅತ ಏವ ಪ್ರಾಣಃ ಓಂ || 23-23 ||

‘ತದ್ವೈತ್ವಂ ಪ್ರಾಣೋ ಅಭವಃ ಮಹಾನ್ ಭೋಗಃ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ |
ಭುಜಃ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಃ ಯದ್ದೇವಾನ್ ಪ್ರಾಣಯೋ ನ ವಾ ||
ಇತಿ ಮಹಾಭೋಗಶಬ್ದೇನ ಪರಮಾನನ್ದತ್ವಂ ಪ್ರಾಣಸ್ಯೋಕ್ತಮ್ | ಸ ಚ ಪ್ರಾಣಃ
ಪ್ರಸಿದ್ಧೇರ್ವಾಯುರಿತ್ಯಾಪತತಿ | ನ ಜೈವಂ ಯತೋ ವಿಷ್ಣುರೇವ ಪ್ರಾಣಃ | ಅತ ಏವ ‘ಶ್ರೀಶ್ಚ ತೇ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ಚ ಪತ್ನ್ಯಾ ಅಹೋರಾತ್ರೇ ಪಾರ್ಶ್ವೇ’ ಇತ್ಯಾದಿ ತಲ್ಲಿಜ್ಞಾದೇವ || 23 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರಾಣಾಧಿಕರಣಮ್ || 9 ||

‘ಯೋ ವೇದ ನಿಹಿತಮ್ ಗುಹಾಯಾಮ್’ ಇತ್ಯುಕ್ತಮ್ | ತಚ್ಚ ಗುಹಾನಿಹಿತಮ್ –
‘ವಿ ಮೇ ಕರ್ಣಾ ಪತಯತೋ ವಿಚಕ್ಷುವೀದಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಹೃದಯ ಆಹಿತಂ ಯತ್ |
ವಿಮೇ ಮನಶ್ಚರತಿ ದೂರ ಆಧೀಃ ಕಿಂಸ್ವಿದ್ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕಿಮು ನೋ ಮನಿಷ್ಯೇ’

ಇತಿ ಜ್ಯೋತಿರುಕ್ತಮ್ |

ತಚ್ಚ ಜ್ಯೋತಿರಗ್ನಿಸೂಕ್ತತ್ವಾತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧೇಶ್ವಾಗ್ನಿರೇವೇತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಮ್ | ಅತ ಆಹ -

ಓಂ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಚರಣಾಭಿಧಾನಾತ್ ಓಂ || 24-24 ||

ವಿಷ್ಣುರೇವ ಜ್ಯೋತಿಃ | ಕರ್ಣಾದೀನಾಂ ವಿಚರಣಾಭಿಧಾನಾತ್ | ಸ ಹಿ’ಪರೋ ಮಾತ್ರಯಾ
ತನ್ವಾವ್ಯಧಾನ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಕರ್ಣಾದಿವಿದೂರಃ || 24 ||

|| ಇತಿ ಜ್ಯೋತಿರಧಿಕರಣಮ್ || 10 ||

ಓಂ ಛನ್ನೋಽಭಿಧಾನಾನ್ನೇತಿ ಚೇನ್ನ ತಥಾ ಚೇತೋಽರ್ಪಣನಿಗದಾತ್ ತಥಾ ಹಿ
ದರ್ಶನಮ್ ಓಂ || 25-25 ||

‘ಅಥ ಯದತಃ ಪರೋ ದಿವೋ ಜ್ಯೋತಿರ್ದೀಪ್ಯತೇ’ ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಷೋ’ಗಾಯತ್ರೀ ವಾ
ಇದಂ ಸರ್ವಮ್’ ಇತಿ ಗಾಯತ್ರಾ ಸಮಾರಮ್ಭಃ ಕೃತಃ | ತಸ್ಮಾನ್ನ ವಿಷ್ಣುರಿತಿ ಚೇನ್ನ |
ತಥಾ ಚೇತಾಽರ್ಪಣಾರ್ಥಂ ಹಿ ನಿಗದ್ಯತೇ ಅಗ್ನಿ ಗಾಯತ್ರಾ ದಿಶಬ್ಧಾರ್ಥರೂಪೋಽಸಾವಿತಿ
ಚೇತೋಽರ್ಪಣಾರ್ಥಂ ಹಿ ನಿಗದ್ಯತೇ |

ತಥಾ ಹಿ ದರ್ಶನಂ’ಗಾಯತಿ ತ್ರಾಯತಿ ಚ’ ಇತ್ಯಾದಿ |

‘ಸರ್ವಚ್ಛನ್ನೋಽಭಿಧೋ ಹ್ಯೇಷಃ ಸರ್ವದೇವಾಭಿಧೋ ಹ್ಯಸೌ |

ಸರ್ವಲೋಕಾಭಿಧೋಹ್ಯೇಷಃ ತೇಷಾಂ ತದುಪಚಾರತಃ’ ಇತಿ ವಾಮನೇ || 25 ||

ಓಂ ಭೂತಾದಿಪಾದವ್ಯಪದೇಶೋಪಪತ್ತೇಶ್ಚೈವಮ್ ಓಂ || 26-26 ||

‘ತಾವಾನಸ್ಯ ಮಹಿಮಾ ತತೋ ಜ್ಯಾಯಾಂಶ್ಚ ಪುರುಷಃ |

ಪಾದೋಽಸ್ಯ ಸರ್ವಾ ಭೂತಾನಿ ತ್ರಿಪಾದಸ್ಯಾಮೃತಂ ದಿವಿ’ ಇತಿ |

‘ಸುವರ್ಣಂ ಕೋಶಂ ರಜಸಾ ಪರೀವೃತಮ್ ದೇವಾನಾಂ ವಸುಧಾನೀಂ ವಿರಾಜಮ್ |

ಅಮೃತಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಾಂ ತಾಮು ಕಲಾಂ ವಿಚಕ್ಷತೇ ಪಾದಂ ಷಡ್ಗೋತುರ್ನ ಕಿಲಾವಿವಿತ್ಸ’ ಇತಿ
ಶ್ರುತೇಃ | ಪಾದ ಇತಿ ಏಕದೇಶಪರಿಮಿತಂ ಚತುರ್ಭಾಗಬಲ ಇತಿವದ್ಧಿನ್ನಂ ಚ ಶಬ್ದಾತ್ | ಸ ಹಿ
ಪುರುಷಸೂಕ್ತಾಭಿಧೇಯಃ’ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞಮಯಜಂತ’ ಇತಿ ಯಜ್ಞಶಬ್ದಾತ್ |

‘ಯಜ್ಞೋ ವಿಷ್ಣುದೇವತಾ’ ಇತಿ ಹಿ ಶ್ರುತಿಃ |

ತಸ್ಮಿನ್ ಕಾಲೇ ಮಹಾರಾಜ ರಾಮ ಏವಾಭಿಧೀಯತೇ |
ಯಥಾ ಹಿ ಪೌರುಷೇ ಸೂಕ್ತೇ ವಿಷ್ಣುರೇವಾಭಿಧೀಯತೇ | ಇತಿ ಚ ಸ್ಕಾನ್ದೇ || 26 ||

ಓಂ ಉಪದೇಶಭೇದಾನ್ನೇತಿ ಚೇನ್ನೋಭಯಸ್ಮಿನ್ನಪ್ಯವಿರೋಧಾತ್ ಓಂ || 27-27||

ತ್ರಿಪಾದಸ್ಯಾಮೃತಂ ದಿವಿ ಇತಿ ಪೂರ್ವೋಪದೇಶಃ |
'ಪರೋ ದಿವಃ' ಇತಿ ಪಞ್ಚಮ್ಯಂತಃ ಪಶ್ಚಿಮಃ |
ತಸ್ಮಾನ್ಮೈಕಂ ವಸ್ತು ತ್ರೋಚ್ಯತ ಇತಿ ಚೇನ್ನ |
ತ್ರಿಸಪ್ತಲೋಕಾಪೇಕ್ಷಯೋಭಯಸ್ಮಿನ್ನಪ್ಯವಿರೋಧಾತ್ || 27 ||

||ಇತಿ ಗಾಯತ್ರೈಧಿಕರಣಮ್ || 11 ||

'ಪ್ರಾಣೋ ವಿಷ್ಣುರಿತ್ಯುಕ್ತಮ್ | ತತ್ರ
'ತಾ ವಾ ಏತಾಃ ಶೀರ್ಷನ್ ಶ್ರಿಯಃ ಶ್ರಿತಾಶ್ಚಕ್ಷುಶ್ಯೋತ್ರಂ ಮನೋ ವಾಕ್ಪಾಣಃ |
ಇತ್ಯತ್ರ ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ವಿಷ್ಣುತ್ವಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ | ಇನ್ದ್ರಿಯೈಃ ಸಹಾಭಿಧಾನಾದಿತಿ | ಅತ ಆಹ-

ಓಂ ಪ್ರಾಣಸ್ತಥಾನುಗಮಾತ್ ಓಂ || 28-28 ||

'ತಂ ದೇವಾಃ ಪ್ರಾಣಯನ್ತ' 'ಸ ಏಷೋಽಸುಃ ಸ ಏಷ ಪ್ರಾಣಃ'
'ಪ್ರಾಣ ಋಚ ಇತ್ಯೇವ ವಿದ್ಯಾತ್' , 'ತದಯಂ ಪ್ರಾಣೋಽಧಿಷ್ಠತಿ'
ಇತ್ಯಾದ್ಯನುಗಮಾತ್, ಅತ್ರಾಪಿ ಪ್ರಾಣೋ ವಿಷ್ಣುರೇವ |
'ವಿಷ್ಣುಮೇವಾನಯನ್ ದೇವಾ ವಿಷ್ಣುಂ ಭೂತಿಮುಪಾಸತೇ |
ಸ ಏವ ಸರ್ವವೇದೋಕ್ತಸ್ತದ್ರಥೋ ದೇಹ ಉಚ್ಯತೇ' ಇತಿ ಸ್ಕಾನ್ದೇ |
ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಾನುಗಮಾಚ್ಚ || 28 ||

**ಓಂ ನ ವಕ್ತುರಾತ್ಮೋಪದೇಶಾದಿತಿ ಚೇದಧ್ಯಾತ್ಮಸಮ್ಭಂಧಭೂಮಾ ಹ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಓಂ
|| 29-29 ||**

'ಪ್ರಾಣೋ ವಾ ಅಹಮಸ್ಮ್ಯಷೇ' ಇತಿ ವಕ್ತುರಾತ್ಮೋಪದೇಶಾದಿನ್ವ ಏವೇತಿ
ಚೇನ್ನ,'ಪ್ರಾಣಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರಾಣಃ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ'
ಇತಿ ಬಹುಧ್ಯಾತ್ಮಸಮ್ಭಂಧೋ ಹ್ಯತ್ರ ವಿದ್ಯತೇ || 29 ||

ಓಂ ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟ್ಯಾ ತೂಪದೇಶೋ ವಾಮದೇವವತ್ ಓಂ || 30-30 ||

ಶಾಸ್ತ್ರಮನ್ತರ್ಯಾಮಿ | 'ಸಂವಿಚ್ಛಾಸ್ತಂ ಪರಂ ಪದಮ್' ಇತಿ ಹಿ ಭಾಗವತೇ |
'ತತ್ತನ್ನಾಮೋಚ್ಯತೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರತ್ವಹೇತುತಃ |
ನ ಕ್ವಾಪಿ ಕಿಂಚಿದ್ನಾಮಾಸ್ತಿ ತಮೃತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್' ಇತಿ ಪಾದ್ಯೇ |

‘ಅಹಂ ಮನುರಭವಂ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ’ ಇತ್ಯಾದಿವತ್ || 30 ||

ಓಂ ಜೀವಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾನ್ನೇತಿ ಚೇನ್ನೋಪಾಸಾತ್ಯವಿಧ್ಯಾದಾಶ್ರಿತತ್ವಾದಿಹ

ತದ್ಯೋಗಾತ್ ಓಂ || 31-31 ||

ತಾವನ್ನಿ ಶತಸಂವತ್ಸರಸ್ಯಾಹ್ನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಭವಂತಿ’ ಇತಿ ಜೀವಲಿಂಗಮ್ |
ಪ್ರಾಣಸಂವಾದಾದಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಲಿಂಗಮ್ | ತಸ್ಮಾನ್ನೇತಿ ಚೇನ್ನ | ಅನ್ತರ್ಬಹಿಃ
ಸರ್ವಗತತ್ವೇನೇತ್ಯುಪಾಸಾತ್ಯವಿಧ್ಯಾದಿಹಾಶ್ರಿತತ್ವಾಚ್ಚ |
‘ಸ ಏತಮೇವ ಸೀಮಾನಂ ವಿದಾಯೈತಯಾ ದ್ವಾರಾ ಪ್ರಾಪದ್ಯತ’
‘ಸ ಏತಮೇವ ಪುರುಷಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತತಮಮಪಶ್ಯತ್’
‘ಏತಥ್ ಸ್ಮ ವೈ ತದ್ವಿದ್ವಾನಾಹ ಮಹಿದಾಸ ಐತರೇಯಃ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ |
‘ಮಹಿದಾಸಾಭಿಧೋ ಜಜ್ಞೇ ಇತರಾಯಾಸ್ತಪೋಬಲಾತ್ |
ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರ್ಯಸ್ತಂತಂ ವೈಷ್ಣವಂ ವ್ಯಧಾತ್’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣೇ |
ತತ್ತದುಪಾಸನಾಯೋಗ್ಯತಯಾ ಚ ಪುರುಷಾಣಾಮ್ |
‘ಕೇಷಾಂಚಿತ್ ಸರ್ವಗತ್ವೇನ ಕೇಷಾಂಚಿದ್ವದಯೇ ಹರಿಃ |
ಕೇಷಾಂಚಿದ್ವಹಿರೇವಾನಾವುಪಾಸ್ಯಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ’ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮೈ ||
‘ಅಗ್ನೌ ಕ್ರಿಯಾವತಾಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಯೋಗಿನಾಂ ಹೃದಯೇ ಹರಿಃ |
ಪ್ರತಿಮಾಸ್ವಪ್ರಬುದ್ಧಾನಾಂ ಸರ್ವತ್ರ ವಿದಿತತ್ಮಾನಾಮ್’ ಇತಿ ಚ || 31 ||

|| ಇತಿ ಪಾದಾನ್ತಪ್ರಾಣಾಧಿಕರಣಮ್ || 12 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ
ಭಾಷ್ಯೇ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಪ್ರಥಮಃ ಪಾದಃ || 01-01 ||

ದ್ವಿತೀಯಪಾದಃ || 01-02 ||

ಲಿಙ್ಗಾತ್ಮಕಾನಾಂ ಶಬ್ದಾನಾಂ ವಿಷ್ಣೌ ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ದರ್ಶಯತ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಪಾದೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯೇನ
| 'ಬ್ರಹ್ಮ ತತಮಮ್' ಇತಿ ಸರ್ವಗತತ್ವಮುಕ್ತಂ ವಿಷ್ಣೋಃ |
ತಚ್ಚ 'ತಸ್ಯೈತಸ್ಯಾಸಾವಾದಿತ್ಯೋ ರಸಃ' ಇತ್ಯಾದಿನಾಸ್ಸದಿತ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರತೀಯತ
ಇತ್ಯತೋಽಬ್ರವೀತ್ |

ಓಂ ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧೋಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 01-32 ||

'ಸ ಯಶ್ಚಾಯಮಶರೀರಃ ಪ್ರಜ್ಞಾತ್ಮಾ' ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಸರ್ವತ್ರೋಚ್ಯಮಾನೋ ನಾರಾಯಣ ಏವ |
'ತದೇವ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಂ ಕವೀನಾಮ್' | 'ಪರಮಂ ಯೋ ಮಹದ್ಬ್ರಹ್ಮ' |
'ವಾಸುದೇವಾತ್ ಪರಃ ಕೋ ನು ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದೋದಿತೋ ಭವೇತ್ |
ಸ ಹಿ ಸರ್ವಗುಣೈಃ ಪೂರ್ಣಸ್ತದನ್ಯೇ ತೂಪಚಾರತಃ' ||
ಇತಿ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಪ್ರಸಿದ್ಧಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದೋಪದೇಶಾತ್ || 01 ||

ಓಂ ವಿವಕ್ಷಿತಗುಣೋಪಪತ್ತೇಶ್ಚ ಓಂ || 02-33 ||

'ಸ ಯೋಽತೋಽಶ್ರುತಃ' ಇತ್ಯಾದಿ |
ಸ ಹಿ 'ನ ತೇ ವಿಷ್ಣೋ ಜಾಯಮಾನಃ' ಇತ್ಯಾದಿನಾಽಶ್ರುತತ್ವಾದಿಗುಣಕಃ |
'ಸ ಸವಿತಾ ಸ ವಾಯುಃ ಸ ಇಂದ್ರಃ, ಸೋಽಶ್ರುತಃ ಸೋಽದೃಷ್ಟೋ ಯೋ ಹರಿಯಃ
ಪರಮೋ ಯೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಯೋಽನಂತಃ' ಇತ್ಯಾದಿ ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಮ್ ||02||
ನ ಚಾದಿತ್ಯಶಬ್ದಾಚ್ಚಕ್ಷುರ್ಮಯತ್ವಾದೇಶ್ಚ ಜೀವ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಮ್ |

ಓಂ ಅನುಪಪತ್ತೇಸ್ತುನ ಶಾರೀರಃ ಓಂ || 03-34 ||

ಏಕಸ್ಯ ಸರ್ವಶರೀರಸ್ಥತ್ವಾನುಪಪತ್ತೇರೇವ || 03 ||

ಓಂ ಕರ್ಮಕರ್ತೃವ್ಯಪದೇಶಾಚ್ಚ ಓಂ || 04-35 ||

'ಆತ್ಮಾನಾಂ ಪರಸ್ಮೈಶಂಸತಿ' ಇತ್ಯಾದಿ ||04||

ಓಂ ಶಬ್ದವಿಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 05-36 ||

'ಏತಮೇವ ಬ್ರಹ್ಮೈತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ' ಇತಿ | ನ ಹಿ ಜೀವಮೇವ ಬ್ರಹ್ಮೈತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ |
'ಏಷ ಉ ಏವ ಬ್ರಹ್ಮೈಷ ಉ ಏವಾತ್ಮೈಷ ಉ ಏವ ಸವಿತೈಷ ಉ ಏವೇನ್ವ ಏಷ ಉ ಏವ
ಹರಿಹರತಿ ಪರಃ ಪರಾನಂದಃ' ಇತಿ ಚೇಂದ್ರದ್ಯುಮ್ಮುಶಾಖಾಯಾಮ್ || 05 ||

ಓಂ ಸ್ಮೃತೇಶ್ಚ ಓಂ || 06-37 ||

'ಅಹಮಾತ್ಮಾ ಗುಡಾಕೇಶ ಸರ್ವಭೂತಾಶಯಸ್ಥಿತಃ'

‘ಗಾಮಾವಿಶ್ಯ ಚ ಭೂತಾನಿ ಧಾರಯಾಮ್ಯಹಮೋಜಸಾ’ ಇತ್ಯಾದಿ |
ನ ಚಾ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕಂ ಕಲ್ಯಮ್ || 06 ||

ಓಂ ಅರ್ಭಕೌಕಸ್ತಾತ್ ತದ್ವ್ಯ ಪದೇಶಾಚ್ಚ ನೇತಿ ಚೇನ್ನ ನಿಚಾಯ್ಯತ್ವಾದೇವಂ
ವ್ಯೋಮವಚ್ಚ ಓಂ || 07-38 ||

ಸರ್ವೇಷು ಭೂತೇಷ್ವಿತ್ಯಲ್ಪೌಕಸ್ತಾ ಚಕ್ಷುರ್ಮಯತ್ವಾದಿನಾ ಜೀವವ್ಯಪದೇಶಾಚ್ಚ ನೇತಿ ಚೇನ್ನ |
ಅರ್ಭಕೌಕಸ್ತೇನ ಚಕ್ಷುರ್ಮಯತ್ವಾದಿರೂಪೇಣ ಚ ತಸ್ಯೈವ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಿಚಾಯ್ಯತ್ವಾತ್ |
ಸರ್ವಗತತ್ವೇಷ್ಯಲ್ಪೌಕಸ್ತಂ ಚ ಯುಜ್ಯತೇ ವ್ಯೋಮವತ್ |
‘ಸರ್ವೇನ್ದ್ರಿಯಮಯೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಷು ಚ ಸ್ಥಿತಃ |
ಸರ್ವನಾಮಾಭಿಧೇಯಶ್ಚ ಸರ್ವವೇದೋದಿತಶ್ಚ ಸಃ’ ಇತಿ ಸ್ಕಾನ್ದೇ || 07 ||

ಓಂ ಸಮೋಗಪ್ರಾಪ್ತಿರಿತಿ ಚೇನ್ನ ವೈಶೇಷ್ಯಾತ್ ಓಂ || 08-39 ||

ಜೀವಪರಯೋರೇಕಶರೀರಸ್ಥತ್ವೇ ಸಮಾನಭೋಗಪ್ರಾಪ್ತಿರಿತಿ ಚೇನ್ನ |ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೈಶೇಷ್ಯಾತ್ |
ಉಕ್ತಂ ಚ ಗಾರುಡೇ -
‘ಸರ್ವಜ್ಞಾಲ್ಪಜ್ಞತಾಭೇದಾತ್ ಸರ್ವಶಕ್ತ್ಯಲ್ಪಶಕ್ತಿತಃ |
ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯ ಪಾರತನ್ತ್ರ್ಯಾ ಭ್ಯಾಂ ಸಮೋಗೋ ನೇಶಜೀವಯೋಃ’ ಇತಿ ಚ ||08||

|| ಇತಿ ಸರ್ವಗತತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ || 01 ||

‘ಜಿನ್ಮಾದ್ಯಸ್ಯ ಯತಃ’ ಇತ್ಯುಕ್ತಮ್ | ತತ್ರಾತ್ಮತ್ವಂ,
‘ಸ ಯದ್ಯದೇವಾಸೃಜತ ತತ್ತದತ್ತುಮಧ್ರಿಯತ | ಸರ್ವಾಂ ವಾ ಅತ್ತೀತಿ ತದದಿತೇರದಿತಿತ್ವಮ್’
ಇತ್ಯದಿತೇಃ ಪ್ರತೀಯತೇ |
‘ಸ ಯದ್ಯದೇವಾಸೃಜತ’ ಇತಿ ಪುಲ್ಲಿಂಗಮ್ ಚ ‘ಕೂಟಸ್ಥೋಕ್ತರ ಉಚ್ಯತೇ’ಇತ್ಯಾದಿವತ್ |
ಅತ್ರೋಚ್ಯತೇ -

ಓಂ ಅತ್ರಾಚರಾಚರಗ್ರಹಣಾತ್ ಓಂ || 09-40 ||

ನ ಹಿ ಚರಾಚರಸ್ಯ ಸರ್ವಸ್ಯಾತ್ಮತ್ವಮದಿತೇಃ |
‘ಸ್ರಷ್ಟಾ ಪಾತಾ ತಥೈವಾತ್ತಾ ನಿವಿಲಸ್ಯೈಕ ಏವ ತು |
ವಾಸುದೇವಃ ಪರಃ ಪುಂಸಾಮಿತರೇಲ್ಪಸ್ಯ ವಾ ನ ವಾ’ಇತಿ ಸ್ಕಾನ್ದೇ |
‘ಏಕಃ ಪುರಸ್ತಾದ್ಯ ಇದಂ ಬಭೂವ ಯತೋ ಬಭೂವ ಭುವನಸ್ಯ ಗೋಪಾಃ |
ಯಮಪ್ಯೇತಿ ಭುವನಂ ಸಾಮ್ಪರಾಯೇ ಸ ನೋ ಹರಿರ್ಘೃತಮಿಹಾಯುಷೇಽತ್ನು ದೇವಃ’
ಇತಿ ಶ್ರುತಿಃ || 09 ||

ಓಂ ಪ್ರಕರಣಾಚ್ಚ ಓಂ || 10-41 ||

ಅಪ್ಪಂವತ್ಸರಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿನಾ ತತ್ಪ್ರಕರಣಾಚ್ಚ |

‘ನೇಹಾಸೀತ್ ಕಿಂಚಿದನ್ಯಾಪ್ಯಾದೌ ಮೃತ್ಯುರಾಸೀದ್ಧರಿಸ್ತದಾ |
ನೋ ತ್ಮನೋ ಮನಸಾಸ್ರಾಕ್ಷೀದಪ ಏವ ಜನಾರ್ದನಃ ||
ಶಯಾನಸ್ತಾಸು ಭಗವಾನ್ನಿರ್ಮಮೇಽಣ್ಣಂ ಮಹತ್ತರಮ್ |
ತತ್ರ ಸಂವತ್ಸರಂ ನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಸೃಜತ್ ಪ್ರಭುಃ ||
ತಮತ್ತುಂ ವ್ಯಾದದಾದಾಸ್ಯಂ ತದಾಸೌ ವಿರುರಾವ ಹ ||
ಅಥಂ ತಂ ಕೃಪಯಾ ವಿಷ್ಣುಃ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ಮಣ್ಯಯೋಜಯತ್ |
ಸೋಽಸೃಜದ್ಭುವನಂ ಸರ್ವಮದ್ಯಾರ್ಥ್ಯಂ ಹರಯೇ ವಿಭುಃ ||

ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ || 10 ||

|| ಇತಿ ಅತ್ರತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ || 02 ||

ಸರ್ವಾತ್ಮೈಕಃ ಪರಃ ಉಕ್ತಃ |

‘ಋತಂ ಪಿಬನ್ತಾ ಸುಕೃತಸ್ಯ ಲೋಕೇ ಗುಹಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೌ ಪರಮೇ ಪರಾರ್ಥೇ |
ಛಾಯಾತಪೌ ಬ್ರಹ್ಮವಿದೋ ವದಂತಿ ಪಞ್ಚಾಗ್ನಯೋ ಯೇ ಚ ತ್ರಿನಾಚಿಕೇತಾಃ’ | ಇತಿ
ಪಿಬನ್ತಾ ಪ್ರತೀಯೇತೇ | ತೌ ಕಾವಿತಿ | ಉಚ್ಯತೇ |

ಓಂ ಗುಹಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾವಾತ್ಮಾನೌ ಹಿ ತದ್ಧರ್ಶನಾತ್ ಓಂ || 11-42 ||

ಗುಹಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೌ ಪಿಬನ್ತಾ ವಿಷ್ಣುರೂಪೇ ಏವ |

‘ಘರ್ಮಾ ಸಮನ್ತಾ ತ್ರಿವೃತಂ ವ್ಯಾಪತುಸ್ತಯೋರ್ಜುಷ್ಠಿಂ ಮಾತರಿಶ್ವಾ ಜಗಾಮ’
ಇತ್ಯಾದಿನಾ ತದ್ಧರ್ಶನಾತ್ |
‘ಆತ್ಮಾಂತರಾತ್ಮೈತಿ ಹರಿರೇಕ ಏವ ದ್ವಿಧಾ ಸ್ಥಿತಃ |
ನಿವಿಷ್ಟೋ ಹೃದಯೇನಿತ್ಯಂ ರಸಂ ಪಿಬತಿ ಕರ್ಮಜಮ್’ || ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತ್ಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |
‘ಶುಭಂ ಪಿಬತ್ಯಸೌ ನಿತ್ಯಂ ನಾಶುಭಂ ಸ ಹರಿಃ ಪಿಬೇತ್ |
ಪೂರ್ಣಾನಂದಮಯಸ್ಯಾಸ್ಯ ಚೇಷ್ಟಾ ನ ಜ್ಞಾಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್’ || ಇತಿ ಪಾದ್ಮೈ ||
‘ಯೋ ವೇದ ನಿಹಿತಂ ಗುಹಾಯಾಮ್’
ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಹಿಶಬ್ದೇನ ದರ್ಶಯತಿ || 11 ||

ಓಂ ವಿಶೇಷಣಾಚ್ಚ ಓಂ || 12-43 ||

‘ಯಃ ಸೇತುರೀಜಾನಾನಾಮುಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ಪರಮ್’ ಇತಿ |

‘ಪೃಥಗ್ ವಕ್ತುಂ ಗುಣಾಸ್ತಸ್ಯ ನ ಶಕ್ಯಂತೇಮಿತತ್ವತಃ |
ಯತೋಽತೋ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದೇನ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಗ್ರಹಣಂ ಭವೇತ್ ||
ಏತಸ್ಮಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದೋಽಯಂ ವಿಷ್ಣೋರೇವ ವಿಶೇಷಣಮ್ |
ಅಮಿತಾ ಹಿ ಗುಣಾ ಯಸ್ಮಾನ್ನಾನ್ಯೇಷಾಂ ತಮೃತೇ ವಿಭುಮ್’ || ಇತಿ ಪಾದ್ಯೈ |

ನ ಚ ಜೀವೇ ಸಮನ್ವಯೋಽಭಿಧೀಯತೇ |

‘ಸತ್ಯ ಆತ್ಮಾ ಸತ್ಯೋ ಜೀವಃ ಸತ್ಯಂ ಭಿದಾ ಸತ್ಯಂ ಭಿದಾ ಸತ್ಯಂ ಭಿದಾ
ಮೈವಾರುವಣ್ಯೋ ಮೈವಾರುವಣ್ಯೋ ಮೈವಾರುವಣ್ಯಃ’ ಇತಿ ಭಾಲ್ಗವೇಯಶ್ರುತಿಃ |
‘ಆತ್ಮಾ ಹಿ ಪರಮಃ ಸ್ವತನ್ತ್ರೋಽಧಿಗುಣೋ ಜೀವೋಽಲ್ಪಶಕ್ತಿರಸ್ವಾತನ್ತ್ರೋಽವರಃ’

ಇತಿ ಚ ಭಾಲ್ಗವೇಯಶ್ರುತಿಃ |

‘ಯಥೇಶ್ವರಸ್ಯ ಜೀವಸ್ಯ ಭೇದಃ ಸತ್ಯೋ ವಿನಿಶ್ಚಯಾತ್ |
ಏವಮೇವ ಹಿ ಮೇ ವಾಚಂ ಸತ್ಯಾಂ ಕರ್ತುಮಿಹಾರ್ಹಸಿ’ ||
‘ಯಥೇಶ್ವರಶ್ಚ ಜೀವಶ್ಚ ಸತ್ಯಭೇದೌ ಪರಸ್ಪರಮ್ |
ತೇನ ಸತ್ಯೇನ ಮಾಂ ದೇವಾಸ್ತ್ರಾಯನ್ತು ಸಹಕೇಶವಾಃ ||’

ಇತ್ಯದೇರ್ನಾಸತ್ಯೋ ಭೇದಃ || 12 ||

|| ಇತಿ ಗುಹಾಧಿಕರಣಮ್ || 03 ||

ಆದಿತ್ಯೇ ವಿಷ್ಣುರಿತ್ಯುಕ್ತಮ್ |

‘ಯ ಏಷ ಆದಿತ್ಯೇ ಪುರುಷಃ ಸೋಽಹಮಸ್ಮಿ ಸ ಏವಾಹಮಸ್ಮಿ’
ಇತ್ಯಾದಾವಗ್ನಿನಾಮೇವಾದಿತ್ಯಸ್ಥತ್ವಮುಚ್ಯತೇ | ಅತೋಽಕ್ಷ್ಯಾ ದಿತ್ಯಯೋರೈಕ್ಯಾದ್
‘ಯ ಏಷೋಽನ್ತರಕ್ಷಿಣಿ ಪುರುಷೋ ದೃಶ್ಯತ’ ಇತ್ಯತ್ರಾಪ್ಯಗ್ನಿರೇವೋಚ್ಯತೇ | ಅತಃ
‘ತದ್ಯಥಾ ಪುಷ್ಕರಫಲಾಶ ಆಪೋ ನ ಶ್ಲಿಷ್ಯಂತ
ಏವಮೇವಂವಿಧಿ ಪಾಪಂ ಕರ್ಮ ನ ಶ್ಲಿಷ್ಯತೇ’

ಇತ್ಯಗ್ನಿಜ್ಞಾನಾದೇವ ಸರ್ವಪಾಪಶ್ಲೇಷಾನ್ಮೋಕ್ಷೋಪಪತ್ತಿರಿತಿ | ಅತೋ ಬ್ರವೀತಿ -

ಓಂ ಅನ್ತರ ಉಪಪತ್ತೇಃ ಓಂ || 13-44 ||

ಚಕ್ಷುರನ್ತಸ್ಥೋ ವಿಷ್ಣುರೇವ | ತ್ರಿಪಾದಸ್ಯಾಮೃತಂ ದಿವಿ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ

ತಸ್ಯೈವಾಮೃತತ್ವಾದ್ಯುಪಪತ್ತೇಃ | ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಾದ್ಯುಪಪತ್ತೇಶ್ಚ |

‘ಸೋಽಹಮಸ್ಮಿ’ ಇತ್ಯಾದಿ ತ್ವನ್ತರ್ಯಾಮೃತಪೇಕ್ಷಯಾ |

‘ಅನ್ತರ್ಯಾಮಿಣಮೀಶೇಶಮಪೇಕ್ಷ್ಯಾ ಹಂ ತ್ವಮಿತ್ಯಪಿ |

ಸರ್ವೇ ಶಬ್ದಾಃ ಪ್ರಯುಜ್ಯಂತೇ ಸತಿ ಭೇದೇಽಪಿ ವಸ್ತುಷು' ಇತಿ ಮಹಾಕೌರ್ಮೇ || 13 ||

ಓಂ ಸ್ಥಾನಾದಿವ್ಯಪದೇಶಾಚ್ಚ ಓಂ || 14-45 ||

‘ತದ್ಯದಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ವಿವೋದಕಂ ವಾ ಸಿಂಧ್ವತಿ ವರ್ತಮಾನೀ ಏವ ಗಚ್ಛತಿ’

ಇತ್ಯಾದಿಸ್ಥಾನಶಕ್ತಿಃ ವಾಮನಿರ್ಭಾಮನಿರತ್ಯಾದ್ಯಾತ್ಮಶಕ್ತಿಶ್ಚೋಚ್ಯತೇ | ತಸ್ಯ ಹ್ಯೇತ್ಯಲ್ಲಿಙ್ಗಮ್ | ‘ಸ ಈಶಃ ಸೋಽಸಪತ್ನಃ ಸ ಹರಿಃ ಸ ಪರಃ ಸ ಪರೋವರಿಯಾನ್ ಯದಿದಂ ಚಕ್ಷುಷಿ ಸರ್ವಿವೋದಕಂ ವಾ ಸಿಂಧ್ವತಿ ವರ್ತಮಾನೀ ಏವ ಗಚ್ಛತಿ ಸ ವಾಮನಃ ಸ ಭಾಮನಃ ಸ ಆನಂದಃ ಸೋಽಚ್ಯುತಃ’ ಇತಿ ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಮ್ |

‘ಯತ್ಸಾನತ್ವಾದಿದಂ ಚಕ್ಷುರಸಂಘಂ ಸರ್ವವಸ್ತುಭಿಃ |

ಸ ವಾಮನಃ ಪರೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಗತಿರಿತ್ಯೇವ ಚಿಂತಯೇತ್’ ಇತಿ ವಾಮನೇ || 14 ||

ಓಂ ಸುಖವಿಶಿಷ್ಟಾಭಿಧಾನಾದೇವ ಚ ಓಂ || 15-46 ||

‘ಪ್ರಾಣೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಖಂ ಬ್ರಹ್ಮ’ ಇತಿ, ‘ವಿಜ್ಞಾನಮಾನಂದಂ ಬ್ರಹ್ಮ’

‘ಆನಂದೋ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ವ್ಯಜಾನಾತ್’

ಇತ್ಯಾದೇಽನ್ಯೈವ ಹಿ ಲಕ್ಷಣಮ್

‘ಲಕ್ಷಣಂ ಪರಮಾನಂದೋ ವಿಷ್ಣೋರೇವ ನ ಸಂಶಯಃ |

ಅವ್ಯಕ್ತಾದಿತ್ಯಣಾನ್ತಾಸ್ತು ವಿಘ್ನಡಾನಂದಭಾಗಿನಃ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ||

ನ ಚ ಮುಖ್ಯೇ ಸತ್ಯಮುಖ್ಯಂ ಯುಜ್ಯತೇ || 15 ||

ಓಂ ಶ್ರುತೋಪನಿಷತ್ಕೃತ್ಯಭಿಧಾನಾಚ್ಚ ಓಂ || 16-47 ||

‘ಸ ಏನಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಗಮಯತಿ’ ಇತಿ | ನ ಹ್ಯನ್ಯವಿದ್ಯಯಾ ಅನ್ಯಗತಿಯುಕ್ತಾ ||16||

ಓಂ ಅನವಸ್ಥಿತೇರಸಮ್ಭವಾಚ್ಚ ನೇತರಃ ಓಂ || 17-48 ||

ಜೀವಸ್ಯ ಜೀವಾಂತರನಿಯಾಮಕತ್ವೇಽನವಸ್ಥಿತೇಃ, ಸಾಮ್ಯಾದಸಮ್ಭವಾಚ್ಚ ನ ಜೀವಃ |

ನಿಯಮಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಾತ್ | ಅನೀಶ್ವರಾಪೇಕ್ಷತ್ವಾಚ್ಚ || 17 ||

|| ಇತ್ಯನ್ತರಾಧಿಕರಣಮ್ ||

‘ಯಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ತಿಷ್ಠನ್ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಅಂತರೋ ಯಂ ಪೃಥಿವೀ ನ ವೇದ ಯಸ್ಯ ಪೃಥಿವೀ

ಶರೀರಂ ಯಃ ಪೃಥಿವೀಮಂತರೋ ಯಮಯತ್ಯೇಷ ತ ಆತ್ಮಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯಮೃತಃ’

ಇತ್ಯಾದ್ಯಂತರ್ಯಾಮ್ಯುಚ್ಯತೇ |

ತತ್ರ ಚ ‘ಏತದಮೃತಮ್’ ಇತ್ಯುಕ್ತಮಮೃತತ್ವಮುಚ್ಯತೇ | ಸ ಚ ‘ಯಸ್ಯ ಪೃಥಿವೀ ಶರೀರಮ್’

ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಸರ್ವಾತ್ಮಕತ್ವಾತ್ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ತತ್ಜೀವೋ ವಾ ಯುಕ್ತಃ |

ನ ಹಿ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿಶರೀರತ್ವಮಜ್ಞೇಕ್ರಿಯತ ಇತ್ಯತ ಆಹ -

ಓಂ ಅನ್ತರ್ಯಾಮ್ಯಧಿದೈವಾದಿಷು ತದ್ಧರ್ಮವ್ಯಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 18-49 ||

‘ಯಂ ಪೃಥಿವೀ ನ ವೇದ’ ‘ಯಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಅನ್ತರ’- , ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಅಧಿದೈವಾದಿಷು ತದ್ಧರ್ಮವ್ಯಪದೇಶಾದ್ವಿಷ್ಣುರೇವಾನ್ತರ್ಯಾಮೀ |

ನ ಹಿ ‘ನ ತೇ ವಿಷ್ಣೋ ಚಾಯಮಾನೋ ನ ಜಾತಃ’|

‘ಸ ಯೋಽತೋಽಶ್ರುತೋಽಗತೋಽಮತೋಽನತೋಽದೃಷ್ಟೋಽವಿಜ್ಞಾತೋಽನಾದಿಷ್ಟಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭೂತಾಮನ್ತರಪುರುಷ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾಽವಿದಿತೋಽನ್ತರಶ್ಚ || 18 ||

ಓಂ ನ ಚ ಸ್ಮಾರ್ತಮತದ್ಧರ್ಮಾಭಿಲಾಪಾತ್ ಓಂ || 19-50 ||

ತ್ರಿಗುಣತ್ವಾದಿಪ್ರಧಾನಧರ್ಮಾನುಕ್ತೇರ್ನ ಸ್ಮತ್ಯುಕ್ತಂ ಪ್ರಧಾನಮನ್ತರ್ಯಾಮಿ ||19||

ಓಂ ಶಾರೀರಶ್ಲೋಭಯೇಽಪಿ ಹಿ ಭೇದೇನೈನಮಧೀಯತೇ ಓಂ || 20-51 ||

‘ಯ ಆತ್ಮನಿ ತಿಷ್ಠನ್ನಾತ್ಮನೋಽನ್ತರೋ ಯಮಾತ್ಮಾ ನ ವೇದ ಯಸ್ಯಾತ್ಮಾ ಶರೀರಂ ಯ ಆತ್ಮಾನಮನ್ತರೋ ಯಮಯತ್ಯೇಷ ತ ಆತ್ಮಾನ್ತರ್ಯಾಮ್ಯಮೃತಃ’

‘ಯೋ ವಿಜ್ಞಾನೇ ತಿಷ್ಠನ್ ವಿಜ್ಞಾನಾದನ್ತರೋ

ಯಂ ವಿಜ್ಞಾನಂ ನ ವೇದ ಯಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಶರೀರಂ’

ಇತ್ಯುಭಯೇಽಪಿ ಹಿ ಶಾಖಿನೋ ಭೇದೇನೈನಂ ಜೀವಮಧೀಯತೇ |

‘ಶೀರ್ಯತೇ ನಿತ್ಯಮೇವಾಸ್ಮಾದ್ವಿಷ್ಣೋಸ್ತು ಜಗದೀದೃಶಮ್ |

ರಮತೇ ಚ ಪರೋ ಹ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಶರೀರಂ ತಸ್ಯ ತಜ್ಜಗತ್’ ||

ಇತಿ ವಚನಾನ್ ಶರೀರತ್ವವಿರೋಧಃ ||20||

|| ಇತ್ಯನ್ತರ್ಯಾಮ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 05 ||

ಅದೃಶ್ಯತ್ವಾದಿಗುಣಾ ವಿಷ್ಣೋರುಕ್ತಾಃ | ತತ್ರ -

‘ಯತ್ತದದ್ರೇಶ್ಯಮಗ್ರಾಹ್ಯಮಗೋತ್ರಮವರ್ಣಮಚಕ್ಷುಃ ಶ್ರೋತ್ರಂ ತದ್ ಪಾಣಿಪಾದಮ್ | ನಿತ್ಯಂ ವಿಭುಂ ಸರ್ವಗತಂ ಸುಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ತದವ್ಯಯಂ ಯದ್ಭೂತಯೋನಿಂ ಪರಿಪಶ್ಯನ್ನಿ

ಧೀರಾಃ’ಇತ್ಯುಕ್ತಾಃ,

‘ಯಥೋರ್ಣನಾಭಿಃ ಸೃಜತೇ ಗೃಹ್ಣತೇ ಚ ಯಥಾ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮೋಷಧಯಃ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ|

ಯಥಾ ಸತಃ ಪುರುಷಾತ್ ಕೇಶಲೋಮಾನಿ ತಥಾಽಕ್ಷರಾತ್ ಸಮ್ಭವತೀಹ ವಿಶ್ವಮ್’

ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ‘ಅಕ್ಷರಾತ್ಪರತಃ ಪರಃ’ ಇತಿ ಪರಃ ಪ್ರತೀಯತ ಇತ್ಯತೋಽಬ್ರವೀತ್-

ಓಂ ಅದೃಶ್ಯತ್ವಾದಿಗುಣಕೋ ಧರ್ಮೋಕ್ತೇಃ ಓಂ || 21-52 ||

ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಮುಕ್ತಾ 'ಅಕ್ಷರಾತ್ ಸಮ್ಭವತೀಹ ವಿಶ್ವಮ್' ಇತ್ಯತಃ ಪರಂ ತತ್ಪರತಃ
ಪರಾಭಿಧಾನಾತ್, 'ಕೂಟಸ್ಥೋಽಕ್ಷರ ಉಚ್ಯತೇ' ಇತಿ ಸ್ಮೃತೇಶ್ಚ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ |

ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಾತ್ ತತ್ಪರತಃ ಪರಾಭಿಧಾನಾದೇವ ಚ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಸ್ಯ |

'ತಮೇವಂ ವಿದ್ವಾನಮೃತ ಇಹ ಭವತಿ' |

'ತತ್ಕರ್ಮ ಹರಿತೋಷಂ ಯತ್ ಸಾ ವಿದ್ಯಾ ತನ್ಮತಿಯಯಾ'

'ಅಥ ದ್ವೇ ವಾವ ವಿದ್ಯೇ ವೇದಿತವ್ಯೇ ಪರಾ ಚೈವಾಪರಾ ಚ'

ತತ್ರ ಯೋ ವೇದಾ ಯಾನ್ಯಜ್ಞಾನಿ ಯಾನ್ಯುಪಾಜ್ಞಾನಿ ಯಾನಿ ಪ್ರತ್ಯಜ್ಞಾನಿ ಸಾಪರಾ | ಅಥ

ಪರಾ ಯಯಾ ಸ ಹರಿವೇದಿತವ್ಯೋ ಯೋಽಸಾವದ್ಯಶ್ಯೋ ನಿರ್ಗುಣಃ ಪರಃ

ಪರಮಾತ್ಮಾ' ಇತ್ಯಾದಿನಾ

ತದ್ಧರ್ಮತ್ವೇನಾವಗತಪರವಿದ್ಯಾವಿಷಯತ್ಯೋಕ್ತೇರ್ವಿಷ್ಣುರೇವಾದೃಶ್ಯತ್ವಾದಿ ಗುಣಕಃ || 21 ||

ಓಂ ವಿಶೇಷಣಭೇದವ್ಯಪದೇಶಾಭ್ಯಾಂ ನೇತರೌ ಓಂ || 22-53 ||

'ಯಃ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವವಿದ್ಯಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಮಯಂ ತಪ' ಇತಿ ವಿಶೇಷಣಾನ್ ಪ್ರಕೃತಿಃ |'

ತಸ್ಮಾತ್ತೇತತ್ಪ್ರಹ್ಮ ನಾಮ ರೂಪಮನ್ನಂ ಚ ಜಾಯತೇ' ಇತಿ ಭೇದವ್ಯಪದೇಶಾನ್ ಪ್ರಕೃತಿಃ |

'ಅಪರಂ ತ್ವಕ್ಷರಂ ಯಾ ಸಾ ಪ್ರಕೃತಿರ್ಜಡರೂಪಿಕಾ |

ಶ್ರೀಃ ಪರಾ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಚೇತನಾ ವಿಷ್ಣುಸಂಶ್ರಯಾ ||

ತಾಮಕ್ಷರಂ ಪರಂ ಪ್ರಾಹುಃ ಪರತಃ ಪರಮಕ್ಷರಮ್ |

ಹರಿಮೈವಾಖಿಲಗುಣಮಕ್ಷರತ್ರಯಮೀರಿತಮ್' ||

ಇತಿ ಸ್ನಾನೇ ತ್ರ್ಯಕ್ಷರಾಭಿಧಾನಾತ್' ಅಕ್ಷರಾತ್ ಪರತಃ ಪರಃ' ಇತ್ಯಪಿ ವಿಶೇಷಣಮೇವ |

'ಜುಷ್ಠಂ ಯದಾ ಪಶ್ಯತ್ಯನ್ಯಮೀಶಮಸ್ಯ ಮಹಿಮಾನಮಿತಿ ವೀತಶೋಕಃ'

ಇತಿ ಭೇದವ್ಯಪದೇಶಾದೀಶಪದಪ್ರಾಪ್ತೋಽಪಿ ನ ರುದ್ರಃ || 22 ||

54. ಓಂ ರೂಪೋಪನ್ಯಾಸಾಚ್ಛ ಓಂ || 23 ||

‘ಯದಾ ಪಶ್ಯಃ ಪಶ್ಯತೇ ರುಗ್ಮವರ್ಣಂ ಕರ್ತಾರಮೀಶಂ ಪುರುಷಂ ಬ್ರಹ್ಮಯೋನಿಮ್’
ಇತಿ

“ಏಕೋ ನಾರಾಯಣ ಆನೀನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ನ ಚ ಶಙ್ಕರಃ | ಸ
ಮುನಿಭೂತಾಸಮಚಿಂತಯತ್ | ತತ ಏತೇ ವ್ಯಜಾಯಂತ ವಿಶ್ವೋ
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋಽಗ್ನಿಯಮೋ ವರುಣರುದ್ರೇನ್ವಾಃ” ಇತಿ |
ತಸ್ಯ ಹೈತಸ್ಯ ಪರಮಸ್ಯ ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಚತ್ವಾರಿ ರೂಪಾಣಿ ಶುಕ್ಲಂ ರಕ್ತಂ ರೌಕ್ಮಂ
ಕೃಷ್ಣಮಿತಿ | ಸ ಏತಾನ್ಯೇತೇಭ್ಯೋಽಭ್ಯಚೇಕ್ಷ್ಯಪತ್ | ವಿಮಿಶ್ರಾಣಿ ವ್ಯಮಿಶ್ರಯತ್ | ಅತಃ
ಏತಾದ್ಯಗೇತದ್ರೂಪಮಿತಿ ತಸ್ಯೈವ ಹಿ ರೂಪಾಣ್ಯಭಿಧೀಯಂತೇ || 32 ||

|| ಇತಿ ಅದೃಶ್ಯತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅದೃಶ್ಯತ್ವಾದಿಗುಣೇಷು ಸರ್ವಗತತ್ವಂ

‘ಯಸ್ತೇತಮೇವಂ ಪ್ರಾದೇಶಮಾತ್ರಮಭಿವಿಮಾನಮಾತ್ಮಾನಂ ವೈಶ್ವಾನರಮುಪಾಸ್ತೇ’
ಇತಿ ವೈಶ್ವಾನರಸ್ಯೋಕ್ತಮಿತ್ಯತ ಆಹ -

ಓಂ ವೈಶ್ವಾನರಃ ಸಾಧಾರಣಶಬ್ದವಿಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 24-55||

ಅಗ್ನಾವಿಷ್ಟೋಃ ಸಾಧಾರಣಸ್ಯ ವೈಶ್ವಾನರಶಬ್ದಸ್ಯ ವಿಷ್ಟಾವೇವ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾತ್ಮ ಶಬ್ದೇನ
ವಿಶೇಷಣಾದ್ವೈಶ್ವಾನರೋ ವಿಷ್ಟುರೇವ || 24 ||

ಓಂ ಸ್ಮರ್ಯಮಾಣಮನುಮಾನಂ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಓಂ ||25-56||

‘ಅಹಂ ವೈಶ್ವಾನರೋ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ದೇಹಮಾಶ್ರಿತಃ’
ಇತಿ ಸ್ಮರ್ಯಮಾಣಮತ್ರಾಪಿ ಸ ಏವೋಚ್ಯತ ಇತ್ಯಸ್ಯಾನುಮಾಪಕಮ್ | ಸಮಾಖ್ಯಾನಾತ್ |
ಇತಿ ಶಬ್ದಃ ಸಮಾಖ್ಯಾಪ್ರದರ್ಶಕಃ || 25 ||

ಓಂ ಶಬ್ದಾದಿಭ್ಯೋಽಂತಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾನೇತಿ ಚೇನ್ನ ತಥಾ

ದೃಷ್ಟ್ಯು ಪದೇಶಾದಸಮ್ಯವಾತ್ ಪುರುಷವಿಧಮಪಿ ಚೈನಮಧೀಯತೇ ಓಂ || 26-57 ||

‘ಅಯಮಗ್ನಿವೈಶ್ವಾನರಃ’ವೈಶ್ವಾನರಮೃತ ಆಜಾತಮಗ್ನಿಮ್’ ಇತ್ಯಾದಿಶಬ್ದಃ |
‘ವೈಶ್ವಾನರೇ ತದ್ಗತಂ ಭವತಿ’ ‘ಹೃದಯಂ ಗಾರ್ಹಪತ್ಯೋ
ಮನೋಽನ್ವಾಹಾರ್ಯಪಚನ ಆಸ್ಯಮಾಹವನೀಯಃ’ಇತ್ಯಾದ್ಯಗ್ನಿಲಿಂಗಮಾದಿಶಬ್ದೋಕ್ತಮ್ |
‘ಯೇನೇದಮನ್ನಂ ಪಚ್ಯತೇ’ತದ್ಯದ್ಭಕ್ತಂ ಪ್ರಥಮಮಾಗಚ್ಛೇತ್ತದೋಮೀಯಮ್’
ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಪಾಚಕತ್ವೇನಾಂತಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಂ ಚ ಪ್ರತೀಯತೇ | ತಸ್ಮಾನ್ನ ವಿಷ್ಟುರಿತಿ ಚೇನ್ನ |

‘ಅಥ ಹೇಮಮಾತ್ಮಾನಮಣೋರಣೀಯಾಂಸಂ ಪರತಃ ಪರಂ ವಿಶ್ವಂ ಹರಿಮುಪಾಸೀತೇತಿ |
ಸರ್ವನಾಮಾ ಸರ್ವಕರ್ಮಾ ಸರ್ವಲಿಙ್ಗಃ ಸರ್ವಗುಣಃ ಸರ್ವಕಾಮಃ ಸರ್ವ ಧರ್ಮಃ ಸರ್ವರೂಪ
ಇತಿ’|

‘ಸ ಯ ಏತಮೇವಮಾತ್ಮಾನಂ ವಿಶ್ವಂ ಹರಿಮಾರಾದರಮುಪಾಸ್ತೇ ತಸ್ಯ ಸರ್ವೇಷು
ಲೋಕೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಭೂತೇಷು ಸರ್ವೇಷು ದೇವೇಷು ಸರ್ವೇಷು ವೇದೇಷು ಕಾಮಚಾರೋ
ಭವತಿ’

ಇತಿ ತತ್ತನ್ನಾಮಲಿಂಗಾದಿನಾ ತಸ್ಯೈವ ದೃಷ್ಟ್ಯ ಪದೇಶಾನ್ಮಹೋಪನಿಷದಿ ||

ಅನಾತ್ತತ್ವಾದನಾತ್ಮಾನ ಉನತ್ವಾದ್ಗುಣರಾಶಿತಃ |

ಅಬ್ರಹ್ಮಾಣಃ ಪರೇ ಸರ್ವೇ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮ ವಿಷ್ಣುರೇವ ಹಿ’ ||

ಇತ್ಯಾದಿನಾ ‘ಕೋ ನ ಆತ್ಮಾ ಕಿಂ ಬ್ರಹ್ಮ’ ಇತ್ಯಾರಮ್ಭಾಚ್ಚ ಅನೈಷಾಮಸಮ್ಭವಾದ್ವಿಷ್ಣುರೇವ
ವೈಶ್ವಾನರಃ |

‘ಚನ್ದಮಾ ಮನಸೋ ಜಾತಶ್ಚಕ್ಷೋಃ ಸೂರ್ಯೋ ಅಜಾಯತ’- ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಯಃ

ಪುರುಷಾಖ್ಯೋ ವಿಷ್ಣುರಭಹಿತಸ್ತದ್ವಿಧಮೇವಾತ್ರ

‘ಮೂರ್ಧ್ಯೇವ ಸುತೇಜಾಶ್ಚಕ್ಷುರ್ವಿಶ್ವರೂಪಃ ಪ್ರಾಣಃ ಪೃಥಗ್ವರ್ತ್ಮಾ’

ಇತ್ಯಾದಿನೈನಂ ವೈಶ್ವಾನರಮಧೀಯತೇ | ಚಶಬ್ದೇನ ಸಕಲವೇದತನ್ತ್ರಪುರಾಣಾದಿಷು

ವಿಷ್ಣುಪರತ್ವಂ ಪುರುಷಸೂಕ್ತಸ್ಯ ದರ್ಶಯತಿ |ತಥಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮೇ -

‘ಯಥೈವ ಪೌರುಷಂ ಸೂಕ್ತಂ ನಿತ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುಪರಾಯಣಮ್ |

ತಥೈವ ಮೇ ಮನೋ ನಿತ್ಯಂ ಭೂಯಾದ್ವಿಷ್ಣುಪರಾಯಣಮ್’ ಇತಿ ||

ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಂ ಚ -

‘ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ ಪುರುಷಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸಹಸ್ರಪಾತ್’ ಇತಿ | ‘ಏಷ ಹ್ಯೇವಾಚಿನ್ಯಃ ಪರಃ

ಪರಮೋ ಹರಿರಾದಿರನಾದಿರನನ್ಮೋಽನಂತಶೀರ್ಷೋಽನನ್ತಾಕ್ಷೋಽನನ್ತಬಾಹುರನನ್ತ

ಗುಣೋಽನನ್ತರೂಪಃ’ ಇತಿ | ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಚ -

‘ಯಥಾ ಹಿ ಪೌರುಷಂ ಸೂಕ್ತಂ ವಿಷ್ಣೋರೇವಾಭಿಧಾಯಕಮ್ |

ನ ತಥಾ ಸರ್ವವೇದಾಶ್ಚ ವೇದಾಜ್ಞಾನಿ ಚ ನಾರದ’ ಇತ್ಯಾದಿ ||

‘ಯಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾಯತೇ ಜಾಜ್ಞಾಲ್ಲೋಕವೇದಾದಿಕಂ ಹರೇ |

ತನ್ನಾಮವಾಚ್ಯಮುಚ್ಯಂ ತದ್ಯಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಕಂ ಮುಖಮ್’

|| ಇತಿ ನಾರದೀಯವಚನಾನ್ನಾಭೇದೋಕ್ತಿವಿರೋಧಃ || 26 ||

ಓಂ ಅತ ಏವ ನ ದೇವತಾ ಭೂತಂ ಚ ಓಂ || 27-58||

ಅಗ್ನಿವೈಶ್ವಾನರಾದಿಶಬ್ದನೇಜಸಿ ಭೂತೇ ಅಗ್ನಿದೇವತಾಯಾಂ ಚ ಪ್ರಸಿದ್ಧೋಽಪ್ಯತಃ
ಪೂರ್ವೋಕ್ತಹೇತುತ ಏವಾತ್ರ ನ ಸಾ ತಚ್ಚಾಭಿಧೀಯತೇ || 27 ||

ಓಂ ಸಾಕ್ಷಾದಪ್ಯವಿರೋಧಂ ಜೈಮಿನಿಃ ಓಂ || 28-59 ||

ನಾಗ್ನ್ಯಾದಯಃ ಶಬ್ದಾ ಅಗ್ನ್ಯಾದಿವಾಚಕಾಸ್ತಥಾಪಿ ಸಾಕ್ಷಾದೇವಾನನ್ಯಯೋಗೇನ
ಬ್ರಹ್ಮವಾಚಕೈಶ್ಯಬ್ಧೈಃ ವ್ಯವಹಾರಾರ್ಥಮನಭಿಜ್ಞಾನಾಚ್ಚಾನ್ಯತ್ರ
ವ್ಯವಹಾರನೀತ್ಯಭ್ಯುಪಗಮೇಽವಿರೋಧಂ ಜೈಮಿನಿವಕ್ತಿ |
'ವ್ಯಾಸಚಿತ್ತಸ್ಥಿತಾಕಾಶಾದವಚ್ಛಿನ್ನಾನಿ ಕಾನಿಚಿತ್ |
ಅನ್ಯೇ ವ್ಯವಹರನ್ತೇತಾನ್ಯೂರಿಕೃತ್ಯ ಗೃಹಾದಿವತ್' ||
ಇತಿ ಸ್ಕಾನ್ದವಚನಾನ್ ಮತಾನಾಂ ಪರಸ್ಪರವಿರೋಧಃ || 28 ||

ಓಂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತೇರಿತ್ಯಾಶ್ಮರಥ್ಯಃ ಓಂ || 29-60 ||

ತತ್ರ ತತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾವಪ್ಯಗ್ನ್ಯಾದಿಷು ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಭಿವ್ಯಕ್ತೇರಗ್ನ್ಯಾದಿಸೂಕ್ತನಿಯಮ ಇತ್ಯಾಶ್ಮರಥ್ಯಃ
|| 29 ||

ಓಂ ಅನುಸ್ಮೃತೇರ್ಬಾದರಿಃ ಓಂ || 30-61 ||

ತತ್ರ ತತ್ರೋಕ್ತಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರಗ್ನ್ಯಾದಿಷ್ವನುಸ್ಮರ್ಯಮಾಣತ್ವಾತ್ ತನ್ನಿಯಮಃ - ಇತಿ ಬಾದರಿಃ
|| 30 ||

ಓಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇರಿತಿ ಜೈಮಿನಿಸ್ತಥಾ ಹಿ ದರ್ಶಯತಿ ಓಂ || 31-62 ||

ಸಾಕ್ಷಾದಪ್ಯವಿರೋಧಂ ವದನ್ ಜೈಮಿನಿಃ ಸೂಕ್ತಾದಿನಿಯಮಮಗ್ನ್ಯಾದಿ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತ್ಯಾ ಮನ್ಯತೇ |
'ತಂ ಯಥಾ ಯಥೋಪಾಸತೇ ತದೇವ ಭವತಿ' ಇತಿ ದರ್ಶಯತಿ || 31 ||
ನ ಹ್ಯನ್ಯೋಪಾಸಕೋಽನ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ನುತ ಇತಿ ಯುಜ್ಯತ ಇತ್ಯತ ಆಹ -

ಓಂ ಆಮನನ್ತಿ ಚೈನಮಸ್ಮಿನ್ ಓಂ || 32-63 ||

ಏನಂ ವಿಷ್ಣುಮಸ್ಮಿನ್ನಗ್ನ್ಯಾದಾವಾಮನನ್ತಿ |
'ಯೋಽಗ್ನೌ ತಿಷ್ಠನ್' 'ಯ ಏಷ ಏತಸ್ಮಿನ್ನಗ್ನೌ ತೇಜೋಮಯೋಽಮೃತಮಯಃ ಪುರುಷಃ'
ಇತ್ಯಾದಿನಾ || 32 ||

|| ಇತಿ ವೈಶ್ವಾನರಾಧಿಕರಣಮ್ || 07 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಾದಃ || 01-02 ||

ತೃತೀಯಃ ಪಾದಃ || 01-03 ||

ತತ್ರ ಚಾನ್ಯತ್ರ ಚ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾನಾಂ ಶಬ್ದಾನಾಂ ವಿಷ್ಣೌ ಸಮನ್ವಯಂ ಪ್ರಾಯೇಣಾಸ್ಮಿನ್ ಪಾದೇ
ದರ್ಶಯತಿ |

ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರವಿದ್ಯಾವಿಷಯತ್ವಮುಕ್ತಮ್ | ತತ್ರ

‘ಯಸ್ಮಿನ್ ದ್ಯೌಃ ಪೃಥಿವೀ ಚಾಂತರಿಕ್ಷಮೋತಂ ಮನಃ ಸಹ ಪ್ರಾಣೈಶ್ಚಸರ್ವೈಸ್ತಮೇವೈಕಂ
ಜಾನಥ ಆತ್ಮಾನಮ್’ ಇತ್ಯತ್ರ,

‘ಪ್ರಾಣಾನಾಂ ಗ್ರಸ್ಥಿರಸಿ ರುದ್ರೋಽಮಾಸ್ಸವಿಶಾಂತಕಃ’

‘ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಃ ಕೃತ್ತಿವಾಸಾಃ ಪಿನಾಕೇ’

ಇತ್ಯಾದಿನಾ ರುದ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಧಾರತ್ವಪ್ರತೀತೇಃ |

‘ಸ ಏಷೋಽಂತರಶ್ಚರತೇ ಬಹುಧಾ ಜಾಯಮಾನಃ’

ಇತಿ ಜೀವಲಿಂಗಾಚ್ಚ ತಯೋಃ ಪ್ರಾಪ್ತಿರಿತ್ಯತ ಉಚ್ಯತೇ -

ಓಂ ದ್ಯುಭ್ವಾದ್ಯಾಯತನಂ ಸ್ವಶಬ್ದಾತ್ ಓಂ || 01-64 ||

‘ತಮೇವೈಕಂ ಜಾನಥ ಆತ್ಮಾನಮ್’ ಇತ್ಯಾತ್ಮಶಬ್ದಾತ್ ದ್ಯುಭ್ವಾದ್ಯಾಯೋ ವಿಷ್ಣುರೇವ |

‘ಆತ್ಮಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ ಶಬ್ದಾಸ್ತಮೃತೇ ವಿಷ್ಣುಮವ್ಯಯಮ್ |

ನ ಸಮ್ಪದಂತಿ ಯಸ್ಮಾತ್ ತೈರ್ನೈವಾಪ್ತಾಗುಣಪೂರ್ಣತಾ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ || 1 ||

ಓಂ ಮುಕ್ತೋಪಸೃಪ್ಯವ್ಯಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 02-65 ||

‘ಅಮೃತಸ್ಯೈಷ ಸೇತುಃ’ ಇತಿ ‘ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಪ್ನೋತಿ ಪರಮ್’, ‘ನಾರಾಯಣಂ ಮಹಾಜ್ಞೇಯಂ
ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಪರಾಯಣಮ್’, ‘ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಪರಮಾ ಗತಿಃ’

‘ಏತಮಾನಂದಮಯಮಾತ್ಮಾನಮುಪಸಂಜ್ಞಾಮತಿ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ತಸ್ಯೈವ
ಮುಕ್ತಪ್ರಾಪ್ಯತ್ವವ್ಯಪದೇಶಾತ್ |

‘ಬಹುನಾಸತ್ರ ಕಿಮುಕ್ತೇನ ಯಾವಚ್ಛೇತಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ |

ಯೋಗೀ ತಾವನ್ನ ಮುಕ್ತಃ ಸ್ಯಾದೇಷ ಶಾಸ್ತ್ರನಿರ್ಣಯಃ’ || ಇತ್ಯಾದಿತ್ಯಪುರಾಣೇ || 2 ||

ಓಂ ನಾನುಮಾನಮತಚ್ಛಬ್ದಾತ್ ಓಂ || 03-66 ||

ನಾನುಮಾನಾತ್ಮಕಾಗಮಪರಿಕಲ್ಪಿತರುದ್ರೋಽತ್ರ ವಾಚ್ಯಃ |

ಭಸ್ಮಧರೋಗ್ರತ್ವಾದಿತಚ್ಛಬ್ದಭಾವಾತ್ |

‘ಸೋಽಂತಕಃ ಸ ರುದ್ರಃ ಸ ಪ್ರಾಣಭೃತ್ ಸ ಪ್ರಾಣನಾಯಕಃ ಸ ಈಶೋ ಯೋ

ಹರಿಯೋಽನನ್ತೋ ಯೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಯಃ ಪರಃ ಪರೋವರೀಯಾನ್’

ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಪ್ರಾಣಗ್ರನ್ಥಿರುದ್ರತ್ವಾದೇವಿಷ್ಣೋರೇವೋಕ್ತತ್ವಾತ್ | ಬ್ರಹ್ಮಾಣೇ ಚ -

‘ರುಜಂ ದ್ರಾವಯತೇ ಯಸ್ಮಾದ್ರದ್ರಸ್ತಸ್ಮಾಜ್ಜನಾರ್ದನಃ |
ಈಶಾನಾದೇವ ಚೇಶಾನೋ ಮಹ್ಯದೇವೋ ಮಹತ್ತ್ವತಃ ||
ಪಿಬನ್ತಿ ಯೇ ನರಾ ನಾಕಂ ಮುಕ್ತಾಃ ಸಂಸಾರಸಾಗರಾತ್ |
ತದಾಧಾರೋ ಯತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಪಿನಾಕೀತಿ ತತಃ ಸ್ಮೃತಃ||
ಶಿವಃ ಸುಖಾತ್ಮಕತ್ವೇನ ಶರ್ವಃ ಶಂರೋಧನಾಧರಿಃ |
ಕೃತ್ಯಾತ್ಮಕಮಿದಂ ದೇಹಂ ಯತೋ ವಸ್ತೇ ಪ್ರವರ್ತಯನ್ ||
ಕೃತ್ತಿವಾಸಾಸ್ತತೋ ದೇವೋ ವಿರಿಣ್ವಶ್ಚ ವಿರೇಚನಾತ್ |
ಬೃಂಹಣಾದ್ಬ್ರಹ್ಮನಾಮಾಸಾವ್ಯಶ್ಚರ್ಯಾದಿನ್ವ ಉಚ್ಯತೇ ||
ಏವಂ ನಾನಾವಿಧೈಃ ಶಬ್ದೈರೇಕ ಏವ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ |
ವೇದೇಷು ಸಪುರಾಣೇಷು ಗೀಯತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ’ ಇತಿ |

ವಾಮನೇ ಚ -

‘ನ ತು ನಾರಾಯಣಾದೀನಾಂ ನಾಮ್ನಾಮನ್ಯತ್ರ ಸದ್ಭವಃ |
ಅನ್ಯನಾಮ್ನಾಂ ಗತಿರ್ವಿಷ್ಣುರೇಕ ಏವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ’ ಇತಿ ||

ಸ್ಕಾನ್ತೇ ಚ -

‘ಋತೇ ನಾರಾಯಣಾದೀನಿ ನಾಮಾನಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |
ಪ್ರಾದಾದನ್ಯತ್ರ ಭಗವಾನ್ ರಾಜೇವರ್ತೇ ಸ್ವಕಂ ಪುರಮ್’ ಇತಿ
‘ಚತುರ್ಮುಖಃ ಶತಾನಂದೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪದ್ಮಭೂರಿತಿ |
ಉಗ್ರೋ ಭಸ್ಮಧರೋ ನಗ್ನಃ ಕಪಾಲೀತಿ ಶಿವಸ್ಯ ಚ |
ವಿಶೇಷನಾಮಾನಿ ದದೌ ಸ್ವಕೀಯಾನ್ಯಪಿ ಕೇಶವಃ’ ಇತಿ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ || 3 ||

ಓಂ ಪ್ರಾಣಭೃಚ್ಚ ಓಂ || 04-67 ||

ಏತೈರೇವ ಹೇತುಭಿರ್ನ ಜೀವೋ ವಾಯುಶ್ಚ |

‘ಅಜಾಯಮಾನೋ ಬಹುಧಾ ವಿಜಾಯತ’ ಇತಿ ತಸ್ಯೈವ ಬಹುಧಾ ಜನ್ಮೋಕ್ತೇಃ || 04||

ಓಂ ಭೇದವ್ಯಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 05-68 ||

ನ ಚೈತ್ಯಂ ವಾಚ್ಯಮ್ |

‘ಜುಷ್ಠಂ ಯದಾ ಪಶ್ಯತ್ಯನ್ಯಮೀಶಮಸ್ಯ ಮಹಿಮಾನಮ್’ ಇತಿ ಭೇದ ವ್ಯಪದೇಶಾತ್ || 05 ||

ಓಂ ಪ್ರಕರಣಾತ್ ಓಂ || 06-69 ||

‘ದ್ವೇ ವಿದ್ಯೇ ವೇದಿತವ್ಯೇ’ ಇತಿ ತಸ್ಯ ಹ್ಯೇತತ್ ಪ್ರಕರಣಮ್ || 06 ||

ಓಂ ಸ್ಥಿತೃದನಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಓಂ || 07-70 ||

‘ದ್ವಾಸುಪರ್ಣಾ ಸಯುಜಾ ಸಖಾಯಾ ಸಮಾನಂ ವೃಕ್ಷಂ ಪರಿಷಸ್ವಜಾತೇ |
ತಯೋರನ್ಯಃ ಪಿಪ್ಪಲಂ ಸ್ವಾದ್ವತ್ಯನಶ್ಚನನ್ಯೋ ಅಭಿಜಾಕಶೀತಿ’ ಇತಿ ಈಶಜೀವಯೋಃ
ಸ್ಥಿತೃದನೋಕ್ತೇಃ || 07 ||

|| ಇತಿ ದ್ಯುಭ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 01 ||

‘ಪ್ರಾಣೋ ವ ಅಶಾಯಾ ಭೂಯಾನ್’ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ‘ಯೋ ವೈ ಭೂಮಾ ತತ್ಸುಖಮ್’ |
ಇತ್ಯುಕ್ತೇಸ್ಯೈವ ಭೂಮತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿಃ |
‘ಉತ್ಕಾನ್ತಪ್ರಾಣಾನ್’ ಇತ್ಯಾದಿಲಿಂಗ್ನಾತ್ ಪ್ರಾಣಶಬ್ದಶ್ಚ ವಾಯುವಾಚೀತ್ಯತೋ ವಕ್ತಿ -

ಓಂ ಭೂಮಾ ಸಮೃನ್ನಾದಾದಧ್ಯುಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 08-71 ||

‘ಸಮೃನ್ನಾದಾತ್’ ಪೂರ್ಣಸುಖರೂಪತ್ವಾತ್ ‘ಅಧ್ಯುಪದೇಶಾತ್’
ಸರ್ವೇಶಾಮುಪರ್ಯುಪದೇಶಾಚ್ಚ ವಿಷ್ಣುರೇವ ಭೂಮಾ |
‘ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಂ ದೇವಂ ವಿಶ್ವಾಕ್ಷಂ ವಿಶ್ವಶಮ್ಭುವಮ್ |
ವಿಶ್ವಂ ನಾರಾಯಣಂ ದೇವಮಕ್ಷರಂ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ||
ವಿಶ್ವತಃ ಪರಮಾಂ ನಿತ್ಯಮ್’ ಇತಿ ಶ್ರುತಿಃ
‘ತಮುತ್ಕಾ ಮನ್ತಂ ಪ್ರಾಣೋಽನೂತ್ಕಾ ಮತಿ’
ಇತ್ಯಾದಿನಾ ನೋತ್ಕ ಮಣಾದಿಲಿಂಗ್ನವಿರೋಧೋಽಪಿ ||08||

ಓಂ ಧರ್ಮೋಪಪತ್ತೇಶ್ಚ ಓಂ || 09-72 ||

ಸರ್ವಗತತ್ವಾದಿಧರ್ಮೋಪಪತ್ತೇಶ್ಚ ||09||

ಇತಿ ಭೂಮಾಧಿಕರಣಮ್ || 02 ||

ಅದೃಶ್ಯತ್ವಾದಿಗುಣಾ ವಿಷ್ಣೋರುಕ್ತಾಃ’ ಅದೃಷ್ಟಂ ದೃಷ್ಟಶ್ರುತಂ ಶ್ಲೋತ್ಯ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ |
‘ಅಹಂ ಸೋಮಮಾಹನಸಂ ಭಿಭಮಿ’ ಇತ್ಯಾದೇಸ್ತಸ್ಯಾಪಿ
ಸಮ್ಭವಾನ್ಮಧ್ಯಮಾಕ್ಷರಸ್ಯೋಕ್ತಾ ಇತ್ಯತೋ ಬ್ರೂತೇ -

ಓಂ ಅಕ್ಷರಮಮೃರಾನ್ತಧೃತೇಃ ಓಂ || 10-73 ||

‘ಏತಸ್ಮಿನ್ ಖಲ್ವಕ್ಷರೇ ಗಾರ್ಗ್ಯಾಕಾಶ ಓತಶ್ಚ ಪೋತಶ್ಚ’
ಇತ್ಯಮೃರಾನ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವಸ್ಯ ಧೃತೇರ್ಬ್ರಹ್ಮೈವಾಕ್ಷರಮ್ |
‘ಯ ಉ ತ್ರಿಧಾತು ಪೃಥಿವೀಮುತ ದ್ಯಾಮೇಕೋ ದಾಧಾರ ಭುವನಾನಿ ವಿಶ್ವಾ’

‘ಭರ್ತಾ ಸನ್ ಭ್ರಿಯಮಾಣೋ ಬಿಭರ್ತಿ | ಏಕೋ ದೇವೋ ಬಹುಧಾ ನಿವಿಷ್ಯಃ |
ಯದಾ ಭಾರಂ ತನ್ವಯತೇ ಸ ಭರ್ತುಮ್ | ಪರಾಸ್ಯ ಭಾರಂ ಪುನರಸ್ತಮೇತಿ’ |
‘ಯಸ್ಮಿನ್ನಿದಂ ಸಂಭವಿ ಚೈದಿ ಸರ್ವಂ ಯಸ್ಮಿನ್ ದೇವಾ ಅಧಿ ವಿಶ್ವೇ ನಿಷೇದುಃ’ ಇತ್ಯಾದಿ
ಶ್ರುತೇಃ |
‘ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿಪ್ರಕೃತ್ಯಂತಂ ಭೂತಂ ಭವ್ಯಂ ಭವಚ್ಚ ಯತ್ |
ವಿಷ್ಣುರೇಕೋ ಬಿಭರ್ತೀದಂ ನಾನ್ಯಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಕ್ಷಮೋ ಧೃತೌ’ ಇತಿ ಚ ಸ್ಕಾಂದೇ || 10 ||

ಓಂ ಸಾ ಚ ಪ್ರಶಾಸನಾತ್ ಓಂ || 11-74 ||

ಸಾ ಚ ಧೃತಿಃ ಪ್ರಶಾಸಾದುಚ್ಯತೇ |’ ಏತಸ್ಯ ವಾ ಅಕ್ಷರಸ್ಯ ಪ್ರಶಾಸನೇ ಗಾರ್ಗೀ
ಸೂರ್ಯಾಚನ್ವಮಸೌ ವಿಧೃತೌ ತಿಷ್ಠತಃ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ |
ತಚ್ಚ ಪ್ರಶಾಸನಂ ವಿಷ್ಣೋರೇವ |

‘ಸಪ್ತಾರ್ಧಗರ್ಭಾ ಭುವನಸ್ಯ ರೇತೋ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ ಪ್ರದಿಶಾ ವಿಧರ್ಮಣಿ’ |
‘ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಾಕಂ ನವತಿಂ ಚ ನಾಮಭಿಶ್ಚಕ್ರಂ ನ ವೃತ್ತಂ ವ್ಯತೀರವೀವಿಪತ್’
ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತೇಃ |

‘ಏಕಃ ಶಾಸ್ತಾ ನ ದ್ವಿತೀಯೋಽಸ್ಮಿ ಶಾಸ್ತಾ’ |

‘ಯೋ ಹೃಚ್ಛಯಸ್ತಮಹಮಿಹ ಬ್ರವೀಮಿ’

‘ನ ಕೇವಲಂ ಮೇ ಭವತಶ್ಚ ರಾಜನ್’

ಸ ವೈ ಬಲಂ ಬಲೀನಾಂ ಚಾಪರೇಷಾಮ್’ ಇತ್ಯಾದೇಶ್ಚ || 11 ||

ಓಂ ಅನ್ಯಭಾವವ್ಯಾವೃತ್ತೇಶ್ಚ ಓಂ || 12-75 ||

‘ಅಸ್ಥೂಲಮನಣು’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಸ್ಥೂಲಾಣ್ವಾದೀನಾಮನ್ಯವಸ್ತುಸ್ವಭಾವಾನಾಂ ವ್ಯಾವೃತ್ತೇಶ್ಚ |

‘ಅಸ್ಥೂಲೋಽನಣುರಮಧ್ಯಮೋ ಮಧ್ಯಮೋಽವ್ಯಾಪಕೋ ವ್ಯಾಪಕೋ
ಯೋಽಸೌ ಹರಿದಾದಿರನಾದಿರವಿಶ್ವೋ ವಿಶ್ವಃ ಸಗುಣೋ ನಿರ್ಗುಣಃ’

ಇತ್ಯಾದೇರ್ವಿಷ್ಣೋರೇವ ತೇ ಧರ್ಮಾಃ |

‘ಅಸ್ಥೂಲೋಽನಣುರೂಪೋಽಸಾವಿಶ್ವೋ ವಿಶ್ವ ಏವ ಚ |

ವಿರುದ್ಧಧರ್ಮರೂಪೋಽಸಾವೈಶ್ವರ್ಯಾತ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ’ | ಇತಿ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ || 12 ||

|| ಇತಿ ಅಕ್ಷರಾಧಿಕರಣಮ್ || 03 ||

‘ಸದೇವ ಸೋಮ್ಯೇದಮಗ್ರ ಆಸೀತ್’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಸತಃ ಸ್ರಷ್ಟೃತ್ವಮುಚ್ಯತೇ |

ತಚ್ಚಸತ್’ಬಹುಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಜಾಯೇಯ’ ಇತಿ ಪರಿಣಾಮಪ್ರತೀತೇರ್ನ ವಿಷ್ಣುಃ | ಸ ಹಿ

‘ಅವಿಕಾರಃ ಸದಾ ಶುದ್ಧೋ ನಿತ್ಯ ಆತ್ಮಾ ಸದಾ ಹರಿಃ’

ಇತ್ಯಾದಿನಾಽ ತಸ್ಯೈವ ಹಿ ತಲ್ಲಕ್ಷಣಮ್ |

ಬಹುತ್ವಂ ಚಾವಿಕಾರೇಣೈವೋಕ್ತಂ’ ಅಜಾಯಮಾನೋ ಬಹುಧಾ ವಿಜಾಯತ’ ಇತಿ || 13 ||

ಓಂ ಈಕ್ಷತಿಕರ್ಮವ್ಯಪದೇಶಾತ್ ಸಃ ಓಂ || 13-76 ||

‘ತದೈಕ್ಷತ’ ಇತೀಕ್ಷತಿಕರ್ಮವ್ಯಪದೇಶಾತ್ ಸ ಏವ ವಿಷ್ಣುರತ್ರೋಚ್ಯತೇ |

‘ನಾನ್ಯೋಽತೋಽಸ್ತಿ ದ್ರಷ್ಟಾ’, ‘ನಾನ್ಯದತೋಽಸ್ತಿ ದ್ರಷ್ಟು’

ಇತ್ಯಾದಿನಾ ತಸ್ಯೈವ ಹಿ ತಲ್ಲಕ್ಷಣಮ್ |

ಬಹುತ್ವಂ ಚಾನಿಕಾರೇಣೈವೋಕ್ತಂ’ ಅಜಾಯಮಾನೋ ಬಹುಧಾ ವಿಜಾಯತ’ ಇತಿ ||13||

||ಇತಿ ಸದಧಿಕರಣಮ್ || 04 ||

ಚನ್ಬಾದಿತ್ಯಾದ್ಯಾಧಾರತ್ವಂ ವಿಷ್ಣೋರುಕ್ತಮ್ | ತಚ್ಚ’ಅಥ ಯದಿದಮಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಪುರೇ ದಹರಂ

ಪುಣ್ಣರೀಕಂ ವೇಶ್ಮ ದಹರೋಽಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರ ಆಕಾಶಃ’.....’ ಕಿಂ ತದತ್ರ ವಿದ್ಯತೇ.....’

‘ಉಭೇ ಅಸ್ಮಿನ್ ದ್ಯಾವಾ ಪೃಥಿವೀ ಅನ್ತರೇವ ಸಮಾಹಿತೇ |

ಉಭಾವಗ್ನಿಶ್ಚ ವಾಯುಶ್ಚ ಸೂರ್ಯಾಚನ್ವಮಸಾವುಭೌ |

ವಿದ್ಯುನ್ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾಽಽಕಾಶಸ್ಯ ಪ್ರತೀಯತೇ |

ಸ ಚಾಕಾಶೋ ನ ವಿಷ್ಣುಃ |

ತಸ್ಯಾನ್ತೇ ಸುಷಿರಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ತಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್’ ಇತಿ ಶ್ರುತೇರಿತ್ಯತ ಆಹ- .

ಓಂ ದಹರ ಉತ್ತರೇಭ್ಯಃ ಓಂ || 14-77 ||

‘ಯ ಆತ್ಮಾಪಹತಪಾಪ್ಮಾ ವಿಜರೋ ವಿಮೃತ್ಯರ್ವಿಶೋಕೋಽವಿಜಿಘತ್ಸೋಽಪಿಪಾಸಃ

ಸತ್ಯಕಾಮಃ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪಃ ಸೋಽನ್ವೇಷ್ಟವ್ಯ ಸ ವಿಜಿಜ್ಞಾಸಿತವ್ಯಃ’

ಇತ್ಯಾದಿಭ್ಯ ಉತ್ತರೇಭ್ಯೋ ಗುಣೇಭ್ಯೋ ದಹರೇ ವಿಷ್ಣುರೇವ |

‘ಯೋಽಶನಾಯಾಪಿಪಾಸೇ ಶೋಕಂ ಮೋಹಂ ಜರಾಂ ಮೃತ್ಯುಮತ್ಯೇತಿ’

‘ಸ ಏಷ ಸರ್ವೇಭ್ಯಃ ಪಾಪ್ಮಭ್ಯ ಉದಿತಃ’

ಇತ್ಯಾದಿನಾ ವಿಷ್ಣೋರೇವ ಹಿ ತೇ ಗುಣಾಃ |

‘ನಿತ್ಯತೀರ್ಣಾಶನಾಯಾದಿರೇಕ ಏವ ಹರಿಃ ಸ್ವತಃ |

ಅಶನಾಯಾದಿಕಾನನ್ಯೇ ತತ್ರ ಸಾದಾತ್ ತರಂತಿ ಹಿ’ ಇತಿ ಪಾದ್ಯೈ |

ಸಾಪೇಕ್ಷನಿರಪೇಕ್ಷಯೋಶ್ಚ ನಿರಪೇಕ್ಷಂ ಸ್ವೀಕರ್ತವ್ಯಮ್ ||

‘ಸತ್ಯಕಾಮೋಽಪರೋ ನಾಸ್ತಿ ತಮೃತೇ ವಿಷ್ಣುಮವ್ಯಯಮ್ |
ಸತ್ಯಕಾಮತ್ವಮನ್ಯೇಷಾಂ ಭವೇತ್ ತತ್ಕಾಮ್ಯಕಾಮಿತಾ’ ಇತಿ ಚ ಸ್ಕಾನ್ದೇ || 14 ||

ಓಂ ಗತಿಶಬ್ದಾಭ್ಯಾಂ ತಥಾ ಹಿ ದೃಷ್ಟಂ ಲಿಙ್ಗಂ ಚ ಓಂ || 15-78 ||

ಅಹರಹರ್ಗಚ್ಛನ್ತ್ಯ ಏತಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ನ ವಿನ್ದನ್ತಿ’
ಇತಿ ಸುಪ್ತಸ್ಯ ತದ್ಗತಿಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಶ್ಚೋಚ್ಯತೇ |
‘ಸತಾ ಸೋಮ್ಯ ತದಾ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭವತಿ’ ಇತಿ ಶ್ರುತೇಂತಂ ಹಿ ಸುಪ್ತೋ ಗಚ್ಛತಿ |
‘ಅರಶ್ಚ ಹ ವ್ಯೇಣ್ಯಶ್ಚಾರ್ಣವೌ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ’ ಇತಿ ಲಿಙ್ಗಂ ಚ ತಥಾ ದೃಷ್ಟಮ್ |
‘ಅರಶ್ಚ ವೈ ಣ್ಯಶ್ಚ ಸಾಸಮುದ್ರೌ ತತ್ತ್ವವ ಸರ್ವಾಭಿಮತಪ್ರದೌ ದ್ವೌ’
ಇತ್ಯಾದಿನಾ ತಸ್ಯೈವ ಹಿ ತಲ್ಲಕ್ಷಣತ್ವೇನೋಚ್ಯತೇ || 15 ||

ಓಂ ಧೃತೇಶ್ಚ ಮಹಿಮ್ನೋಽಸ್ಯಾಸ್ಮಿನ್ನುಪಲಭ್ತೇಃ ಓಂ || 16-79 ||

‘ಏಷ ಸೇತುರ್ವಿಧೃತಿಃ’ ಇತಿ ಧೃತೇಃ’ ಏಷ ಭೂತಾಧಿಪತಿರೇಣ ಭೂತಪಾಲಃ’ ಇತ್ಯಾದ್ಯಸ್ಯ
ಮಹಿಮ್ನೋಽಸ್ಮಿನ್ನುಪಲಭ್ತೇಃ |
‘ಏತಸ್ಮಿನ್ನು ಖಲ್ವಕ್ಷರೇ ಗಾಗ್ಯಾರ್ಕಾಶ ಓತಶ್ಚ ಪ್ರೋತಶ್ಚ’
‘ಏತಸ್ಯ ವಾ ಅಕ್ಷರಸ್ಯ ಪ್ರಶಾಸನೇ ಗಾರ್ಗೀ’
‘ಸ ಹಿ ಸರ್ವಾಧಿಪತಿಃ ಸ ಹಿ ಸರ್ವಕಾಲಃ ಸ ಈಶಃ ಸ ವಿಷ್ಣುಃ’
‘ಪತಿಂ ವಿಶ್ವನ್ಯಾತ್ಮೇಶ್ವರಮ್’
ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಭ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ಹ್ಯೇಷ ಮಹಿಮಾ |
‘ಸರ್ವೇಶೋ ವಿಷ್ಣುರೇವೈಕೋ ನಾನ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಜಗತಃ ಪತಿಃ’ ಇತಿ ಸ್ಕಾನ್ದೇ ||16||

ಓಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧೇಶ್ಚ ಓಂ || 17-80 ||

‘ತತ್ರಾಪಿ ದಹಂ ಗಗನಂ ವಿಶೋಕಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಯದಂತಸ್ತುದುಪಾಸಿತವ್ಯಮ್’ ಇತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧೇಶ್ಚ |
ತದಂತಸ್ಥಾವೇಕ್ಷತ್ವಾನ್ನ ಸುಷಿರಶ್ರುತಿವಿರೋಧಃ ||17||

ಓಂ ಇತರಪರಾಮರ್ಶಾತ್ ಸ ಇತಿ ಚೇನ್ನಾಸದ್ಭವಾತ್ ಓಂ || 18-81 ||

‘ಪರಂಜ್ಯೋತಿರುಪಸದ್ಭವ್ಯ ಸ್ವೇನ ರೂಪೇಣಾಭಿನಿಷ್ಠದ್ಯತೇ’
‘ಏಷ ಆತ್ಮೇತಿ ಹೋವಾಚ’ ಇತಿ ಜೀವಪರಾಮರ್ಶಾತ್ ಸ ಇತಿ ಚೇನ್ನ |
ತಸ್ಯ ಸ್ವತೋಽಪಹತಪಾಪ್ಮತ್ವಾದ್ಯಸದ್ಭವಾತ್ || 18 ||

ಓಂ ಉತ್ತರಾಚ್ಛೇದಾವಿಭೂತಸ್ವರೂಪಸ್ತು ಓಂ || 19-82 ||

‘ಸ ತತ್ರ ಪರ್ಯೇತಿ ಜಕ್ಷನ್ ಕ್ರೀಡನ್ ರಮಮಾಣಃ’ ಇತ್ಯಾದುತ್ತರವಚನಾಜ್ಞೇವ ಏವೇತಿ ಚೇನ್ನ

| ತತ್ರ ಹಿ ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರಸಾದಾದಾವಿಭೂತಸ್ವರೂಪೋ ಮುಕ್ತ ಉಚ್ಯತೇ | ಯತ್ರಸಾದಾತ್ ಸ
ಮುಕ್ತೋ ಭವತಿ ಸ ಭಗವಾನ್ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಃ || 19 ||

ಓಂ ಅನ್ಯಾರ್ಥಶ್ಚ ಪರಾಮರ್ಶಃ ಓಂ || 20-83 ||

‘ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ್ಥೇನ ರೂಪೇಣ ಜೀವೋಽಭಿನಿಷ್ಪದ್ಯತೇ ಸ ಏಷ ಆತ್ಮಾ’ ಇತಿ
ಪರಮಾತ್ಮಾರ್ಥಶ್ಚ ಪರಾಮರ್ಶಃ || 20 ||

ಓಂ ಅಲ್ಪಶ್ರುತೇರಿತಿ ಚೇತ್ ತದುಕ್ತಮ್ ಓಂ || 21-84 ||

‘ದಹರ’ ಇತ್ಯಲ್ಪಶ್ರುತೇನೇತಿ ಚೇನ್ನ |’ನಿಜಾಯ್ಯತ್ವಾದೇವಂ ವ್ಯೋಮವಚ್ಚ’ ಇತ್ಯುಕ್ತಾತ್
‘ಏಷ ಮ ಆತ್ಮಾಽನ್ತರ್ಹೃದಯೇ ಜ್ಯಾಯನ್’ ಇತಿ ಶ್ರುತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾಚ್ಚ || 21 ||

|| ಇತಿ ದಹರಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅದೃಶ್ಯತ್ವಾದಯಃ ಪರಮೇಶ್ವರಗುಣಾ ಉಕ್ತಾಃ |

‘ತೇಷಾಂ ಸುಖಂ ಶಾಶ್ವತಂ ನೇತರೇಷಾಮ್’

‘ತದೇತದಿತಿ ಮನ್ಯಂತೇನಿದೇಶ್ಯಂ ಪರಮಂ ಸುಖಮ್’

ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಜ್ಞಾನಿಸುಖಸ್ಯಾಪ್ಯನಿದೇಶ್ಯತ್ವಮಜ್ಞೇಯತ್ವಂ ಜೋಚ್ಯತ ಇತ್ಯತೋ ವಕ್ತೆ-

ಓಂ ಅನುಕ್ಯತೇಸ್ತಸ್ಯ ಚ ಓಂ || 22-85 ||

‘ತಮೇವ ಭಾನ್ತಮನುಭಾತಿ ಸರ್ವಮ್’ ಇತ್ಯನುಕ್ಯತೇಃ,

‘ತಸ್ಯ ಭಾಸಾ ಸರ್ವಮಿದಂ ವಿಭಾತಿ’

ಇತಿ ವಚನಾಚ್ಚ ಪರಮಾತ್ಮವಾನಿದೇಶ್ಯಸುಖರೂಪಃ |

ನ ಹಿ ಜ್ಞಾನಿಸುಖಮನುಭಾತಿ ಸರ್ವಮ್ | ನ ಚ ತದ್ಭಾಸಾ |

‘ಅಹಂ ತತ್ತೇಜೋ ರಶ್ಮಿನ್’ ಇತಿ ನಾರಾಯಣಭಾಸಾ ಹಿ ಸರ್ವಂ ಭಾತಿ || 22 ||

ಓಂ ಆಪಿ ಸ್ಮರ್ಯತೇ ಓಂ || 23-86 ||

‘ಯದಾದಿತ್ಯಗತಂ ತೇಜೋ ಜಗದ್ಭಾಸಯತೇಽಖಿಲಮ್ |

ಯಚ್ಚನ್ತಮಸಿ ಯಚ್ಚಾಗ್ನೌ ತತ್ತೇಜೋ ವಿದ್ಧಿ ಮಾಮಕಮ್’ ಇತಿ

‘ನ ತದ್ಭಾಸಯತೇ ಸೂರ್ಯೋ ನ ಶಶಾಜ್ಞೋ ನ ಪಾವಕಃ|

ಯದ್ಗತ್ವಾ ನ ನಿವರ್ತಂತೇ ತದ್ಭಾಮ ಪರಮಂ ಮಮ’ ಇತಿ ಚ || 23 ||

|| ಇತಿ ಅನುಕ್ಯತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 06 ||

ವಿಷ್ಣುರೇವ ಜಿಜ್ಞಾಸ್ಯ ಇತ್ಯುಕ್ತಮ್ | ತತ್ರ

‘ಉರ್ಧ್ವಂ ಪ್ರಾಣಮುನ್ನಯತ್ಯಪಾನಂ ಪ್ರತ್ಯಗಸ್ಯತಿ |
ಮಧ್ಯೇ ವಾಮನಮಾಸೀನಂ ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ಉಪಾಸತೇ’

ಇತಿ ಸರ್ವದೇವೋಪಾಸ್ಯಃ ಕಶ್ಚಿತ್ ಪ್ರತೀಯತೇ | ಸ ಚ
‘ಏವಮೇವೈಷ ಪ್ರಾಣ ಇತರಾನ್ ಪ್ರಾಣಾನ್ ಪೃಥಗೇವ ಸನ್ನಿಧತ್ತೇ’
‘ಯೋಽಯಂ ಮಧ್ಯಮಃ ಪ್ರಾಣಃ’ ಕುವಿದಙ್ಗ
ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಪ್ರಾಣವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕತ್ವಾನ್ಮಧ್ಯಮತ್ವಾತ್ ಸರ್ವದೇವೋಪಾಸ್ಯತ್ವಾಚ್ಚ
ವಾಯುರೇವೇತಿ ಪ್ರತೀಯತೇ | ಅತೋಽಬ್ರವೀತ್ ||

ಓಂ ಶಬ್ದಾದೇವ ಪ್ರಮಿತಃ ಓಂ || 24-87 ||

ವಾಮನಶಬ್ದಾದೇವ ವಿಷ್ಟುರಿತಿ ಪ್ರಮಿತಃ | ನ ಹಿ ಶ್ರುತೇರ್ಲಿಙ್ಗಂ ಬಲವತ್ |
‘ಶ್ರುತಿರ್ಲಿಙ್ಗಂ ಸಮಾಖ್ಯಾ ಚ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಕರಣಂ ತಥಾ |
ಪೂರ್ವಂ ಪೂರ್ವಂ ಬಲೀಯಃ ಸ್ಯಾದೇವಮಾಗಮನಿರ್ಣಯ’ ಇತಿ ಸ್ಕಾನ್ದೇ ||
ತಚ್ಚಲಿಙ್ಗಂ ವಿಷ್ಟೋರೇವತಸ್ಮೈವ ಪ್ರಾಣತ್ವೋಕ್ತೇಃ’ ತದ್ವೈತ್ಯಂ ತ್ವಂ ಪ್ರಾಣೋ ಅಭವಃ’ ಇತಿ
|| 24 ||

ಓಂ ಹೃದ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ ತು ಮನುಷ್ಯಾಧಿಕಾರತ್ವಾತ್ ಓಂ || 25-88 ||

ಸರ್ವಗತಸ್ಯಾಪಿ ತಸ್ಯಾಙ್ಗುಷ್ಠಮಾತ್ರತ್ವಂ ಹೃದ್ಯವಕಾಶಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಯುಜ್ಯತೇ |
ಇತರಪ್ರಾಣಿನಾಮುಙ್ಗುಷ್ಠಾಭಾವೇಽಪಿ ಮನುಷ್ಯಾಧಿಕಾರತ್ವಾನ್ನ ವಿರೋಧಃ || 25 ||

|| ಇತಿ ವಾಮನಾಧಿಕರಣಮ್ || 07 ||

ಮನುಷ್ಯಾಣಾಮೇವ ವೇದವಿದ್ಯಾಯಾಮಧಿಕಾರ ಇತ್ಯುಕ್ತಮ್ |
ತೀರ್ಯಗಾದ್ಯಪೇಕ್ಷಯೈವ ಮನುಷ್ಯತ್ವವಿಶೇಷಣಮುಕ್ತಂ, ನ ತು ದೇವಾದ್ಯಪೇಕ್ಷಯೇತ್ಯಾಹ-

ಓಂ ತದುಪರ್ಯಪಿ ಬಾದರಾಯಣಃ ಸಮ್ಭವಾತ್ ಓಂ || 26-89 ||

ತದುಪರಿ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಸತಾಂ ದೇವಾದಿತ್ವಪ್ರಾಪ್ಯುಪರಿ | ಸಮ್ಭವತಿ ಹಿ ತೇಷಾಂ
ವಿಶಿಷ್ಟಬುದ್ಧಾ ದಿಭಾವಾತ್ | ತೀರ್ಯಗಾದೀನಾಂ ತದಭಾವಾದಭಾವಃ | ತೇಷಾಮಪಿ ಯತ್ರ
ವಿಶಿಷ್ಟಬುದ್ಧಾ ದಿಭಾವಸ್ತತ್ರಾವಿರೋಧಃ | ನಿಷೇದಭಾವಾತ್ | ದೃಶ್ಯಂತೇ ಹಿ ಜರಿತಾರ್ಯಾದಯಃ
|| 26 ||

ಓಂ ವಿರೋಧಃ ಕರ್ಮಣೇತಿ ಚೇನ್ನಾನೇಕಪ್ರತಿಪತ್ತೇರ್ದರ್ಶನಾತ್ ಓಂ || 27-90 ||

ಮಾನುಷಾ ಏವ ದೇವಾದಯೋ ಭವಂತೀತಿ ತದುಪರೀತ್ಯುಕ್ತಮ್ | ತತ್ರ ಯದಿ ಮನುಷ್ಯಾಃ
ಸನ್ನೋ ದೇವಾದಯೋ ಭವಂತಿ ತತ್ಕಾರ್ವಂ ದೇವತಾಭಾವಾದ್ದೇವತೋದ್ವಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಿ ವಿರೋಧ
ಇತಿ ಚೇನ್ನ | ಅನೇಕೇಷಾಂ ದೇವತಾಪದಪ್ರಾಪ್ತೇರ್ದರ್ಶನಾತ್ |

‘ತೇ ಹ ನಾಕಂ ಮಹಿಮಾನಃ ಸಚಂತ ಯತ್ರ ಪೂರ್ವೇ ಸಾಧ್ಯಾಃ ಸಂತಿ ದೇವಾಃ’ ಇತಿ ||27||

ಓಂ ಶಬ್ದ ಇತಿ ಚೇನ್ನಾತಃ ಪ್ರಭವಾತ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಮಾನಾಭ್ಯಾಮ್ ಓಂ || 28-91 ||

‘ವಾಚಾ ವಿರೂಪ ನಿತ್ಯಯಾ’ ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತೇರಾಪ್ಯನಿಶ್ಚಯಾನಿತ್ಯತ್ವಾಪೇಕ್ಷತ್ವಾಚ್ಚ
ಮೂಲಪ್ರಮಾಣಸ್ಯ, ಸ್ವತಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರಸಿದ್ಧೇಶ್ಚ ನಿತ್ಯತ್ವಾದ್ವೇದಸ್ಯ ತದುದಿತಾನಾಂ
ದೇವಾನಾಮನಿತ್ಯತ್ವಾತ್ ಪುನರನ್ಯಭಾವನಿಯಮಾಭಾವಾಚ್ಚ ಶಬ್ದೇ ವಿರೋಧ ಇತಿ ಚೇನ್ನ |

‘ಸೂರ್ಯಾಚನ್ವಮಸೌ ಧಾತಾ ಯಥಾ ಪೂರ್ವಮಕಲ್ಪಯತ್’

‘ಯಥೈವ ನಿಯಮಃ ಕಾಲೇ ಸುರಾದಿನಿಯಮಸ್ತಥಾ |

ತಸ್ಮಾನ್ನಾನೀದೃಶಂ ಕ್ವಾಪಿ ವಿಶ್ವಮೇತದ್ಭವಿಷ್ಯತಿ’ ||

ಇತ್ಯಾದೇರತ ಏವ ಶಬ್ದಾತ್ ತೇಷಾಂ ಪ್ರಭವನಿಯಮಾತ್,ಮಹತಾಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾತ್ |
ಯಥೇದಾನೀಂ ತಥೋಪಯಮಿ ದೇವಾ ಭವಿಷ್ಯಂತೀತಿತರೇಷಾಮನುಮಾನಾಚ್ಚ || 28 ||

ಓಂ ಅತ ಏವ ಚ ನಿತ್ಯತ್ವಮ್ ಓಂ || 29-92 ||

ಅತ ಏವ ಶಬ್ದಸ್ಯ ನಿತ್ಯತ್ವಾದೇವ ಚ ದೇವಪ್ರವಾಹನಿತ್ಯತ್ವಂ ಯುಕ್ತಮ್ || 29 ||

ಓಂ ಸಮಾನನಾಮರೂಪತ್ವಾಚ್ಚಾವೃತ್ತಾವಪ್ಯವಿರೋಧೋ ದರ್ಶನಾತ್ ಸ್ಮೃತೇಶ್ಚ
ಓಂ || 30-93 ||

ಅತೀತಾನಾಗತಾನಾಂ ದೇವಾನಾಂ ಸಮಾನನಾಮರೂಪತ್ವಾತ್ ಪ್ರಾಪ್ತಪದಾನಾಂ
ಮುಕ್ಯಾವೃತ್ತಾವಪ್ಯವಿರೋಧಃ |

‘ಯಥಾಪೂರ್ವಮ್’ ಇತಿ ದರ್ಶನಾತ್ |

‘ಅನಾದಿ ನಿಧನಾ ನಿತ್ಯಾ ವಾಗುತ್ಸೃಷ್ಟಾ ಸ್ವಯಮ್ಭುವಾ |

ಖುಷೀಣಾಂ ನಾಮಧೇಯಾನಿ ಯಾಶ್ಚ ವೇದೇಷು ದೃಷ್ಟಯಃ |

ವೇದಶಬ್ದೇಭ್ಯ ಏವಾದೌ ನಿರ್ಮಮೇ ಸ ಮಹೇಶ್ವರಃ’ ಇತಿ ಸ್ಮೃತೇಶ್ಚ ||30||

ಓಂ ಮಧ್ವಾದಿಷ್ಟಸಮ್ಯವಾದನಧಿಕಾರಂ ಜೈಮಿನಿಃ ಓಂ || 31-94||

‘ವಸೂನಾಮೇವೈಕೋ ಭೂತ್ವಾ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಪ್ರಾಪ್ಯಫಲತ್ವಾತ್ ಪ್ರಾಪ್ತಪದಾನಾಂ
ದೇವಾನಾಂ ಮಧ್ವಾದಿವಿದ್ಯಾಸ್ವನಧಿಕಾರಂ ಜೈಮಿನಿರ್ಮನೃತೇ || 31 ||

ಓಂ ಜ್ಯೋತಿಷಿ ಭಾವಾಚ್ಚ ಓಂ || 32-95||

ಜ್ಯೋತಿಷಿ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವೇ ಭಾವಾಚ್ಚ| ಆದಿತ್ಯಪ್ರಕಾಶೇಽಂತರ್ಭಾವವತ್ ತಜ್ಞಾ ನೇ
ಸರ್ವವಸ್ತುನಾಮಾಂತರ್ಭಾವಾತ್ | ನಿತ್ಯಸಿದ್ಧತ್ವಾಚ್ಚ ವಿಧ್ಯಾನಾಮ್ || 32 ||

ಓಂ ಭಾವಂ ತು ಬಾದರಾಯಣೋಽಸ್ಮಿ ಹಿ ಓಂ ||33-96||

ಫಲವಿಶೇಷಭಾವಾತ್ ಪ್ರಾಪ್ತಪದಾನಾಮಪಿ ದೇವಾನಾಂ ಮಧ್ಯಾದಿಷ್ಟಪೃಥಿಕಾರಂ
ಬಾದರಾಯಣೋ ಮನ್ಯತೇ | ಅಸ್ಮಿ ಹಿ ಪ್ರಕಾಶವಿಶೇಷಃ |

‘ಯಾವತ್ಸೇವಾ ಪರೇ ತತ್ತ್ವೇ ತಾವತ್ಸುಖವಿಶೇಷತಾ |

ಸಮ್ಭವಾಚ್ಚ ಪ್ರಕಾಶಸ್ಯ ಪರಮೇಕಮೃತೇ ಹರಿಮ್ ||

ತೇಷಾಂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಯೋಗಾಚ್ಚ ದೇವಾನಾಮಪ್ಯುಪಾಸನಮ್|

ಸರ್ವಂ ವಿಧೀಯತೇ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಯಜ್ಞಾದಿಕರ್ಮ ಚ’ ಇತಿ ಸ್ಕಾನ್ಧೇ ||

ಉಕ್ತಫಲಾನಧಿಕಾರಮಾತ್ರಂ ಜೈಮಿನಿಮತಮ್ | ಅತೋ ನ ಮತವಿರೋಧಃ |

‘ಸರ್ವಜ್ಞಸ್ಯೈವ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ತ್ವೇಕದೇಶವಿಚಿಂತಿತಮ್ |

ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಮುನಯೋ ಬ್ರೂಯುಸ್ತನ್ಮತಂ ನ ವಿರುದ್ಧತೇ’ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈ || 33 ||

||ಇತಿ ದೇವತಾಧಿಕರಣಮ್ || 08 ||

ಮನುಷ್ಯಾಧಿಕಾರತ್ವಾದಿತ್ಯುಕ್ತೇಽವಿಶೇಷಾಚ್ಛೂದ್ರಸ್ಯಾಪಿ’ಅಹ ಹಾರೇ ತ್ವಾ ಶೂದ್ರ’ ಇತಿ
ಪೌತ್ರಾಯಣೋಕ್ತೇರಧಿಕಾರ ಇತ್ಯತ ಆಹ -

ಓಂ ಶುಗಸ್ಯ ತದನಾದರಶ್ರವಣಾತ್ ತದಾಽಽದ್ರವಣಾತ್ ಸೂಚ್ಯತೇ ಹಿ ಓಂ

||34-97||

ನಾಸೌ ಪೌತ್ರಾಯಣಃ ಶೂದ್ರಃ, ಶುಚಾಽಽದ್ರವಣಮೇವ ಶೂದ್ರತ್ವಮ್ |

‘ಕಮ್ವರ ಏನಮೇತತ್ಸಂತಮ್’ ಇತ್ಯನಾದರಶ್ರವಣಾತ್ |

‘ಸ ಹ ಸಇಹಾಹಾನ ಏವ ಕ್ಷತ್ತಾರಮುವಾಚ’ ಇತಿ ಸೂಚ್ಯತೇ ಹಿ || 34 ||

ಓಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯತ್ವಾವಗತೇಶ್ಚೋತ್ತರತ್ರ ಚೈತ್ರರಥೇನ ಲಿಜ್ಞಾತ್ ಓಂ || 35-98 ||

ಅಯಮಶ್ವತರೀರಥ ಇತಿ ಚಿತ್ರರಥಸದ್ಭೂತೈನ ಲಿಜ್ಞೇನ ಪೌತ್ರಾಯಣಸ್ಯ
ಕ್ಷತ್ರಿಯತ್ವಾವಗತೇಶ್ಚ |

‘ರಥಸ್ತಶ್ವತರೀಯುಕ್ತಶ್ಚಿತ್ರ ಇತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ’ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈ |

‘ಯತ್ರ ವೇದೋ ರಥಸ್ತತ್ರ ನ ವೇದೋ ಯತ್ರ ನೋ ರಥಃ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ || 35 ||

ಓಂ ಸಂಸ್ಕಾರಪರಾಮರ್ಶಾತ್ ತದಭಾವಾಭಿಲಾಪಾಚ್ಚ ಓಂ || 36-99 ||

‘ಅಷ್ಟವರ್ಷಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮುಪನಯೀತ, ತಮಧ್ಯಾಪಯೀತ’

ಇತ್ಯದ್ಯಯನಾರ್ಥಂ ಸಂಸ್ಕಾರಪರಾಮರ್ಶಾತ್ |

‘ನಾಗ್ನಿರ್ನ ಯಜ್ಞೋ ನ ಕ್ರಿಯಾ ನ ಸಂಸ್ಕಾರೋ ನ ಪ್ರತಾನಿ ಶೂದ್ರಸ್ಯ’ ಇತಿ

ಪೈಙ್ಗುಶ್ರುತೌ ಸಂಸ್ಕಾರಾಭಾವಾಭಿಲಾಪಾಚ್ಚ |

ಉತ್ತಮಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ತು ನ ಶೂದ್ರವತ್ |

‘ಸಪತ್ನೀಂ ಮೇ ಪರಾಧಮ’ ಇತ್ಯಾದಿಷ್ಟಧಿಕಾರದರ್ಶನಾತ್ |

ಸಂಸ್ಕಾರಾಭಾವೇನಾಭಾವಸ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯೇನ | ಅಸ್ತಿ ಚ ತಾಸಾಂ ಸಂಸ್ಕಾರಃ |

‘ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪ್ರದಾನಕರ್ಮೈವ ಯಥೋಪನಯನಂ ತಥಾ’ ಇತಿ ಸ್ಮೃತೇಃ || 36 ||

ಓಂ ತದಭಾವನಿರ್ಧಾರಣೇ ಚ ಪ್ರವೃತ್ತೇಃ ಓಂ || 37-100 ||

‘ನಾಹಮೇತದ್ವೇದ ಭೋ ಯದ್ಗೋತ್ರೋಽಹಮಸ್ಮಿ’ ಇತಿ ಸತ್ಯವಚನೇನ ಸತ್ಯಕಾಮಸ್ಯ

ಶೂದ್ರತ್ವಾಭಾವನಿರ್ಧಾರಣೇ ಹಾರಿದ್ರುಮತಸ್ಯ’ ನೈತದಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಿವಕ್ತುಮರ್ಹತಿ’ ಇತಿ

ತತ್ಸಂಸ್ಕಾರೇ ಪ್ರವೃತ್ತೇಶ್ಚ || 37 ||

ಓಂ ಶ್ರವಣಾದ್ಯಯನಾರ್ಥಪ್ರತಿಷೇಧಾತ್ ಸ್ಮೃತೇಶ್ಚ ಓಂ || 38-101 ||

‘ಶ್ರವಣೇ ತ್ರಪುಜತುಭ್ಯಾಂ ಶ್ರೋತ್ರಪರಿಪೂರಣಮ್ | ಅಧ್ಯಯನೇ ಜಿಹ್ವಾಚ್ಛೇದಃ

ಅರ್ಥಾವಧಾರಣೇ ಹೃದಯವಿದಾರಣಮ್’ ಇತಿ ಪ್ರತಿಷೇಧಾತ್ |

‘ನಾಗ್ನಿರ್ನ ಯಜ್ಞಃ ಶೂದ್ರಸ್ಯ ತಥೈವಾದ್ಯಯನಂ ಕುತಃ |

ಕೇವಲೈವ ತು ಶುಶ್ರೂಷಾ ತ್ರಿವರ್ಣಾನಾಂ ವಿಧೀಯತೇ’ ಇತಿ ಸ್ಮೃತೇಶ್ಚ |

ವಿಧುರಾದೀನಾಂ ತೂತ್ಪನ್ನಜ್ಞಾನತ್ವಾತ್ ಕಶ್ಚಿದ್ವಿಶೇಷಃ || 38 ||

ಇತಿ ಅಪಶೂದ್ರಾಧಿಕರಣಮ್ || 09 ||

‘ಯದಿದಂ ಕಿಂಚ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಪ್ರಾಣ ಏಜತಿ ನಿಸ್ಸೃತಮ್ |

ಮಹದ್ವಯಂ ವಜ್ರಮುದ್ಯತಂ ಯ ಏತದ್ವಿದುರಮೃತಾಸ್ತೇ ಭವನ್ತಿ’

ಇತ್ಯದ್ಯತವಜ್ರಜ್ಞಾನಾನೋಕ್ತಃ ಶ್ರೂಯತ ಇತ್ಯತೋಽಬ್ರವೀತ್ |

ಓಂ ಕಮ್ಪನಾತ್ ಓಂ || 39-102 ||

ಏಜತೀತಿ ಕಮ್ಪನವಚನಾದುದ್ಯತವಜ್ರೋ ಭಗವಾನೇವ |

‘ಕೋ ಹ್ಯೇವಾನ್ಯಾತ್ ಕಃ ಪ್ರಾಣ್ಯಾದ್ಯದೇಷ ಆಕಾಶ ಆನನ್ದೋ ನ ನ್ಯಾತ್’ ತಥಾ

ಚೇತೋಽರ್ಪಣಾರ್ಥಂ ಹಿ ನಿಗತ್ಯತೇ ಇತಿ ಹಿ ಶ್ರುತಿಃ |

‘ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಮುತ ಚಕ್ಷುಷಶ್ಚಕ್ಷುಃ’ ಇತಿ ಚ
‘ನಭಸ್ವತೋಽಪಿ ಸರ್ವಾಃ ಸ್ಯುಶ್ಚೇಷ್ವಾ ಭಗವತೋ ಹರೇಃ |
ಕಿಮುತಾನ್ಯಸ್ಯ ಜಗತೋ ಯಸ್ಯ ಚೇಷ್ವಾ ನಭಸ್ವತಃ’ ಇತಿ ಸ್ತಾನೋ ||
‘ಚಕ್ರಂ ಚಜ್ಯಮಣಾದೇಷ ವರ್ಜನಾದ್ವಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ |
ಖಣ್ಣನಾತ್ ಖಡ್ಗ ಏವೈಷ ಹೇತಿನಾಮಾ ಸ್ವಯಂ ಹರಿಃ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮ ವೈವರ್ತೇ || 39 ||

ಇತಿ ಕಮ್ಪನಾಧಿಕರಣಂ || 10 ||

ಹೃದಯ ಆಹಿತಂ ಜ್ಯೋತಿಃ ಪರಮಾತ್ಮೈತ್ಯುಕ್ತಮ್ | ತತ್ರ ಯೋಽಯಂ ವಿಜ್ಞಾನಮಯಃ
ಪ್ರಾಣೇಷು ಹೃದ್ಯಂತಜ್ಯೋತಿಃ ಪುರುಷಃ’ ಇತ್ಯತ್ರ ಉಭೌ ಲೋಕಾವನುಸಂಘರತಿ’ ಇತಿ
ವಚನಾಜ್ಞೇವ ಇತಿ ಪ್ರತೀಯತ ಇತ್ಯತ ಉಚ್ಯತೇ -

ಓಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿಷ್ಣುರ್ವಾತ್ ಓಂ || 40-103 ||

‘ವಿಷ್ಣುರೇವ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿಷ್ಣುರೇವ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣುರೇವಾತ್ಮಾ ವಿಷ್ಣುರೇವ ಬಲಂ ವಿಷ್ಣುರೇವ ಯಶೋ
ವಿಷ್ಣುರೇವಾನಂದಃ’ ಇತಿ ದರ್ಶನಾಚ್ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿಷ್ಣುರೇವ
|’ಪ್ರಾಜ್ಞೇನಾತ್ಮನಾನ್ವಾರೂಢ ಉತ್ಸರ್ಜದ್ಯಾತಿ’ ಇತಿ ವಚನಾತ್ ಸನ್ಯಾಪಿ
ಲೋಕಸಂಘರಣಮಸ್ತೇವ || 40 ||

ಇತಿ ಜ್ಯೋತಿರಧಿಕರಣಂ || 11 ||

ಸರ್ವಾಧಾರತ್ವಮ್ ವಿಷ್ಣೋರುಕ್ತಮ್ | ತಚ್ಚ ಆಕಾಶೋ ವೈ ನಾಮ
ನಾಮರೂಪಯೋರ್ನಿರ್ವಹಿತಾ’ ಇತ್ಯತ್ರಾಕಾಶಸ್ಯ ಪ್ರತೀಯತೇ | ವೈ ನಾಮೇತಿ
ಪ್ರಸಿದ್ಧೋಪದೇಶಾತ್ | ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಕಾಶಶ್ಚಾಹ್ಲೇಕರ್ತವ್ಯ ಇತ್ಯತ ಉಚ್ಯತೇ -

ಓಂ ಆಕಾಶೋಽರ್ಥಾಂತರತ್ವಾದಿವ್ಯಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 41-104 ||

‘ತೇ ಯದಂತರಾ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮ’ ಇತ್ಯರ್ಥಾಂತರತ್ವಾದಿವ್ಯಪದೇಶಾಕಾಶೋ ಹರಿರೇವ |
‘ಆವರ್ಣಂ ಯತೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೇ’ ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತೇಸ್ತಸ್ಯೈವ ಹಿ ತಲಕ್ಷಣಮ್ |
‘ಅನಾಮಾಸೋಽಪ್ರಸಿದ್ಧತ್ವಾದರೂಪೋ ಭೂತವರ್ಜನಾತ್’ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮೇ || 41 ||

ಇತಿ ಆಕಾಶಾಧಿಕರಣಮ್ || 12 ||

ಅನಭೃತ್ಯಂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಉಕ್ತಮ್ | ತಚ್ಚ
‘ಸ ಯತ್ತತ್ರ ಕಿಂಚಿತ್ಪಶ್ಯತ್ಯನನ್ವಾಗತಂತೇನ ಭವತ್ಯಸಂಜ್ಞೋ ಹೃಯಂ ಪುರುಷಃ’
ಇತಿ ಸ್ವಪ್ನಾದಿದ್ರಷ್ಟುಃ ಪ್ರತೀಯತೇ | ಸ ಚ ಜೀವಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧೇರಿತ್ಯತೋ ವಕ್ತಿ -

ಓಂ ಸುಷುಪ್ತೃತ್ಯಾನ್ಯೋರ್ಭೇದೇನ ಓಂ || 42-105 ||

‘ಪ್ರಾಜ್ಞೇನಾತ್ಮನಾ ಸಮ್ಪರಿಷ್ಕಕ್ತೋ ನ ಬಾಹ್ಯಂ ಕಿಂಚಿದನನ್ತರಮ್’

‘ಪ್ರಾಜ್ಞೇನಾತ್ಮನಾಽನ್ವಾರೂಢ ಉತ್ಸರ್ಜದ್ಯಾತಿ’

ಇತಿ ಭೇದವ್ಯಪದೇಶಾನ್ನ ಜೀವಃ, ಪರ ಏವಾಸಂಜ್ಞಃ | ಸ್ವಪ್ನಾದಿದ್ರಷ್ಟುತ್ವಂ ಚ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾತ್
ತಸ್ಯೈವ ಯುಜ್ಯತೇ || 42 ||

|| ಇತಿ ಸುಷುಪ್ತೃಧಿಕರಣಮ್ || 13 ||

‘ಏಷ ನಿತ್ಯೋ ಮಹಿಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ’ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯಾಪಿ ನಿತ್ಯಮಹಿಮಾ ಪ್ರತೀಯತೇ | ಸ
ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ‘ಸ ವಾ ಏಷ ಮಹಾನಜ ಆತ್ಮಾ’ ಇತ್ಯಜಶಬ್ದಾದ್ವಿರಿಷ್ಟ ಇತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಮ್ |
ದೇವಾನಾಂ ಚ ವಿದ್ಯಾಕರ್ಮಣೋಃ ಪದಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಸೂಚಿತಾ ತದುಪರ್ಯಪೀತಿ | ಅತೋ ಬ್ರವೀತಿ
-

ಓಂ ಪತ್ಯಾದಿಶಬ್ದೇಭ್ಯಃ ಓಂ || 43-106 ||

‘ಸರ್ವಸ್ಯಾಧಿಪತಿಃ ಸರ್ವಸ್ಯೇಶಾನಃ ಸ ವಾ ಏಷ ನೇತಿ ನೇತಿ’

ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದೇಭ್ಯೋ ನಿತ್ಯಮಹಿಮಾ ವಿಷ್ಣುರೇವ |

‘ಉತಾಮೃತತ್ವಸ್ಯೇಶಾನಃ | ಯದನ್ನೇನಾದತಿರೋಹತಿ’

‘ಸಪ್ತಾರ್ಧಗರ್ಭಾಭುವನಸ್ಯ ರೇತೋ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ ಪ್ರದಿಶಾ ವಿಧರ್ಮಣಿ’

‘ಸ ಯೋಽತೋಽಶ್ರುತಃ’

ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಭ್ಯಸ್ತಸ್ಯೈವ ಹಿ ತೇ ಶಬ್ದಾಃ || 43 ||

|| ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಧಿಕರಣಮ್ || 14 ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ
ಭಾಷ್ಯೇ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ತೃತೀಯಃ ಪಾದಃ || 01-03 ||

ಚತುರ್ಥ ಪಾದಃ || 01-04 ||

|| ಓಂ ಶ್ರುತಿಲಿಂಗಾದಿಭಿರನ್ಯತ್ಯವ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಮಾಪಿ ಶಬ್ದಾನಾಂ ಸಾಮನ್ಯೇನ
ವಿಶೇಷಹೇತುಭಿರ್ವಿಷ್ಣಾವೇವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ದರ್ಶಯತ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಪಾದೇ |

**ಓಂ ಅನುಮಾನಿಕಮಪ್ಯೇಕೇಷಾಮಿತಿ ಚೇನ್ನ
ಶರೀರರೂಪಕವಿನ್ಯಸ್ತಗೃಹೀತೇರ್ದರ್ಶಯತಿ ಚ ಓಂ || 01-107 ||**

‘ತತ್ತು ಸಮನ್ವಯಾತ್’ ಇತಿ ಸರ್ವಶಬ್ದಾನಾಂ ಪರಮೇಶ್ವರೇ ಸಮನ್ವಯ ಉಕ್ತಃ | ತನ್ನ
ಯುಜ್ಯತೇ | ಯತೋ ‘ಅವ್ಯಕ್ತಾತ್ ಪುರುಷಃ ಪರಃ’ ಇತಿ ಸಾಷ್ಟಾ ನುಮಾನಪರಿಕಲ್ಪಿತಂ
ಪ್ರಧಾನಮಪ್ಯೇಕೇಷಾಂ ಶಾಖಿನಾಮುಚ್ಯತ ಇತಿ ಚೇನ್ನ, ತಸ್ಯೈವ
ಪಾರತನ್ಯಾ ಚೈರೀರರೂಪಕೇ ಸ್ಯಕ್ತೇ ವಿನ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನ ಏವಾವ್ಯಕ್ತಶಬ್ದೇನ ಗೃಹೀತೇಃ |
ಕಪ್ರತ್ಯಯಃ ಕುತ್ಸನೇ | ಪರಮಾತ್ಮನಾ ಏವಾವ್ಯಕ್ತಶಬ್ದಃ | | ತತ್ತನ್ನತ್ವೇನ
ತಚ್ಚರೀರರೂಪತ್ವಾದಿತರನ್ಯಾಪ್ಯವ್ಯಕ್ತಶಬ್ದಃ |

‘ತುಚ್ಛೇನಾಭ್ವಪಿಹಿತಂ ಯದಾಸೀತ್’ ಇತಿ ದರ್ಶಯತಿ ಚ |

‘ಅವ್ಯಕ್ತಮಚಲಂ ಶಾಂತಂ ನಿಷ್ಕಲಂ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಂ ಪರಮ್ |

ಯೋ ವೇದ ಹರಿಮಾತ್ಮಾನಂ ಸ ಭಯಾದನುಮುಚ್ಯತೇ’ |

ಇತಿ ಪಿಪ್ಪಲಾದಶಾಖಾಯಾಮ್ |

‘ಅಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಮ್’ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ‘ಅವ್ಯಕ್ತೋ ಸಕ್ಷರ ಇತ್ಯುಕ್ತಃ’ ಇತಿ ವಚನಾಚ್ಚ || 01 ||

ಓಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ತು ತದರ್ಹತ್ವಾತ್ ಓಂ || 02-108 ||

ಸೂಕ್ಷ್ಮಮೇವಾವ್ಯಕ್ತಶಬ್ದೇನೋಚ್ಯತೇ | ತದ್ವ್ಯಕ್ತತಾಮರ್ಹತಿ | ಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ವಂ ಚ ಮುಖ್ಯಂ
ತಸ್ಯೈವ |

‘ಯತ್ತತ್ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಪರಮಂ ವೇದಿತವ್ಯಂ ನಿತ್ಯಂ ಪದಂ ವೈಷ್ಣವಂ ಹ್ಯಾಮನಂತಿ |

ಯತ್ತಲೋಕಾ ನ ವಿದುರ್ಲೋಕಸಾರಂ ವಿದ್ವನ್ವೇತತ್ ಕವಯೋ ಯೋಗನಿಷ್ಠಾಃ’ ||

ಇತಿ ಚ ಪಿಪ್ಪಲಾದಶಾಖಾಯಾಮ್ |

ಮುಖ್ಯೇ ಚ ವಿದ್ಯಮಾನೇ ನಾಮುಖ್ಯಂ ಯುಕ್ತಮ್ || 02 ||

ಓಂ ತದಧೀನತ್ವಾದರ್ಥವತ್ ಓಂ || 03-109 ||

ತದಧೀನತ್ವಾಚ್ಚಾವ್ಯಕ್ತಾದೀನಾಂ ತಸ್ಯೈವಾವ್ಯಕ್ತತ್ವಪರಾವರತ್ವಾದಿಕಮರ್ಥವತ್ |

‘ಯದಧೀನೋ ಗುಣೋ ಯಸ್ಯ ತದ್ಗುಣೇ ಸೋಽಭಿಧೀಯತೇ |

ಯಥಾ ಜೀವಃ ಪರಾತ್ಮೈತಿ ಯಥಾ ರಾಜಾ ಜಯೀತ್ಯಪಿ’ ಇತಿ ಚ ಸ್ಕಾನ್ದೇ || 03 ||

ಓಂ ಜ್ಞೇಯತ್ವಾವಚನಾಚ್ಚ ಓಂ || 04-110 ||

ಅನ್ಯಸ್ಯ ನ ವಾಚ್ಯತ್ವಂ ಯುಜ್ಯತೇ || 04 ||

ಓಂ ವದತೀತೀ ಚೇನ್ನ ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಹಿ ಓಂ || 05-111 ||

‘ಮಹತಃ ಪರಂ ಧ್ರುವಂ ನಿಜಾಯ್ಯ ತಂ ಮೃತ್ಯುಮುಖಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ’
ಇತಿ ಜ್ಞೇಯತ್ವಂ ವದತೀತೀ ಚೇನ್ನ | ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಹಿ ತತ್ರೋಚ್ಯತೇ |
‘ಅಣೋರಣೀಯಾನ್ಮಹತೋ ಮಹೀಯಾನ್’ ಇತಿ ತಸ್ಯೈವ ಹಿ ಮಹತೋ ಮಹತ್ವಮ್ |
ಸರ್ವಸ್ಮಾತ್ ಪರಸ್ಯ ಮಹತೋಽಪಿ ಪರತ್ವಂ ಯುಜ್ಯತೇ || 05 ||

ಓಂ ಪ್ರಕರಣಾತ್ ಓಂ || 06-112 ||

‘ನೋಽಧ್ವನಃ ಪಾರಮಾಪ್ನೋತಿ ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಮ್ ಪದಮ್’ ಇತಿ ತಸ್ಯ ಹ್ಯೇತತ್
ಪ್ರಕರಣಮ್ || 06 ||

ಓಂ ತ್ರಯಾಣಾಮೇವ ಚೈವಮುಪನ್ಯಾಸಃ ಪ್ರಶ್ನಶ್ಚ ಓಂ || 07-113 ||

ತ್ರಯಾಣಾಮೇವ ಪಿತೃಸೌಮನಸ್ಯಸ್ವರ್ಗ್ಯಾಗ್ನಿಪರಮಾತ್ಮನಾಂ ಪ್ರಶ್ನ ಉಪನ್ಯಾಸಶ್ಚ |
‘ಅವಿಜ್ಞಾತಪ್ರಾರ್ಥನಂ ಚ ಪ್ರಶ್ನ ಇತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ’ || ಇತಿ ವಚನಾನ್ನ ವಿರೋಧಃ || 07 ||

ಓಂ ಮಹದ್ವಚ್ಚ ಓಂ || 08-114 ||

ಯಥಾ ಮಹಚ್ಛಬ್ದೋ ಮಹತ್ತತ್ವೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧೋಽಪಿ ಪರಮಮಹತ್ತ್ವಾತ್ ಪರಮಾತ್ಮನ ಏವ
ಮುಖ್ಯಃ ಏವಮಿತರೇಽಪಿ || 08 ||

ಓಂ ಚಮಸವದವಿಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 09-115 ||

ಯಥಾ ಚಮಶಬ್ದೋಽನ್ಯತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧೋಽಪಿ ‘ಇದಂ ತಚ್ಚಿರ ಏಷ ಹ್ಯರ್ವಾಗ್ನಿಲಶ್ಚಮಸ
ಊರ್ಧ್ವಬುದ್ಧಃ’ ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ ಶಿರೋವಾಚಕಃ ಏವಮವ್ಯಕ್ತಾದಿಶಬ್ದಾಃ ಸರ್ವೇಽನ್ಯತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ
ಅಪಿ,

‘ನಾಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಯಮಾವಿಶನ್ತಿ ತಂ ವೈ ವಿಷ್ಣುಂ ಪರಮಮುದಾಹರನ್ತಿ’
ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತೇಃ ಪರಮಾತ್ಮಾಭಿಧಾಯಿಕಾ ಏವ | ಅವಿಶೇಷಾಚ್ಚು ತೇಃ || 09 ||

|| ಇತಿ ಅನುಮಾನಿಕಾಧಿಕರಣಮ್ || 01 ||

‘ವಸಂತೇ ವಸಂತೇ ಜ್ಯೋತಿಷಾ ಯಜೇತ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಕರ್ಮಾಭಿಧಾಯಿಕಸ್ಯ ಕ್ರಮಾದಿ
ವಿರೋಧಾನ್ನ ಯುಜ್ಯತ ಇತ್ಯತ ಆಹಾ -

ಓಂ ಜ್ಯೋತಿರುಪಕ್ರಮಾತ್ ತು ತಥಾ ಹ್ಯಧೀಯತ ಏಕೇ ಓಂ || 10-116 ||

ಜ್ಯೋತಿರಾದಿಕರ್ಮವಾಚಕತ್ವೇನ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಭಿಧೇಯೋಽಪಿ ಸ ಏವ | ‘ಏಷ ಇಮಂ

ಲೋಕಮಭ್ಯಾರ್ಚತ್ ಇತ್ಯುಪಕ್ರಮ್ಯ 'ತಾ ವಾ ಏತಾಃ ಸರ್ವಾ ಋಚಃ ಸರ್ವೇ ವೇದಾಃ ಸರ್ವೇ
ಘೋಷಾಃ ಏಕೈವ ವ್ಯಾಹೃತಿಃ ಪ್ರಾಣ ಏವ ಪ್ರಾಣ ಋಚ ಇತ್ಯೇವ ವಿದ್ಯಾತ್'
ಇತಿ ಹ್ಯಧೀಯತೇ ಏಕೇ || 10 ||

ಓಂ ಕಲ್ಪನೋಪದೇಶಾಚ್ಚ ಮಧ್ಯಾದಿವದವಿರೋಧಃ ಓಂ || 11-117 ||

ಮಧುವಿದ್ಯಾದಿವತ್ ಸರ್ವಶಬ್ದಾರ್ಥತ್ವೇನ ಪರಸ್ಯ ಕಲ್ಪನೋಪದೇಶಾಚ್ಚ ನ
ಕರ್ಮಕ್ರಮಾದಿವಿರೋಧಃ || 11 ||

|| ಇತಿ ಜ್ಯೋತಿರುಪಕ್ರಮಾಧಿಕರಣಮ್ || 02 ||

ಓಂ ನ ಸಂಕ್ಷೋಪಸಂಭ್ರಹಾದಪಿ ನಾನಾಭಾವಾದತಿರೇಕಾಚ್ಚ ಓಂ || 12-118 ||

'ಯಸ್ಮಿನ್ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚಜನಾ ಆಕಾಶಶ್ಚ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ'
ಇತ್ಯಾದಿಷು ಬಹುಸಂಕ್ಷೋಪಸಂಭ್ರಹೇಽಪಿ ನ ವಿರೋಧಃ |
ತಸ್ಯೈವಾಕಾಶಾದಿಷು ನಾನಾಭಾವಾತ್ ತದತಿರಿಕ್ತಸ್ವರೂಪತ್ವಾಚ್ಚ ||12||
ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚಜನಾನಾಹ -

ಓಂ ಪ್ರಾಣಾದಯೋ ವಾಕ್ಯಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 13-119 ||

'ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಮುತ ಚಕ್ಷುಷಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಶ್ರೋತ್ರಸ್ಯ ಶ್ರೋತ್ರಮನ್ನನ್ಯಾನ್ನಂ ಮನಸೋ ಮನಃ'
ಇತಿ ವಾಕ್ಯಶೇಷಾತ್ || 13 ||

ಓಂ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯೇಕೇಷಾಮಸತ್ಯನ್ನೇ ಓಂ || 14-120 ||

'ತದ್ದೇವಾ ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ ಜ್ಯೋತಿಃ' ಇತ್ಯನೇನ ಕಾಣ್ಡಾನಾಂ ಪಞ್ಚಕಮ್ || 14 ||

|| ಇತಿ ನಸಂಕ್ಷೋಪಸಂಭ್ರಹಾಧಿಕರಣಮ್ || 03 ||

ಅವಾಂತರಕಾರಣತ್ವೇನಾಪಿ ಏವೋಚ್ಯತ ಇತಿ ವಕ್ತಿ-

ಓಂ ಕಾರಣತ್ವೇನ ಚಾಕಾಶಾದಿಷು ಯಥಾವ್ಯಪದಿಷ್ಟೋಕ್ತೇಃ ಓಂ || 15-121 ||

ಆಕಾಶಾದಿಷ್ಟವಾಂತರಕಾರಣತ್ವೇನ ಸ ಏವ ಸ್ಥಿತಃ | ಯಥಾವ್ಯಪದಿಷ್ಟಸ್ಯೈವ ಪರಸ್ಯ 'ಯ
ಆಕಾಶೇ ತಿಷ್ಠನ್' ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಆಕಾಶಾದಿಷೂಕ್ತೇಃ || 15 ||

|| ಇತಿ ಆಕಾಶಾಧಿಕರಣಮ್ || 04 ||

ಸರ್ವಶಬ್ದಾನಾಂ ಪರಮಾತ್ಮವಾಚಕತ್ವೇ ಕಥಮನ್ಯತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಇತ್ಯತೋ ಬ್ರವೀತಿ-

ಓಂ ಸಮಾಕರ್ಷಾತ್ ಓಂ || 16-122 ||

ಪರಮಾತ್ಮವಾಚಿನಃ ಶಬ್ದಾ ಅನ್ಯತ್ರ ಸಮಾಕೃಷ್ಯ ವ್ಯವಹರಿಯಂತೇ |

‘ಪರಸ್ಯ ವಾಚಕಾಃ ಶಬ್ದಾ ಸಮಾಕೃಷ್ಯೇತರೇಷ್ವಪಿ |
ವ್ಯವಹ್ರಿಯನ್ತೇ ಸತತಂ ಲೋಕವೇದಾನುಸಾರತಃ’ ಇತಿ ಪಾದ್ಮೈ || 16 ||

ತರ್ಹಿ ಕಥಂ ತೇಷಾಂ ಶಬ್ದಾನಾಂ ಜಗತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಃ ?-

ಓಂ ಜಗದ್ವಾಚಿತ್ವಾತ್ ಓಂ || 17-123 ||

ಜಗತಿ ವ್ಯವಹಾರೋ ಲೋಕಸ್ಯ | ನ ತು ಪರಮಾತ್ಮನಿ ತಥಾ | ಅತೋ ಜಗತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಃ
ಶಬ್ದಾನಾಮ್ || 17 ||

ಓಂ ಜೀವಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾದಿತಿ ಚೇತ್ ತದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಮ್ ಓಂ || 18-124 ||

ತದಧೀನತ್ವಾತ್ ತಚ್ಚಬ್ದವಾಚ್ಯತ್ವಮಿತ್ಯುಕ್ತಮ್ | ತಜ್ಜೀವಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಯೋರ್ಲಿಂಗಮ್ |

‘ಅಸ್ಯ ಯದೈಕಾಂ ಶಾಖಾಂ ಜೀವೋ ಜಹಾತ್ಯಥ ಸಾ ಶುಷ್ಯತಿ’
‘ವಾಯುನಾ ಹಿ ಲೋಕಾ ನೇನೀಯನ್ತೇ’

ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಭ್ಯ ಇತಿ ಚೇನ್ನ | ಉಪಾಸಾತ್ಯೈವಿಧ್ಯಾದಿತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತತ್ವಾತ್ || 18 ||

ಓಂ ಅನ್ಯಾರ್ಥಂ ತು ಜೈಮಿನಿಃ ಪ್ರಶ್ನವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಮಪಿ ಜೈವಮೇಕೇ ಓಂ
|| 19-125 ||

ಪರಮಾತ್ಮಜ್ಞಾನಾರ್ಥಂ ಕರ್ಮಾದಿಕಮಪಿ ವದತೀತಿ ಜೈಮಿನಿಃ |
‘ಕಸ್ಮಿನ್ನು ಭಗವೋ ವಿಜ್ಞಾತೇ ಸರ್ವಮಿದಂ ವಿಜ್ಞಾತಂ ಭವತೀತಿ |
ತಸ್ಮೈ ಸ ಹೋವಾಚ ದ್ವೇ ವಿದ್ಯೇ ವೇದಿತವ್ಯೇ’

‘ಕಥಂ ನು ಭಗವಃ ಸ ಆದೇಶೋ ಭವತೀತಿ | ಯಥಾ ಸೌಮ್ಯೈಕೇನ ಮೃತ್ವಿಣ್ಣೇನ’

ಇತ್ಯಾದಿಪ್ರಶ್ನವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಮ್ |

ಏವಮಪಿ ಜೈಕೇ ಪಠಂತಿ’ಯಸ್ತನ್ನ ವೇದ ಕಿಮುಚಾ ಕರಿಷ್ಯತಿ’ ಇತಿ || 19 ||

ಓಂ ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯಾತ್ ಓಂ || 20-126 ||

ವಾಕ್ಯಸ್ಯಾಪ್ಯೇವಮನ್ವಯೋ ಯುಜ್ಯತೇ ಪ್ರಥಕ್ಪ್ರಥಕ್ ಸ್ಥಿತಸ್ಯಾಪಿ ಪರಮಾತ್ಮನಾ || 20 ||

ಓಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಸಿದ್ಧೇರ್ಲಿಂಗಮಾಶ್ಚರಢ್ಯಃ ಓಂ || 21-127 ||

‘ನಾನ್ಯಃ ಪನ್ನಾ ಅಯನಾಯ ವಿದ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಸಿದ್ಧೇರ್ಲಿಂಗತ್ವೇನ ಕರ್ಮಾದಿಕಮುಚ್ಯತ

ಇತ್ಯಾಶ್ಚರಢ್ಯಃ | ಯಸ್ಮಾದೇವಮನಿತ್ಯಫಲಮನ್ಯತ್ ತಸ್ಮಾನ್ನಾನ್ಯಃ ಪನ್ನಾ ಇತಿ || 21 ||

ಓಂ ಉತ್ಕಮಿಷ್ಯತ ಏವಂಭಾವಾದಿತ್ಯೌಡುಲೋಮಿಃ ಓಂ || 22-128 ||

ಉತ್ಕಮಿಷ್ಯತೋ ಮುಮುಕ್ಷೋಃ ಕರ್ಮಾದಿನಾ ಭಾವ್ಯಂ ಸಾಧನಸಾಧನತ್ವೇನ |

ಅತಸ್ತದ್ವ್ಯಕ್ತೀತ್ಯೌಡುಲೋಮಿರ್ಮನ್ಯತೇ || 22 ||

ಓಂ ಅವಸ್ಥಿತೇರಿತಿ ಕಾಶಕೃತ್ನಃ ಓಂ || 23-129 ||

ಸರ್ವಂ ಪರಮಾತ್ಮನೃವಸ್ಥಿತಮಿತಿ ವಕ್ತುಂ ತದ್ವಚನಮಿತಿ ಕಾಶಕೃತ್ನಃ |

‘ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನಮತಾದೇಕದೇಶವಿದಃ ಪರೇ |

ವದಂತಿ ತೇ ಯಥಾಪ್ರಜ್ಞಂ ನ ವಿರೋಧಃ ಕಥಂಜ್ಞನ’ ಇತಿ ಪಾದ್ಮೈ || 23 ||

|| ಇತಿ ಸಮಾಕರ್ಷಾಧಿಕರಣಮ್ || 05 ||

ಸ್ತ್ರೀಶಬ್ದಾ ಅಪಿ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವೇತ್ಯಾಹ-

ಓಂ ಪ್ರಕೃತಿಶ್ಚ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾದೃಷ್ಟಾಂತಾನುಪರೋಧಾತ್ ಓಂ || 24-130 ||

‘ಹಂತತಮೇವ ಪುರುಷಂ ಸರ್ವಾಣಿ ನಾಮಾನ್ಯಭಿವದಂತಿ ಯಥಾ ನದ್ಯಃ ಸ್ಯನ್ನಮಾನಾಃ

ಸಮುದ್ರಾಯಣಾಃ ಸಮುದ್ರಮಭಿವಿಶನ್ತೇವಮೇವೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ

ಪುರುಷಮಭಿವಿಶಂತಿ’

ಇತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾದೃಷ್ಟಾಂತಾನುಪರೋಧಾತ್ ಪ್ರಕೃತಿಶಬ್ದವಾಚ್ಯೋಽಪಿ ಸ ಏವ || 24 ||

ಓಂ ಅಭಿಧ್ಯೋಪದೇಶಾಚ್ಚ ಓಂ || 25-131 ||

‘ಮಾಯಾಂ ತು ಪ್ರಕೃತಿಂ ವಿದ್ಯಾನ್ಮಾಯಿನಂ ತು ಮಹೇಶ್ವರಮ್’|

‘ಮಹಾಮಾಯೇತ್ಯವಿದ್ಯೇತಿ ನಿಯತಿಮೋಹಿನೀತಿ ಚ |

ಪ್ರಕೃತಿರ್ವಾಸನೇತ್ಯೇವಂ ತವೇಚ್ಛಾನಂತ ಕಥ್ಯತೇ’ ||

ಇತಿ ವಚನಾತ್ ತದಭಿದ್ಯೈವ ಪ್ರಕೃತಿಶಬ್ದೇನೋಚ್ಯತೇ |

‘ಸೋಽಭಿಧ್ಯಾ ಸ ಜೂತಿಃ ಸ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಸ ಆನನ್ತಃ’

ಇತಿ ಶ್ರುತೇರಭಿಧ್ಯಾ ಚ ಸ್ವರೂಪಮೇವ |

‘ಧ್ಯಾಯತಿ ಧ್ಯಾನರೂಪೋಽಸೌ ಸುಖೀ ಸುಖಮತೀವ ಚ |

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಯೋಗೇನ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥತಯೇಷ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡೇ || 25 ||

ಓಂ ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಛೋಭಯಾಮ್ನಾನಾತ್ ಓಂ || 26-132 ||

‘ಏಷ ಸ್ತ್ಯೇಷ ಪುರುಷ ಏಷ ಪ್ರಕೃತಿರೇಷ ಆತ್ಮೈಷ ಬ್ರಹ್ಮೈಷ ಲೋಕ ಏಷ ಅಲೋಕೋ

ಯೋಽಸೌ ಹರಿರಾದಿರನಾದಿರನನ್ತೋಽಂತಃ ಪರಮಃ ಪರಾದ್ವಿಶ್ವರೂಪಃ’

ಇತಿ ಪೈಙ್ಗುಶ್ಚೌ ಸಾಕ್ಷಾದೇವ ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷತ್ವಾಮ್ನಾನಾತ್ || 26 ||

ಓಂ ಆತ್ಮಕೃತೇಃ ಪರಿಣಾಮಾತ್ ಓಂ || 27-133 ||

ಪ್ರಕರ್ಷಣ ಕರೋತೀತಿ ಪ್ರಕೃತಿರಿತಿ ಯೋಗಾಚ್ಚ | ಪ್ರಕೃತಾವನುಪ್ರವಿಶ್ಯ ತಾಂ ಪರಿಣಾಮ್ಯ

ತತ್ಪರಿಣಾಮಕತ್ವೇನ ತತ್ರ ಸ್ಥಿತ್ಯಾಽಽತ್ಮನೋ ಬಹುಧಾಕರಣಾತ್ |

‘ಅಥ ಹೈಷ ಆತ್ಮಾ ಪ್ರಕೃತಿಮನುಪ್ರವಿಶ್ಯಾತ್ಮಾನಂ ಬಹುಧಾ ಚಕಾರ |
ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಕೃತಿರಿತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ’ ಇತಿ ಭಾಲ್ವವೇಯಶ್ರುತಿಃ |
‘ಅವಿಕಾರೋಽಪಿ ಪರಮಃ ಪ್ರಕೃತಿಂ ತು ವಿಕಾರಿಣೀಮ್ |
ಅನುಪ್ರವಿಶ್ಯ ಗೋವಿನ್ದಃ ಪ್ರಕೃತಿಶ್ಚಾಭಿಧೀಯತೇ’ ಇತಿ ನಾರದೀಯೇ |
ನಚಾನ್ಯತ್ ಕಲ್ಪಮ್, ಅಪ್ರಮಾಣಿಕತ್ವಾತ್ || 27 ||

ಓಂ ಯೋನಿಶ್ಚ ಹಿ ಗೀಯತೇ ಓಂ || 28-134 ||

ಅವ್ಯವಧಾನೇನೋತ್ಪತ್ತಿದ್ವಾರತ್ವಂ ಪ್ರಕೃತಿತ್ವಮ್ | ತಚ್ಚಾಸ್ಯೈವ ಗೀಯತೇ
‘ಯದ್ಭೂತಯೋನಿಂ ಪರಿಪಶ್ಯಂತಿ ಧೀರಾಃ’ ಇತಿ |
‘ವ್ಯವಧಾನೇನ ಸೂತಿಸ್ತು ಪುಂಸ್ತ್ವಮ್ ವಿದ್ವದ್ಭಿರುಚ್ಯತೇ |
ಸೂತಿರವ್ಯವಧಾನೇನ ಪ್ರಕೃತಿತ್ವಮಿತಿ ಸ್ಥಿತಿಃ ||
ಉಭಯಾತ್ಮಕಸೂತಿತ್ವಾದ್ವಾಸುದೇವಃ ಪರಃ ಪುಮಾನ್ |
ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪುರುಷಶ್ಚೇತಿ ಶಬ್ದೈರೇಕೋಽಭಿಧೀಯತೇ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡೇ || 28 ||

||ಇತಿ ಪ್ರಕೃತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 06 ||

ಓಂ ಏತೇನ ಸರ್ವೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾಃ ಓಂ || 29-135 ||

ಏತೇನ ಸರ್ವೇ ಶೂನ್ಯಾದಿಶಬ್ದಾ ಅಪಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾಃ |
‘ಏಷ ಹ್ಯೇವ ಶೂನ್ಯ ಏಷ ಹ್ಯೇವ ತುಚ್ಛ ಏಷ ಹ್ಯೇವಾಭಾವ ಏಷ
ಹ್ಯೇವಾವ್ಯಕ್ತೋಽದ್ಯಶ್ಯೋಽಚಿನ್ಮೋ ನಿರ್ಗುಣಶ್ಚ’ ಇತಿ ಮಹೋಪನಿಷದಿ |
‘ಶಮೂನಂ ಕುರುತೇ ವಿಷ್ಣುರದೃಶ್ಯಃ ಸನ್ ಪರಃ ಸ್ವಯಮ್ |
ತಸ್ಮಾಚ್ಛೂನ್ಯಮಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಸ್ತೋದನಾತ್ತುಚ್ಛ ಉಚ್ಯತೇ ||
ನೈಷ ಭಾವಯಿತಂ ಯೋಗ್ಯಃ ಕೇನಚಿತ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |
ಅತೋಽಭಾವಂ ವದನ್ತೇನಂ ನಾಶ್ಯತ್ವಾನ್ನಾಶ ಇತ್ಯಪಿ ||
ಸರ್ವಸ್ಯ ತದಧೀನತ್ವಾತ್ ತತ್ತಚ್ಛಬ್ದಾಭಿಧೀಯತಾ |
ಅನ್ಯೇಷಾಂ ವ್ಯವಹಾರಾರ್ಥ ಮಿಷ್ಯತೇ ವ್ಯವಹರ್ತೃಭಿಃ’

ಇತಿ ಮಹಾಕೌರ್ಮೇ |

ಏತೇನ ತದಧೀನತ್ವಾದ್ಯುಕ್ತಯುಕ್ತಿಸಮುದಾಯೇನ |
‘ಅವಧಾರಣಾರ್ಥಂ ಸರ್ವಸ್ಯಾಪ್ಯುಕ್ತಸ್ಯಾಧ್ಯಾಯಮೂಲತಃ |
ದ್ವಿರುಕ್ತಿಂ ಕುರ್ವತೇ ಪ್ರಾಜ್ಞಾ ಅಧ್ಯಾಯಾನ್ತೇ ವಿನಿರ್ಣಯೇ’

ಇತಿ ವರಾಹಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ || 29 ||

ಏತೇನ ಸರ್ವೇವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾಧಿಕರಣಮ್ ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಚತುರ್ಥ ಪಾದಃ ||01-04 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮಧ್ವಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಃ (ಸಮನ್ವಯಾಧ್ಯಾಯಃ) || 01 ||

ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ಅವಿರೋಧಾಧ್ಯಾಯಃ) || 02 ||

ಪ್ರಥಮಃ ಪಾದಃ || 02-01 ||

ಉಕ್ತೇಽರ್ಥೇಽವಿರೋಧಂ ದರ್ಶಯತ್ಯನೇನಾಧ್ಯಾಯೇನ |

ಪ್ರಥಮಪಾದೇ ಯುಕ್ತವಿರೋಧಮ್ | ಪ್ರಥಮತಃ ಸ್ಮೃತ್ಯವಿರೋಧಂ ದರ್ಶಯತಿ-

ಓಂ ಸ್ಮೃತ್ಯನವಕಾಶದೋಷಪ್ರಸಂಗ ಇತಿ

ಚೇನ್ನಾನ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯನವಕಾಶದೋಷಪ್ರಸಂಗಾತ್ ಓಂ || 01-136 ||

ಸರ್ವಜ್ಞಾ ಹಿ ರುದ್ರಾದಯಃ | ಅತಸ್ತೇಷಾಂ ವಚನವಿರೋಧೇಽಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮೇವ ಸ್ಯಾದಿತಿ

ಚೇನ್ನ | ಅನ್ಯಸ್ಮೃತೀನಾಂ ವಿಷ್ಣ್ವಾ ದಿಭಿರ್ನಿರಾಂ ಸರ್ವಜ್ಞೈರೇವ ಕೃತತ್ವಾಚ್ಛತೇರಾಧಿಕ್ಯಂ

ಸಿದ್ಧತಿ || 01 ||

ಓಂ ಇತರೇಷಾಂ ಚಾನುಪಲಭ್ಯೇಃ ಓಂ || 02-137 ||

ಇತರೇಷಾಂ ತಾಸು ಸ್ಮೃತಿಷೂಕ್ತಾನಾಂ ಫಲಾದೀನಾಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೋಽನುಪಲಭ್ಯೇರಪ್ರಮಾಣ್ಯಂ

ತಾಸಾಂ ಯುಕ್ತಮ್ | ಚಶಬ್ದೇನ ಭಾಗೋಪಲಭ್ಯಿರಜ್ಞೇಕೃತಾ || 02 ||

ಓಂ ಏತೇನ ಯೋಗಃ ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಃ ಓಂ || 03-138 ||

ಯೋಗಫಲಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೋಪಲಭ್ಯಮಿತಿ ನ ಮನ್ತವ್ಯಮ್ | ಉಕ್ತಾಭ್ಯಾಸೇ ತತ್ಕಾಲ ಏವ

ಫಲಾದ್ಯಷ್ಟೇಃ || 03 ||

|| ಇತಿ ಸ್ಮೃತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 01 ||

ಓಂ ನ ವಿಲಕ್ಷಣತ್ವಾದಸ್ಯ ತಥಾತ್ವಂ ಚ ಶಬ್ದಾತ್ ಓಂ || 04-139 ||

ನೈವಂ ಶ್ರುತೇಸ್ತದನುಸಾರಿಸ್ಮೃತೇಶ್ಚ ತದುಕ್ತಾನುಪಲಭ್ಯೇರಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮ್ | ವಿಲಕ್ಷಣತ್ವಾತ್

ನಿತ್ಯತ್ವಾತ್ ತದನುಸಾರಿತ್ವಾಚ್ಚ | ನ ಹಿ ನಿತ್ಯೇ ದೋಷಾಃ ಕಲ್ಪಾಃ | ಸ್ವತಶ್ಚ ಪ್ರಮಾಣ್ಯಮ್ |

ಅನ್ಯಥಾಸನವಸ್ಥಿತೇಃ |

‘ನ ಚಕ್ಷುರ್ನ ಶ್ರೋತ್ರಂ ನ ತರ್ಕೋ ನ ಸ್ಮೃತಿರ್ವೇದಾ ಹ್ಯೇವೈನಂ ವೇದಯನ್ತಿ’

ಇತಿ ಭಾಲ್ಗವೇಯಶ್ರುತೇಶ್ಚ |

ನಿತ್ಯತ್ವಂ ಚ ಶಬ್ದಾದೇವ ಪ್ರತೀಯತೇ’ವಾಚಾ ವಿರೂಪ ನಿತ್ಯಯಾ’ ಇತ್ಯಾದೇಃ |

‘ಅನಾದಿನಿಧನಾ ನಿತ್ಯಾ’ ಇತಿ ಚ ಸ್ಮೃತಿಃ || 04 ||

ಓಂ ದೃಶ್ಯತೇ ತು ಓಂ || 05-140 ||

ಅಧಿಕಾರಿಣಾಂ ಫಲಮ್ | ಭವಿಷ್ಯತ್ತುರಾಣೇ ಚ

‘ಋಗ್ಯಜುಃ ಸಾಮಾಧರ್ವಾಽಖ್ಯಾ ಮೂಲರಾಮಾಯಣಂ ತಥಾ |
ಭಾರತಂ ಪಞ್ಚರಾತ್ರಂ ಚ ವೇದಾ ಇತ್ಯೇವ ಶಬ್ದಿತಾಃ ||
ಪುರಾಣಾನಿ ಚ ಯಾನೀಹ ವೈಷ್ಣವಾನಿ ವಿದೋ ವಿದುಃ |
ಸ್ವತಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮೇತೇಷಾಂ ನಾತ್ರ ಕಿಂಚಿದ್ವಿಚಾರ್ಯತೇ ||
ಯತ್ ತೇಷೂಕ್ತಂ ನ ದೃಶ್ಯತ ಪೂರ್ವಕರ್ಮಾತ್ರ ಕಾರಣಮ್ |
ನಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಭವೇತ್ ತೇಷಾಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಹೃದಿಕಾರತಃ ||
ಇತಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮನೈಷಾಂ ನ ಸ್ವತಸ್ತು ಕಥಂವನ |
ಅದೃಶ್ಯೋಕ್ತೌ ತತಸ್ತೇಷಾಮಪ್ರಮಾಣ್ಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ’ ಇತಿ || 05 ||

|| ಇತಿ ನವಿಲಕ್ಷಣತ್ವಾಧಿಕರಣಂ || 02 ||

‘ಮೃದಬ್ರವೀತ್’ ಅಪೋಽಬ್ರವನ್’ ಇತ್ಯಾದಿವಚನಾದ್ಯುಕ್ತವಿರುದ್ಧೋ ವೇದ
ಇತ್ಯತೋಽಬ್ರವೀತ್ ಯ-

ಓಂ ಅಭಿಮಾನಿವ್ಯಪದೇಶಸ್ತು ವಿಶೇಷಾನುಗತಿಭ್ಯಾಮ್ ಓಂ || 06-141 ||

ಮೃದಾದ್ಯಭಿಮಾನಿದೇವತಾ ತತ್ರ ವ್ಯಪದಿಶ್ಯತೇ | ತಾಸಾಂ ಚೇತರೇಭ್ಯೋ ವಿಶಿಷ್ಟಂ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮನುಗತಿಶ್ಚ ಸರ್ವತ್ರ | ಅತಸ್ತಾಸಾಂ ಸರ್ವಮುಕ್ತಂ ಯುಜ್ಯತೇ || 06 ||

ಓಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಚ ಓಂ || 07-142 ||

ತಾಸಾಂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಮಹದ್ಭಿಃ | ಭವಿಷ್ಯತ್ಪುರಾಣೇ ಚ -

‘ಪೃಥಿವ್ಯಾದ್ಯಭಿಮಾನಿನ್ಯೋ ದೇವತಾಃ ಪ್ರಥಿತೌಜಸಃ |
ಅಚಿನ್ಯಾಃ ಶಕ್ತಯಸ್ತಾಸಾಂ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಮುನಿಭಿಶ್ಚ ತಾಃ |
ತಾಶ್ಚ ಸರ್ವಗತಾ ನಿತ್ಯಂ ವಾಸುದೇವೈಕಸಂಶ್ರಯಾಃ’ ಇತಿ || 07 ||

|| ಇತಿ ಅಭಿಮಾನ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 03 ||

‘ಅಸದೇವೇದಮಗ್ರ ಆಸೀತ್’ ಅಸತಃ ಸದಜಾಯತ’
ಇತ್ಯಾದಿನಾಃ ಸತಃ ಕಾರಣತ್ವೋಕ್ತೇರ್ವಿರೋಧ ಇತ್ಯತೋ ವಕ್ತಿ-

ಓಂ ಅಸದಿತಿ ಚೇನ್ನ ಪ್ರತಿಷೇಧಮಾತ್ರತ್ವಾತ್ ಓಂ || 08-143 ||

ಪ್ರತಿಷೇಧಮಾತ್ರತ್ವಾನ್ನಾಸತಃ ಕಾರಣತ್ವಂ ಯುಕ್ತಮ್ | ಅಸತಃ ಕಾರಣತ್ವಾದ್ಯುಕ್ತವಿರುದ್ಧಂ
ವೇದವಾಕ್ಯಮಿತ್ಯೇತದತ್ರ ನಿಷಿದ್ಧತೇ | ಸರ್ವಶಬ್ದಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ
ಸಮನ್ವಯೇಽಪಿ’ ತದಧೀನತ್ವಾರ್ಥವತ್’ ಇತ್ಯಾದಿನಾಃ ಮುಖ್ಯತ್ವೇನಾನ್ಯಸ್ಯಾಪಿ
ವಾಚ್ಯತ್ವೇನಾನ್ಯಕಾರಾದಸತಃ ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ | ತಥಾ ಶ್ರುತಿಪ್ರಾಪ್ತಮೇವಾಸನ್ನತಮತ್ರ ನಿಷಿದ್ಧತೇ |

ಸಮಯಸ್ಯೋಪರಿ ನಿಷೇಧಾತ್ | ಅರ್ಥಾದ್ಯುಕ್ತವಿರೋಧೋಽಪಿ ನಿರಾಕ್ರಿಯತೇ || 08 ||

ಓಂ ಅಪೀತೌ ತದ್ವತ್ಪ್ರಸಜ್ಞಾದಸಮಜ್ಞಸಮ್ ಓಂ || 09-144 ||

ಅಸತ ಉತ್ಪತ್ತೌ ಪ್ರಲಯೇಽಪಿ ಸರ್ವಾಸತ್ತ ಮೇವ ಸ್ಯಾತ್ || 09 ||

ಓಂ ನ ತು ದೃಷ್ಟಾಂತಭಾವಾತ್ ಓಂ || 10-145 ||

ಪ್ರಲಯೇ ಸರ್ವಾಸತ್ತಂ ಭಾವೇ ದೃಷ್ಟಾಂತಭಾವಾದೇವ ನ ಯುಜ್ಯತೇ | ಸತ ಉತ್ಪತ್ತಿಃ,
ಸಶೇಷವಿನಾಶಶ್ಚ ಹಿ ಲೋಕೇ ದೃಷ್ಟಃ || 10 ||

ಓಂ ಸ್ವಪಕ್ಷದೋಷಾಚ್ಚ ಓಂ || 11-146 ||

ದೃಷ್ಟಾಂತಭಾವಾದೇವ || 11 ||

ಓಂ ತರ್ಕಾಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾದಪ್ಯನ್ಯಥಾಽನುಮೇಯಮಿತಿ

ಚೇದೇವಮಪ್ಯನಿರ್ಮೋಕ್ಷಪ್ರಸಜ್ಞಃ ಓಂ || 12-147 ||

ಏತಾವಾನೇವ ತರ್ಕ ಇತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಾದುಕ್ತಾದನ್ಯಥಾಽನುಮೇಯಮಿತಿ
ಚೇನ್ನ, ಏವಂ ಸತಿ ಪ್ರಮಾಣಸಿದ್ಧೇಽಪಿ ಮೋಕ್ಷೇಽನ್ಯಥಾಽನುಮೇಯತ್ವಾದನಿರ್ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಸಜ್ಞಃ |
ಅತೋ ಯಾವತ್ಪ್ರಮಾಣಸಿದ್ಧಂ ತಾದದೇವಾಜ್ಞೇಕರ್ತವ್ಯಮ್ | ನಾತೋಽನ್ಯಚ್ಛಿಷ್ಯಮ್ |
'ಯಾವದೇವ ಪ್ರಮಾಣೇನ ಸಿದ್ಧಂ ತಾವದಹಾಪಯನ್ |
ಸ್ವೀಕುರ್ಯಾನ್ಮೈವ ಚಾನ್ಯತ್ರ ಶಿಷ್ಯಂ ಮಾನಮೃತೇ ಕ್ವಚಿತ್' ಇತಿ ವಾಮನೇ || 12 ||

ಓಂ ಏತೇನ ಶಿಷ್ಯಾಪರಿಗ್ರಹಾ ಅಪಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾಃ ಓಂ || 13-148 ||

ಏತೇನ ದೃಷ್ಟಾಂತಭಾವೇನಾಭಾವೇನ ಚಾವಶಿಷ್ಯಾ ಅಪ್ಯಪರಿಗ್ರಹಾ ವಿರುದ್ಧಸಿದ್ಧಾಂತಾ
ಅಕರ್ತೃಕತ್ವಾಚೇತನಕರ್ತೃಕತ್ವಜೀವಕರ್ತೃಕತ್ವಾದಯೋಽಪಿ |

'ಅಕಸ್ಮಾದ್ಧೀದಮಾವಿರಾಸೀದಕಸ್ಮಾತ್ ತಿಷ್ಠತ್ಯಕಸ್ಮಾಲ್ಲಯಮಭ್ಯುಪೈತಿ'

'ಪ್ರಧಾನಾದಿದಮುತ್ಪನ್ನಂ ಪ್ರಧಾನಮಧಿತಿಷ್ಠತಿ |

ಪ್ರಧಾನೇ ಲಯಮಭ್ಯೇತಿ ನ ಹ್ಯನ್ಯತ್ ಕಾರಣಂ ಮತಮ್' ||

'ಜೀವಾದ್ಭವಂತಿ ಭೂತಾನಿ ಜೀವೇ ತಿಷ್ಠಂತಚಿನ್ಮಲಾಃ |

ಜೀವೇ ತು ಲಯಮುಚ್ಛಂತಿ ನ ಜೀವಾತ್ ಕಾರಣಂ ಪರಮ್'

ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಪ್ರಾಪ್ತಾ ನಿರಾಕೃತಾಃ | ಯಥಾ ದುಃಖಾದಿಷು

ಜೀವಸ್ಯಾಸ್ವಾತನ್ತ್ಯ ಮೇವಮನ್ಯೇಷ್ಟಪೀತಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ | ಶ್ರುತಿಗತಿನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮವಾಚಕತ್ವೇನ

ಪ್ರದರ್ಶಿತಾ | ಯತ್ರಾನ್ಯವಾಚಕತ್ವೇಽಪ್ಯವಿರೋಧಸ್ತತ್ರಾನ್ಯದಪ್ಯಮುಖ್ಯತಯೋಚ್ಯತೇ, ಯತ್ರ

ವಿರೋಧಸ್ತತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮವೋಚ್ಯತ ಇತಿ ನಿಯಮಃ || 13 ||

|| ಇತಿ ಅನದಧಿಕರಣಮ್ || 04 ||

ಓಂ ಭೋಕ್ತೃಪತ್ರೇರವಿಭಾಗಶ್ಚೇತ್ ಸ್ಯಾಲ್ಲೋಕವತ್ ಓಂ || 14-149 ||

‘ಕರ್ಮಾಣಿ ವಿಜ್ಞಾನಮಯಶ್ಚ ಆತ್ಮಾ ಪರೇವ್ಯಯೇ ಸರ್ವ ಏಕೀಭವಂತಿ’

ಇತಿ ಮುಕ್ತಜೀವಸ್ಯ ಪರಾಪತ್ತಿರುಚ್ಯತೇ | ಅತಸ್ತಯೋರವಿಭಾಗಃ | ಅತಃ ಪೂರ್ವಮಪಿ ಸ ಏವ |
ನ ಹನ್ಯಸ್ಯಾನ್ಯತ್ವಂ ಯುಜ್ಯತ ಇತಿ ಚೇನ್ನ | ಸ್ಯಾಲ್ಲೋಕವತ್ | ಯಥಾ ಲೋಕೇ ಉದಕೇ
ಉದಕಾಂತರಸ್ಯೈಕೀಭಾವವ್ಯವಹಾರೇಽಪ್ಯಂತರ್ಭೇದೋಽಸ್ತೇವ, ಏವಂ ಸ್ಯಾದತ್ರಾಪಿ | ತಥಾ ಚ
ಶ್ರುತಿಃ

‘ಯಥೋದಕಂ ಶುದ್ಧೇ ಶುದ್ಧಮಾಸಿಕ್ತಂ ತಾದ್ಯಗೇವ ಭವತಿ’ ಇತಿ |

ಸ್ಯಾನ್ತೇ ಚ –

‘ಉದಕಂ ತೂದಕೇ ಸಿಕ್ತಂ ಮಿಶ್ರಮೇವ ಯಥಾ ಭವೇತ್ |

ನ ಚೈತದೇವ ಭವತಿ ಯತೋ ವೃದ್ಧಿಃ ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ ||

ಏವಮೇವ ಹಿ ಜೀವೋಽಪಿ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಂ ಪರಮಾತ್ಮನಾ |

ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಪಿ ನಾಸೌ ಭವತಿ ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯಾದಿವಿಶೇಷಣಾತ್’ ಇತಿ |

‘ಬ್ರಹ್ಮೇಶಾನಾದಿಭಿರ್ದೇವೈರ್ಯತ್ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ನೈವ ಶಕ್ಯತೇ |

ತದ್ಯತ್ಸ್ವ ಭಾವಃ ಕೈವಲ್ಯಂ ಸ ಭವಾನ್ ಕೇವಲೋ ಹರೇ’ ಇತಿ ಚ |

‘ನ ತೇ ಮಹಿತ್ವಮನ್ವಶ್ಚವಂತಿ’ನ ತೇ ವಿಷ್ಣೋ ಜಾಯಮಾನೋ ನ ಜಾತಃ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಚ
ಫಲತ್ವೇಽಪಿ ಯುಕ್ತಿವಿರೋಧೇಽಂತರ್ಭಾವಾದತ್ಪ್ರೋಕ್ತಮ್ || 14 ||

|| ಇತಿ ಭೋಕ್ತೃಧಿಕರಣಮ್ || 05 ||

ಓಂ ತದನನ್ಯತ್ವಮಾರಮ್ಭಣಶಬ್ದಾದಿಭ್ಯಃ ಓಂ || 15-150 ||

ಸ್ವತನ್ತ್ರ ಬಹುಸಾಧನಾ ಸೃಷ್ಟಿಲೋಕೇ ದೃಷ್ಟಾ | ನೈವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ | ಸ್ವರೂಪಸಾಮರ್ಥ್ಯದೇವ
ತಸ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಃ |

‘ಕಿಂ ಸ್ವಿದಾಸೀದಧಿಷ್ಠಾನಮಾರಮ್ಭಣಂ ಕತಮತ್ಸಿ ತ್ಕಥಾಽಸೀತ್’

ಇತಿ ಹ್ಯಾಕ್ಷೇಪಃ | ಅಧಿಷ್ಠಾನಾದ್ಯನುಕ್ತೇಃ | ಆದಿಶಬ್ದಾದ್ಯುಕ್ತಿಭಿಶ್ಚ |

‘ಪರತನ್ತ್ರೋ ಹ್ಯಪೇಕ್ಷೇತ ಸ್ವತನ್ತ್ರಃ ಕಿಮಪೇಕ್ಷತೇ |

ಸಾಧನಾನಾಂ ಸಾಧನತ್ವಂ ಯತಃ ಕಿಂ ತಸ್ಯ ಸಾಧನೈಃ’ ಇತ್ಯಾದಿಭಿಃ || 15 ||

ಓಂ ಭಾವೇ ಜೋಪಲಭ್ಯಃ ಓಂ || 16-151 ||

ಸ್ವತನ್ತ್ರಸಾಧನಭಾವೇ ಪ್ರಮಾಣೈರುಪಲಭ್ಯೇತ |

‘ಅನುಕ್ತಂ ಪಞ್ಚಭಿರ್ವೈದ್ಯೈರ್ನ ವಸ್ತು ಸ್ತಿಕುತಶ್ಚನ |

ಅತೋ ವೇದತ್ವಮೇತೇಷಾಂ ಯತಸ್ತೇ ಸರ್ವವೇದಕಾಃ’ ಇತಿ ಸ್ಕಾನ್ದೇ || 16 ||

‘ಅದ್ಭುಃ ಸಮ್ಭೂತಃ ಪೃಥಿವ್ಯೈರಸಾಚ್ಚ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಸಾಧನಾಂತರಪ್ರತೀತೇಃ

ಕಥಮನುಪಲಭಿರಿತ್ಯತ ಆಹ |

ಓಂ ಸತ್ವಾಚ್ಚಾವರಸ್ಯ ಓಂ || 17-152 ||

ಅವರಸ್ಯ ತದಧೀನಸ್ಯ ಸಾಧನಸ್ಯ ಸತ್ತಾತ್ |

‘ಕಾಲ ಆಸೀತ್ ಪುರುಷ ಆಸೀತ್ ಪರಮ ಆಸೀತ್ ತದ್ಯದಾಸೀತ್ ತದಾವೃತಮಾಸೀತ್

ತತಧೀನಮಾಸೀದಥ ಹ್ಯೇಕ ಏವ ಪರಮ ಆಸೀದ್ಯಸ್ಯೈತದಾಸೀನ್ನ ಹ್ಯೇತದಾಸೀತ್’ ಇತಿ ಹಿ

ಕಾಷಾಯಣಶ್ರುತಿಃ || 17 ||

ಓಂ ಅಸದ್ವ್ಯ ಪದೇಶಾನ್ನೇತಿ ಚೇನ್ನ ಧರ್ಮಾಂತರೇಣ ವಾಕ್ಯಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 18-153||

‘ನಾಸದಾಸೀನ್ನೋ ಸದಾಸೀತ್’ ಇತಿ ಸರ್ವಸ್ಯಾಸತ್ತ ವ್ಯಪದೇಶಾನ್ನೇತಿ ಚೇನ್ನ |

ಅವ್ಯಕ್ತತ್ವಪಾರತನ್ತ್ಯಾ ದಿಧರ್ಮಾಂತರೇಣ ಹಿ ತದುಚ್ಯತೇ |’ತಮ ಆಸೀತ್’ ಇತಿ ವಾಕ್ಯಶೇಷಾತ್ |

ನ ಚಾನ್ಯತ್ರ ಪ್ರಮಾಣಮಸ್ತಿ |

‘ಅಜೇ ಹ್ಯೇಕೋ ಜುಷಮಾಣೋಽನುಶೇತೇ ಜಹಾತ್ಯೇನಾಂ ಭುಕ್ತಭೋಗಾಮಜೋಽನ್ಯಃ’|

‘ಅನಾದ್ಯನಂತಂ ಜಗದೇತದೀದೃಕ್ ಪ್ರವರ್ತತೇ ನಾತ್ರ ವಿಚಾರ್ಯಮಸ್ತಿ |

ನ ಚಾನ್ಯಥಾ ಕ್ವಾಪಿ ಚ ಕಸ್ಯ ಚೇದಮಭೂತ್ ಪುರಾ ನಾಪಿ ತಥಾ ಭವಿಷ್ಯತ್’||

‘ಅಸತ್ಯಮಪ್ರತಿಷ್ಠಂ ತೇ ಜಗದಾಹುರನೀಶ್ವರಮ್’|

‘ಅಸತ್ಯಮಾಹುರ್ಜಗದೇತದಜ್ಞಾಃ ಶಕ್ತಿಂ ಹರೇರ್ಯೇ ನ ವಿದುಃಪರಾಂ ಹಿ’

‘ಯಃ ಸತ್ಯರೂಪಂ ಜಗದೇತದೀದೃಕ್ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಭೂತ್ ಸತ್ಯಕರ್ಮಾ ಮಹಾತ್ಮಾ’|

‘ಅಥೈನಮಾಹುಃ ಸತ್ಯಕರ್ಮೇತಿ, ಸತ್ಯಂ ಹ್ಯೇವೇದಂ ವಿಶ್ವಮಸೌ ಸೃಜತೇ|

ಅಥೈನಮಾರ್ಹನಿತ್ಯಕರ್ಮೇತಿ ನಿತ್ಯಂ ಹ್ಯೇವಾಸೌ ಕುರುತೇ’|

‘ಯಚ್ಚಿಕೇತ ಸತ್ಯಮಿತ್ ತನ್ನ ಮೋಘಮ್’ ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಭ್ಯಃ |

‘ಪರಸ್ಪರವಿರೋಧೇ ತು ವಾಕ್ಯಾನಾಂ ಯತ್ರ ಯುಕ್ತತಾ|

ತಥೈವಾರ್ಥ ಪರಿಜ್ಞೇಯೋ ನಾವಾಕ್ಯಾ ಯುಕ್ತಿರಿಷ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |

‘ವಿರುದ್ಧವತ್ ಪ್ರೀತೀಯಂತ ಆಗಮಾ ಯತ್ರ ವೈ ಮಿಥಃ |

ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾನುಸಾರೇಣ ತೇಷಾಮರ್ಥೋಽನ್ವವೇಕ್ಷ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಚ |

‘ಈಶೋಽನೀಶೋ ಜಗನ್ನಿತ್ಯಾ ನ ಪೂಜ್ಯೋ ಗುರುರಿತ್ಯಪಿ |

ಇತ್ಯಾದಿವದ್ವಿರುದ್ಧಾನಿ ವಚನಾನ್ಯಥ ಯುಕ್ತಯಃ |

ಪ್ರಮಾಣೈರ್ಬಹುಭಿರ್ಜ್ಞೇಯಾ ಆಭಾಸಾ ಇತಿ ವೈದಿಕೈಃ ||
ವೇದವೇದಾನುಸಾರೇಷು ವಿರೋಧೇನ್ಯಾರ್ಥಕಲ್ಪನಾ |
ಅನ್ಯೇಷಾಂ ತು ವಿರುದ್ಧಾನಾಂ ವಿಪ್ರಲಮ್ಬೋಽಥವಾ ಭ್ರಮಃ' ಇತಿ ಭಾಗವತ ತನ್ತ್ರೇ |
'ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಯುಕ್ತೋನುಭವಃ ಪ್ರಮಾಣಂ ತೂತ್ತಮಂ ಮತಮ್ |
ಮಧ್ಯಮಂ ತ್ವಾಗಮೋ ಜ್ಞೇಯಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಧಮಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ||
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಯೋರಾಗಮಯೋರ್ವಿರೋಧೇ ನಿಶ್ಚಯಾಯ ತು |
ಅನುಮಾದ್ಯಾ ನ ಸ್ವತನ್ತ್ರಾಃ ಪ್ರಮಾಣಪದವೀಂ ಯಯುಃ'
ಇತಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮತನ್ತ್ರೇ || 18 ||

ಓಂ ಯುಕ್ತೇಃ ಶಬ್ದಾಂತರಾಚ್ಛ ಓಂ || 19-154 ||

'ಸಾಧನಾನಾಂ ಸಾಧನತ್ವಂ ಯದಾತ್ಮಾಧೀನಮಿಷ್ಯತೇ |
ತದಾ ಸಾಧನಸಮ್ಪತ್ತಿರೈಶ್ವರ್ಯದ್ಯೋತಿಕಾ ಭವೇತ್'
ಇತ್ಯಾದೇಃ ಸಾಧನಾಂತರೇಣ ಸೃಷ್ಟಿಯುಕ್ತಾ |
'ಅಧ್ಯಃ ಸಮೂತೋ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ ಇತ್ಯಷ್ಟೌ' ಇತ್ಯಾದಿಶಬ್ದಾಂತರಾಚ್ಛ || 19 ||

ಓಂ ಪಟವಚ್ಛ ಓಂ || 20-155 ||

ಸಾಧನಾಂತರೇಣ ಹಿ ಪಟಾದಿಸೃಷ್ಟಿದ್ವೃಷ್ಟಾ || 20 ||

ಓಂ ಯಥಾ ಪ್ರಾಣಾದಿಃ ಓಂ || 21-156 ||

ತಚ್ಚ ಸಾಧನಜಾತಾಂ ತೇನಾನುಪ್ರವಿಷ್ಟಮೇವ ಯಥಾ ಶರೀರೇನ್ವಿಯಾದಿಃ|
'ಪ್ರಕೃತಿಂ ಪುರುಷಂ ಚೈವ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |
ಕ್ಷೋಭಯಾಮಾಸ ಭಗವಾನ್ ಸೃಷ್ಟ್ಯರ್ಥಂ ಜಗತೋ ವಿಭುಃ' ಇತಿ ಕೌರ್ಮೇ || 21 ||

|| ಇತಿ ಆರಮ್ಭಣಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಜೀವಕರ್ತೃತ್ವಪಕ್ಷಃ ಶ್ರುತಿಪ್ರಾಪ್ತೋ ವಿಸ್ತರಾನ್ನಿರಾಕ್ರಿಯತೇ |

ಓಂ ಇತರವ್ಯಪದೇಶಾಧಿತಾಕರಣಾದಿದೋಷಪ್ರಸಕ್ತಿಃ ಓಂ || 22-157 ||

ಜೀವಕರ್ತೃತ್ವಪಕ್ಷೇ ಹಿತಾಕರಣಮಹಿತಕರಣಂ ಚ ನ ಸ್ಯಾತ್ || 22 ||

ಓಂ ಅಧಿಕಂ ತು ಭೇದನಿರ್ದೇಶಾತ್ ಓಂ || 23-158 ||

ನ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಶ್ರಮಚಿಂತಾದಿಧೋಷಪ್ರಾಪ್ತಿಃ |ಅಧಿಕಶಕ್ತಿತ್ವಾತ್ |
'ಶ್ಲೋತಾ ಮನ್ತಾ ದ್ರಷ್ಟಾಃಸದೇಷ್ಟಾಃಘೋಷಾ ವಿಜ್ಞಾತಾ
ಪ್ರಜ್ಞತಾ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭೂತಾನಾಮನ್ತರಪುರುಷಃ'

‘ಏಷ ತ ಆತ್ಮಾ ಸರ್ವಾಂತರಃ’

‘ಯೋಽಶನಾಯಾಪಿಪಾಸೇ ಶೋಕಂ ಮೋಹಂ ಜರಾಂ ಮೃತ್ಯುಮತ್ಯೇತಿ’

ಇತ್ಯಾದಿವಿಶೇಷನಿರ್ದೇಶಾತ್ || 23 ||

ಓಂ ಅಶ್ಮಾದಿವಚ್ಚ ತದನುಪಪತ್ತಿಃ ಓಂ || 24-159 ||

ಜೀತನತ್ವೇಽಪ್ಯಶ್ಮಾದಿವದಸ್ವತನ್ವತ್ವಾತ್ ಸ್ವತಃ ಕರ್ತೃತ್ವಾನುಪಪತ್ತಿರ್ಜೀವಸ್ಯ|

‘ಯಥಾ ಧಾರುಮಯೀಂ ಯೋಷಾಂ ನರಃ ಸ್ಥಿರಸಮಾಹಿತಃ|

ಇಹ್ನಯತ್ಯಹ್ನಮಜ್ಞಾನಿ ತಥಾ ರಾಜನ್ನಿಮಾಃ ಪ್ರಜಾಃ’ ಇತಿ ಭಾರತೇ || 24 ||

ಓಂ ಉಪಸಂಹಾರದರ್ಶನಾನ್ನೇತಿ ಚೇನ್ನ ಕ್ಷೀರವದ್ಧಿ ಓಂ || 25-160 ||

ಜೀವೇನ ಕಾರ್ಯೋಪಸಂಹಾರದರ್ಶನಾತ್ ತಸ್ಯ ಕರ್ತೃತ್ವಮಿತಿ ಚೇನ್ನ | ಯಥಾ ಗೋಷು

ಕ್ಷೀರಂ ದೃಶ್ಯಮಾನಮಪಿ ಪ್ರಾಣಾದೇವ ಜಾಯತೇ ,

‘ಅನ್ನಂ ರಸಾದಿರೂಪೇಣ ಪ್ರಾಣಃ ಪರಿಣಯತ್ಯಸೌ’ ಇತಿ ವಚನಾತ್ |

ಏವಂ ಜೀವೇ ದೃಶ್ಯಮಾನೋಽಪಿ ಕಾರ್ಯೋಪಸಂಹಾರೋಽನ್ವಾತನ್ತ್ಯಾತ್ ಪರಕೃತ ಏವ |

‘ಯ ಆತ್ಮಾನಮನ್ತರೋ ಯಮಯತಿ’ |

‘ನಾಹಂ ಕರ್ತಾ ನ ಕರ್ತಾ ತ್ವಂ ಕರ್ತಾಯಸ್ತು ಸದಾ ಪ್ರಭುಃ’ ಇತ್ಯಾದೇಃ || 25 ||

ಓಂ ದೇವಾದಿವದಪಿ ಲೋಕೇ ಓಂ || 26-161 ||

ನ ಚ ಕರ್ತುರೀಶ್ವರಸ್ಯಾದೃಷ್ಟಿವಿರೋಧಃ | ದೇವಾದಿವದದೃಶ್ಯತ್ವಶಕ್ತಿಯೋಗಾತ್ | ಲೋಕೇಽಪಿ

ಪಿಶಾಚಾದೀನಾಂ ತಾದೃಶೀ ಶಕ್ತಿದೃಷ್ಟಾ ಕಿಮ್ವೀಶ್ವರಸ್ಯ |

‘ನ ಯುಕ್ತಿಯೋಗಾದ್ವಾಕ್ಯಾನಿ ನಿರಾಕಾರ್ಯಾಣ್ಯಪಿ ಕ್ವಚಿತ್ |

ವಿರೋಧ ಏವ ವಾಕ್ಯಾನಾಂ ಯುಕ್ತಯೋ ನ ತು ಯುಕ್ತಯಃ’

ಇತಿ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ || 26 ||

ಓಂ ಕೃತ್ಸ್ಮ ಪ್ರಸಕ್ತಿರ್ನಿರವಯವತ್ವಶಬ್ದಕೋಪೋ ವಾ ಓಂ || 27-162 ||

ಅಯಂ ಚ ದೋಷೋ ಜೀವಕರ್ತೃತ್ವಪಕ್ಷೇ | ಏಕೇನಾಜ್ಞುಲಿಮಾತ್ರೇಣ ಪ್ರವರ್ತಮಾನೋಽಪಿ

ಪೂರ್ಣಪ್ರವೃತ್ತಿಃ ಸ್ಯಾತ್ | ನ ಚ ತದ್ಯುಚ್ಯತೇ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕದೇಶದರ್ಶನಾತ್ | ನ

ಜೈಕದೇಶೇನ, ನಿರವಯವತ್ವಾತ್ |

‘ಅಥ ಯಃ ಸ ಜೀವಃ ಸ ನಿತ್ಯೋ ನಿರವಯವೋ ಜ್ಞಾತ್ವಾಽಜ್ಞಾತಾ

ಸುಖೀ ದುಃಖೀ ಶರೀರೇನ್ವಿಯಸ್ಥಃ’ ಇತಿ ಭಾಲ್ವವೇಯಶ್ರುತಿಃ |

ನ ಚೋಪಾಧಿಕೃತೋಽಶಃ ಸ ಏವಾಂಶ ಉಪಹಿತ ಇತಿ, ದ್ವಿತ್ವಾಪೇಕ್ಷತ್ವಾತ್ ನ ಚಾನ್ಯತ್

ಕಲ್ಪಮ್ |

‘ಯದ್ಧಿ ಯುಕ್ತ್ಯಾ ವಿರುದ್ಧೇತ ತದೀಶಕೃತಮೇವ ಹಿ’ ಇತಿ ಗತ್ಯಂತರೋಕ್ತೇಃ || 27 ||

|| ಇತಿ ಇತರವ್ಯಪದೇಶಾಧಿಕರಣಮ್ || 07 ||

ಓಂ ಶ್ರುತೇಸ್ತುಶಬ್ದಮೂಲತ್ವಾತ್ ಓಂ || 28-163 ||

ನ ಚೇಶ್ವರಪಕ್ಷೇಯಂ ವಿರೋಧಃ |

‘ಯೋಽಸೌ ವಿರುದ್ಧೋಽವಿರುದ್ಧೋ ಮನುರಮನುರವಾಗ್ವಾಗಿನೋಽನಿನ್ದ್ರಃ
ಪ್ರವೃತ್ತಿರಪ್ರವೃತ್ತಿಃ ಸ ಪರಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ’ ಇತಿ ಪೈಷ್ಣಾ ದಿಶ್ರುತೇರೇವ |

ಶಬ್ದಮೂಲತ್ವಾಚ್ಚ ನ ಯುಕ್ತಿವಿರೋಧಃ |

‘ಯದ್ವಾಕ್ಯೋಕ್ತಂ ನ ತದ್ಯುಕ್ತಿರ್ವಿರೋಧ್ಯಂ ಶಕ್ನುಯಾತ್ ಕ್ವಚಿತ್ |
ವಿರೋಧೇ ವಾಕ್ಯಯೋಽ ಕ್ವಾಪಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಸಾಹಾಯ್ಯಕಾರಣಮ್’ ಇತಿ
ಪುರುಷೋತ್ತಮತನ್ತ್ರೇ || 28 ||

ಓಂ ಆತ್ಮನಿ ಜೈವಂ ವಿಚಿತ್ರಾಶ್ಚ ಹಿ ಓಂ || 29-164 ||

ಪರಮಾತ್ಮನೋ ವಿಚಿತ್ರಾಶ್ಚ ಶಕ್ತಯಃ ಸಂತಿ, ನಾನ್ಯೇಷಾಮ್ |

ವಿಚಿತ್ರ ಶಕ್ತಿಃ ಪುರುಷಃ ಪುರಾಣೋ ನ ಚಾನ್ಯೇಷಾಂ ಶಕ್ತಯಸ್ತಾದೃಶಾಃ ಸ್ಯುಃ |
ಏಕೋ ವಶೀ ಸರ್ವಭೂತಾಂತರಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಾನ್ ದೇವಾನೇಕ ಏವಾನುವಿಷ್ಠಃ’||

ಇತಿ ಶ್ವೇತಾಶ್ವತರಶ್ರುತಿಃ || 29 ||

ಓಂ ಸ್ವಪಕ್ಷದೋಷಾಚ್ಚ ಓಂ || 30-165 ||

ಯೇ ದೋಷಾ ಇತರತ್ರಾಪಿ ತೇ ಗುಣಾಃ ಪರಮೇ ಮತಾಃ |
ನ ದೋಷಃ ಪರಮೇ ಕಶ್ಚಿದ್ಗುಣಾ ಏವ ನಿರಂತರಾಃ’ |

ಇತಿ ವಚನಾಜ್ಞೇವಪಕ್ಷ ಏವ ದೋಷೋ ನ ಪರಪಕ್ಷೇ |

‘ಅಥ ಯಃ ಸದೋಷಃ ಸಾಞ್ಜನಃ ಸಜನಿಃ ಸ ಜೀವೋಽಥ
ಯಃ ಸ ನಿರ್ದೋಷೋ ನಿಷ್ಕಲಃ ಸಗುಣಃ ಪರಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ’

ಇತಿ ಕಾಷಾಯಣಶ್ರುತಿಃ || 30 ||

ಓಂ ಸರ್ವೋಪೇತಾ ಚ ತದ್ಧರ್ಶನಾತ್ ಓಂ || 31-166 ||

‘ಸರ್ವೈರ್ಯುಕ್ತಾಶಕ್ತಿಭಿದೇವತಾ ಸಾ ಪರೇತಿ ಯಾಂ ಪ್ರಾಹುರಜಸ್ರಶಕ್ತಿಮ್ |
ನಿತ್ಯಾನನ್ಯಾ ನಿತ್ಯರೂಪಾಃಜಿರಾ ಚ ಯಾ ಶಾಶ್ವತಾಃತ್ಮೇತಿ ಚ ಯಾಂ ವದಂತಿ’

ಇತಿ ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಮ್ ||

ಅತೋ ನ ಕೇವಲಂ ವಿಚಿತ್ರಶಕ್ತಿಃ, ಕಿನ್ನು ಸರ್ವಶಕ್ತಿರೇವ || 31 ||

ಓಂ ವಿಕರಣತ್ವಾನ್ನೇತಿ ಚೇತ್ ತದುಕ್ತಮ್ ಓಂ || 32-167 ||

ನ ಚ ಕರಣಾಭಾವಾದನುಪಪತ್ತಿರಿತಿ ಯುಕ್ತಮ್ |

‘ಆಪಾಣಿಪಾದೋ ಜವನೋ ಗೃಹೀತಾ ಪಶ್ಯತ್ಯಚಕ್ಷುಃ ಸ ಶ್ರುಣೋತ್ಯಕರ್ಣಃ|
ಸ ವೇತ್ತಿ ವೇದ್ಯಂ ನ ಚ ತಸ್ಯಾಸ್ತಿ ವೇತ್ತಾತಮಾಹುರಗ್ರ್ಯಂ ಪುರುಷಂ ಮಹಾನ್ತಮ್’|
‘ನ ತಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಂ ಕರಣಂ ಚ ವಿದ್ಯತೇ ನ ತತ್ಸಮಶ್ಚಾಭ್ಯಧಿಕಶ್ಚ ದೃಶ್ಯತೇ |
ಪರಾಸ್ಯ ಶಕ್ತಿರ್ವಿವಿಧೈವ ಶ್ರೂಯತೇ ಸ್ವಾಭಾವಿಕೇ ಜ್ಞಾನಬಲಕ್ರಿಯಾ ಚ’

ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಭ್ಯಃ

‘ಸರ್ವೋಪೇತಾ ಚ’ ಇತಿ ಸಾಮಾನ್ಯಪರಿಹಾರೇಽಪಿ ವಿಶೇಷಯುಕ್ತರ್ಥಂ ಪುನರಾಶಂಕಾ
|| 32 ||

|| ಇತಿ ಶಬ್ದಮೂಲತ್ವಾಧಿಕರಣಂ || 08 ||

ಯತ್ರಯೋಜನಾರ್ಥಂ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಸ್ತದೂನತ್ವಾದಪೂರ್ಣತೇತ್ಯತ ಆಹ -

ಓಂ ನ ಪ್ರಯೋಜನವತ್ತ್ವಾತ್ ಓಂ || 33-168 ||

‘ಅಥೈಷ ಏವ ಪರಮ ಆನಂದಃ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಕೃತಕೃತ್ಯತ್ವಾನ್ನ ಪ್ರಯೋಜನಾಯ ಸೃಷ್ಟಿಃ ಕಿನ್ನು ||

ಓಂ ಲೋಕವತ್ತುಲೀಲಾಕೈವಲ್ಯಮ್ ಓಂ || 34-169 ||

ಯಥಾ ಲೋಕೇ ಮತ್ತಸ್ಯ ಸುಖೋದ್ರೇಕಾದೇವ ನೃತ್ತಗಾನಾದಿಲೀಲಾ ನ ತು
ಪ್ರಯೋಜನಾಪೇಕ್ಷಯಾ, ಏವಮೇವೇಶ್ವರಸ್ಯ | ನಾರಾಯಣಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಚ-

‘ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಕಂ ಹರಿರ್ನೈವ ಪ್ರಯೋಜನಪೇಕ್ಷ್ಯ ತು |
ಕುರುತೇ ಕೇವಲಾನಂದಾದ್ಯಥಾ ಮತ್ತಸ್ಯ ನರ್ತನಮ್ ||
ಪೂರ್ಣಾನಂದಸ್ಯ ತಸ್ಯೇಹ ಪ್ರಯೋಜನಮತಿಃ ಕುತಃ |
ಮುಕ್ತಾ ಅಪ್ಯಾಪ್ತಕಾಮಾಃ ಸ್ಯುಃ ಕಿಮು ತಸ್ಯಾಖಿಲಾತ್ಮನಃ’ ಇತಿ ||
‘ದೇವಸ್ಯೈಷ ಸ್ವಭಾವೋಽಯಮಾಪ್ತಕಾಮಸ್ಯ ಕಾ ಸ್ಪೃಹಾ’ ಇತಿ ಚ ಶ್ರುತಿಃ || 34 ||

|| ಇತಿ ನಪ್ರಯೋಜನಾಧಿಕರಣಮ್ || 09 ||

ಸರ್ವಕರ್ತೃತ್ವೇ ವೈಷಮ್ಯನೈರ್ಘ್ನೇ ತಸ್ಯೇತ್ಯತೋ ವಕ್ತಿ-

ಓಂ ವೈಷಮ್ಯನೈರ್ಘ್ನೇ ನ ಸಾಪೇಕ್ಷತ್ವಾತ್ ತಥಾ ಹಿ ದರ್ಶಯತಿ ಓಂ || 35-170 ||

ಕರ್ಮಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಫಲದಾತ್ಯತ್ವಾನ್ನ ತಸ್ಯ ವೈಷಮ್ಯನೈರ್ಘ್ನೇ |

‘ಪುಣ್ಯೇನ ಪುಣ್ಯಂ ಲೋಕಂ ನಯತಿ ಪಾಪೇನ ಪಾಪಮ್’ ಇತಿ ಶ್ರುತಿಃ || 35 ||

ಓಂ ನ ಕರ್ಮಾವಿಭಾಗಾದಿತಿ ಚೇನ್ನಾನಾದಿತ್ವಾತ್ ಓಂ || 36-171 ||

ಯದಪೇಕ್ಷಯಾಸೌ ಫಲಂ ದದಾತಿ ನ ತತ್ ಕರ್ಮ |

‘ಏಷ ಹ್ಯೇವೈನಂ ಸಾಧುಕರ್ಮ ಕಾರಯತಿ ತಂ ಯಮೇಭ್ಯೋ ಲೋಕೇಭ್ಯ ಉನ್ನಿನೀಷತ ಏಷ
ಉ ಏವಾಸಾಧುಕರ್ಮ ಕಾರಯತಿ ತಂ ಯಮಧೋ ನಿ ನೀಷತೇ’

ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ ಕರ್ಮಣೋಽಪಿ ತನ್ನಿಮಿತ್ತತ್ವಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ | ತಸ್ಯಾಪಿ ಪೂರ್ವಕರ್ಮ

ಕಾರಣಮಿತ್ಯನಾದಿತ್ವಾತ್ ಕರ್ಮಣಃ | ಭವಿಷ್ಯತ್ಪುರಾಣೇ ಚ -

‘ಪುಣ್ಯಪಾಪಾದಿಕಂ ವಿಷ್ಣುಃ ಕಾರಯೇತ್ ಪೂರ್ವಕರ್ಮಣಾ |

ಅನಾದಿತ್ವಾತ್ ಕರ್ಮಣಶ್ಚ ನ ವಿರೋಧಃ ಕಥಂವನ’ ಇತಿ || 36 ||

ಓಂ ಉಪಪದ್ಯತೇ ಚಾಪ್ಯುಪಲಭ್ಯತೇ ಚ ಓಂ || 37-172 ||

ನ ಚ ಕರ್ಮಾಪೇಕ್ಷತ್ವೇನೇಶ್ವರಸ್ಯಾಸ್ವಾತನ್ತ್ಯಮ್ |

‘ದ್ರವ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಚ ಕಾಲಶ್ಚ ಸ್ವಭಾವೋ ಜೀವ ಏವ ಚ |

ಯದನುಗ್ರಹತಃ ಸಂತಿ ನ ಸಂತಿ ಯದುಪೇಕ್ಷಯಾ’ ||

ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಕರ್ಮಾದೀನಾಂ ಸತ್ತ್ವಸ್ಯಾಪಿ ತದಧೀನತ್ವಾತ್ | ನ ಚ

ಪುನರ್ವ್ಯಷಮ್ಯಾಧ್ಯಾಪೇತೇ ನ ದೋಷಃ | ತಾದೃಶವ್ಯಷಮ್ಯಾದೇರುಪಲಭ್ಯಮಾನತ್ವಾತ್ |

‘ಸ ಕಾರಯೇತ್ ಪುಣ್ಯಮಥಾಪಿ ಪಾಪಂ ನ ತಾವತಾ ದೋಷವಾನೀಶಿತಾಽಪಿ |

ಈಶೋ ಯತ್ರೋ ಗುಣದೋಷಾದಿಸತ್ತೇ ಸ್ವಯಂ ಪರೋಽನಾದಿರಾದಿಃ ಪ್ರಜಾನಾಮ್’

ಇತಿ ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಮ್ || 37 ||

|| ಇತಿ ವೈಷಮ್ಯನೈರ್ಘ್ಯಣ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 10 ||

ಅವಶಿಷ್ಟೈರುಪಸಂಹರತಿ-

ಓಂ ಸರ್ವಧರ್ಮೋಪಪತ್ತೇಶ್ಚ ಓಂ || 38-173 ||

‘ಗುಣಾಃ ಶ್ರುತಾಃ ಸುವಿರುದ್ಧಾಶ್ಚ ದೇವೇ ಸನ್ಯಶ್ರುತಾ ಅಪಿ ನೈವಾತ್ರ ಶಙ್ಕಾ |

ಚಿನ್ಮಾ ಅಚಿನ್ಮಾಶ್ಚ ತಥೈವ ದೋಷಾಃ ಶ್ರುತಾಶ್ಚ ನಾಜ್ಞೈರ್ಹಿ ತಥಾ ಪ್ರತೀತಾಃ |’

ಇತಿ ಸರ್ವಗುಣೋಪಪತ್ತಿಶ್ರುತೇಶ್ಚ || 38 ||

|| ಇತಿ ಸರ್ವಧರ್ಮೋಪಪತ್ತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 11 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಪ್ರಥಮಃ ಪಾದಃ || 02-02 ||

ದ್ವಿತೀಯ ಪಾದಃ || 02-02 ||

‘ಇತರೇಷಾಂ ಚಾನುಪಲಭ್ಯೇಃ’ ಇತಿ ಸಾಮಾನ್ಯತೋ ನಿರಾಕರಣಂ ಸಮಯಾನಾಂ ಕೃತಮ್ |
ವಿಶೇಷತೋ ನಿರಾಕರೋತ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಪಾದೇ |
ಅಚೇತನಪ್ರವೃತ್ತಿಮತಂ ಪ್ರಥಮತೋ ನಿರಾಕರೋತಿ -

ಓಂ ರಚನಾನುಪಪತ್ತೇಶ್ಚ ನಾನುಮಾನಮ್ ಓಂ || 01-174 ||

ಅಚೇತನಸ್ಯ ಸ್ವತಃ ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯನುಪಪತ್ತೇರ್ನಾನುಮಾನಪರಿಕಲ್ಪಿತಂ ಪ್ರಧಾನಂ ಜಗತ್ಕರ್ತೃಃ |
ಚಶಬ್ದೇನ ಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಂ ದರ್ಶಯತಿ || 01 ||

ಓಂ ಪ್ರವೃತ್ತೇಶ್ಚ ಓಂ || 02-175 ||

ಚೇತನಸ್ಯ ಸ್ವತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿದರ್ಶನಾಚ್ಚ || 02 ||

ಓಂ ಪಯೋಽಮ್ಬುವಚ್ಚೇತ್ ತತ್ರಾಪಿ ಓಂ || 03-176 ||

ಪಯೋಽಮ್ಬುವದಚೇತನಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಜ್ಯತ ಇತಿ ನ ಯುಕ್ತಮ್ |
‘ಏತಸ್ಯ ವಾ ಅಕ್ಷರಸ್ಯ ಪ್ರಶಾಸನೇ ಗಾರ್ಗಿ ಪ್ರಾಚ್ಯೋಽನ್ಯಾ ನದ್ಯಃ ಸ್ಯನ್ತನ್ತೇ ,
ಯಾಶ್ಚಶ್ವೇತೇಭ್ಯಃ ಪರ್ವತೇಭ್ಯಃ ಪ್ರತೀಚ್ಯೋಽನ್ಯಾ ಯಾಂ ಯಾಂ ಯ ದಿಶಮನು’
‘ಏತೇನ ಹ ವಾವ ಪಯೋ ಮಣ್ಣಂ ಭವತಿ’
ಇತ್ಯಾದಿನಾ ತತ್ರಾಪೀಶ್ವರನಿಮಿತ್ತಪ್ರವೃತ್ತಿಶ್ರುತೇಃ || 03 ||

ಓಂ ವ್ಯತಿರೇಕಾನವಸ್ಥಿತೇಶ್ಚಾನಪೇಕ್ಷತ್ವಾತ್ ಓಂ || 04-177 ||

‘ನ ಋತೇ ತ್ವತ್ತ್ವಿ ಯತೇ ಕಿಂಚಿದನಾರೇ’ ಇತಿ ತದ್ವ್ಯತಿರೇಕೇಣ ಕಸ್ಯಾಪಿ
ಕರ್ಮಣೋಽನವಸ್ಥಿತೇರನಪೇಕ್ಷಿತಮೇವಾಚೇತನವಾದಿಮತಮ್ || 04 ||

|| ಇತಿ ರಚನಾನುಪಪತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 01 ||

ಸೇಶ್ವರಸಾಕ್ಷ್ಯಮತಂ ನಿರಾಕರೋತಿ | ಯಥಾ ಪ್ರಥಿವ್ಯಾ ಏವ ಪರ್ಜನ್ಯಾನುಗೃಹೀತಂ
ತೃಣಾದಿಕಮುತ್ಪದ್ಯತೇ, ಏವಂ ಪ್ರಧಾನಾದೀಶ್ವರಾನುಗೃಹೀತಂ ಜಗದಿತ್ಯತೋ ಬ್ರವೀತಿ-

ಓಂ ಅನ್ಯತ್ರಾಭಾವಾಚ್ಚ ನ ತೃಣಾದಿವತ್ ಓಂ || 05-178 ||

‘ಯಚ್ಚ ಕಿಂಚಿತ್ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಶ್ರೂಯತೇಽಪಿ ವಾ |
ಅನ್ತರ್ಬಹಿಶ್ಚ ತತ್ ಸರ್ವಂ ವ್ಯಾಪ್ಯ ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ಥಿತಃ’
‘ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೇವೇದಮಾವಿರಾಸೀದ್ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಸ್ಥಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೇವ ಲಯಮಭ್ಯೇತಿ |
ಬ್ರಹ್ಮವಾಧಸ್ತಾದ್ಬ್ರಹ್ಮವೋಪರಿಷ್ಠಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಮಧ್ಯತೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಸರ್ವತಃ’ ||
‘ಬ್ರಹ್ಮೈವೇದಂ ಸರ್ವಮ್’

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಭ್ಯೋಽನ್ಯತ್ರ ಜಗತೋಽಭಾವಾತ್ ತೃಣಾದೀನಾಂ

ಪರ್ಜನ್ಯವನ್ನಾನುಗ್ರಾಹಕತ್ವಮಾತ್ರಮೀಶ್ವರಸ್ಯ |

‘ಸ ಏವ ಭೂಯೋ ನಿಜವೀರ್ಯಚೋದಿತಾಂ ಸ್ವಜೀವಮಾಯಾಂ ಪ್ರಕೃತಿಂ

ಸಿಸೃಕ್ಷತೀಮ್ |

ಅನಾಮರೂಪಾತ್ಮನಿ ರೂಪನಾಮನೀ ವಿಧಿತ್ವಮಾನೋಽನುಸಸಾರ ಶಾಸ್ತಿಕ್ಯತ್’

ಇತಿ ಭಾಗವತೇ |

‘ದ್ರವ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಚ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಚ | ಚಶಬ್ದೇನ ಪ್ರಕೃತಿಸತ್ತಾದಿಪ್ರದತ್ತಂ ಚಾಙ್ಗೀಕೃತಮ್

||5||

|| ಇತಿ ಅನ್ಯತ್ರಭಾವಾಧಿಕರಣಮ್ || 02 ||

ಲೋಕಾಯತಿಕಪಕ್ಷಂ ನಿರಾಕರೋತಿ

ಓಂ ಅಭ್ಯುಪಗಮೇಽಪ್ಯರ್ಥಭಾವಾತ್ ಓಂ || 06-179 ||

ಯಸ್ಯ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮೌ ನ ಸ್ತಃ ತತ್ಸಿದ್ಧಾಂತೇ ಕಿಂ ಪ್ರಯೋಜನಮ್ | ಅತಃ

ಸ್ವದ್ಯಾಹತೇರೇವೋಪೇಕ್ಷಃ || 06 ||

|| ಇತಿ ಅಭ್ಯುಪಗಮಾಧಿಕರಣಮ್ || 02 ||

ಪುರುಷೋಪಸರ್ಜನಪ್ರಕೃತಿಕರ್ತೃವಾದಮಪಾಕರೋತಿ -

ಓಂ ಪುರುಷಾಶ್ಮವದಿತಿ ಚೇತ್ ತಥಾಽಪಿ ಓಂ || 07-180 ||

ಯಥಾ ಚೇತನಸಮ್ಯುನ್ಮಾದಚೇತನಮೇವ ಶರೀರಮಶ್ಮಾದಿಕಮಾದಾಯ ಗಚ್ಛತಿ,

ಏವಮಚೇತನಾಽಪಿ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪುರಷಸಮ್ಯುನ್ಮಾತ್ ಪ್ರವರ್ತತ ಇತಿ ಚೇನ್ನ | ‘ನ ಋತೇ

ತ್ವತ್ಪ್ರಿಯತೇ’ ಇತಿ ತತ್ರಾಪಿ ತಥಾತ್ಯೇ ದೃಷ್ಟಾಂತಾಭಾವಾತ್ || 07 ||

ಓಂ ಅಙ್ಗೇತ್ವಾನುಪಪತೇಃ ಓಂ || 08-181 ||

ಶರೀರಪ್ರವೃತ್ತೌಪುರಷನ್ಯಾಙ್ಗತ್ವಾತ್ |

‘ಅಙ್ಗಮಙ್ಗೇ ಸಮಾದಾಯ ಯಥಾಕಾರ್ಯಂ ಕರೋತ್ಯಸೌ’

ಇತ್ಯಙ್ಗತ್ವವ್ಯವಹಾರೋಽನುಪಪನ್ನ || 08 ||

|| ಇತಿ ಪುರುಷಾಶ್ಮಾಧಿಕರಣಮ್ || 04 ||

ಪ್ರಕೃತ್ಯುಪಸರ್ಜನಪುರುಷಕರ್ತೃವಾದಮಪಾಕರೋತಿ -

ಓಂ ಅನ್ಯಥಾಽನುಮಿತೌ ಚ ಜ್ಞಶಕ್ತಿವಿಯೋಗಾತ್ ಓಂ || 09-182 ||

ಶರೀರಸಮ್ಯುನ್ಮಾತ್ ಪುರುಷಃ ಪ್ರವರ್ತತ ಇತ್ಯಙ್ಗೇಕಾರೇಽಪಿ

ಸ್ವತಸ್ತಸ್ಯಾಸಾಮರ್ಥ್ಯಚ್ಛರೀರಸಮ್ಪನ್ನ ಏವಾಯುಕ್ತಃ || 09 ||

ಓಂ ವಿಪ್ರತಿಷೇಧಾಚ್ಛಾಸಮಜ್ಞಾನಮ್ ಓಂ || 10-183 ||

ಸಕಲಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಯುಕ್ತವಿರುದ್ಧತ್ವಾಚ್ಛಾನೀಶ್ವರಮತಮಸಮಜ್ಞಾನಮ್ |

‘ಶ್ರುತಯಃ ಸ್ಮೃತಯಶ್ಚೈವ ಯುಕ್ತಯಶ್ಚೇಶ್ವರಂ ಪರಮ್ |

ವದಂತಿ ತದ್ವಿರುದ್ಧಂ ಯೋ ವದೇತ್ ತಸ್ಮಾನ್ನ ಚಾಧಮಃ’ ಇತಿ ಪಾದ್ಯೈ || 10 ||

|| ಇತಿ ಅನ್ಯಥಾನುಮಿತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 05 ||

ಪರಮಾಣ್ಡಾರಮ್ಭವಾದಮಪಾಕರೋತಿ -

ಓಂ ಮಹದ್ವಿಘ್ನವದ್ವಾ ಹ್ರಸ್ವಪರಿಮಣ್ಡಲಾಭ್ಯಾಮ್ ಓಂ || 11-184 ||

ಮಹತ್ತ್ವಾದ್ವಿಘ್ನವದ್ವಾ ಯಥಾ ಕಾರ್ಯಮುತ್ಪದ್ಯತೇ, ಏವಂ ಹ್ರಸ್ವತ್ವಾದ್

ಪಾರಿಮಣ್ಡಲಾಚ್ಛೋತ್ತದ್ಯೇತ | ವಾಶಬ್ದಾದನ್ಯಥೈತಯೋರಪಿ ನ ಸ್ಯಾತ್,

ವಿಶೇಷಕಾರಣಾಭಾವಾತ್ || 11 ||

ಓಂ ಉಭಯಥಾಽಪಿ ನ ಕರ್ಮಾತಸ್ತದಭಾವಃ ಓಂ || 12-185 ||

ಈಶ್ವರೇಚ್ಛಾಯಾ ನಿತ್ಯತ್ವೇ ತದ್ಭಾವೇಽಪಿ ಪರಮಾಣುಕರ್ಮಾಭಾವಾನೇದಾನೀಮಪಿ ಸ್ಯಾತ್ |

ಅನಿತ್ಯತ್ವೇ ತತ್ಕಾರಣಾಭಾವಾತ್ | ಅತಃ ಪರಮಾಣುಚೇಷ್ಟಾಭಾವಾತ್ ತತ್ಕಾರ್ಯಾಭಾವಃ |

ವೈದಿಕೇಶ್ವರಸ್ಯ ತು ವೇದೇನೈವ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯೋಕ್ತೇಃ ಸರ್ವಮುಪಪದ್ಯತೇ | ಸ್ವತ ಏವ ಕಾಲೇ

ವಿಶೇಷಾಜ್ಞೇಕೃತೇಶ್ಚ || 12 ||

ಓಂ ಸಮವಾಯಾಭ್ಯುಪಗಮಾಚ್ಛ ಸಾಮ್ಯಾದನವಸ್ಥಿತೇಃ ಓಂ || 13-186 ||

ಕಾರ್ಯಕಾರಣಾದೀನಾಂ ಸಮವಾಯಸಮ್ಪನ್ನಾಜ್ಞೇಕಾರಾತ್ ತಸ್ಯ ಚ ಭಿನ್ನತ್ವಸಾಮ್ಯಾತ್

ಸಮವಾಯಾಂತರಾಪೇಕ್ಷಾಯಾಮನವಸ್ಥಿತಿಃ | ನ ಚ ತತ್ಪ್ರಮಾಣಮ್ | ಪ್ರಥಮಸಮ್ಪನ್ನಾ ಸಿದ್ಧಿವ

ಚ ತದನಿಧಿಃ | ಸ್ವನಿರ್ವಾಹಕತ್ವೇ ಸಮವಾಯ ಏವ ನ ಸ್ಯಾತ್ || 13 ||

ಓಂ ನಿತ್ಯಮೇವ ಚ ಭಾವಾತ್ ಓಂ || 14-187 ||

ನಿತ್ಯತ್ವಾಚ್ಛ ಪರಮಾಣುನಾಂ ಸಮವಾಯಸ್ಯ ಚ ತಸ್ಯೈವ ಜನಿತ್ವಾಜ್ಞೇಕಾರಾನಿತ್ಯಮೇವ

ಕಾರ್ಯಂ ಸ್ಯಾತ್ | ಅನ್ಯಥಾ ನ ಕದಾಚಿತ್ || 14 ||

ಓಂ ರೂಪಾದಿಮತ್ತಾಚ್ಛವಿಪರ್ಯಯೋ ದರ್ಶನಾತ್ ಓಂ || 15-188 ||

ರೂಪಾದಿಮತ್ತಾಚ್ಛ ಪರಮಾಣುನಾಮನಿತ್ಯತ್ವಮ್ | ತಥಾ ದೃಷ್ಟತ್ವಾಲ್ಲೋಕೇ || 15 ||

ಓಂ ಉಭಯಥಾ ಚ ದೋಷಾತ್ ಓಂ || 19-189 ||

ನಿತ್ಯತ್ವೇ ಪರಮಾಣುನಾಂ ತದ್ವತ್ ಸರ್ವನಿತ್ಯತ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್ | ವಿಶೇಷಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಾತ್

ಅನಿತ್ಯತ್ವೇ ಕಾರಣಾಭಾವಾತ್ ತದುತ್ತತ್ವಭಾವಃ || 16 ||

ಓಂ ಅಪರಿಗ್ರಹಾಚ್ಚಾತ್ಯನ್ತಮನಪೇಕ್ಷಾ ಓಂ || 17-190 |

ಸಕಲಶ್ರುತಿಸ್ಮತ್ಯಪರಿಗ್ರಹೀತತ್ವಾಚ್ಚಾತಿಶಯೇನಾನಪೇಕ್ಷತಾ |

‘ಆನ್ವೀಕ್ಷಿಕೀಂ ತರ್ಕವಿದ್ಯಾಮನುರಕ್ತೋ ನಿರರ್ಥಕಮ್’ ಇತಿ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮೇ || 17 ||

|| ಇತಿ ವೈಶೇಷಿಕಾಧಿಕರಣಮ್ || 06 ||

ಪರಮಾಣುಪುಷ್ಪವಾದಿಮತಂ ನಿರಾಕರೋತಿ-

ಓಂ ಸಮುದಾಯ ಉಭಯಹೇತುಕೇಽಪಿ ತದಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಓಂ || 18-191 ||

ಸಮುದಾಯಸ್ಯೈಕಹೇತುಕತ್ವಂ ನ ಯುಜ್ಯತೇ | ಉಭಯಹೇತುಕೇಽಪ್ಯನ್ಯೋಽನ್ಯಾಶ್ರಯಾತ್
ತದಪ್ರಾಪ್ತಿಃ | ಅನ್ಯಥಾ ಸರ್ವದಾ ಸಮುದಾಯಸತ್ತ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್ || 18 ||

ಓಂ ಇತರೇತರಪ್ರತ್ಯಯಾತ್ವಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾತ್ರನಿಮಿತ್ತತ್ವಾತ್ ಓಂ || 19-
192 ||

ಸರ್ವದಾ ವಿದ್ಯಮಾನೋಽಪಿ ಸಮುದಾಯ ಪರಸ್ಪರಾಪೇಕ್ಷಯಾ ವ್ಯವಹಿಯತ ಇತಿ ಚೇನ್ನ |
ಏಕಂ ಕಾರ್ಯಮುತ್ಪಾದ್ಯ ತಸ್ಯ ವಿನಷ್ಟತ್ವಾತ್ ಪರಸ್ಪರಪ್ರತ್ಯಯಸ್ತದಪೇಕ್ಷಯಾ ವ್ಯವಹಾರ ಇತಿ
ನ ಯುಜ್ಯತೇ | ಕಾರಣೇ ಸತಿ ಕಾರ್ಯಂ ಭವತ್ಯೇವೇತಿ ಹಿ ತಸ್ಯ ನಿಯಮಃ || 19 ||

ಓಂ ಉತ್ತರೋತ್ಪಾದೇ ಚ ಪೂರ್ವನಿರೋಧಾತ್ ಓಂ || 20-193 ||

ಕಾರ್ಯೋತ್ಪತ್ತಾವೇವ ಕಾರಣಸ್ಯ ವಿನಾಶಾಚ್ಚ ನ ವಿಶೇಷಕಾರ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿಃ || 20 ||

ಓಂ ಅಸತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೋಪರೋಧೋ ಯೌಗಪದ್ಯಮನ್ಯಥಾ ಓಂ || 21-194 ||

ಕಾರಣೇ ವಿನಷ್ಟೇ ಕಾರ್ಯಮುತ್ಪಾದ್ಯತೇ ಚೇತ್ ತತ್ಕಾರ್ಯಮಿತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಹಾನಿಃ | ತತ್ಕಾಲೇ
ಕಾರಣಮಸ್ತಿ ಚೇದ್ವಿನಾಶಕಾರಣಾಭಾವದ್ಯೌಗಪದ್ಯಂ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಾಣಾಮ್ || 21 ||

ಓಂ ಪ್ರತಿಸಂಖ್ಯಾಽಪ್ರತಿಸಂಖ್ಯಾನಿರೋಧಪ್ರಾಪ್ತಿರವಿಚ್ಛೇದಾತ್ ಓಂ || 22 -195 ||

ಕಾರಣೇ ಸತಿ ಕಾರ್ಯಂ ಭವತ್ಯೇವೇತಿ ನಿಯಮಾನ್ನಿಸ್ಸಂತಾನಃ ಸಸಂತಾನಶ್ಚ ವಿನಾಶೋ ನ
ಯುಜ್ಯತೇ || 22 ||

ಓಂ ಉಭಯಥಾ ಚ ದೋಷಾತ್ ಓಂ || 23-196 ||

ಕಾರಣೇ ಸತಿ ಕಾರ್ಯಂ ಭವತ್ಯೇವೇತಿ ನಿಯಮೇ ಸರ್ವದಾ ಕಾರ್ಯಭಾವಾನ್ನ
ಕಾರ್ಯಕಾರಣವಿಶೇಷಃ | ಅನಿಯಮೇ ಕಾರ್ಯಾನುತ್ಪತ್ತಿಃ || 23 ||

ಓಂ ಆಕಾಶೇ ಚಾವಿಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 24-197 ||

ದೀಪಾದಿಷು ವಿಶೇಷದರ್ಶನಾತ್ ಕ್ಷಣಿಕತ್ವೇನಾನ್ಯತ್ರಾಪಿ ಕ್ಷಣಿಕತ್ವಮನುಮೀಯತೇ
ಚೇದಾಕಾಶಾದಿಷ್ವವಿಶೇಷದರ್ಶನಾದನ್ಯತ್ರಾಪಿ ತದನುಮೀಯತೇ || 24 ||

ಓಂ ಅನುಸ್ಮೃತೇಶ್ಚ ಓಂ || 25-198 ||

ತದೇವೇದಮಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾನಾಚ್ಚ | ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಿತ್ವೇ ವಿಶೇಷದರ್ಶನಸ್ಯಾಪಿ
ಬ್ರಾಹ್ಮಿತ್ವಮ್ || 25 ||

|| ಇತಿ ಸಮುದಾಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 07 ||

ಶೂನ್ಯವಾದಮಪಾಕರೋತಿ-

ಓಂ ನಾಸತೋಽದೃಷ್ಟತ್ವಾತ್ ಓಂ || 26-199 ||

ಅದೃಷ್ಟತ್ವಾದಸತಃ ಕಾರಣತ್ವಂ ನ ಯುಜ್ಯತೇ || 26 ||

ಓಂ ಉದಾಸೀನಾನಾಮಪಿ ಜೈವಂ ಸಿದ್ಧಿಃ ಓಂ || 27-200 ||

ಅಸತಃ ಕಾರಣತ್ವೇ ಉದಾಸೀನಾನಾಂ ಹೇಯೋಪಾದೇಯಬುದ್ಧಿವರ್ಜಿತಾನಾಂ
ಖಪುಷ್ಪಾದೀನಾಮಪಿ ಸಕಾಶಾತ್ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಃ | ಚಶಬ್ದಾನ್ ಚೇದನ್ಯತ್ರಾಪಿ ನ
ಸ್ಯಾದವಿಶೇಷಾತ್ || 27 ||

ಓಂ ನಾಭಾವ ಉಪಲಭ್ಯೇಃ ಓಂ || 28-201 ||

ನ ಚ ಜಗದೇವ ಶೂನ್ಯಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಮ್ | ದೃಷ್ಟತ್ವಾತ್ ||28||

ಓಂ ವೈಧರ್ಮ್ಯಾಚ್ಚ ನ ಸ್ವಪ್ನಾದಿವತ್ ಓಂ || 29-202 ||

ನ ಚ ದೃಷ್ಟಸ್ಯಾಪಿ ಸ್ವಪ್ನಾದಿವದಭಾವಃ| ತಸ್ಯೋತ್ತರಕಾಲೇ'ಸ್ವಪ್ನೋಯಂ', 'ನಾಯಂ ಸರ್ಪಃ'
ಇತ್ಯಾದ್ಯನುಭವಾತ್ | ನ ಚಾತ್ರ ತಾದೃಶಂ ಪ್ರಮಾಣಮಸ್ತಿ || 29 ||

|| ಇತಿ ಅಸದಧಿಕರಣಮ್ || 08 ||

ವಿಜ್ಞಾನವಾದಮಪಾಕರೋತಿ-

ಓಂ ನ ಭಾವೋಽನುಪಲಭ್ಯೇಃ ಓಂ || 30-203 ||

ನ ವಿಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಂ ಜಗತ್ | ತಥಾಽನುಭವಾಭಾವಾತ್ || 30 ||

ಓಂ ಕ್ಷಣಿಕತ್ವಾಚ್ಚ ಓಂ || 31-204 ||

ಜ್ಞಾನಂ ಕ್ಷಣಿಕಮ್ | ಅರ್ಥಾನಾಂ ಚ ಸ್ಥಾಯಿತ್ವಮುಕ್ತಮ್ | ಆತಶ್ಚ ನೈಕೈಮ್ || 31 ||

ಓಂ ಸರ್ವಧಾಽನುಪಪತ್ತೇಶ್ಚ ಓಂ || 32-205 ||

ಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಾತ್ ಸರ್ವಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಯುಕ್ತಿದಿರುದ್ಧತ್ವಾಚ್ಚ ನೈತೇ ಪಕ್ಷಾ ಗ್ರಾಹ್ಯಾಃ || 32 ||

|| ಇತಿ ಅನುಪಲಬ್ಧ ಧಿಕರಣಮ್ || 09 ||

ಸ್ಯಾದ್ವಾದಿಮತಂ ದೂಷಯತಿ-

ಓಂ ನೈಕಸ್ಮಿನ್ನಸಮ್ಯವಾತ್ ಓಂ || 33-206 ||

ಸತ್ ಸ್ಯಾದಸತ್ ಸ್ಯಾತ್ ಸದಸತ್ ಸ್ಯಾತ್ ತತೋಽನ್ಯಚ್ಚ ಸ್ಯಾದಿತೈತನ್ನೈಕಸ್ಮಿನ್ ಯುಜ್ಯತೇ |
ಅದೃಷ್ಟತ್ವೇನಾಸಮ್ಯವಾತ್ || 33 ||

ಓಂ ಏವಂಚಾತ್ಮಾಕಾತ್ಸ್ವ್ಯಮ್ ಓಂ || 34-207 ||

ಜೀವಸ್ಯ ಶರೀರಪರಿಮಿತತ್ವಾಜ್ಞೇಕಾರೇಽಣ್ವಾದಿಶರೀರಸ್ಥಸ್ಯ ಹಸ್ತಾದಿಶರೀರೇಽಕಾತ್ಸ್ವ್ಯಂ ಸ್ಯಾತ್
||34||

ಓಂ ನ ಚ ಪರ್ಯಾಯಾದಪ್ಯವಿರೋಧೋ ವಿಕಾರಾದಿಭ್ಯಃ || 35-208 ||

ತತ್ತಚ್ಚರೀರಸ್ಥಸ್ಯ ತತ್ತತ್ಪರಿಮಾಣತ್ವಮಿತಿ ನ ಮನ್ತವ್ಯಮ್ | ವಿಕಾರಿತ್ವಾದನಿತ್ಯತ್ವಪ್ರಸಕ್ತೇಃ || 35 ||

ಓಂ ಅನ್ಯಾವಸ್ಥಿತೇಶ್ಚೋಭಯನಿತ್ಯತ್ವಾದವಿಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 36-209 ||

ಪರಿಮಾಣಾಭಾವೇ ಸ್ವರೂಪಾಭಾವಪ್ರಾಪ್ತ್ಯಾನ್ತಪರಿಮಾಣಸ್ಥಿತೇಸ್ತದರ್ಥತ್ವೇನ
ಶರೀರಸ್ಥಿತೇರುಭಯನಿತ್ಯತ್ವಾದವಿಶೇಷೇಣ ಸರ್ವಶರೀರನಿತ್ಯತ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್ || 36 ||

|| ಇತಿ ನೈಕಸ್ಮಿನ್ನಧಿಕರಣಮ್ (ಸ್ಯಾದ್ವಾದ್ಯಧಿಕರಣಮ್) ||10||

ಪಾಶುಪತಪಕ್ಷಮಪಾಕರೋತಿ-

ಓಂ ಪತ್ಯುರಸಾಮಾನ್ಯಸ್ಯಾತ್ ಓಂ || 37-210 ||

‘ಯಂ ಕಾಮಯೇ ತಂ ತಮುಗ್ರಂ ಕೃಣೋಮಿ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ತಮೃಷಿಂ ತಂ
ಸುಮೇಧಾಮ್’

‘ಅಹಂ ರುದ್ರಾಯ ಧನುರಾತನೋಮಿ ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಿಷೇ ಶರವೇ ಹಂತವಾ ಉ’|

‘ಅಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಮೀಳುಷೋ ವಯಾ ವಿಷ್ಣೋರೇಷಸ್ಯ ಪ್ರಭೃಥೇ ಹವಿರ್ಭಿಃ |

ವಿದೇ ಹಿ ರುದ್ರೋ ರುದ್ರಿಯಂ ಮಹಿತ್ವಂ ಯಾಸಿಷ್ಟಂ ವರ್ತಿರಶ್ವಿನಾವಿರಾವತ್’|

‘ಏಕೋ ನಾರಾಯಣ ಆಸೀನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ನೇಶಾನೋ ನಾಗ್ನೀಷೋಮೌ’

ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತೇಃ ಪಾರತಂತ್ಯೇಣಾಸಮಾನ್ಯಸತ್ವಾನ್ನ ಪಶುಪತೀರೀಶ್ವರೋ ಜಗತ್ಕರ್ತಾ || 37 ||

ಓಂ ಸಮ್ಯನ್ಯಾನುಪಪತ್ತೇಶ್ಚ ಓಂ || 38-211 ||

ಅಶರೀರತ್ವಾತ್ ತಸ್ಯ ಜಗತಾ ಸಮ್ಯನ್ಯೋ ನ ಯುಜ್ಯತೇ ಕರ್ತೃತ್ವೇನ ಮೃತಪುರುಷವತ್ ||38||

ಓಂ ಅಧಿಷ್ಠಾನಾನುಪಪತ್ತೇಶ್ಚ ಓಂ || 39-212 ||

ಪೃಥಿವ್ಯಾದ್ಯಧಿಷ್ಠಾನೇ ಸ್ಥಿತೋ ಹಿ ಕುಲಾಲಾದಿಃ ಕಾರ್ಯಂ ಕರೋತಿ | ನ ಚಾಸ್ಯ ತದಸ್ತಿ || 39 ||

ಓಂ ಕರಣವಚ್ಛೇನ್ನ ಭೋಗಾದಿಭ್ಯಃ ಓಂ || 40-213 ||

ಇದಮೇವ ಜಗತ್ ತಸ್ಯ ಕರಣವದಧಿಷ್ಠಾನಾದಿರೂಪಮ್ | ನಿತ್ಯನ್ಯಾಪಿ ಕಸ್ಯಚಿದ್ಭಾವಾದ್ಯುಜ್ಯತ
ಇತಿ ಚೇನ್ನ ಭೋಗಾದಿಪ್ರಾಪ್ತೇಃ | ಉತ್ಪತ್ತಿವಿನಾಶೌ ಸುಖದುಃಖಭೋಗಾಶ್ಚ ಪ್ರಾಪ್ಯಂತೇ ತದ್ಗತಾಃ
|| 40 ||

ಓಂ ಅನ್ತವತ್ತ್ವ ಮಸರ್ವಜ್ಞತಾ ವಾ ಓಂ || 41-214 ||

ದೇಹವತ್ತ್ವೇನಂತವತ್ತ್ವಮ್ | ಅನ್ಯಥಾ ಜ್ಞಾನಾಭಾವಃ | ಶರೀರಿಣ ಏವ ಹಿ ಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿದ್ವಿಷ್ಣಾ |
ವಿಷ್ಣೋಸ್ತು ಶ್ರುತ್ಯೈವ ಸರ್ವೇ ವಿರೋಧಾಃ ಪರಿಹೃತಾಃ |

‘ಯದಾತ್ಮಕೋ ಭಗವಾಂಸ್ತದಾತ್ಮಿಕಾ ವ್ಯಕ್ತಿಃ |

ಕಿಮಾತ್ಮಕೋ ಭಗವಾನ್ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಐಶ್ವರ್ಯಾತ್ಮಕಃ ಶಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕಃ’ ಇತಿ |

‘ಬುದ್ಧಿಮನೋಽಂಶ್ಚ ಪ್ರತ್ಯಂಶ್ಚವತ್ತಾಂ ಭಗವತೋ ಲಕ್ಷಯಾಮಹೇ |

ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ಮನೋವಾನಂಶ್ಚ ಪ್ರತ್ಯಂಶ್ಚವಾನ್’ ಇತಿ

‘ಸದ್ಧೇಹಃ ಸುಖಗಂಧಶ್ಚ ಜ್ಞಾನಭಾಃ ಸತ್ಪರಾಕ್ರಮಃ |

ಜ್ಞಾನಜ್ಞಾನಃ ಸುಖಸುಖಃ ಸ ವಿಷ್ಣುಃ ಪರಮಾಕ್ಷರಃ’ || ಇತ್ಯಾದಿಕಯಾ || 41 ||

|| ಇತಿ ಪತ್ಯುರಧಿಕರಣಮ್ (ಪಶುಪತ್ಯಧಿಕರಣಮ್) || 11 ||

ಶಕ್ತಿಪಕ್ಷಂ ದೂಷಯತಿ-

ಓಂ ಉತ್ಪತ್ಯಸಮ್ಯವಾತ್ ಓಂ || 42-215 ||

ನ ಹಿ ಪುರುಷಾನನುಗೃಹೀತಸ್ತೀಭ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತಿದ್ವಿಷ್ಯತೇ || 42 ||

ಓಂ ನ ಚ ಕರ್ತುಃ ಕರಣಮ್ ಓಂ || 43-216 ||

ಯದಿ ಪುರುಷೋಽಂಶ್ಚೇಕ್ರಿಯೇತ ತಸ್ಯಾಪಿ ಕರಣಾಭಾವಾದನುಪಪತ್ತಿಃ || 43 ||

ಓಂ ವಿಜ್ಞಾನಾದಿಭಾವೇ ವಾ ತದಪ್ರತಿಷೇಧಃ ಓಂ || 44-217 ||

ಯದಿ ವಿಜ್ಞಾನಾದಿಕರಣಂ ತಸ್ಯಾಂಶ್ಚೇಕ್ರಿಯತೇ ತದಾ ತತ ಏವ

ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದ್ಯುಪಪತ್ತೇರೀಶ್ವರವಾದಾನ್ತರ್ಭಾವಃ || 44 ||

ಓಂ ವಿಪ್ರತಿಷೇಧಾಚ್ಛ ಓಂ || 45-218 ||

ಸಕಲಶ್ರುತ್ಯಾದಿವಿರುದ್ಧತ್ವಾಚ್ಛಾಸಮಜ್ಞಸಮ್ || 45 ||

|| ಇತಿ ಉತ್ಪತ್ತ್ಯ(ಶಕ್ತ್ಯ)ಧಿಕರಣಮ್ || 12 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರ
ಭಾಷ್ಯೇ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಾದಃ || 02-02 ||

ತ್ರತೀಯಃ ಪಾದಃ || 02-03 ||

ಜೀವಪರಮಾತ್ಮಾಧಿಭೂತಾಧಿದೈವೇಷು ಶ್ರುತೀನಾಂ ಪರಸ್ಪರಂ
ವಿರೋಧಮಪಾಕರೋತ್ಯನೇನ ಪಾದೇನ |

ಓಂ ನ ವಿಯದಶ್ರುತೇಃ || 01-219 ||

ನ ವಿಯದನುತ್ಪತ್ತಿಮತ್ | ತಥಾಽಶ್ರುತೇಃ || 01 ||

ಓಂ ಅಸ್ತಿತು ಓಂ || 02-220 ||

ಅನ್ಯೇವ ಜೋತ್ಪತ್ತಿಶ್ರುತಿಃ-

‘ಆತ್ಮನ ಆಕಾಶಃ ಸಮ್ಭೂತಃ’ ಇತ್ಯಾದಿ || 02 ||

ಓಂ ಗೌಣ್ಯಸಮ್ಭವಾತ್ ಓಂ || 03-221 ||

‘ಅನಾದಿರ್ವಾ ಅಯಮಾಕಾಶಃ ಶೂನ್ಯೋಽಲೌಕಿಕಃ’ ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಗೌಣೇ |
ಅನ್ಯಥೋತ್ಪತ್ತಿಶ್ರುತಿಬಾಹುಲ್ಯಸಮ್ಭವಾತ್ || 03 ||

ಓಂ ಶಬ್ದಾಚ್ಛ ಓಂ || 04-222 ||

‘ಅಥ ಹ ವಾವ ನಿತ್ಯಾನಿ ಪುರುಷಃ ಪ್ರಕೃತಿರಾತ್ಮಾ ಕಾಲ ಇತಿ | ಅಥ ಯಾನ್ಯನಿತ್ಯಾನಿ ಪ್ರಾಣಃ
ಶ್ರದ್ಧಾಭೂತಾನಿ ಭೌತಿಕಾನೀತಿ | ಯಾನಿ ಹ ವಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಮನ್ತಿ ತಾನ್ಯನಿತ್ಯಾನಿ | ಯಾನಿ ಹ ವಾ
ಅನುತ್ಪತ್ತಿಮನ್ತಿ ತಾನಿ ನಿತ್ಯಾನಿ | ನ ಹ್ಯೇತಾನಿ ಕದಾಚನೋತ್ಪದ್ಯಂತೇ ನ ವಿಲೀಯಂತೇ ಪುರುಷಃ
ಪ್ರಕೃತಿರಾತ್ಮಾ ಕಾಲ ಇತಿ | ಅಥೈತಾನ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಮನ್ತಿ ಚಾನುತ್ಪತ್ತಿಮನ್ತಿ ಚ ಪ್ರಾಣಃ ಶ್ರದ್ಧಾಽಽಕಾಶ
ಇತಿ ಭಾಗಶೋ ಹ್ಯುತ್ಪದ್ಯಂತೇ’ ಇತಿ ಭಾಲ್ಪವೇಯಶ್ರುತೇಶ್ಚ || 04 ||

ಓಂ ಸ್ಯಾಚ್ಛೈಕಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದವತ್ ಓಂ || 05-223 ||

ಸ್ಯಾದೇವೈಕಸ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿಮತ್ತ್ವ ಮನುತ್ಪತ್ತಿಮತ್ತ್ವಂ ಚ ಗೌಣಮುಖ್ಯತ್ವಾಪೇಕ್ಷಯಾ | ಯಥಾ
ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಃ |

‘ಅಥ ಕಸ್ಮಾದುಚ್ಯತೇ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮತಿ ಬೃಹಯತಿ ಚ’

ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ ಪರೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಮುಖ್ಯೋಽಪಿ ಗೌಣತ್ವೇನ ವಿರಿಞ್ವಾದಿಷ್ಟಪಿ ವರ್ತತೇ | ಅತಃ
ಏವಾಬ್ರಹ್ಮತ್ವಂ ಚ ತೇಷಾಮ್ | ಏವಮತ್ರಾಪ್ಯನುತ್ಪತ್ತಿಮಚ್ಛಬ್ದಃ || 05 ||

ಓಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಹಾನಿರವ್ಯತಿರೇಕಾಚ್ಛಬ್ದೇಭ್ಯಃ ಓಂ || 06-224 ||

ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽನ್ಯಸ್ಯ ನಿತ್ಯತ್ವೇ’ಇದಂ ಸರ್ವಮಸೃಜತ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಹಾನಿಃ | ಆಕಾಶಸ್ಯಾಪಿ
ಸರ್ವಸ್ಮಾದವ್ಯತಿರೇಕಾತ್ |

‘ಅತ್ಮಾ ವಾ ಇದಮೇಕ ಏವಾಗ್ರ ಆಸೀತ್’

‘ಸದೇವ ಸೋಮ್ಯೇದಮಗ್ರ ಆಸೀದೇಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯಮ್’
‘ಇದಂ ವಾ ಅಗ್ರೇ ನೈವ ಕಿಂಚಾನಾಸೀತ್’ ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಭ್ಯಃ || 06 ||

ಓಂ ಯಾವದ್ವಿಕಾರಂ ತು ವಿಭಾಗೋ ಲೋಕವತ್ ಓಂ || 07-225 ||

ವಿಭಕ್ತತ್ವಾಚ್ಚ ವಿಕಾರಿತ್ವಂ ಯುಕ್ತಮ್ | ವಿಕಾರಿಣ ಏವ ಹಿ ವಿಭಕ್ತಾಲೋಕೇ ದೃಶ್ಯಂತೇ |

‘ಏಕೋಽವಿಭಕ್ತಃ ಪರಮಃ ಪುರುಷೋ ವಿಷ್ಣುರುಚ್ಯತೇ |
ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪುರುಷಃ ಕಾಲಸ್ರಯ ಏತೇ ವಿಭಾಗತಃ ||
ಚತುರ್ಥಸ್ತು ಮಹಾನ್ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಪಞ್ಚಮಾಽಹಜ್ಜ್ಯತಿರ್ಮತಾ |
ತದ್ವಿಭಾಗೇನ ಜಾಯಂತ ಆಕಾಶಾದ್ಯಾಃ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ||
ಯೋ ವಿಭಾಗೀ ವಿಕಾರಃ ಸಃ ಸೋಽವಿಕಾರಃ ಪರೋ ಹರಿಃ |
ಅವಿಭಾಗಾತ್ ಪರಾನನ್ದೋ ನಿತ್ಯೋ ನಿತ್ಯಗುಣಾತ್ಮಕಃ |
ವಿಭಾಗೋ ಹ್ಯಲ್ಪಶಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾನ್ನ ತದಸ್ತಿ ಜನಾರ್ದನೇ’ ಇತಿ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ || 07 ||

|| ಇತಿ ವಿಯದಧಿಕರಣಮ್ || 01 ||

‘ಅಥ ಹ ನಿತ್ಯಾಶ್ಚಾನಿತ್ಯಾಶ್ಚ ತೇಜೋಽಬನ್ನಾನ್ಯಾಕಾಶ ಇತಿ ತಾನ್ಯನಿತ್ಯಾನಿ ವಾಯುರ್ವಾವ
ನಿತ್ಯೋ ವಾಯುನಾ ಹಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ನೇನೀಯಂತೇ’

‘ಅಥ ಹ ಚೇತನಾಶ್ಚಾಚೇತನಾಶ್ಚ ತೇಜೋಽಬನ್ನಾನ್ಯಾಕಾಶ ಇತಿ ತಾನ್ಯಚೇತನಾನಿ
ವಾಯುರ್ವಾವ ಚೇತನೋ ವಾಯುನಾ ಹಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ವಿಜ್ಞಾಯಂತೇ’ |
‘ಕುವಿದಭ್ನ ನಮಸಾ ಯೇ ವೃಧಾಸಃ ಪುರಾ ದೇವಾ ಅನವದ್ಯಾಸ ಆಸನ್ |
ತೇ ವಾಯವೇ ಮನವೇ ಬಾಧಿತಾಯಾವಾಸಯನ್ನುಷಸಂ ಸೂರ್ಯೇಣ’ |
‘ಸಾ ವಾ ಏಷಾ ದೇವತಾಽನಾದಿಯೋಽಯಂ ಪವತೇ’ ಇತಿ |
‘ಯಸ್ಯಾನಾದಿರ್ನ ಮಧ್ಯಂ ನಾನೋ ನೋದಯೋ ನ ನಿಮ್ಲೇಚಃ’ |

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಭ್ಯೋ ವಾಯೋರನುತ್ಪತ್ತಿರಿತ್ಯತೋ ಬ್ರವೀತಿ -

ಓಂ ಏತೇನ ಮಾತರಿಶ್ಚಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಃ ಓಂ || 08-226 ||

ಏತೇನ ಮುಖ್ಯಾಮುಖ್ಯಾನುತ್ಪತ್ತಿವಚನೇನ ವಿಭಕ್ತತ್ವಾಚ್ಚ ವಾಯುನುತ್ಪತ್ತಿಶ್ರುತಿರಪಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ

‘ನಿತ್ಯಃ ಪರಮನಿತ್ಯಶ್ಚ ತಥಾಸನಿತ್ಯಃ ಪರಸ್ತಥಾ |
ಚತುರ್ಥೈತಜ್ಜಗತ್ ಸರ್ವಂ ಪರಾನಿತ್ಯಂ ತು ಪಾರ್ಥಿವಮ್ |
ಅನಿತ್ಯಾನಿ ತು ಭೂತಾನಿ ನಿತ್ಯೋ ವಾಯುರುದಾಹೃತಃ |
ಪರಸ್ತು ನಿತ್ಯಃ ಪುರುಷಃ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಕಾಲ ಏವ ಚ |
ಏತಚ್ಚತುಷ್ಟಯಂ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ವಯಂ ನಿತ್ಯಃ ಪರಾತ್ಪರಃ |
ಪ್ರತಿವ್ಯೂಹ್ಯ ವ್ಯೂಹ್ಯ ಚಾಸಾವತೀತ್ಯಾ ಚ ಜನಾರ್ದನಃ |
ಧಾರಯತ್ಯನಿಶಂ ದೇವೋ ನಿತ್ಯಾನಸ್ವೈಕಲಕ್ಷಣಃ’ ಇತಿ ಕೌರ್ಮೇ || 08 ||

|| ಇತಿ ಮಾತರಿಶ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ || 02 ||

ಓಂ ಅಸದ್ಭವಸ್ತು ಸತೋಽನುಪಪತ್ತೇಃ ಓಂ || 09-227 ||

‘ಅಸದ್ಭಾವ ಇದಮಗ್ರ ಆಸೀತ್ | ತತೋ ವೈ ಸದಜಾಯತ’ ಅಸತಃ ಸದಜಾಯತ’ |
ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಭ್ಯಃ ಸತೋಽಪ್ಯುತ್ಪತ್ತಿರಿತಿ ಚೇನ್ನ |
ಅನುತ್ಪತ್ತಿರೇವ ಸತಃ | ತುಶಬ್ದೇನೋಕ್ತವ್ಯವಸ್ಥಾಮಪಾಕರೋತಿ |
ನ ಹ್ಯಸತಃ ಸದುತ್ಪದ್ಯತೇ | ಅದೃಷ್ಟತ್ವಾದನುಪಪತ್ತೇಃ |
‘ತದ್ವಾ ಏತದ್ಬ್ರಹ್ಮಾಹುರ್ಬೃಹತಿ ಬೃಹಯತಿ ಚೇತಿ |
ತದ್ವಾ ಏತದಸದಾಹುಃ ನ ಹ್ಯಾಸಾದಯತಿ ಕಶ್ಚನ |
ತದ್ವಾ ಏತತ್ ಪರಮಾಹುಃ ಪರತೋ ಹಿ ತದುದೀಕ್ಷ್ಯತೇ’
ಇತಿ ಶ್ರುತೇರಸಚ್ಚಬ್ದೋ ಬ್ರಹ್ಮವಾಚೀ |
‘ದೇವಾನಾಂ ಪೂರ್ವೈ ಯುಗೇಽಸತಃ ಸದಜಾಯತೇತಿ ಬ್ರಹ್ಮವಾ ಅಸತ್ ಸದ್ಭಾವ
ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಾಣಂ ವಾವ ಮಹಾನ್ ಸಹ ಓಜೋ ಬಲಮಿತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ’
ಇತಿ ಚ ಪೈಙ್ಗೋಶ್ರುತಿಃ |
‘ತ್ವಂ ದೇವ ಶಕ್ತ್ಯಾಂ ಗುಣಕರ್ಮಯೋನೌ ರೇತಸ್ತ ಜಾಯಾಂ ಕವಿರಾದಧೇಽಜಃ |
ತತೋ ವಯಂ ಸತ್ಯಮುಖಾ ಯದರ್ಥೇ ಬಭೂವಿಮಾತ್ಮನ್ ಕರವಾಮ ಕಿಂ ತೇ’
ಇತಿ ಭಾಗವತೇ ||
‘ಅಜಾಯಮಾನೋ ಬಹುಧಾ ವಿಜಾಯತ’ ಇತಿ ಚ |
‘ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವಂ ಹರೇರ್ಜನ್ಮ ನ ವಿಕಾರಃ ಕಥಿಷ್ಯನ |
ಪುರುಷಃ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಕಾಲೋ ಮಹಾನಿತ್ಯಾದಿಷು ಕ್ರಮಾತ್ ||
ವಿಕಾರ ಏವ ಜನನಂ ಪುರುಷೇ ತದ್ವಿಶೇಷಣಮ್ |
ಪರತನ್ವಿವಿಶೇಷೋ ಹಿ ವಿಕಾರ ಇತಿ ಕೀರ್ತಿತಃ’ ಇತಿ ಪಾದ್ಮೈ ||

‘ಅವಿಕಾರೋಽಪಿ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಶಕ್ತಿತ್ವಹೇತುತಃ |
ವಿಕಾರಹೇತುಕಂ ಸರ್ವಂ ಕುರುತೇ ನಿರ್ವಿಕಾರವಾನ್ ||
ಶಕ್ತಿಶಕ್ತಿಮತೋಶ್ಚಾಪಿ ನ ವಿಭಾಗಃ ಕಥಂನ |
ಅವಿಭಿನ್ನಾಽಪಿ ಸೇಚ್ಛಾದಿಭೇದೈರಪಿ ವಿಭಾಷ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಭಾಗವತತನ್ತ್ರೇ || 09 ||

ಇತಿ ಅಸಮ್ಯವಾಧಿಕರಣಮ್ || 03 ||

ಓಂ ತೇಜೋಽತಸ್ತಥಾ ಹ್ಯಾಹ ಓಂ || 10-228 ||

‘ವಾಯೋರಗ್ನಿಃ’ ಇತ್ಯಾದೇರ್ನಾನ್ಯತ ಉತ್ಪತ್ತಿಗ್ರಾಹ್ಯಾ | ಅತ ಏವ ಪರಾತ್ ತದಪಿ ಜಾಯತೇ |
‘ತತ್ ತೇಜೋಽಸ್ಯದಜತ’ ಇತಿ ಹ್ಯಾಹ |
ಕಾರಣತ್ವೇನೇತ್ಯುಕ್ತೇಽಪ್ಯಮುಖ್ಯತಯಾಽನ್ಯೇಷಾಮಪಿ ಶಬ್ದೋಕ್ತತ್ವಾತ್
ಪುನರುಕ್ತಿರುಭಯಕಾರಣತ್ವನಿವೃತ್ಯರ್ಥಮ್ || 10 ||

|| ಇತಿ ತೇಜೋಽಧಿಕರಣಮ್ || 04 ||

ಓಂ ಆಪಃ ಓಂ || 11-229 ||

‘ಬ್ರಹ್ಮೈವೇದಮಗ್ರ ಆಸೀತ್ ತದಪೋಽಸ್ಯಜತ ತದಿದಂ ಸರ್ವಮ್’ ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ,
‘ಅಗ್ನೇರಾಪಃ’ ಇತ್ಯುಕ್ತೇಽಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಏವಾಬಾದಿಸೃಷ್ಟಿಃ |
‘ಏತಸ್ಮಾಜ್ಜಾಯತೇ ಪ್ರಾಣೋ ಮನಃ ಸರ್ವೇನ್ದ್ರಿಯಾಣಿ ಚ |
ಖಂ ವಾಯುರ್ಜ್ಯೋತಿರಾಪಃ ಪೃಥಿವೀ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಧಾರಿಣೀ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಚ |
‘ಕರ್ತಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ವೈ ವಿಷ್ಣುಃ ಏಕ ಏವ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಇತರೇಷಾಂ ತು ಸತ್ತಾದ್ಯಾ ಯತ ಏವ ತದಾಜ್ಞಯಾ’ ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪುರಾಣೇ||

ವಾಮನೇ ಚ-

‘ತತ್ರ ತತ್ರ ಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುಸ್ತತ್ತಚ್ಚಕ್ರೀಃ ಪ್ರಬೋಧಯನ್ |
ಏಕ ಏವ ಮಹಾಶಕ್ತಿಃ ಕುರುತೇ ಸರ್ವಮಜ್ಞಸಾ’ ಇತಿ ||
ಘರ್ಮಾತ್ ಸ್ವೇದಾದಿದೃಷ್ಟೇಃ ಪುನಃ ಪ್ರತಿಷೇಧಃ || 11 ||

|| ಇತಿ ಅಬಧಿಕರಣಮ್ || 05 ||

‘ತಾ ಆಪ ಐಕ್ಷನ್ತ ಬಹ್ವಃ ಸ್ಯಾಮಃ ಪ್ರಜಾಯೇಮೇಹೀತಿ | ತಾ ಅನ್ನಮಸೃಜನ್ತ’
ಇತ್ಯದ್ಭೋಽನ್ನಸೃಷ್ಟಿಃ ಶ್ರೂಯತೇ | ‘ಅದ್ವಃ ಪೃಥಿವೀ’ ಇತಿ ಕುತ್ರಚಿತ್ ಪೃಥಿವೀಸೃಷ್ಟಿಃ | ಅತೋ
ವಿರುದ್ಧತ್ವಾದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತ್ಯತೋ ವಕ್ತಿಃ -

ಓಂ ಪ್ರಥಿವ್ಯಧಿಕಾರರೂಪಶಬ್ದಾನ್ತರಾದಿಭ್ಯಃ ಓಂ || 12-230 ||

ಪೃಥಿವೀ ತತ್ರಾನ್ನಶಬ್ದೇನೋಚ್ಯತೇ | ಭೂತಾಧಿಕಾರತ್ವಾತ್ | ಕಾರ್ಷ್ಣಪ್ರಚುರಾ ಚ ಪೃಥಿವೀ |
ನಾನ್ನಸ್ಯ ತಥಾ ವಿಶೇಷಃ | 'ಆಪಶ್ಚ ಪೃಥಿವೀ ಜಾನ್ನಮ್' | 'ಪೃಥಿವೀ ವಾ ಅನ್ನಮ್' | 'ತಾ
ಆಪೋಽನ್ನಮಸೃಜಂತ ಪೃಥಿವೀ ವಾ ಅನ್ನಮ್' ಇತ್ಯಾದಿಶಬ್ದಾನ್ತರಾಚ್ಚ | ಆದಿಶಬ್ದಾದ್ಯುಕ್ತಿಃ
ಅಪೌರುಷೇಯತ್ವೇನಾದೋಷಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಸ್ಯ ನಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತ್ಯಾದಿ | ಕೌರ್ಮೇ ಚ -

‘ವಿರೋಧೋ ವಾಕ್ಯಯೋರ್ಯತ್ರ ನಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ತದೇಷ್ಯತೇ |
ಯಥಾ ವಿರುದ್ಧತಾ ನ ಸ್ಯಾತ್ ತಥಾಽರ್ಥಃ ಕಲ್ಪ್ಯ ಏತಯೋಃ’ ಇತಿ |
ರಕ್ತೋಽಗ್ನಿರುದಕಂ ಶುಕ್ಲಂ ಕೃಷ್ಣೈವ ಪೃಥಿವೀ ಸ್ವತಃ |
ನಾಭಿಪದ್ಮಾಭಿಸಮ್ಭನ್ಯಾತ್ ಪೀತಾ ಸೇತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ |
ಕ್ಷತ್ರರಕ್ತಾಭಿಸಮ್ಭನ್ಯಾದ್ರಕ್ತೋದಕಬಹುತ್ವತಃ |
ಶುಕ್ಲತ್ವೇಮೇತ್ಯೇವಮೇವ ವರ್ಣಾಂತರಗತಿರ್ಭವೇತ್ ||
ವಿಷ್ಣುವೀರ್ಯಾಭಿಯೋಗಾಚ್ಚ ಪೀತತ್ವಂ ಭುವ ಇಷ್ಯತೇ |
ಸ್ವರ್ಣವೀರ್ಯೋ ಹಿ ಭಗವಾನನಾದಿಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||

ಇತಿ ವ್ಯೋಮಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ || 12 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರಥಿವ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

‘ಪ್ರಾಣಾನಾಂ ಗ್ರನ್ಥಿರಸಿ ರುದ್ರೋ ಮಾ ವಿಶಾಂತಕಸ್ತೇನಾನ್ನೇನಾಪ್ಯಾಯಸ್ವ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾಽನ್ಯಃ
ಸಂಹರ್ತಾ ಪ್ರತೀಯತ ಇತ್ಯತೋ ಬ್ರೂತೇ -

ಓಂ ತದಭಿಧ್ಯಾನಾದೇವ ತು ತಲ್ಲಿಜ್ಞಾತ್ ಸಃ ಓಂ || 13-231 ||

‘ತಸ್ಯಾಭಿಧ್ಯಾನಾದ್ಯೋಜನಾತ್ ತತ್ತ ಭಾವಾದ್ಭಯಶ್ಚಾನ್ತೇ ವಿಶ್ವಮಾಯಾನಿವೃತ್ತಿಃ’
ಇತಿ ಬನ್ಧಲಯಸ್ಯ ತದಭಿಧ್ಯಾನನಿಮಿತ್ತತ್ವ ಲಿಜ್ಞಾತ್ ತತ್ಕರ್ತೃತ್ವಂ ಪ್ರತೀಯತೇ, ಕಿಮು
ನಾದೇರ್ಜಗತಃ | ಇತ್ಯೇತಸ್ಮಾದೇವ ಸಂಹಾರಕರ್ತಾ ವಿಷ್ಣುರಿತಿ ಪ್ರತೀಯತೇ, ಕಿಮು

‘ಯಮಪ್ಯೇತೇ ಭುವನಂ ನಾಮ್ನುರಾಯೇ
ಸ ನೋ ಹರಿರ್ಘೃತ ಮೀಹಾಯುಷೇಽತ್ತು ದೇವಃ’ |
‘ಯ ಇದಂ ಸರ್ವಂ ವಿಲಾಪಯತಿ ಸ ಹರಿಃ ಪರಃ ಪರಾತ್ಮಾ’

ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಭ್ಯಃ ಇತಿ ಏವ ಶಬ್ದಃ |

‘ಸ್ರಷ್ಟಾ ಪಾತಾ ಚ ಸಂಹರ್ತಾ ಸ ಏಕೋ ಹರಿರೀಶ್ವರಃ |
ಸ್ರಷ್ಟೃತ್ವಾದಿಕಮನೈಷಾಂ ದಾರುಯೋಷಾವದುಚ್ಯತೇ ||

ಏಕದೇಶಕ್ರಿಯಾ ಚಾತ್ರ ನ ತು ಸರ್ವಾತ್ಮನೇರಿತಮ್ |
ಸೃಷ್ಟ್ಯಾ ದಿಕಂ ಸಮಸ್ತಂ ತು ವಿಷ್ಣೋರೇವ ಪರಾದ್ಭವೇತ್ ಇತಿ ಚ ಸ್ಕಾನ್ದೇ ||
'ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರಮೀಶಸ್ಯ ವಿಶ್ವಸರ್ಗನಿರೋಧಯೋಃ |
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಃ ಶರ್ವಶ್ಚ ಕಾಲಾಖ್ಯಾರೂಪಿಣಸ್ತವ' ಇತಿ ಭಾಗವತೇ ||
'ಸ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಿಸೃಜತಿ ಸ ರುದ್ರೇಣ ವಿಲಾಪಯತಿ ಸೋಽನುತ್ಪತ್ತಿರಲಯ ಏಕ ಏವ ಹರಿಃ
ಪರಃ ಪರಾನಂದಃ' ಇತಿ ಚ ಮಹೋಪನಿಷದಿ || 13 ||

|| ಇತಿ ತದಭಿಧ್ಯಾನಾಧಿಕರಣಮ್ || 07 ||

'ಅತ ಏವ ಹೀದಂ ಪರಾತ್ ಕ್ರಮಾದುತ್ಪದ್ಯತೇ ಕ್ರಮಾದ್ವಿಲೀಯತೇ ನಾಸಾವುದೇತಿ
ನಾಸ್ತಮೇತಿ' ಇತಿ ಭಾಲ್ಗವೇಯಶ್ರುತೌ ಕ್ರಮಾಲ್ಗಯಃ ಪ್ರತೀಯತೇ |
'ಅಕ್ಷರಾತ್ ಪರಮಾದೇವ ಸರ್ವಮುತ್ಪದ್ಯತೇ ಕ್ರಮಾತ್ |
ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮಾದ್ವಿಲಯಶ್ಚೈವ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಪರಾತ್ಮನಿ' ||
ಇತಿ ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಂ ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮಾಲ್ಗಯಃ ಪ್ರತೀಯತೇ | ಅತ ಆಹ

ಓಂ ವಿಪರ್ಯಯೇಣ ತು ಕ್ರಮೋಽತ ಉಪಪದ್ಯತೇ ಚ ಓಂ || 14-232 ||

ಕ್ರಮವಚನಮಪಿ ವಿಪರೀತಕ್ರಮಾಪೇಕ್ಷಯಾ |

'ಕರ್ತಾ ಪ್ರಾಣಾದಿಕಸ್ಯಾಸ್ಯ ಹಂತಾ ಭೂಮ್ಯಾದಿಕಸ್ಯ ಚ |
ಯಃ ಕ್ರಮಾದ್ ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮಾಚ್ಛೈವ ಸ ಹರಿಃ ಪರ ಉಚ್ಯತೇ' ||

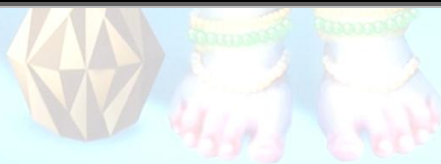
ಇತ್ಯತ ಏವ ಭಾಲ್ಗವೇಯಶ್ರುತಿವಚನಾತ್ |

'ಅನುರೂಪಃ ಕ್ರಮಃ ಸೃಷ್ಟೌ ಪ್ರತಿರೂಪೋ ಲಯೇ ಕ್ರಮಃ |
ಇತಿ ಕ್ರಮೇಣ ಭಗವಾನ್ ಸೃಷ್ಟಿಸಂಹಾರಕೃದ್ಧರಿಃ' ಇತಿ ಚ ಪಾದ್ಮೈ |

ಪೂರ್ವೇಷಾಂ ಪೂರ್ವೇಷಾಂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾಧಿಕ್ಯಾದುಪಪದ್ಯತೇ ಚ | ವಾಮನೇ ಚ -

'ಪೂರ್ವೇ ಪೂರ್ವೇ ಯತೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸನ್ನಿಧಾನಂ ಕ್ರಮಾಧಿಕಮ್ |
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾಧಿಕ್ಯಮೇತೇಷಾಂ ಪಶ್ಚಾದೇವ ಲಯಸ್ತಥಾ |
ವ್ಯಾಪ್ತಿಶ್ಚಾಭ್ಯಧಿಕಾ ತೇಷಾಮತ ಏವ ನ ಸಂಶಯಃ' || ಇತಿ || 14 ||

|| ಇತಿ ವಿಪರ್ಯಯಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಓಂ ಅನುರಾ ವಿಜ್ಞಾನಮನಸೀ ಕ್ರಮೇಣ ತಲ್ಲಿಜ್ಞಾದಿತಿ

ಚೇನ್ನಾವಿಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 15-233 ||

‘ಪ್ರಾಣಾನ್ಮನೋ ಮನಸಶ್ಚ ವಿಜ್ಞಾನಮ್’ |

‘ಯಚ್ಛೇದ್ಯಾಙ್ಮನಸಿ ಪ್ರಾಜ್ಞಸ್ತದ್ಯಚ್ಛೇಜ್ಞಾನ ಆತ್ಮನಿ’

ಇತಿ ಲಿಜ್ಞಾದ್ವಿಜ್ಞಾನಮನಸೀ ಅನುರಾ ವಿಪರೀತಕ್ರಮ ಇತಿ ಚೇನ್ನ, ವಿಶೇಷಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಾತ್ ||15 ||

ಓಂ ಚರಾಚರವ್ಯಪಾಶ್ರಯಸ್ತು ಸ್ಯಾತ್ ತದ್ವ್ಯಪದೇಶೋ ಭಾಕ್ತಸ್ತದ್ಭಾವಭಾವಿತ್ವಾತ್

ಓಂ || 16-234 ||

‘ಮನಸಶ್ಚ ವಿಜ್ಞಾನಮ್’ ಇತಿ ವ್ಯಪದೇಶಶ್ಚರಾಚರೇಷ್ವಾಲೋಚನಾದ್ವಿಜ್ಞಾನಂ ಭವತೀತಿ

ಭಾಗಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಸ್ಯಾತ್ | ನ ವಿಜ್ಞಾನತತ್ತ್ವಾಪೇಕ್ಷಯಾ | ಸ್ಯಾನ್ವೇ ಚ -

‘ಪರಾದವ್ಯಕ್ತಮುತ್ಪನ್ನಮವ್ಯಕ್ತಾತ್ ತು ಮಹಾಂಸ್ತಥಾ |

ವಿಜ್ಞಾನತತ್ತ್ವಂ ಮಹತಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ಚತುರ್ಮುಖಾತ್ ||

ವಿಜ್ಞಾನತತ್ತ್ವಾತ್ ತು ಮನೋ ಮನಸ್ತತ್ತ್ವಾಚ್ಚ ಖಾದಿಕಮ್ |

ಏವಂ ಬಾಹ್ಯಾ ಪರಾ ಸೃಷ್ಟಿರನಸ್ತದ್ವ್ಯಕ್ತಪೇಕ್ಷಯಾ |

ವಿಪರೀತಕ್ರಮೋ ಜ್ಞೇಯೋ ಯಸ್ಮಾದನೇ ಹರೇರ್ದೃಶಿಃ’ ||ಇತಿ|| 16 ||

|| ಇತಿ ಅನುರಾಧಿಕರಣಮ್ || 09 ||

ಓಂ ನಾತ್ಮಾಶ್ರುತೇರ್ನಿತ್ಯತ್ವಾಚ್ಚ ತಾಭ್ಯಃ ಓಂ || 17-235 ||

‘ಸ ಇದಂ ಸರ್ವಂ ವಿಲಾಪ್ಯಾನ್ತಸ್ತಮಸಿ ನಿಲೀನಸ್ತದ್ವಿಲಾಪ್ಯ ವ್ಯುತ್ಥಿಷ್ಠತೇ ಸ ಇದಂ ಸರ್ವಂ

ವಿಸೃಜತಿ ವಿಸ್ಥಾಪಯತಿ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಯತ್ಯಾಚ್ಛಾದಯತಿ ಪ್ರಕಾಶಯತಿ ವಿಮೋಚಯತ್ಯೇಕ ಏವ’

ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ ಪರಮಾತ್ಮಾಽಪಿ ನ ಲೀಯತೇ | ಅಶ್ರುತತ್ವಾದ್ಭ್ರೂಹ್ಮಲಯಸ್ಯ | ನಿಲೀನ

ಶಬ್ದೇನಾಪಿಹಿತತ್ವಮುಚ್ಯತೇ | ತುಚ್ಛೇನಾಭ್ಯಪಿಹಿತಂ ಯದಾಸೀತ್, ಇತ್ ಶ್ರುತೇಃ |

‘ಸ ಏತಸ್ಮಿಂಸ್ತಮಸಿ ನಿಲೀನಃ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಪುರುಷಂ ಕಾಲಂ ಚಾನುಪಶ್ಯತಿ ಕಶ್ಚನ’

ಇತಿ ಪೈಞ್ಜೇಶ್ಯತಿಃ |

‘ನಿತ್ಯೋ ನಿತ್ಯಾನಾಂ ಚೇತನಶ್ಚೇತನಾನಾಮ್’

‘ಸ ನಿತ್ಯೋ ನಿರ್ಗುಣೋ ವಿಭುಃ ಪರಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ |

‘ನಿತ್ಯೋ ವಿಭುಃ ಕಾರಣೋ ಲೋಕಸಾಕ್ಷೀ ಪರೋ ಗುಣೈಃ ಸರ್ವದೃಕ್ ಶಾಶ್ವತಶ್ಚ’

ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಭ್ಯೋ ನಿತ್ಯತ್ವಾಚ್ಚ || 17 ||

|| ಇತಿ ಆತ್ಮಾಧಿಕರಣಮ್ || 10 ||

‘ನಿತ್ಯೋ ನಿತ್ಯಾನಾಮ್’ ಇತಿ ಜೀವಾನ್ಯಾಪಿ ನಿತ್ಯತ್ವಮುಕ್ತಮ್ | ‘ಸರ್ವ ಏತೇ ಚಿದಾತ್ಮಾನೋ
ವ್ಯುಚ್ಚರಂತಿ’ ಇತ್ಯುತ್ಪತ್ತಿರುಚ್ಯತೇ | ಅತೋ ವಿರೋಧ ಇತ್ಯತ ಆಹ -

ಓಂ ಜ್ಞೋತಃ ಏವ ಓಂ || 18-236 ||

ಜೀವೋಽಪ್ಯತಃ ಏವ ಪರಮೇಶ್ವರಾದುತ್ಪದ್ಯತೇ | ಶಬ್ದಾದೇವ |
‘ತೇ ವಾ ಏತೇ ಚಿದಾತ್ಮಾನೋಽಪಿನಷ್ಟಾಃ ಪರಾನ್ಶ್ಲೋಕಿನಿವಿಶನ್ತವಿನಷ್ಟಾ ಏವೋತ್ಪದ್ಯಂತೇ ನ
ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಕದಾಚನ’ ಇತಿ ಕಾಷಾಯಣಶ್ರುತಿಃ || 18 ||

ಓಂ ಯುಕ್ತೇಶ್ಚ ಓಂ || 19-237 ||

ನಿತ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ಹ ಜೀವಸ್ಯೋಪಾಧ್ಯಕ್ಷಯೋತ್ಪತ್ತಿಯುಜ್ಯತೇ |
‘ಉತ್ಪದ್ಯಂತೇ ಚಿದಾತ್ಮಾನೋ ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯಾಃ ಪರಾತ್ಮನಃ |
ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೇಕ್ಷಯಾ ತೇಷಾಮುತ್ಪತ್ತಿರಪಿ ಗೀಯತೇ’
ಇತಿ ವ್ಯೋಮಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ || 19 ||

ಇತಿ ಜ್ಞಾಧಿಕರಣಮ್ || 11 ||

‘ವ್ಯಾಪ್ತಾಹ್ಯಾತ್ಮಾನಶ್ಚೇತನಾ ನಿರ್ಗುಣಾಶ್ಚ ಸರ್ವಾತ್ಮಾನಃ ಸರ್ವರೂಪಾ ಅನಂತಾಃ’ ಇತಿ
ಕಾಷಾಯಣಶ್ರುತೌ ವ್ಯಾಪ್ತತ್ವಂ ಪ್ರತೀಯತೇ |
‘ಅಣುರ್ಹೇಷ ಆತ್ಮಾಯಂ ವಾ ಏತೇ ಸಿನೀತಃ | ಪುಣ್ಯಂ ಚಾಪುಣ್ಯಂ ಚ’
ಇತಿ ಗೌಪವನಶ್ರುತಾವಣತ್ವಮಿತ್ಯತೋ ವಿರೋಧ ಇತಿ | ಅತೋ ಬ್ರವೀತಿ-

ಓಂ ಉತ್ಪಾನ್ತಿಗತ್ಯಾಗತೀನಾಮ್ ಓಂ || 20-238 ||

ಹೇತೂನಾಮ್ ಸಕಾಶಾದಣುರೇವ |
‘ಸೋಽಸ್ಮಾಚ್ಚಿರೀರಾದುತ್ಪಮ್ಯಾಮುಂ ಲೋಕಮಭಿಗಚ್ಛತ್ಯಮುಷ್ಮಾದಿಮಂ
ಲೋಕಮಾಗಚ್ಛತಿ ಸ ಗರ್ಭೋ ಭವತಿ ಸ ಪ್ರಸೂಯತೇ ಸ ಕರ್ಮ ಕುರುತೇ’
ಇತಿ ಪೌಷ್ಯಾಯಣಶ್ರುತೇಃ || 20 ||

ತತ್ರ ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯ ಪ್ರತೀತೇಃ-

ಏಕಃ ಪ್ರಸೂಯತೇ ಜನ್ತುರೇಕ ಏವ ಪ್ರಮೀಯತೇ |

ಏಕೋಽನುಭುಜ್ಯತೇ ಸುಕೃತಮೇಕ ಏವ ಚ ದುಷ್ಯತಮ್’ ಇತ್ಯಾದೇಶ್ಚ ||

ಸ್ವಯಮೇವೇತ್ಯತೋ ವಕ್ತಿ -

ಓಂ ಸ್ವಾತ್ಮನಾ ಜೋತ್ತರಯೋಃ ಓಂ || 21-239 ||

‘ಸ ಏತೇನೈವ ಸ್ವಾತ್ಮನಾ ಪರೇಣೇಮಂ ಗರ್ಭಮನುಪ್ರವಿಶತಿ ಪರೇಣ ಜಾಯತೇ ಪರೇಣ ಕರ್ಮ ಕುರುತೇ ಪರೇಣ ನೀಯತೇ ಪರೇಣೋನ್ನೀಯತೇ | ತಂ ವಾ ಏತಮಭಿವದಂತಿ ಸ್ವಾತ್ಮಾ’ ಇತಿ |
‘ಏಷ ಹ್ಯಾನಂದಮಾದತ್ತೇ ಏಷ ಹ್ಯೇನಂ ಜೀವಮಭಿಜೀವಯತ್ಯೇಷ ಉದ್ಗಮಯತ್ಯೇಷ ಆಗಮಯತಿ ಇತ್ಯುತ್ತರಯೋರ್ವಾಕ್ಯಯೋಃ ಪರಮಾತ್ಮನೈವೋತ್ಪಾನ್ಯಾದಯಃ || 21 ||

ಓಂ ನಾಣುರತಚ್ಚುತೇರಿತಿ ಚೇನ್ನೇತರಾಧಿಕಾರಾತ್ ಓಂ || 22-240 ||

‘ವ್ಯಾಪ್ತಾಹ್ಯಾತ್ಮಾನಶ್ಚೇತನಾ ನಿರ್ಗುಣಾಶ್ಚ’ ಇತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಶ್ರುತೇರ್ನಾಣುರ್ಜೀವ ಇತಿ ಚೇನ್ನ |
‘ಸ ಆತ್ಮೇದಂ ಸೃಜತಿ ಸ ದ್ವಿಧೇದಂ ಬಿಭರ್ತಿ ಅನ್ತರ್ಬಹಿಶ್ಚ | ಸ ಬಹುಧೇದಮನುಪ್ರವಿಶ್ಯಾತ್ಮನೋಽಭಿನಯತಿ | ಸ ಆತ್ಮಾ ಸ ಆತ್ಮಾನಃ ಸ ಈಶಃ ಸ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ ಪರಃ ಪರೋವರೀಯಾನ್’ ಇತಿ ಪರಮಾತ್ಮಾಧಿಕಾರತ್ವಾತ್ |
‘ಏಕಶಬ್ದೈರ್ಧ್ವಿಶಬ್ದೈಶ್ಚ ಬಹುಶಬ್ದೈಶ್ಚ ಕೇಶವಃ |
ಏಕ ಏವೋಚ್ಯತೇ ವೇದೈಸ್ತಾವತಾ ನಾಸ್ಯ ಭಿನ್ನತಾ’ ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪುರಾಣೇ |
‘ತದಯಂ ಪ್ರಾಣೋಽಧಿತಿಷ್ಠತಿ ತದುಕ್ತಮೃಷಿಣಾಃತೇನ ಯಾತಮ್’ ಇತ್ಯಾದಿ ಚ || 22 ||

ಓಂ ಸ್ವಶಬ್ದೋನ್ಮಾನಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಓಂ || 23-241 ||

‘ಏಷೋ ಹ್ಯಾತ್ಮಾಽಧ್ಯುಧ್ಧತೋ ಮಾನಶಕ್ತೇಸ್ತಥಾಽಪ್ಯಸೌ ಪ್ರಮಿತಿಂ ಯಾತಿ ವೇದೈಃ |
ಪೂರ್ಣೋಽಚಿನ್ತಃ ಸರ್ವವೇದೈಕಯೋನಿಃ ಸರ್ವಾಧೀಶಃ ಸರ್ವವಿತ್ ಸರ್ವಕರ್ತಾ’
ಇತಿ ವಾಕ್ಯಶೇಷೇ ಆತ್ಮಶಬ್ದೋನ್ಮಾನಾಭ್ಯಾಂ ಚ |
‘ಆತ್ಮಾಮೇಯಃ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಾನನ್ದಾದಿಕಾಭಿಧಾಃ |
ವದಂತಿ ವಿಷ್ಣುಮೇವೈಕಂ ನಾನ್ಯತ್ರಾಸಾಂ ಗತಿಃ ಕ್ವಚಿತ್’ ಇತಿ ಚ ಕೌರ್ಮೇ || 23 ||

ಓಂ ಅವಿರೋಧಶ್ಚನ್ನವತ್ ಓಂ || 24-242 ||

ಅಣೋರಪಿ ಜೀವಸ್ಯ ಸರ್ವಶರೀರವ್ಯಾಪ್ತಿಯುಚ್ಯತೇ | ಯಥಾ ಹರಿಚನ್ನನವಿಪ್ಲವ
ಏಕದೇಶಪತಿತಾಯಾಃ ಸರ್ವಶರೀರವ್ಯಾಪ್ತಿಃ |
‘ಅಣುಮಾತ್ರೋಽಪ್ಯಯಂ ಜೀವಃ ಸ್ವದೇಹಂ ವ್ಯಾಪ್ಯ ತಿಷ್ಠತಿ |
ಯಥಾ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಶರೀರಾಣಿ ಹರಿಚನ್ನನವಿಪ್ಲವಃ’ ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡಪುರಾಣೇ || 24 ||

ಓಂ ಅವಸ್ಥಿತಿವೈಶೇಷ್ಯಾದಿತಿ ಚೇನ್ನಾಭ್ಯುಪಗಮಾದ್ಧದಿ ಹಿ ಓಂ || 25-243 ||

ಸಮ್ಯಗಸಮ್ಯಗವಸ್ಥಾನವಿಶೇಷಾದ್ಯುಚ್ಯತೇ ಚನ್ನನಸ್ಯೇತಿ ಚೇನ್ನ | ‘ಹೃದಿ ಹ್ಯೇಷಾ ಆತ್ಮಾ’ ಇತಿ

ಜೀವಾನ್ಯಾಪಿ ತಥಾಸಭ್ಯುಪಗಮಾತ್ || 25 ||

ಓಂ ಗುಣಾದ್ವ್ಯಾಸಲೋಕವತ್ ಓಂ || 26-244 ||

ಯಥಾಸಲೋಕಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಗುಣೇನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಜ್ಯೋತೀರೂಪೇಣಾವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಏವಂ ಚಿದ್ಗುಣೇನ
ವ್ಯಾಪ್ತಿಜೀವರೂಪೇಣಾವ್ಯಾಪ್ತಿರಿತಿ ವಾ | ಸ್ಯಾನ್ವೇ ಚ -

‘ಅಸಮ್ಯಕ್ ಸಮ್ಯಗಿತಿ ಚ ವ್ಯವಸ್ಥಾಭೇದತಃ ಸುರಾಃ|
ವ್ಯಾಪ್ತವ್ಯಾಪ್ತಿಯುತಾಸ್ತನ್ಯೇ ಚಿದ್ಗುಣೇನೈವ ನಾನ್ಯಥಾ||
ಚಿದ್ಗುಣಸ್ಯ ಸ್ವರೂಪತ್ವಾತ್ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ತಿಶ್ಚೇತಿ ಯುಜ್ಯತೇ|
ಶಕ್ತಿಯೋಗಾತ್ ಸುರಾಣಾಂ ತು ವಿವಿಧಾ ಚ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಿಃ’ ಇತಿ || 26 ||

|| ಇತಿ ಉತ್ಕೃನ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 12 ||

‘ಸ ನಿತ್ಯೋ ನಿರವಯವಃ ಪುಣ್ಯಯುಕ್ ಪಾಪಯುಕ್ ಚ ಸ ಇಮಂ ಲೋಕಮಮುಂ
ಚಾವರ್ತತೇ ಸ ವಿಮುಚ್ಯತೇ ಸ ಏಕಥಾ ನ ಸಪ್ತಥಾ ನ ಶತಥಾ’ ಇತಿ
ಗೌಪವನಶ್ರುತಾವೇಕಸ್ಯಾಬಹುತ್ವಂ ಪ್ರತೀಯತೇ |

‘ಸ ಪಞ್ಚಥಾ ನ ಸಪ್ತಥಾ ನ ದಶಥಾ ಭವತಿ ಸ ಶತಥಾ ಚ ಸಹಸ್ರಥಾ ನ ಗಚ್ಛತಿ ನ ಮುಚ್ಯತೇ’
ಇತಿ ಪಾರಾಶರ್ಯಾಣಶ್ರುತೌ ಬಹುರೂಪತ್ವಂ ಪ್ರತೀಯತೇ |
ಅತೋ ವಿರೋಧಂ ಪರಿಹರತಿ-

ಓಂ ವ್ಯತಿರೇಕೋ ಗನ್ಧವತ್ ತಥಾ ಚ ದರ್ಶಯತಿ ಓಂ || 27-245 ||

ಯಥಾ ಪುಷ್ಪಾಧ್ಗನ್ಧಃ ಪೃಥಗ್ಗಚ್ಛತಿ ಏವಮಂಶಿನೋ ಜೀವಾದಂಶಾಃ ಪೃಥಗ್ಗಚ್ಛಂತಿ |

‘ಅಥೈಕ ಏವ ಸನ್ ಗನ್ಧವದ್ವ್ಯ ತಿರಿಚ್ಯತೇ | ಅಥೈಕೀಭವತಿ| ಅಥ ಬಹ್ವೀಭವತಿ |
ತಂ ಯಥಾ ಯಥೇಶ್ವರಃ ಕುರುತೇ ತಥಾ ಭವತಿ ಸೋಽಚಿನ್ತಃ ಪರಮೋ ಗರೀಯಾನ್’

ಇತಿ ಶಾಣ್ಡೀಲ್ಯಶ್ರುತಿಃ |

‘ಅಚಿನ್ತಯೇಶಶಕ್ತ್ಯೈವ ಹ್ಯೇಕೋಽವಯವವರ್ಜಿತಃ |
ಆತ್ಮಾನಂ ಬಹುಧಾ ಕೃತ್ವಾ ಕ್ರೀಡತೇ ಯೋಗಸಮ್ಪದಾ’ ಇತಿ ಚ ಪಾದ್ಯೈ || 27 ||

|| ಇತಿ ವ್ಯತಿರೇಕಾಧಿಕರಣಮ್ || 13 ||

‘ತತ್ತ್ವಮಸಿ’ , ‘ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ’ ಇತ್ಯಾದಿಷು ಜೀವಸ್ಯ ಪರೇಣಾಭೇದಃ ಪ್ರತೀಯತೇ | ‘ನಿತ್ಯೋ
ನಿತ್ಯಾನಾಂ ಚೇತನಶ್ಚೇತನಾನಾಮ್’ ‘ದ್ವಾ ಸುಪರ್ಣಾ’ ಇತ್ಯಾದಿಷು ಭೇದಃ| ಅತ ಉಚ್ಯತೇ-

ಓಂ ಪ್ರಥಗುಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 28-246 ||

‘ಬಿನ್ನೋಽಚಿನ್ತಃ ಪರಮೋ ಜೀವನಜ್ಞಾತ್ಮಾರ್ಣಃ ಪರೋ ಜೀವನಜ್ಞೋ ಹ್ಯಪೂರ್ಣಾಃ |

ಯತಸ್ತಸೌ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತೋ ಹ್ಯಯಂ ಚ ಬನ್ಧಾನೋಕ್ತಂ ತತ ಏವಾ-ಭಿವಾಂಭೇತ್
ಇತಿ ಸೋಪಪತ್ತಿಕೌಶಿಕಶ್ರುತೇರ್ಭಿನ್ನ ಏವ ಜೀವಃ || 28 ||

ಓಂ ತದ್ಗುಣಸಾರತ್ವಾತ್ ತು ತದ್ವ್ಯಪದೇಶಃ ಪ್ರಾಜ್ಞವತ್ ಓಂ || 29-247 ||

ಜ್ಞಾನಾನನ್ದಾದಿಬ್ರಹ್ಮಗುಣಾ ಏವಾಸ್ಯ ಯತಃ ಸಾರಃ ಸ್ವರೂಪಮತೋಽಭೇದವ್ಯಪದೇಶಃ |
ಯಥಾ ಸರ್ವಗುಣಾತ್ಮಕತ್ವಾತ್ ಸರ್ವಾತ್ಮಕತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಉಚ್ಯತೇ 'ಸರ್ವಂ ಖಲ್ವಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮ'
ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವಣಿ ಚ -

'ಭಿನ್ನಾ ಜೀವಾಃ ಪರೋ ಭಿನ್ನಸ್ತಥಾಪಿ ಜ್ಞಾನರೂಪತಃ |
ಪ್ರೋಚ್ಯಂತೇ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪೇಣ ವೇದವಾದೇಷು ಸರ್ವಶಃ' ಇತಿ || 29 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರಥಮಪದೇಶಾಧಿಕರಣಮ್ || 14 ||

ಜೀವಾನ್ಯಾಪ್ಯುತ್ಪತ್ತಿರುಕ್ತಾ | ಅತಸ್ತಸ್ಯ

'ಸೋಽನಾದಿನಾ ಪುಣ್ಯೇನ ಪಾಪೇನ ಚಾನುಬಧಃ |
ಪರೇಣ ನಿರ್ಮುಕ್ತ ಆನನ್ಯಾಯ ಕಲ್ಪತೇ' |

ಇತ್ಯಾನಾದಿಕರ್ಮಸಮ್ಪನ್ನ ಆನನ್ಯಾವಾಪ್ತಿಶ್ಚ ನ ಯುಜ್ಯತ ಇತ್ಯತ ಆಹ -

ಓಂ ಯಾವದಾತ್ಮಾಭಾವಿತ್ವಾಚ್ಚ ನ ದೋಷಸ್ತದ್ಧರ್ಶನಾತ್ ಓಂ || 30-248 ||

ಯಾವತ್ಪರಮಾತ್ಮಾ ತಿಷ್ಠತ್ಯನಾದ್ಯನಸ್ತತ್ವೇನೈವಂ ಜೀವೋಽಪಿ |

'ನಿತ್ಯಃ ಪರೋ ನಿತ್ಯೋ ಜೀವೋಽನಿತ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ಧಾತವಃ |
ಅತ ಉತ್ಪದ್ಯತೇ ಚ ಪ್ರಿಯತೇ ಚ ವಿಮುಚ್ಯತೇ ಚ' ಇತಿ ಚ ಆಗ್ನಿವೇಶ್ಯಶ್ರುತಿಃ |
'ಆತ್ಮಾ ನಿತ್ಯಃ ಸಖದುಃಖೇ ತ್ವನಿತ್ಯೇ,
ಜೀವೋ ನಿತ್ಯೋ ಧಾತುರಸ್ಯ ತ್ವನಿತ್ಯಃ' ಇತಿ ಚ ಭಾರತೇ || 30 ||

|| ಇತಿ ಯಾವದಧಿಕರಣಮ್ || 15 ||

'ವಿಜ್ಞಾನಾತ್ಮಾ ಸಹ ದೇವೈಶ್ಚ ಸರ್ವೈಃ' | 'ಸ ಆನಂದಃ ಸ ಬಲಃ ಸ ಓಜಃ ಸ ಪರೇಣಾಮುಂ
ಲೋಕಂ ನೀಯತೇ ಸ ವಿಮುಚ್ಯತ ಇತಿ ಜೀವಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಾನನ್ದಾದಿರೂಪತ್ವಮುಚ್ಯತೇ | ಸ
ದುಃಖಾದ್ವಿಮುಕ್ತ ಆನಂದೀ ಭವತಿ | ಸೋಽಜ್ಞಾನಾದ್ವಿಮುಕ್ತೋ ಜ್ಞಾನೀ ಭವತಿ
| ಸೋಽಬಲಾದ್ವಿಮುಕ್ತೋ ಬಲೀ ಭವತಿ | ಸ ನಿತ್ಯೋ ನಿರಾತಜ್ಞೋಽತಿಷ್ಠತೇ' ಇತಿ
ಪೈಞ್ಗೇಶ್ರುತಾವನಾನನ್ದಾದಿರೂಪತ್ವಂ ಪ್ರತೀಯತೇ | ಅತ ಆಹ -

ಓಂ ಪುಂಸ್ತ್ವಾದಿವತ್ತ್ವಸ್ಯಸತೋಽಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೋಗಾತ್ ಓಂ || 31-249 ||

ಯಥಾ ಬಾಲಸ್ಯ ಸದೇವ ಪುಂಸ್ತ್ವಂ ಯೌವನೇಽಭಿವ್ಯಜ್ಯತ ಏವಂ ಸತಾಮೇವಾನನ್ದಾದೀನಾಂ

ವ್ಯಕ್ತವೇಕ್ಷಯಾ ತದುಕ್ತಿಃ |

‘ಬಲಮಾನಂದ ಓಜಶ್ಚ ಸಹೋ ಜ್ಞಾನಮನಾಕುಲಮ್ |

ಸ್ವರೂಪಾಣ್ಯೇವ ಜೀವಸ್ಯ ವ್ಯಜ್ಯಂತೇ ಪರಮಾದ್ವಿಭೋಃ’ ಇತಿ ಚ ಗೌಪವನಶ್ರುತಿಃ || 31 ||

ಓಂ ನಿತ್ಯೋಪಲಬ್ಧ್ಯ ನುಪಲಭ್ವಿಪ್ರಸಂಕ್ಲೋಸ್ಯತರನಿಯಮೋ

ವಾಸನ್ಯಥಾ ಓಂ || 32-250 ||

ವ್ಯಕ್ತನಜ್ಞೇಕಾರೇ ದೇವಾನಾಂ ಚ ನಿತ್ಯೋಪಲಭ್ವಿರಾನಂದಾದೀನಾಮಸುರಾಣಾಂ

ನಿತ್ಯಾನುಪಲಭ್ವಿರ್ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಚ ನಿತ್ಯೋಪಲಬ್ಧ್ಯ ನುಪಲಭ್ವಿ ಚ ಪ್ರಸಜ್ಯೇತೇ | ‘ನಿತ್ಯಾನಂದೋ

ನಿತ್ಯಜ್ಞಾನೋ ನಿತ್ಯಬಲಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ನೈವಮಸುರಾ ಏವಮನೇವಂ ಚ ಮನುಷ್ಯಾಃ’ ಇತಿ

ಹ್ಯಾಗ್ನಿವೇಶ್ಯಶ್ರುತಿಃ | ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವಣಿ ಚ-

‘ನಿತ್ಯಾನಂದಜ್ಞಾನಬಲಾ ದೇವಾ ನೈವಂ ತು ದಾನವಾಃ |

ದುಃಖೋಪಲಭ್ವಿಮಾತ್ರಾಸ್ತೇ ಮಾನುಷಸ್ತೂಭಯಾತ್ಮಕಾಃ ||

ತೇಷಾಂ ಯದನ್ಯಥಾ ದೃಶ್ಯಂ ತದುಪಾಧಿಕೃತಂ ಮತಮ್ |

ವಿಜ್ಞಾನೇನಾತ್ಮಯೋಗೇನ ನಿಜರೂಪೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಿಃ ||

ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನಂ ತು ದೇವಾನಾಂ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ವಿಮಿಶ್ರಿತಮ್ |

ವಿಪರೀತಂ ಚ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಜ್ಞಾನಸ್ಯೈವಂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಿಃ’ ಇತಿ || 32 ||

|| ಇತಿ ಪುಂಸ್ತಾ ಧಿಕರಣಮ್ || 16 ||

ಈಶ್ವರಸ್ಯೈವ ಕರ್ತೃತ್ವಮುಕ್ತಮ್ | ‘ಯತ್ ಕರ್ಮ ಕುರುತೇ ತದಭಿನಂಪದ್ಯತೇ’ ಇತಿ

ಜೀವಸ್ಯಾಪ್ಯುಪಲಭ್ಯತೇ | ಅತ ಆಹ-

ಓಂ ಕರ್ತಾ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವತ್ತಾತ್ ಓಂ || 33-251 ||

ಜೀವಸ್ಯ ಕರ್ತೃತ್ವಾಭಾವೇ ಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯಾಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಪ್ರಾಪ್ತೇರ್ಜೀವೋಽಪಿ ಕರ್ತಾ || 33 ||

ಓಂ ವಿಹಾರೋಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 34-252 ||

‘ಸ್ತ್ರೀಭಿರ್ವಾ ಯಾನೈರ್ವಾ ಜ್ಞಾತಿಭಿರ್ವಾಽಜ್ಞಾತಿಭಿರ್ವಾ’

ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಮೋಕ್ಷೇಽಪಿ || 34 ||

ಓಂ ಉಪಾದಾನಾತ್ ಓಂ || 35-253 ||

ಸಾಧನಾದ್ಯುಪಾದಾನಪ್ರತೀತೇಶ್ಚ || 35 ||

ಓಂ ವ್ಯಪದೇಶಾಚ್ಚ ಕ್ರಿಯಾಯಾಂ ನ ಚೇನ್ನಿದೇಶವಿಪರ್ಯಯಃ ಓಂ || 36-254 ||

‘ಆತ್ಮಾನಮೇವ ಲೋಕಮುಪಾಸೀತ’ ಇತಿ ಕ್ರಿಯಾಯಾಂ ವ್ಯಪದೇಶಾಚ್ಚ | ಅನ್ಯಥಾಽಽತ್ಮೈವ

ಲೋಕಮಿತಿ ನಿರ್ದೇಶಃ ಸ್ಯಾತ್ || 36 ||

ತರ್ಹಿ ಕಥಮೀಶ್ವರಸ್ಯೈವ ಕರ್ತೃತ್ವಮಿತ್ಯತೋ ವಕ್ತಿ -

ಓಂ ಉಪಲಭ್ಯವದನಿಯಮಃ ಓಂ || 37-255 ||

ಯಥಾ ಜ್ಞಾನ ಇದಂ ಜ್ಞಾನ್ಯಾಮೀತ್ಯನಿಯಮಃ ಪ್ರತೀಯತೇ ಏವಂ ಕರ್ಮಣ್ಯಪಿ ಜೀವಸ್ಯ |

‘ಯ ಆತ್ಮಾನಮನ್ತರೋ ಯಮಯತಿ’ ಇತಿ ಚ ಶ್ರುತಿಃ || 37 ||

ಕುತಃ ? -

ಓಂ ಶಕ್ತಿವಿಪರ್ಯಯಾತ್ ಓಂ || 38-256 ||

ಅಲ್ಪಶಕ್ತಿತ್ವಾಜ್ಜೀವಸ್ಯ || 38 ||

ಓಂ ಸಮಾಧ್ಯಭಾವಾಚ್ಚ ಓಂ || 39-257||

ಸಮಾಧಾನಾಭಾವಾಚ್ಚಾಸ್ವಾತನ್ತ್ಯಂ ಪ್ರತೀಯತೇ || 39 ||

ಅಥಃ-

ಓಂ ಯಥಾ ಚ ತಕ್ಷೋಭಯಥಾ ಓಂ || 40-258 ||

ಯಥಾ ತಕ್ಷಃ ಕಾರಯಿತ್ಯನಿಯತತ್ವಂ ಕರ್ತೃತ್ವಂ ಚ ವಿದ್ಯತೇ ಏವಂ ಜೀವಸ್ಯಾಪಿ || 40 ||

ಓಂ ಪರಾತ್ ತು ತಚ್ಛ್ರುತೇಃ ಓಂ || 41-259 ||

ಸಾ ಚ ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿಃ ಪರಾದೇವ |

‘ಕರ್ತೃತ್ವಂ ಕರಣತ್ವಂ ಚ ಸ್ವಭಾವಶ್ಚೇತನಾ ಧೃತಿಃ |

ಯತ್ರಸಾದಾದಿಮೇ ಸನ್ತಿ ನ ಸನ್ತಿ ಯದುಪೇಕ್ಷಯಾ’ ಇತಿ ಹಿ ಪೈಜ್ಞೆ ಶ್ರುತಿಃ || 41 ||

ಓಂ ಕೃತಪ್ರಯತ್ನಾಪೇಕ್ಷಸ್ತು ವಿಹಿತಪ್ರತಿಷೇಧಾವೈಯರ್ಥ್ಯಾದಿಭ್ಯಃ ಓಂ || 42-260 ||

ತತೋಽಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಂ ಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ನಾಪದ್ಯತೇ | ಕೃತಪ್ರಯತ್ನಾಪೇಕ್ಷತ್ವಾತ್ ತತ್ಪ್ರೇರಕತ್ವಸ್ಯ |

ಆದಿಶಬ್ದೇನಾವೈಷಮ್ಯಾದಿ |

‘ಪೂರ್ವಕರ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಂ ಚ ಸಂಸ್ಕಾರಂ ಚಾಪ್ಯಪೇಕ್ಷತು |

ಈಶ್ವರಃ ಕಾರಯೇತ್ ಸರ್ವಂ ತಚ್ಚೇಶ್ವರಕೃತಂ ಸ್ವಯಮ್ ||

ಅನಾದಿತ್ವಾದದೋಷಶ್ಚ ಪೂರ್ಣಶಕ್ತಿತ್ವತೋ ಹರೇಃ’ ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವಣಿ |

‘ಏತದೇವಂ ನ ಚಾಪ್ಯೇವಮೇತದಸ್ತಿ ಚ ನಾಸ್ತಿ ಚ’ ಇತಿ ಚ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮೇ || 42 ||

|| ಇತಿ ಕರ್ತೃತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ || 17 ||

‘ಅಂಶಾ ಏವ ಹೀಮೇ ಜೀವಾ ಅಂಶೀ ಹಿ ಪರಮೇಶ್ವರಃ |

ಸ್ವಯಮಂಶೈರಿದಂ ಸರ್ವಂ ಕಾರಯತ್ಯಚಲೋ ಹರಿಃ’ ||

ಇತಿ ಗೌಪವನಶ್ರುತೌ ಅಂಶತ್ವಂ ಜೀವನ್ಮೋಪಲಭ್ಯತೇ |

‘ನೈವಾಂಶೋ ನ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಾಪೇಕ್ಷ್ಯೋ ಜೀವಃ ಪರಸ್ಯ |

ತಥಾಽಪಿ ತು ಯಥಾಯೋಗಂ ಫಲದಃ ಪ್ರಭುರೇಕರಾಟ್ |

ನ ನಿಯಮ್ಯಃ ಸ ಕಸ್ಯಾಪಿ ಸ ಸರ್ವಸ್ಯ ನಿಯಾಮಕಃ’ || ಇತಿ ಚ ಭಾಲ್ಗವೇಯಶ್ರುತೌ ||

ಅತೋ ಬ್ರವೀತಿ-

ಓಂ ಅಂಶೋ ನಾನಾವ್ಯಪದೇಶಾದನ್ಯಥಾ ಚಾಪಿ ದಾಶಕಿತವಾದಿತ್ವಮಧೀಯತ

ಏಕೇ ಓಂ || 43-261 ||

‘ಮಾಂ ರಕ್ಷತು ವಿಭುರ್ನಿತ್ಯಂ ಪುತ್ರೋಽಹಂ ಪರಮಾತ್ಮನಃ’ |

‘ಅವಃ ಪರೇಣ ಪಿತರಂ ಯೋ ಅಸ್ಯಾನುವೇದ ಪರ ಏನಾವರೇಣ’ |

‘ಯಸ್ತದ್ವೇದ ಸ ಪಿತುಷ್ಠಿತಾಽಸತ್’ |

‘ಯಸ್ತಾವಿಜಾನಾತ್ ಸ ಪಿತುಷ್ಠಿತಾಽಸತ್’ |

‘ದ್ವಾ ಸುಪರ್ಣಾ ಸಯುಜಾ ಸಖಾಯಾ ಸಮಾನಂ ವ್ಯಕ್ಷಂ ಪರಿಷಸ್ವಜಾತೇ |

ತಯೋರನ್ಯಃ ಪಿಪ್ಪಲಂ ಸ್ವಾದ್ವತ್ಯನಶ್ಚನ್ನನ್ಯೋ ಅಭಿಚಾಕಶೀತಿ’

ಇತ್ಯಾದಿನಾ ನಾವಾವ್ಯಪದೇಶಾದಂಶೋ ಜೀವಃ | ತಥಾ ಚ ಪಾರಾಶರ್ಯಾಣಶ್ರುತಿಃ-

‘ಅಂಶೋ ಹ್ಯೇಷ ಪರಸ್ಯ ಯೋಽಯಂ ಪುಮಾನುತ್ಪದ್ಯತೇ ಚ ಮ್ರಿಯತೇ ಚ ನಾನಾ ಹ್ಯೇನಂ

ವ್ಯಪದಿಶಂತಿ ಪಿತೇತಿ ಪುತ್ರೇತಿ ಭ್ರಾತೇತಿ ಸಖೇತಿ’ ಚ ಇತಿ |

‘ಅನ್ಯಃ ಪರೋಽನ್ಯೋ ಜೀವೋ ನಾನಾವಸ್ಯ ಕುತಶ್ಚನ |

ನಾಯಂ ತಸ್ಯಾಪಿ ಕಶ್ಚನ’ ಇತ್ಯನ್ಯಥಾ ಚ ಕಾಷಾಯಣಶ್ರುತಿಃ |

‘ಬ್ರಹ್ಮಾ ದಾಶಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಿತವಾಃ, ಬ್ರಹ್ಮವೇಮೇ ದಾಶಾ’

ಇತ್ಯಭೇದೇನಾಪ್ಯೇಕೇಽಧೀಯತೇ | ತಥಾ ಚಾಗ್ನಿವೇಶ್ಯಶ್ರುತಿಃ-

‘ಅಂಶೋ ಹ್ಯೇಷ ಪರಸ್ಯ ಭಿನ್ನಂ ಹ್ಯೇನಮಧೀಯಿರೇಽಭಿನ್ನಂ ಹ್ಯೇನಮಧೀಯಿರೇ’ ಇತಿ ||

ವಾರಾಹೇ ಚ-

‘ಪುತ್ರಭ್ರಾತೃಸಖಿತ್ವೇನ ಸ್ವಾಮಿತ್ವೇನ ಯತೋ ಹರಿಃ |

ಬಹುಧಾ ಗೀಯತೇ ವೇದ್ಯೇರ್ಜೀವೋಽಶಸ್ತಸ್ಯ ತೇನ ತು ||

ಯತೋ ಭೇದೇನ ತಸ್ಯಾಯಮಭೇದೇನ ಚ ಗೀಯತೇ |

ಅತಶ್ಚಾಂಶತ್ವಮುದ್ಧಿಷ್ಟಂ ಭೇದಾಭೇದೌ ನ ಮುಖ್ಯತಃ’ ಇತಿ || 43 ||

ಓಂ ಮನ್ತ್ರವರ್ಣಾತ್ ಓಂ || 44-262 ||

‘ಪಾದೋಽಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾ ಭೂತಾನಿ’ ಇತಿ || 44 ||

ಓಂ ಅಪಿ ಸ್ಮರ್ಯತೇ ಓಂ || 45-263 ||

‘ಮಮೈವಾಂಶೋ ಜೀವಲೋಕೇ ಜೀವಭೂತಃ ಸನಾತನ’ ಇತಿ || 45 ||

ಅನಂಶತ್ವಶ್ರುತೇರ್ಗತಿಂ ಚಾಹ -

ಓಂ ಪ್ರಕಾಶಾದಿವನ್ಯೈವಂ ಪರಃ ಓಂ || 46-264 ||

ಅಂಶತ್ವೇಽಪಿ ನ ಮತ್ಸ್ಯಾದಿರೂಪೀ ಪರ ಏವಂವಿಧಃ| ಯಥಾ ತೇಜೋಽಮೃತ್ಯುಸ್ಯೈವ ಕಾಲಾಗ್ನೇಃ
ಖದ್ಯೋತಸ್ಯ ಚ ನೈಕಪ್ರಕಾರತಾ | ಯಥಾ ಜಲಾಂಶಸ್ಯಾಮೃತಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಮೂತ್ರಾದೇಶ್ಚ |
ಯಥಾ ಚ ಪೃಥಿವ್ಯಂಶಸ್ಯ ಮೇರೋರ್ವಿಷ್ವಾದೇಶ್ಚ | ಅಭಿಮಾನಿದೇವತಾಪೇಕ್ಷಯೈತತ್ || 46 ||

ಓಂ ಸ್ಮರನ್ನಿ ಚ ಓಂ || 47-265 ||

‘ಏತೇ ಸ್ವಾಂಶಕಲಾಃ ಪುಂಸಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ತು ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಯಮ್’ |
‘ಅತಃ ಪರಂ ಯದವ್ಯಕ್ತಮವ್ಯೂಢಗುಣಬೃಂಹಿತಮ್ |
ಅದೃಷ್ಟಾಶ್ರುತವಸ್ತುತ್ವಾತ್ ಸ ಜೀವೋ ಯಃ ಪುನರ್ಭವಃ’ ||
‘ಸ್ವಾಂಶಶ್ಚಾಥೋ ವಿಭಿನ್ನಾಂಶ ಇತಿ ದ್ವೇಧಾಽಮೃ ಇಷ್ಯತೇ |
ಅಂಶಿನೋ ಯತ್ ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಯತ್ ಸ್ವರೂಪಂ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಃ||
ತದೇವ ನಾಣುಮಾತ್ರೋಽಪಿ ಭೇದಃ ಸ್ವಾಂಶಾಂಶಿನೋಃ ಕ್ವಚಿತ್ |
ವಿಭಿನ್ನಾಂಶೋಽಲ್ಪಶಕ್ತಿಃಸ್ಯಾತ್ ಕಿಂಚಿತ್ಸಾದೃಶ್ಯಮಾತ್ರಯುಕ್’ || ಇತಿ ವಾರಾಹೇ |
‘ನ ತ್ವತ್ಸಮೋಽಸ್ತಭ್ಯಧಿಕಃ ಕುತೋಽನ್ಯಃ’ ಇತಿ ಚ || 47 ||

ಓಂ ಅನುಜ್ಞಾಪರಿಹಾರೌ ದೇಹಸಮ್ಪನ್ನಾಜ್ಞೋತಿರಾದಿವತ್ ಓಂ || 48-266 ||

ಪರಾನುಜ್ಞಯಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಃ ಪರತೋ ಬನ್ಧನಿವೃತ್ತಿಶ್ಚ ಜೀವಸ್ಯ ಪ್ರತೀಯತೇ, ಅಂಶತ್ವೇಽಪಿ
ದೇಹಸಮ್ಪನ್ನಾತ್ |’ಯ ಆತ್ಮಾನಮಂತರೋ ಯಮಯತಿ’ | ‘ತಮೇವಂ ವಿದ್ವಾನಮೃತ ಇಹ
ಭವತಿ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ | ನ ತು ಪರಸ್ಯ|
‘ವಾಸುದೇವ ಸಂಕರ್ಷಣಃ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋಽನಿರುದ್ಧೋಽಹಂ ಮತ್ಸ್ಯಃ ಕೂರ್ಮೋ ವರಾಹೋ
ನಾರಸಿಂಹೋ ವಾಮನೋ ರಾಮೋ ರಾಮಃ ಕೃಷ್ಣೋ ಬುದ್ಧಃ ಕಲ್ಕಿರಹಂ ಶತಧಾಹಂ
ಸಹಸ್ರಧಾಹಮಿತೇಹಮನಂತೋಽಹಂ ನೈವೈತೇ ಜಾಯಂತೇ ನ ಪ್ರಿಯಂತೇ ನೈಷಾಮನುಜ್ಞಾನ
ಬನ್ಧೋ ನ ಮುಕ್ತಿಯೋ ಸರ್ವ ಏವ ಹ್ಯೇತೇ ಪೂರ್ಣಾ ಅಜರಾ ಅಮೃತಾಃ ಪರಮಾಃ
ಪರಾನನ್ನಾಃ’ ಇತಿ ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಮ್ |
ಯುಜ್ಯತೇ ಚ ಜ್ಯೋತಿರಾದಿವತ್ ಯಥಾಽಽದಿತ್ಯೋ ವಿಯದ್ಗತಸ್ತತ್ರ ಕಾಶಶ್ಚೈಕಪ್ರಕಾರಃ | ‘ಶುಕ್ಲಂ
ಕೃಷ್ಣಂ ಕನೀನಿಕಾ’ ಇತಿ ತದಂಶಸ್ಯಾಪ್ಯಕ್ಷೋ ದೇಹಸಮ್ಪನ್ನಾನ್ ತಾದೃಶೀ ಶಕ್ತಿಃ |
ತದನುಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಂ ತೇನೈವಾವೃತಿಪರಿಹಾರಶ್ಚ | ಯಥಾ

ಬಾಹ್ಯಾನ್ಯತಜಲನ್ಯಾನ್ಯತಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಚೈಕತ್ವಂ ತದಂಶನ್ಯಾಪಿ ಶ್ಲೇಷ್ಮಣಸ್ತದನುಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಂ
ತೇನೈವ ವಿರೋಧಿನಿವೃತ್ತಿಶ್ಚ |

ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮೇ ಚ -

‘ಯತ್ಕಿಂಚಿದಿಹ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ ದೇಹಬದ್ಧಂ ವಿಶಾಂಪತೇ |
ಸರ್ವಂ ಪಞ್ಚಭಿರಾವಿಷ್ಟಂ ಭೂತೈರೀಶ್ವರಬುದ್ಧಿಜೈಃ ||
ಈಶ್ವರೋ ಹಿ ಮಹದ್ಭೂತಂ ಪ್ರಭುರ್ನಾರಾಯಣೋ ವಿರಾಟ್ |
ಭೂತಾನ್ತರಾತ್ಮಾ ವಿಜ್ಞೇಯಃ ಸಗುಣೋ ನಿರ್ಗುಣೋಽಪಿ ಚ ||
ಭೂತಪ್ರಲಯಮವ್ಯಕ್ತಂ ಶುಶ್ರೂಷುರ್ನ್ಯಪಸತ್ತಮ್’ ಇತಿ |

ವಾರಾಹೇ ಚ-

‘ಅಂಶಾಶ್ಚ ದೇಹಯೋಗ್ಯತ್ವಾಜ್ಞೇವಾ ಬನ್ಧಾದಿಸಂಯುತಾಃ |
ಅನುಗ್ರಾಹ್ಯಾಶ್ಚೇಶ್ವರೇಣ ನ ತು ಮತ್ಸ್ಯಾ ದಿಕೋ ಹರಿಃ ||
ಅದೇಹಬನ್ಧಯೋಗ್ಯತ್ವಾದ್ಯಧಾಸೂರ್ಯಪ್ರಭಾಸ್ತೇಣೇ |
ಯಥಾಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಶ್ಲೇಷ್ಮಾದೇಶ್ಚ ದ್ವಿರೂಪತಾ ||
ಅನುಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಮನ್ಯಸ್ಯ ತೇನೈವಾವೃತ್ತಿರೋಧನಮ್’ ಇತಿ || 48 ||

ಓಂ ಅಸಂತತೇಶ್ಚಾವ್ಯತಿಕರಃ ಓಂ || 49-267 ||

ಅಪೂರ್ಣಶಕ್ತಿತ್ವಾಚ್ಚ ಜೀವಸ್ಯ ನ ಮತ್ಸ್ಯಾ ದಿಸಾಮ್ಯಮ್ | ತಥಾ ಚ ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಮ್-
‘ತಸ್ಯ ಹ ವಾ ಏತಸ್ಯ ಪರಮಸ್ಯ ತ್ರಿಣಿ ರೂಪಾಣಿ, ಕೃಷ್ಣೋ ರಾಮಃ ಕಪಿಲಃ ಇತಿ | ತಸ್ಯ ಹ ವಾ
ಏತಸ್ಯ ಪರಮಸ್ಯ ಪಞ್ಚರೂಪಾಣಿ ದಶರೂಪಾಣಿ ಶತರೂಪಾಣಿ ಸಹಸ್ರರೂಪಾಣ್ಯಮಿತರೂಪಾಣಿ
ತಾನಿ ಹ ವಾ ಏತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಪೂರ್ಣಾನಿ ಸರ್ವಾಣ್ಯನನ್ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣ್ಯಸಮ್ಮಿತಾನಿ |
ಅಥಾವರಾಃ ಸರ್ವ ಏವಾಪೂರ್ಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಏವ ಬಧ್ಯಂತೇಽಥ ಮುಚ್ಯಂತೇ ಚ ಕೇಚನ’ ಇತಿ || 49
||

ಓಂ ಆಭಾಸ ಏವ ಚ ಓಂ || 50-268 ||

‘ರೂಪಂ ರೂಪಂ ಪ್ರತಿರೂಪೋ ಬಭೂವ’ ಇತಿ ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬತ್ವಾಚ್ಚ ನ ಸಾಮ್ಯಮ್ |

ವಾರಾಹೇ ಚ-

‘ದ್ವಿರೂಪೂವಂಶಕೌ ತಸ್ಯ ಪರಮಸ್ಯ ಹರೇರ್ವಿಭೋಃ |
ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬಾಂಶಕಶ್ಚಾಥ ಸ್ವರೂಪಾಂಶಕ ಏವ ಚ ||
ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬಾಂಶಕಾ ಜೀವಾಃ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಾಃ ಪರೇ ಸ್ಮೃತಾಃ |
ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬೇಷ್ಟಲ್ಪಸಾಮ್ಯಂ ಸ್ವರೂಪಾಣೀತರಾಣಿ ತು’ ಇತಿ ||

‘ಸೋಪಾಧಿರನುಪಾಧಿಶ್ಚ ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬೋ ದ್ವಿಧೇಯತೇ |
ಜೀವ ಈಶಸ್ಯಾನುಪಾಧಿರಿನ್ವಜಾಪೋ ಯಥಾ ರವೇಃ’ ಇತಿ ಪೈಜ್ಞಶ್ರುತಿಃ ||
‘ಯಥೈಷಾ ಪುರುಷೇ ಛಾಯಾ ಏತಸ್ಮಿನ್ನೇತದಾತತಮ್’ ಇತಿ ಚ ಶ್ರುತಿಃ || 50 ||

|| ಇತಿ ಅಂಶಾಧಿಕರಣಮ್ || 18 ||

ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬಾನಾಂ ಮಿಥೋ ವೈಚಿತ್ರ್ಯೇ ಕಾರಣಮಾಹ -

ಓಂ ಅದೃಷ್ಟನಿಯಮಾತ್ ಓಂ || 51-269 ||

ಅನಾದಿವಿದ್ಯಾಕರ್ಮಾದಿವೈಚಿತ್ರ್ಯಾದ್ಯೈಚಿತ್ರ್ಯಮ್ || 51 ||

ಓಂ ಅಭಿನನ್ಯಾದಿಷ್ಟಪಿ ಜೈವಮ್ ಓಂ || 52-270 ||

ಇಚ್ಛಾದ್ವೇಷಸುಖದುಃಖಾದಿವೈಚಿತ್ರ್ಯಂ ಚಾದೃಷ್ಟಾದೇವ | ಚ ಶಬ್ದೇನ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೈಚಿತ್ರ್ಯಂ ಚ ||52||

ಓಂ ಪ್ರದೇಶಾದಿತಿ ಚೇನ್ನಾನ್ತರ್ಭಾವಾತ್ ಓಂ || 53-271 ||

ನ ಸ್ವರ್ಗಭೂಮ್ಯಾದಿಪ್ರದೇಶವಿಶೇಷಾದ್ಯೈಚಿತ್ರ್ಯಮ್ | ತತ್ಪ್ರಾಪ್ತೇರಪ್ಯದೃಷ್ಟಾಪೇಕ್ಷತ್ವಾತ್ |
ಏಕದೇಶಸ್ಥಿತಾನಾಮೇವ ವೈಚಿತ್ರ್ಯದರ್ಶನಾಚ್ಚ || 53 ||

|| ಇತಿ ಅದೃಷ್ಟಾಧಿಕರಣಮ್ || 19 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ
ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ತೃತೀಯಃ ಪಾದಃ|| 02-03 ||

ಚತುರ್ಥಃ ಪಾದಃ || 02-04 ||

ಯುಕ್ತಿಸಹಿತಶ್ರುತಿದಿರೋಧಂ ಶ್ರುತೀನಾಮಪಾಕರೋತ್ಯನೇನ ಪಾದೇನ |

‘ಪ್ರಾಣಾ ಏವೇದಮಗ್ರ ಆಸುಸ್ತೇಭ್ಯೋ ಭೂತಾನಿ ಜಜ್ಞಿರೇ | ಭೂತೇಭ್ಯೋಽಣ್ಡಮಣ್ಡಸ್ಯಾನ್ತಸ್ತೀಮೇ
ಲೋಕಾಃ | ಅಥ ಪ್ರಾಣಾ ಏವಾನಾದಯಃ ಪ್ರಾಣಾ ನಿತ್ಯಾಃ’ ಇತಿ ಕಾಷಾಯಣಶ್ರುತೌ
ಪ್ರಾಣಾನಾಮನುತ್ಪತ್ತಿಃ ಶ್ರೂಯತೇ |

‘ನೋಪಾದಾನಂ ಹೀನ್ವಿಯಾಣಾಮತೋಽನುತ್ಪತ್ತಿರಿಷ್ಯತೇ |

ಉಪಾದಾನಕೃತಾ ಸೃಷ್ಟಿಃ ಸರ್ವಲೋಕೇಷು ದೃಷ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವಣಿ ||

‘ಏತಸ್ಮಾಜ್ಜಾಯತೇ ಪ್ರಾಣೋ ಮನಃ ಸರ್ವೇನ್ವಿಯಾಣಿ ಚ’ ಇತಿ ಚ |

ಅತ ಉಚ್ಯತೇ -

ಓಂ ತಥಾ ಪ್ರಾಣಾಃ ಓಂ || 01-272 ||

ಯಥಾಽಽಕಾಶಾದಯಃ ಪರಮಾತ್ಮನ ಉತ್ಪದ್ಯಂತೇ ತಥಾ ಪ್ರಾಣಾ ಅಪಿ || 01 ||

ಓಂ ಗೌಣ್ಯಸಮ್ಯವಾತ್ ಓಂ || 02-273 ||

ಅನಾದಿತ್ವಶ್ರುತಿಗೌಣಾನಾದಿತ್ವಾಪೇಕ್ಷಯಾ | ಮುಖ್ಯಾಸಮ್ಯವಾತ್ |

‘ನಿತ್ಯಾನ್ಯೇತಾನಿ ಸೌಕ್ಷ್ಮ್ಯೇಣ ಹೀನ್ವಿಯಾಣಿ ತು ಸರ್ವಶಃ |

ತೇಷಾಂ ಭೂತೈರುಪಚಯಃ ಸೃಷ್ಟಿಕಾಲೇ ವಿಧೀಯತೇ |

ಪರೇಣ ಸಾಮ್ಯಸಮ್ಯಾಪ್ತೇಃ ಕಸ್ಯ ಸ್ಯಾನ್ಮುಖ್ಯನಿತ್ಯತಾ’ ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವಣಿ || 02 ||

ಓಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾನುಪರೋಧಾಚ್ಚ ಓಂ || 03-274 ||

‘ಇದಂ ಸರ್ವಮಸೃಜತ’ ಇತಿ || 03 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರಾಣಾಧಿಕರಣಮ್ (ಪ್ರಾಣೋತ್ಪತ್ತ್ಯಧಿಕರಣಮ್)

‘ದ್ವಿಧಾ ಹೈವೇನ್ವಿಯಾಣಿ ನಿತ್ಯಾನಿ ಚಾನಿತ್ಯಾನಿ ಚ |

ತತ್ರ ನಿತ್ಯಂ ಮನೋಽನಾದಿತ್ವಾನ್ ಹೃಮನಾಃ ಪುಮಾಂಸ್ತಿಷ್ಠತ್ಯನಿತ್ಯಾನ್ಯನ್ಯಾನಿ’

ಇತಿ ಗೌಪವನಶ್ರುತೌ ಮನಸೋಽನುತ್ಪತ್ತಿಃ ಸಯುಕ್ತಿಕಾ ಶ್ರೂಯತೇ | ಅತ ಆಹ-

ಓಂ ತತ್ ಪ್ರಾಕ್ಷುತೇಶ್ಚ ಓಂ || 04-275 ||

‘ಮನಃ ಸರ್ವೇನ್ವಿಯಾಣಿ ಚ’ ಇತಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತತ್ವಾನ್ನಾನುತ್ಪತ್ತಿರ್ಮನಸೋ ಯುಜ್ಯತೇ |

‘ಪೂರ್ವಂ ಮನಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ತತೋಽನ್ಯೇಷಾಂ ಸಮುದ್ಭವಃ |

ತದನುತ್ಪತ್ತಿವಚನಮಲೋಪಚಯಕಾರಣಾತ್’ ||

ಇತಿ ವಾಯುಪೋಕ್ತವಚನಂ ಚಶಬ್ದೇನ ಗೃಹೀತಮ್ || 04 ||

|| ಇತಿ ಮನೋಧಿಕರಣಮ್ (ತತ್ಪ್ರಾಧಿಕರಣಮ್)

‘ನಿತ್ಯಯಾಽನಿತ್ಯಯಾ ಸೌಮಿ ಪರಮಾತ್ಮಾನಮಚ್ಯುತಮ್’ ಇತಿ |
‘ವಾಗ್ವಾದ ನಿತ್ಯಾ ನ ಹ್ಯೇಷೋತ್ಪದ್ಯತೇಽಸ್ಯಾಂ ಹಿ ಶ್ರುತಿರವತಿಷ್ಠತೇ’

ಇತಿ ಸಯುಕ್ತಿಕಂ ಪೌಷ್ಯಾಯಣಶ್ರುತೌ ವಾಚೋಽನುತ್ಪತ್ತಿರುಚ್ಯತೇ | ಅತೋ ಬ್ರವೀತಿ -

ಓಂ ತತ್ಪೂರ್ವಕತ್ವಾದ್ವಾಚಃ ಓಂ || 05-276 ||

‘ತಸ್ಮಾನ್ನನ ಏವ ಪೂರ್ವರೂಪಂ ವಾಗುತ್ತರರೂಪಮ್’

ಇತಿ ಮನಃಪೂರ್ವಕತ್ವಾದ್ವಾಚೋ ನಾನುತ್ಪತ್ತಿಃ |

‘ವಾಗಿನ್ವಿಯಸ್ಯ ನಿತ್ಯತ್ವಂ ಶ್ರುತಿಸನ್ನಿಧಿಯೋಗ್ಯತಾ |

ಉತ್ಪತ್ತಿರ್ಮನಸೋ ಯಸ್ಮಾನ್ನ ನಿತ್ಯತ್ವಂ ಕುತಶ್ಚನ’ ಇತಿ ವಾಯುಪ್ರೋಕ್ತೇ || 05 ||

|| ಇತಿ ವಾಗಧಿಕರಣಮ್ (ತತ್ಪೂರ್ವಕತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್)||

‘ಸಪ್ತಪ್ರಾಣಾಃ ಪ್ರಭವಂತಿ ತಸ್ಮಾತ್’ ಇತಿ ಶ್ರುತಿಃ|

‘ಸಪ್ತವ ಮಾರುತಾ ಬಾಹ್ಯೇ ಪ್ರಾಣಾಃ ಸಪ್ತ ತಥಾಽಽತ್ಮನಿ |

ಅಧಿದೈವೇ ತಥಾಽಧ್ಯಾತ್ಮೇ ಸಜ್ಞಾಸಾಮ್ಯಂ ವಿದೋ ವಿದುಃ’ ಇತಿ ಚ ಸ್ಕಾನ್ದೇ|

‘ದ್ವಾದಶ ವಾ ಏತೇ ಪ್ರಾಣಾ ದ್ವಾದಶ ಮಾಸಾ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯಾ ದ್ವಾದಶರಾಶಯೋ
ದ್ವಾದಶಗ್ರಹಾಃ’ ಇತಿ ಕೌಣ್ಡಿಣ್ಯಶ್ರುತೌ ದ್ವಾದಶಪ್ರಾಣಾದ್ಯಷ್ಟನೇ | ಅತೋ ವಕ್ತಿ-

ಓಂ ಸಪ್ತಗತೇರ್ವಿಶೇಷಿತತ್ವಾಚ್ಚ ಓಂ || 06-277 ||

ಜ್ಞಾನೇನ್ವಿಯಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಸಪ್ತತ್ವಮ್ |’ಗುಹಾಶಯಾಂ ನಿಹಿತಾಃ ಸಪ್ತ ಸಪ್ತ’ ಇತಿ ವಿಶೇಷಣಾತ್|

‘ಸಪ್ತಪ್ರಾಣಾಸ್ತ ವಗತೇಃ ಪಿಂಚಪ್ರಾಣಾಶ್ಚ ಕರ್ಮಣಃ |

ಏವಂ ಪ್ರಾಣದ್ವಾದಶಕಂ ಶರೀರೇ ನಿತ್ಯಸಂಸ್ಥಿತಮ್’ |

ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವವಚನಂ ಚಶಬ್ದಾತ್ || 06 ||

ಓಂ ಹಸ್ತಾದಯಸ್ತುಸ್ಥಿತೇಽತೋ ನೈವಮ್ ಓಂ || 07-278 ||

ಹಸ್ತಾದೀನಾಂ ಕರ್ಮವಿಷಯತ್ವಾನ್ನ ಸಹಪಾಠಃ|

‘ಸಂಸಾರಸ್ಥಿತಿಹೇತುತ್ವಾತ್ ಸ್ಥಿತಂ ಕರ್ಮ ವಿದೋ ವಿದುಃ |

ತಸ್ಮಾದುದ್ಗತಿಹೇತುತ್ವಾಜ್ಞಾನಂ ಗತಿರಿಹೋಚ್ಯತೇ’ ಇತಿ ವಾಯುಪ್ರೋಕ್ತೇ || 07 ||

|| ಇತಿ ಸಪ್ತಗತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 04 ||

‘ದಿವೀವ ಚಕ್ಷುರಾತತಮ್’ ಇತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಪ್ರತೀಯತೇ |

ದೂರಶ್ರವಣದರ್ಶನಾದಿಯುಕ್ತಿಶ್ಚ| ಅಣುಭಿಃ ಪಶ್ಯತ್ಯಣುಭಿಃ ಕೃಣೋತಿ ಪ್ರಾಣಾ ವಾ ಅಣವಃ
ಪ್ರಾಣೈರ್ಹ್ಯೇತದ್ಭವತಿ' ಇತಿ ಚ ಕೌಣ್ಡಿನ್ಯಶ್ರುತಿಃ |
ಅತೋ ವಕ್ತಿ-

ಓಂ ಅಣವಶ್ಚ ಓಂ || 08-279 ||

'ತದ್ಯಥಾ ಹ್ಯಣನಶ್ಚಕ್ಷನಃ ಪ್ರಕಾಶೋ ವ್ಯಾತತ ಏವಮೇವಾಸ್ಯ ಪುರುಷಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶೋ
ವ್ಯಾತತೋಽಣುಹ್ಯೇವೈಷ ಪುರುಷೋ ಭವತಿ' ಇತಿ ಶಾಣ್ಡೀಲ್ಯಶ್ರುತಿಃ|| 08 ||

|| ಇತಿ ಅಣ್ವ(ಋತ್ವಾ)ಧಿಕರಣಮ್ || 05 ||

'ನೈಷ ಪ್ರಾಣ ಉದೇತಿ ನಾಸ್ತಮೇತ್ಯೇಕಲ ಏವ ಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಾ | ಅಥೈನಮಾಹುರ್ಮಧ್ಯಮ
ಇತಿ' ಇತಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸ್ಯಾನುತ್ತತ್ತಿಃ ಶ್ರೂಯತೇ |

'ಯತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಯತ್ಪರಿತ್ಯಾಗ ಉತ್ಪತ್ತಿರ್ಮರಣಂ ತಥಾ |
ತಸ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿರ್ಮೃತಿಶ್ಚೈವ ಕಥಂ ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಯುಜ್ಯತೇ' ||

ಇತಿ ಚ ಯುಕ್ತಿವಾಯುಪ್ರೋಕ್ಷೇ |

'ಆತ್ಮತ ಏಷ ಪ್ರಾಣೋ ಜಾಯತೇ' ಇತಿ ಚ |

ಅತ ಆಹ

ಓಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ಓಂ || 09-280 ||

'ಸೌಕ್ಷ್ಮ್ಯೇಣ ಹ ವಾ ಏಷೋಽವತಿಷ್ಠತೇ ಸ್ಥೂಲತ್ವೇನೋದೇತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಶ್ಚಾಥೋ ಸ್ಥೂಲಶ್ಚ
ಪ್ರಕೃತಿತಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮೋಽನ್ಯತಃ ಸ್ಥೂಲೋಽಥೈನಮಾಹುಃ ಸಾದಿರನಾದಿರಿತಿ'

ಇತಿ ಗೌಪವನಶ್ರುತೇಃ || 09 ||

ಓಂ ನ ವಾಯುಕ್ರಿಯೇ ಪ್ರಥುಗುಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 10-281 ||

'ಚೇಷ್ವಾಯಾಂ ಬಾಹ್ಯವಾಯೌ ಚ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣೇ ಚ ಗೀಯತೇ |
ಪ್ರಾಣಶಬ್ದಸ್ತಿಷು ಹ್ಯೇಷು ಮುಖೇ ಮುಖ್ಯಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ'

ಇತಿ ವಾಯುಕ್ರಿಯಯೋರಪಿ ವ್ಯಪದೇಶಾದುತ್ತತ್ತಿಶ್ರುತಿಸ್ತಯೋರ್ನ ಸ್ಯಾತ್ | 'ಸ
ಪ್ರಾಣಮಸೃಜತ' ...'ಖಂ ವಾಯುಜ್ಯೋತಿರಾಪಃ..', 'ತಪೋ ಮನ್ತ್ರಾಃ ಕರ್ಮ' ಇತಿ
ಪ್ರಥುಗುಪದೇಶಾತ್ |

'ಭೂತಾನಿ ಚೇಷ್ವಾ ಮನ್ತ್ರಾಶ್ಚ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾದಿದಂ ಜಗತ್ |

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಃ ಪರಸ್ಮಾಚ್ಚ ನ ಪರಃ ಕಾರಣಾನ್ವಿತಃ' ಇತಿ ವಾಯು ಪ್ರೋಕ್ಷೇ || 10 ||

|| ಇತಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಧಿಕರಣಮ್ (ಶ್ರೇಷ್ಠಾಧಿಕರಣಮ್)

‘ಪ್ರಾಣಾದಿದಮಾದಿರಾಸೀತ್ ಪ್ರಾಣೋ ಧತ್ತೇ ಪ್ರಾಣೇ ಲಯಮಭ್ಯುಪೈತಿ ನ ಪ್ರಾಣಃ

ಕಿಂಚಿದಾಶ್ರಿತಃ’ ಇತ್ಯಾಗ್ನಿವೇಶ್ಯಶ್ಚುತೌ |

‘ಯದಾಶ್ರಯಾದಸ್ಯ ಚೇಷ್ಟಾ ಸೋಽನ್ಯಂ ಕಥಮುಪಾಶ್ರಯೇತ್ |

ಯಥಾ ಪ್ರಾಣಸ್ತಥಾ ರಾಜಾ ಸರ್ವಸ್ಯೈಕಾಶ್ರಯೋ ಭವೇತ್’ ಇತಿ ಚ ಯುಕ್ತಿರ್ಭಾರತೇ|

‘ಪ್ರಾಣಸ್ಯೈತದ್ವಶೇ ಸರ್ವಂ ಪ್ರಾಣಃ ಪರವಶೇ ಸ್ಥಿತಃ |

ನ ಪರಃ ಕಿಂಚಿದಾಶ್ರಿತ್ಯ ವರ್ತತೇ ಪರಮೋ ಯತಃ’ ಇತಿ ಪೈಷ್ಠಶ್ರುತಿಃ |

ಅತ ಆಹ-

ಓಂ ಚಕ್ಷುರಾದಿವತ್ ತು ತತ್ಸಹಶಿಷ್ಯಾ ದಿಭ್ಯಃ ಓಂ || 11-282 ||

ಚಕ್ಷುರಾದಿವನ್ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣೋಽಪಿ ಪರಮಾತ್ಮವಶ ಏವ |

‘ಸರ್ವಂ ಹ್ಯೇವೈತತ್ ಪರಮೇವತಿಷ್ಠತೇ ಪ್ರಾಣಶ್ಚ ಪ್ರಾಣಾಶ್ಚ ಪ್ರಾಣಿನಶ್ಚ ನ ಹ್ಯೇಕ

ಏವೈತಾನ್ನಯತ್ಯುನ್ನಯತಿ ವಶೀಕರೋತಿ’

ಇತಿ ಗೌಪವನಶ್ಚುತೌ ಚಕ್ಷುರಾದಿಭಿಃ ಸಹ ತದ್ವಶತ್ವೇನೈವ ಶಾಸನಾತ್ |

‘ಸರ್ವಕರ್ತಾಽಪಿ ಸನ್ ಪ್ರಾಣಃ ಪರಮಾಧಾರತಃ ಸ್ಥಿತಃ |

ಕಥಮೇವಾನ್ಯಥಾ ನ ಸ್ಯಾದ್ಯತೋ ನೈವೇಶ್ವರದ್ವಯಮ್ |

ಅವಾನ್ತರೇಶ್ವರತ್ವೇನ ತಸ್ಯೇಶ್ವರವಚೋ ಭವೇತ್ |

ಅತೋ ಮಧ್ಯಮತಾಮಾಹುಸ್ತಸ್ಯ ವೇದೇಷು ವೇದಿನಃ |

ಅನನ್ಯೇಶ್ವರತಾ ಪ್ರಾಣೇ ತದನ್ಯೇಶ್ವರವರ್ಜನಾತ್ |

ಯತೋ ವಿಶೇಷವಾಕ್ಯೇನ ಹ್ರಿಯತೇ ಸಮತಾವಚಃ’ |

‘ನಾನ್ಯೋಽತೋಽಸ್ತಿದ್ರಷ್ಟಾ’ ನಾನ್ಯದತೋಽಸ್ತಿ ದ್ರಷ್ಟು’

ಇತ್ಯಾದಿವಚನಯುಕ್ತಯ ಆದಿಶಬ್ದೋಕ್ತಾಃ || 11 ||

ಓಂ ಅಕರಣತ್ವಾಚ್ಚ ನ ದೋಷಸ್ತಥಾ ಹಿ ದರ್ಶಯತಿ ಓಂ || 12-283 ||

ಇತರೇಷಾಂ ಪ್ರಾಣಾನಾಂ ಕರಣತ್ವಾನ್ಮುಖ್ಯಸ್ಯಾಕರಣತ್ವಾತ್ ತಸ್ಯಾನೇಭ್ಯ ಉತ್ತಮತ್ವಂ

ಯುಜ್ಯತೇ | ಮಾಣ್ಡವ್ಯಶ್ರುತಿಶ್ಚ -

‘ತಾನಿ ಹ ವಾ ಏತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಕರಣಾನ್ಯಥ ಪ್ರಾಣ

ಏವಾಕರಣಸ್ತಸ್ಮಾನ್ಮುಖ್ಯಸ್ತಸ್ಮಾನ್ಮುಖ್ಯ ಇತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ’ ಇತಿ || 12 ||

|| ಇತಿ ಚಕ್ಷುರಾದ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 07 ||

‘ಸರ್ವೇ ವಾ ಏತೇ ಮುಖ್ಯದಾಸಾಃ ಪ್ರಾಣೋಽಪಾನೋ ವ್ಯಾನ ಉದಾನಃ ಸಮಾನ ಇತಿ |

‘ಅಥ ಪ್ರಾಣೋ ವಾವ ಸಮ್ರಾಟ್’ ಇತಿ ಕೌಣ್ಡಿನೈಶ್ರುತಿಃ |
‘ಪ್ರಾಣಾಪಾನಾದಯಃ ಸರ್ವೇ ಮುಖ್ಯದಾಸಾ ಯತೇಽನಿಶಮ್ |
ಅತಸ್ತದಾಜ್ಞಯಾ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ವಾನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಕುರ್ವತೇ’ ಇತಿ ಯುಕ್ತಿವಾಽಯುಪೋಕ್ತೇ |
‘ಮುಖ್ಯಸ್ಯೈವ ಸ್ವರೂಪಾಣಿ ಪ್ರಾಣಾಧ್ಯಾಃ ಪಞ್ಚವಾಯವಃ |
ಸ ಏವ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ದೇಹೇ ಪಞ್ಚಧಾ ವರ್ತತೇಽನಿಶಮ್’ ಇತಿ ಚ ಗೌಪಮಶ್ರುತಿಃ |
ಅತೋ ವಕ್ತಿ-

ಓಂ ಪಞ್ಚವೃತ್ತಿರ್ಮನೋವದ್ವ್ಯ ಪದಿಶ್ಯತೇ ಓಂ || 13-284 ||

‘ಅಥ ಪಞ್ಚವೃತ್ತೈತತ್ಪವರ್ತತೇ ಪ್ರಾಣಾ ವಾವ ಪಞ್ಚವೃತ್ತಿಃ ಪ್ರಾಣೋಽಪಾನೋ ವ್ಯಾನ
ಉದಾನಃ ಸಮಾನ ಇತಿ | ತೇಭ್ಯೋ ವಾ ಏತೇಭ್ಯಃ ಪಞ್ಚದಾಸಾಃ ಪ್ರಜಾಯಂತೇ |
ಪ್ರಾಣಾದ್ವಾದಾ ಪ್ರಾಣೋಽಪಾನಾದಪಾನೋ ವ್ಯಾನಾದ್ವಾನ ಉದಾನಾದುದಾನಃ
ಸಮಾನಾದೇವ ಸಮಾನೋ ಯಥಾ ಹ ವೈ ಮನಃ ಪಞ್ಚಧಾ ವ್ಯಪದಿಶ್ಯತೇ
ಮನೋಬುದ್ಧಿರಹಜ್ಜ್ವಾರಶ್ಚಿತ್ತಂ ಚೇತನೇತಿ | ತೇಭ್ಯೋ ವಾ ಏತೇಭ್ಯಃ ಪಞ್ಚ ದಾಸಾಃ
ಪ್ರಜಾಯಂತೇ | ಮನಸೋ ವಾವ ಮನೋ ಬುದ್ಧೇರ್ಬುದ್ಧಿರಹಜ್ಜ್ವಾರಾದಹಜ್ಜ್ವಾರಶ್ಚಿತ್ತಾಚ್ಚಿತ್ತಂ
ಚೇತನಾಯಾ ಏವ ಚೇತನೈವಮಿತಿ’ ಇತಿ

|| ಇತಿ ಪಞ್ಚವೃತ್ತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 08 ||

‘ಪ್ರಾಣ ಏವಾಧಸ್ತಾತ್ ಪ್ರಾಣ ಉಪರಿಷ್ಠಾತ್ ಪ್ರಾಣೋ ಮಧ್ಯತಃ ಪ್ರಾಣಃ ಸರ್ವತಃ ಪ್ರಾಣ
ಏವೇದಂ ಸರ್ವಮ್’ ಇತಿ ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಪ್ರತೀಯತೇ |
‘ಯತಃ ಸರ್ವಂ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪ್ಯ ತಿಷ್ಠತಿ ಪ್ರಾಣ ಏವ ತು |
ಅತೋ ಧೃತಂ ಜಗತ್ ಸರ್ವಮನ್ಯಥಾ ಕೇನ ಧಾರ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಚ
ಯುಕ್ತಿವಾಽಯುಪೋಕ್ತೇ |
‘ಅಣುನೈತತ್ಸೃಜ್ಯತೇಽಣುನೈತದ್ಧಾರ್ಯತೇ ಅಣೌ ಲಯಮಭ್ಯುಪೈತಿ ಪ್ರಾಣೋ ವಾ
ಅಣುಃ ಪ್ರಾಣೋ ಹ್ಯೇತದ್ಭವತಿ’ ಇತಿ ಚ ಸೌತ್ರಾಯಣಶ್ರುತಿಃ ||
ಅತ ಆಹ -

ಓಂ ಅಣುಶ್ಚ ಓಂ || 14-285 ||

ಸ ವಾ ಏಷ ಪ್ರಾಣೋಽಣುರ್ಮಹಾನ್ನಾಮಾಽಂತರ್ವಾಽಣುರ್ಬಹಿರ್ಮಹಾನ್ ಪ್ರಾಣೋ ವಾ
ಈಶಿತವ್ಯೇಶ ಈಶೋ ಹ್ಯಸೌ ಸರ್ವಸ್ಯೇಶಿತವ್ಯಶ್ಚ ಪರಸ್ಯ’ ಇತಿ ಹಿ ಕೌಣ್ಡಿನೈಶ್ರುತಿಃ || 14 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರಾಣಾಣುತ್ಪಾದಿಕರಣಮ್ || 09 ||

ಕರಣತ್ವಂ ಪ್ರಾಣಾನಾಮುಕ್ತಮ್ |

‘ಜೀವಸ್ಯ ಕರಣಾನ್ಯಾಹುಃ ಪ್ರಾಣಾನೇತಾಂಸ್ತು ಸರ್ವಶಃ|

ಯಸ್ಮಾತ್ ತದ್ವಶಗಾ ಏತೇ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಸರ್ವದೇಹಿಷು’

ಇತಿ ಸೌತ್ರಾಯಣಶ್ರುತೌ ಸಯುಕ್ತಿಕಂ ಜೀವಕರಣತ್ವಂ ಪ್ರತೀಯತೇ|

‘ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಾ ಏತಾನಿ ಕರಣಾನಿ ಚಕ್ಷುಃ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಮನೋ ವಾಗಿತಿ ತದ್ವೇತ್ಯಃ ಕಾರಯತಿ’

ಇತಿ ಕಾಷಾಯಣಶ್ರುತೌ | ಅತ ಆಹ -

ಓಂ ಜ್ಯೋತಿರಾದ್ಯಧಿಷ್ಠಾನಂ ತು ತದಾಮನನಾತ್ ಓಂ || 15-286 ||

ಯಜ್ಯೋತಿರಾದ್ಯಧಿಷ್ಠಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತದೇವೈತ್ಯಃ ಕರಣೈಃ ಪ್ರವರ್ತಯತಿ|

‘ಯಃ ಪ್ರಾಣೇ ತಿಷ್ಠನ್’ ಇತ್ಯಾದಿ ತದಾಮನನಾತ್ || 15 ||

ಕಥಂ ಜೀವಕರಣತ್ವಶ್ರುತಿರಿತ್ಯತೋ ವಕ್ತಿ -

ಓಂ ಪ್ರಾಣವತಾ ಶಬ್ದಾತ್ ಓಂ || 16-287 ||

ಜೀವೇನೈವ ಸ್ವಕರಣೈಃ ಕಾರಯತಿ ಪರಮಾತ್ಮಾ | ಅತೋ ನ ವಿರೋಧಃ | ಏಷ

ಹ್ಯನೇನಾತ್ಮನಾ ಚಕ್ಷುಷಾ ದರ್ಶಯತಿ ಶ್ರೋತ್ರೇಣ ಶ್ರಾವಯತಿ ಮನಸಾ ಮನಯತಿ ಬುದ್ಧ್ಯಾ

ಬೋಧಯತಿ ತಸ್ಮಾದೇತಾವಾಹುಃ ಸೃತಿರಸೃತಿರಿತಿ’ ಇತಿ ಭಾಲ್ಗವೇಯಶ್ರುತೇಃ |

‘ಕರಣೈಃ ಕಾರಣಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪುರುಷಾಪೇಕ್ಷಯಾಃಖಿಲಮ್ |

ಶ್ರೋತ್ರಾದಿಭಿಃ ಕಾರಯತಿ ಕರಣಾನೀತ್ಯತೋ ವಿದುಃ |

ನ ಜೀವಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಮುಖ್ಯಂ ಕಾರಯೇತ್ ಪರಮೇಶ್ವರಃ |

ಕೇವಲಾತ್ಮೇಚ್ಛಯಾ ತಸ್ಮಾನ್ಮುಖ್ಯತ್ವಂ ತಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಿತಮ್’ ಇತಿ ವಾರಾಹೇ || 16 ||

ಓಂ ತಸ್ಯ ಚ ನಿತ್ಯತ್ವಾತ್ ಓಂ || 17-288 ||

ಅನಾದಿನಿತ್ಯತ್ವಾಜ್ಜೀವಕರಣಸಮ್ಪನ್ದಸ್ಯ ಯುಜ್ಯತೇ ತತ್ಕರಣತ್ವಶ್ರುತಿಃ |’ಅಥಾವಿಯೋಗೀನಿ |

ಕರಣೈರ್ವಾವ ನ ವಿಯುಜ್ಯತೇ ದೇಹೇನೈವ ವಿಯುಜ್ಯತ ಇತ್ಯೇತದ್ವಾವ ಕರಣಾನಾಂ

ಕರಣತ್ವಂ ಯದ್ವಾವ ನ ವಿಯುಜ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಗೌಪವನಶ್ರುತಿಃ |

ಚಶಬ್ದಃ ಕರಣಸಮ್ಪನ್ದಗ್ರಾಹೀ || 17 ||

|| ಇತಿ ಜ್ಯೋತಿರಾದ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 10 ||

‘ಅಥೇನ್ವಿಯಾಣಿ ಪ್ರಾಣಾ ವಾ ಇನ್ವಿಯಾಣಿ ಪ್ರಾಣಾ ಹೀದಂ ದ್ರವನ್ತಿ’
ಇತಿ ಸಯುಕ್ತಿಕಪೌತ್ರಾಯಣಶ್ರುತಿಃ ಸಾಮಾನ್ಯೇನ ಪ್ರಾಣಾನಾಮಿನ್ವಿಯತ್ವಂ ವಕ್ತಿ |
‘ದ್ವಾದಶೈವೇನ್ವಿಯಾಣ್ಯಾಹುರ್ಮನೋಬುದ್ಧೀ ತು ದ್ವಾದಶ’ ಇತಿ ಚ ಕಾಷಾಯಣಶ್ರುತಿಃ
ಅತಃ ಕಸ್ಯೇನ್ವಿಯತ್ವಂ ನಿವಾರ್ಯತ ಇತ್ಯತೋ ವಕ್ತಿ-

ಓಂ ತ ಇನ್ವಿಯಾಣ್ ತದ್ವ್ಯ ಪದೇಶಾದನ್ಯತ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠಾತ್ ಓಂ || 18-289 ||

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಮೃತೇ ತ ಏವೇನ್ವಿಯಾಣಿ |

‘ದ್ವಾದಶೈವೇನ್ವಿಯಾಣ್ಯಾಹುಃ ಪ್ರಾಣೋ ಮುಖ್ಯಸ್ತ್ವ ನಿನ್ವಿಯಮ್ |
ದ್ರವತಾಂ ಹೀನ್ವಿಯಾಣಾಂ ತು ನಿಯನ್ತಾ ಪ್ರಾಣ ಏಕರಾಟ್’ ಇತಿ ಪೌತ್ರಾಯಣಶ್ರುತಿಃ |
‘ಶ್ರೋತ್ರಾದೀನಿ ತು ಪಚ್ಚೈವ ತಥಾ ವಾಗಾದಿಪಿಂಚಕಮ್ |
ಮನೋಬುದ್ಧಿನಹಾಯಾನಿ ದ್ವಾದಶೈವೇನ್ವಿಯಾಣಿ ತು |
ವಿಷಯದ್ರವಣಾತ್ ತೇಷಾಮಿನ್ವಿಯತ್ವಮುದಾಹೃತಮ್ |
ತೇಷಾಂ ನಿಯಾಮಕಃ ಪ್ರಾಣಃ ಸ್ಥಿತ ಏವಾಖಿಲಪ್ರಭುಃ’ ಇತಿ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತಾಯಾಮ್
||18||

ಓಂ ಭೇದಶ್ರುತೇಃ ಓಂ || 19-290 ||

‘ಸ್ಥಿತ ಏವ ಹೀದಂ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಃ ಕರೋತಿ ಕಾರಯತಿ ಬಲತಿ ಬಾಲಯತಿ ಧತ್ತೇ ಧಾರಯತಿ
ಪ್ರಭುಂ ವಾ ಏನಮಾಹುರಥೇನ್ವಿಯಾಣಿ ನ ಸ್ಥಿತಾನಿ ನ ಕುರ್ವನ್ತಿ ನ ಕಾರಯನ್ತಿ ನ ಬಲನ್ತಿ ನ
ಬಾಲಯನ್ತಿ ನ ದಧತೇ ನ ಧಾರಯನ್ತಿ ತಾನಿ ಹ ವಾ ಏತಾನ್ಯಬಲಾನಿ ತಸ್ಮಾದಾಹುರಿನ್ವಿಯಾಣಿ
ಕರಣಾನಿ’ ಇತಿ ಪೌತ್ರಾಯಣಶ್ರುತೇಃ || 19 ||

ಓಂ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಾಚ್ಚ ಓಂ || 20-291 ||

ಪುರುಷಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿರಿನ್ವಿಯಾಣಾಂ ದೃಷ್ಟತೇ ನ ಮುಖ್ಯಸ್ಯ |
‘ಪ್ರಾಣಾಗ್ನಯ ಏವೈತಸ್ಮಿನ್ ಪುರೇ ಜಾಗ್ರತಿ’ ಇತಿ ಚ ಶ್ರುತೇಃ || 20 ||

|| ಇತಿ ಇನ್ವಿಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 11 ||

‘ವಿರಿಷ್ಟೋ ವಾ ಇದಂ ಸರ್ವಂ ವಿರೇಚಯತಿ ವಿದಧಾತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಾವ ವಿರಿಷ್ಟ ಏತಸ್ಮಾದ್ಧೀಮೇ
ರೂಪನಾಮಾನೀ’ ಇತಿ ಗೌಪವನಶ್ರುತಿಃ ||

‘ಯಸ್ಮಾದ್ಧಿರೇಚಯೇತ್ ಸರ್ವಂ ವಿರಿಷ್ಟಸ್ತೇನ ಭಣ್ಯತೇ |
ಏಕೋ ಹಿ ಕರ್ತಾ ಜಗತೋ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಚ ಚತುರ್ಮುಖಃ’ ಇತಿ ಚ ಯುಕ್ತಿಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ |

ಅಥ ಕಸ್ಮಾದುಚ್ಯತೇ ಪರಮ ಇತಿ ಪರಮಾದ್ಯೇತೇ ನಾಮರೂಪೇ ವ್ಯಾಕ್ರಿಯೇತೇ
ತಸ್ಮಾದೇನಮಾಹುಃ ಪರಮ ಇತಿ | ಅಥ ಕಸ್ಮಾದುಚ್ಯತೇ ಬ್ರಹ್ಮೈತಿ ಬೃಹತ್ತಾದ್

ಬೃಂಹಣತ್ವಾಚ್ಚ' ಇತ್ಯಾಗ್ನಿವೇಶ್ಯಶ್ರುತಿಃ |

ಅತ ಆಹ-

ಓಂ ಸಜ್ಜಾ ಮೂರ್ತಿಕ್ಕೃಪ್ತಿಸ್ತುತ್ರಿ ವೃತ್ಕುರ್ವತ ಉಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 21-292 ||

ನಾಮರೂಪಕ್ಕೃಪ್ತಿಃ ಪರಾದೇವ

‘ಸರ್ವಾಣಿ ರೂಪಾಣಿ ವಿಚಿತ್ಯ ಧೀರೋ ನಾಮಾನಿ ಕೃತ್ವಾಽಭಿವದನ್ ಯ ಆಸ್ತೇ’

ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ|

ತ್ರಿವೃತ್ಕುರ್ವತ ಇತಿ ಹೇತುಗರ್ಭಃ | ತ್ರಿವೃತ್ಕುರಣಾಪೇಕ್ಷತ್ವಾನ್ನಾಮರೂಪಯೋಃ ||

‘ಸರ್ವನಾಮ್ನಾಂ ಚ ರೂಪಾಣಾಂ ವ್ಯವಹಾರೇಷು ಕೇಶವಃ |

ಏಕ ಏವ ಯತಃ ಸ್ರಷ್ಟಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾಸ್ತದವಾನ್ತರಾಃ’ ಇತಿ ಚ ಪಾದ್ಯೈ ||

‘ತ್ರಿವೃತ್ತಿಯಾ ಯತೋ ವಿಷ್ಣೋ ರೂಪಂ ಚ ತದಪೇಕ್ಷಯಾ |

ರೂಪಾಪೇಕ್ಷಂ ತಥಾ ನಾಮ ವ್ಯವಹಾರಸ್ತದಾತ್ಮಕಃ ||

ಅತೋ ನಾಮ್ನಶ್ಚ ರೂಪಸ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಯ ಚೈಕರಾಟ್ |

ಹರಿರೇವ ಯತಃ ಕರ್ತಾ ಪಿತಾಽತೋ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಭುಃ’ ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಣೈ || 21 ||

|| ಇತಿ ಸಜ್ಜಾ ಧಿಕರಣಮ್ || 12 ||

‘ಅದ್ಭೋ ಹೀದಮುತ್ಪದ್ಯತೇ ಆಪೋ ವಾವ ಮಾಂಸಮಸ್ಥಿ ಚ ಭವನ್ಯಾಪಃ ಶರೀರಮಾವ

ಏವೇದಂ ಸರ್ವಮ್’ ಇತಿ ಕೌಣ್ಡಿನ್ಯ ಶ್ರುತಿಃ |

‘ಅಮ್ಮಯಂ ತು ಯತೋ ಮಾಂಸಮತಸ್ತಪ್ತಿಶ್ಚ ಮಾಂಸತಃ’ ಇತಿ ಚ ಭಾರತೇ |

‘ಪೃಥಿವೀ ಶರೀರಮಾಕಾಶಮಾತ್ಮಾ’ ಇತಿ ಚ

ಅತೋ ಬ್ರವೀತಿ -

ಓಂ ಮಾಂಸಾದಿ ಭೌಮಂ ಯಥಾಶಬ್ದಮಿತರಯೋಶ್ಚ ಓಂ || 22-293 ||

‘ಯತ್ ಕರಿನಂ ಸಾ ಪೃಥಿವೀ ಯದ್ವವಂ ತದಾಪೋ ಯದುಷ್ಣಂ ತತ್ ತೇಜಃ’

ಇತಿ ಶ್ರುತೇರ್ಮಾಂಸಾದ್ಯೇವ ಭೌಮಂ ನ ಸರ್ವಶರೀರಮ್| ಅಪ್ತೇಜಸೋಶ್ಚ ಕಾರ್ಯಂ

ಯಥಾಶಬ್ದಮಜ್ಜೇಕರ್ತವ್ಯಮ್ ||

‘ಯದ್ವಾ ವಾಽಥೋ ವಿಮಿಶ್ರಂ ಮಿಶ್ರಾದ್ಧೇತದ್ಭವತಿ ಮಿಶ್ರಾಣಿ ಹಿ ಭೂತಾನಿ

ತಸ್ಮಾದೇವೈವಮಾಚಕ್ಷತೇ ಭೂತಾನಿ’ ಇತಿ ಹಿ ಕಾಷಾಯಣಶ್ರುತಿಃ |

‘ಪಙ್ಚಭೂತಾತ್ಮಕಂ ಸರ್ವಂ ತದಪ್ಯೇಕವಿವಕ್ಷಯಾ |
ಏಕಭೂತಾತ್ಮಕತ್ವೇನ ವ್ಯವಹಾರಸ್ತು ವೈದಿಕೇ |
ಭೌಮಮಿತ್ಯೇವ ಕಾರಿನ್ಯಾಚ್ಛೌಕ್ಯಾ ದೌದಕಮಿತ್ಯಪಿ |
ತೇಜಿಷ್ಠತ್ವಾತ್ ತೈಜಸಂ ಚ ಯಥಾಸ್ನಾಂ ವಚನಂ ಶ್ರುತೌ’ ಇತಿ ವಾಯುಪ್ರೋಕ್ಷೇ
||22||

ಕಥಂ ತರ್ಹಿ ವಿಶೇಷವಚನಮಿತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ವೈಶೇಷ್ಯಾತ್ ತು ತದ್ವಾದಸ್ತದ್ವಾದಃ ಓಂ || 23-294 ||

ಭೂತಾನಾಂ ವಿಶೇಷಸಂಯೋಗಾದೇವ ವಿಶೇಷವ್ಯವಹಾರಃ |

‘ಪಾರ್ಥಿವಾನಾಂ ಶರೀರಾಣಾಮರ್ಥೇನ ಪೃಥಿವೀ ಸ್ಮೃತಾಃ |
ಇತರೇಽರ್ಥೇ ತ್ರಿಭಾಗಿನ್ಯ ಆಪನೈಜಸ್ತುಭಾಗತಃ ||
ಇತಿ ಸಾಮಾನ್ಯತೋ ಜ್ಞೇಯಂ ಭೇದಶ್ಚ ಪ್ರತಿಪೂರುಷಮ್ |
ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥಾನಾಂ ಶರೀರಾಣಾಮರ್ಥಂ ತೇಜ ಉದಾಹೃತಮ್’

ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ ||

ಸರ್ವಾಧ್ಯಾಯಾರ್ಥಾವಧಾರಣಾರ್ಥಸ್ಯಾಧ್ಯಾಯಾನೇ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಃ!

ಗಾರುಡೇ ಚ-

‘ಅಧ್ಯಾಯಾನೇ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾದ್ವೇದೇ ವಾ ವೈದಿಕೇಽಪಿ ವಾ |
ವಿಚಾರೋ ಯತ್ರ ಸಜ್ಜೇತ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಸ್ಯಾವಧಾರಣೇ ||
ಅನುಕ್ತಾನಾಂ ಪ್ರಮಾಣಾನಾಂ ಸ್ವೀಕಾರಶ್ಚ ಕೃತೋ ಭವೇತ್ |
ವಿನಿನ್ದ್ಯ ಚೇತರಾನ್ ಮಾರ್ಗಾನ್ ಸಮ್ಪೂರ್ಣಫಲತಾ ತಥಾ || ಇತಿ || 23 ||

ಇತಿ ಮಾಂಸಾ(ಧ್ಯ)ಧಿಕರಣಮ್ || 13 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರೇ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಚತುರ್ಥಃ ಪಾದಃ|| 02-04 ||

||ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಃ (ಅವಿರೋಧಾಧ್ಯಾಯಃ) || 02 ||

ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಃ (ಸಾಧನಾಧ್ಯಾಯಃ) ||03||

ಪ್ರಥಮಃ ಪಾದಃ|| 03-01 ||

ಸಾಧನವಿಚಾರೋಽಯಮಧ್ಯಾಯಃ | ವೈರಾಗ್ಯಾರ್ಥೇ ಗತ್ಯಾದಿನಿರೂಪಣಾ ಪ್ರಥಮಪಾದೇ|

ಭೂತಬನ್ಧೋ ಹಿ ಬನ್ಧಃ|

‘ಭೂತಬನ್ಧಸ್ತು ಸಂಸಾರೋ ಮುಕ್ತಿಸ್ತೇಭ್ಯೋ ವಿಮೋಚನಮ್’ ಇತಿ ವಾರಾಹೇ |

ತಚ್ಚ ಮರಣೇ ಭವತಿ|

ಭೂತಾನಾಂ ವಿನಿವೃತ್ತಿಸ್ತು ಮರಣಂ ಸಮುದಾಹೃತಮ್ |

ಭೂತಾನಾಂ ಸಮ್ಪ್ರಯೋಗಶ್ಚ ಜನಿರಿತ್ಯೇವ ಪಣ್ಡಿತ್ಯಃ’ ಇತಿ ಚ ಭಾರತೇ ||

ಅತಃ ಕಿಂ ಸಾಧನೈರಿತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ತದಂತರಪ್ರತಿಪತ್ತಾರಂಹತಿ ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಕ್ತಃ ಪ್ರಶ್ನನಿರೂಪಣಾಭ್ಯಾಮ್ ಓಂ

|| 01-295 ||

ಶರೀರಾಂತರಪ್ರತಿಪತ್ತೌ ಭೂತಸಮ್ಪರಿಷ್ವಕ್ತ ಏವ ಗಚ್ಛತಿ |

‘ವೇತ್ಥ ಯಥಾ ಪಿಷ್ಟಮ್ಯಾಮಾಹುತಾವಾಪಃ ಪುರುಷವಚಸೋ ಭವನ್ತಿ’

‘ಇತಿ ತು ಪಿಷ್ಟಮ್ಯಾಮಾಹುತಾವಾಪಃ ಪುರುಷವಚಸೋ ಭವನ್ತಿ’

ಇತಿ ಪ್ರಶ್ನಪರಿಹಾರಾಭ್ಯಾಮ್ || 01 ||

ಇತಿ ತದಂತರಾಧಿಕರಣಮ್ || 01 ||

ಓಂ ತ್ಯಾತ್ಮಕತ್ವಾತ್ ತು ಭೂಯಸ್ತ್ವಾತ್ ಓಂ || 02-296 ||

ಅಪ್ಪಬ್ಧಸ್ತುತ್ಯಾತ್ಮಕತ್ವಾದುಜ್ಯತೇ | ಭೂಯಸ್ತ್ವಾತ್ತ್ವಾಪಾದಮ್ |

‘ತಾಪಾಪನೋದೋ ಭೂಯಸ್ತ ಮಮ್ಭಸೋ ವೃತ್ತಯಸ್ತಿ ಮಾಃ’ಇತಿ ಚ ಭಾಗವತೇ||02||

|| ಇತಿ ತ್ಯಾತ್ಮಕತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ || 02 ||

ಓಂ ಪ್ರಾಣಗತೇಶ್ಚ ಓಂ || 03-297 ||

‘ಯತ್ರ ವಾವ ಭೂತಾನಿ ತತ್ರ ಕರಣಾನಿ ನಿತ್ಯಾನಿ ಹ ವಾ ಏತಾನಿ ಭೂತಾನಿ ಚ ಕರಣಾನಿ ಚ

ನೈತಾನಿ ಕದಾಚಿದ್ಧಿಯುಜ್ಯಂತೇ ನ ಚ ವಿಲೀಯಂತೇ’

ಇತಿ ಭಾಲ್ಗವೇಯಶ್ರುತೇಃ ಪ್ರಾಣಗತೇರ್ಭೂತಾನ್ಯಪಿ ಸನ್ತಿ ಇತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ || 03 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರಾಣಾಗತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 03 ||

ಓಂ ಅಗ್ನ್ಯಾದಿಗತಿಶ್ರುತೇರಿತಿ ಚೇನ್ನ ಭಾಕ್ತತ್ವಾತ್ ಓಂ || 04-298 ||

‘ಯತ್ರಾಸ್ಯ ಪುರುಷಸ್ಯ ಮೃತಸ್ಯಾಗ್ನಿಂ ವಾಗಪ್ಯೇತಿ ವಾತಂ ಪ್ರಾಣಃ’ ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತೇರ್ನ

ಪ್ರಾಣಾನಾಂ ಜೀವೇನ ಸಹ ಗತಿರಿತಿ ಚೇನ್ನ ಭಾಗತೋಽಗ್ನಾ ದಿಪ್ರಾಪ್ತೇಃ |

‘ಪುರುಷಸ್ಯ ಮೃತೌ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಪ್ರಾಣಾ ಭಾಗತ ಏವ ತು
ಅಧಿದೈವಂ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ಭಾಗತೋಽನುವ್ರಜಂತಿ ತಮ್ |
ಪುನಃ ಶರೀರಸಮ್ರಾಪ್ತೌತಮೇವಾನುವಿಶಂತಿ ಚ’ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ |

ಬ್ರಹ್ಮಾಣೈಃ ಚ-

‘ಮೃತಿಕಾಲೇ ಜಹತ್ಯೇನಂ ಪ್ರಾಣಾ ಭೂತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ |
ಭಾಗತೋ ಭಾಗತಸ್ತೇನಮನುಗಚ್ಛಂತಿ ಸರ್ವಶಃ’ ಇತಿ || 04 ||

|| ಇತಿ ಅಗ್ನಾದ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 04 ||

ಓಂ ಪ್ರಥಮೇಶ್ರವಣಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ ತಾ ಏವ ಹ್ಯುಪಪತ್ತೇಃ ಓಂ || 05-299 ||

‘ತಸ್ಮಿನ್ನೇತಸ್ಮಿನ್ನಗ್ನೌ ದೇವಾಃ ಶ್ರದ್ಧಾಂ ಜುಹ್ವತಿ’ ಇತಿ ಪ್ರಥಮಾಗ್ನೌ ಶ್ರೂಯತೇ ನ ಭೂತಾನಿ
ಜುಹ್ವತೀತಿ ಅತೋ ನೇತಿ ಚೇನ್ನ | ತಾ ಏವ ಪ್ರಸ್ತುತಾ ಆಪಃ ಶ್ರದ್ಧಾರೂಪೇಣ ಹೂಯಂತೇ | ಇತಿ
ತು ಪಞ್ಚಮ್ಯಾಮಾಹುತಾವಾಪಃ ಪುರುಷವಚಸೋ ಭವಂತಿ’ ಇತ್ಯುಪಸಂಹಾರೋಪಪತ್ತೇಃ || 05 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರಥಮಶ್ರವಣಾದಿಕರಣಮ್ || 05 ||

ಓಂ ಅಶ್ರುತತ್ವಾದಿತಿ ಚೇನ್ನೇಷ್ವಾದಿಕಾರಿಣಂ ಪ್ರತೀತೇಃ ಓಂ || 06-300 ||

ಅಗ್ನಾದಿಗತಿಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಃ ಶ್ರೂಯತೇ | ಅತಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಶ್ರವಣಾನ್ ಯುಕ್ತಮಿತಿ ಚೇನ್ನ |
‘ಅಥೈನಂ ಯಜಮಾನಂ ಕಿಂ ನ ಜಹಾತಿ ಭೂತಾನ್ಯೇವ ಭೂತೈರೇವ ಗಚ್ಛತಿ ಭೂತೈರ್ಭುಜ್ಞೇ
ಭೂತೈರುತ್ಪದ್ಯತೇ ಭೂತೈಶ್ಚರತಿ ಭೂತೈರ್ವಿಚರತಿ’ ಇತಿ ಕೌಣ್ಡರವ್ಯಶ್ರುತೌ ಪ್ರತೀತೇಃ || 06 ||

|| ಇತಿ ಅಶ್ರುತತ್ವಾದಿಕರಣಮ್ || 06 ||

‘ಅಪಾಮ ಸೋಮಮಮೃತಾ ಅಭೂಮ’ ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿವಿರೋಧ ಇತ್ಯತೋ ವಕ್ತಿ-

ಓಂ ಭಾಕ್ತಂ ವಾಽನಾತ್ಮವಿತ್ತಾತ್ ತಥಾ ಹಿ ದರ್ಶಯತಿ ಓಂ || 07-301 ||

ಭಾಗತಸ್ತದಮೃತತ್ವಮ್ | ನಾನ್ಯಃ ಪನ್ನಾ ಅಯನಾಯ ವಿದ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಶ್ರುತೇರಾತ್ಮವಿದ ಏವ
ಹಿ ಮುಖ್ಯಮ್ | ವಾಶಬ್ದಾತ್ ಪಾರಮ್ಪರ್ಯೇಣಾತ್ಮವಿದಪೇಕ್ಷಯಾ ವಾ | ತಥಾ ಹಿ ಶ್ರುತಿಃ -
‘ಸ ಏನಮವಿದಿತೋ ನ ಭುನಕ್ತಿ ಯಥಾ ವೇದೋ ವಾಽನನೂಕ್ತೋಽನ್ಯದ್ವಾಕರ್ಮಾಕೃತಂ ಯದಿ
ಹ ವಾ ಅಪ್ಯನೇವಂವಿನ್ಮಹತ್ಪುಣ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರೋತಿ ತದ್ಧಾನ್ಯಾಂತತಃ ಕ್ಷೀಯತ
ಏವಾತ್ಮಾನಮೇವ ಲೋಕಮುಪಾಸೀತ ಸ ಯ ಆತ್ಮಾನಮೇವ ಲೋಕಮುಪಾಂತೇ ನ ಹಾಸ್ಯ
ಕರ್ಮ ಕ್ಷೀಯತೇಽಸ್ಮಾದ್ಧೇವಾತ್ಮನೋ ಯದ್ಯತ್ಕಾಮಯತೇ ತತ್ತತ್ ಸೃಜತೇ’

‘ಅಮೃತೋ ವಾವ ಸೋಮಪೋ ಭವತಿ ಯಾವದಿನ್ದೋ
ಯೋವನ್ಮನುರ್ಯಾವದಾದಿತ್ಯಃ’|

‘ಕರ್ಮಣಾ ಜ್ಞಾನಮಾತನೋತಿ ಜ್ಞಾನೇನಾಮೃತೀಭವತಿ ಅಥಾಮೃತಾನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಯತ
ಏನಮಮೃತತ್ವಂ ನಯನ್ತಿ’ ಇತಿ ಚ || 07 ||

|| ಇತಿ ಭಾಕ್ತಾಧಿಕರಣಮ್ || 07 ||

ಕೃತಸ್ಯ ಕರ್ಮಣೋ ಭೋಗೇನ ಕ್ಷಯಾನ್ಮುಕ್ತಿರಿತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ಕೃತಾತ್ಯಯೇನುಶಯವಾನ್ ದೃಷ್ಟಸ್ಮೃತಿಭ್ಯಾಮ್ ಓಂ || 08-302 ||

‘ತತಃ ಶೇಷೇಣೇಮಂ ಲೋಕಮಾಯಾತಿ ಪುನಃ ಕರ್ಮ ಕುರುತೇ ಪುನರ್ಗಚ್ಛತಿ ಪುನರಾಗಚ್ಛತಿ’

ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ -

‘ಭುಕ್ತಶೇಷಾನುಶಯವಾನಿಮಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಭುವಂ ಪುನಃ |
ಕರ್ಮ ಕೃತ್ವಾ ಪುನರ್ಗಚ್ಛೇತ್ ಪುನರಾಯಾತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ||
ಆಚತುರ್ದಶಮಾಧ್ವರ್ಷಾತ್ ಕರ್ಮಾಣಿ ನಿಯಮೇನ ತು |
ದಶಾವರಾಣಾಂ ದೇಹಾನಾಂ ಕಾರಣಾನಿ ಕರೋತ್ಯಯಮ್ ||
ಅತಃ ಕರ್ಮಕ್ಷಯಾನ್ಮುಕ್ತಿಃ ಕುತ ಏವ ಭವಿಷ್ಯತಿ’

ಇತ್ಯಾದಿಸ್ಮೃತೇಶ್ಚ ಶೇಷವಾನೇವಾಯಾತಿ || 08 ||

|| ಇತಿ ಕೃತಾತ್ಯಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 08 ||

‘ಯಥೇತಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ ಯಥೇತಮಾಗಚ್ಛತಿ ಸ ಭುಷ್ಣೇ ಸ ಕರ್ಮ ಕುರುತೇ ಸ ಪರಿವರ್ತತೇ’

ಇತಿ ಗತಿಪ್ರಕಾರೇಣಾಗತಿಃ ಪ್ರತೀಯತೇ | ಅತೋ ಬ್ರೂತೇ-

ಓಂ ಯಥೇತಮನೇವಂ ಚ ಓಂ || 09-303 ||

‘ಧೂಮಾದಭ್ರಮಭ್ರಾದಾಕಾಶಮಾಕಾಶಾಚ್ಛನ್ದಲೋಕಂ

ಯಥೇತಮಾಕಾಶಮಾಕಾಶಾದ್ಧಾಯುಂ ವಾಯುರ್ಭೂತ್ವಾ ಧೂಮೋ ಭವತಿ ಧೂಮೋ

ಭೂತ್ವಾಽಭ್ರಂ ಭವತ್ಯಭ್ರಂ ಭೂತ್ವಾ ಮೇಘೋ ಭವತಿ ಮೇಘೋ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರವರ್ಷತಿ’ ಇತಿ

ಕಾಷಾಯಣಶ್ರುತೇರ್ಯಥಾಗತಮನ್ಯಥಾ ಚ || 09 ||

|| ಇತಿ ಯಥೇತಾಧಿಕರಣಮ್ || 09 ||

ಓಂ ಚರಣಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ ತದುಪಲಕ್ಷಣಾರ್ಥೇತಿ ಕಾರ್ಷ್ಣಾಜಿನಿಃ ಓಂ || 09-304 ||

‘ತದ್ಯ ಇಹ ರಮಣೀಯಚರಣಾ ರಮಣೀಯಾಂ ಯೋನಿಮಾಪದ್ಯಂತೇ ಕಪೂಯಚರಣಾಃ

ಕಪೂಯಾಮ್

ಇತಿ ಶ್ರುತೇಶ್ಚರಣಫಲಮೇವ ಗಮನಾಗಮನಂ ನ ಯಜ್ಞಾದಿಕ್ಯತಃ |

‘ಆಚಾರ ಇತಿ ಸಮ್ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಕರ್ಮಾಙ್ಗತ್ವೇನ ಶುದ್ಧಿದಃ |

ಅಶುದ್ಧಿದಸ್ತಾ ನಾಚಾರಶ್ಚರಣಂ ತೂಭಯಂ ಮತಮ್’ ||

ಇತಿ ಸ್ಮೃತೇರಿತಿ ಚೇನ್ನ, ಯಜ್ಞಾದ್ಯುಪಲಕ್ಷಣಾರ್ಥಾ ಚರಣಾದಿಶ್ರುತಿರಿತಿ ಕಾರ್ಷ್ಣಾಜಿನಿರ್ಮನೃತೇ
|| 10 ||

ಓಂ ಆನರ್ಥಕ್ಯಮಿತಿ ಚೇನ್ನ ತದಪೇಕ್ಷತ್ವಾತ್ ಓಂ || 11-305 ||

ತರ್ಹಿ ರಮಣೀಯಾಃ ಕಪೂಯಾ ಇತ್ಯೇವ ಸ್ಯಾತ್ | ಚರಣಶಬ್ದಸ್ಯಾನರ್ಥಕ್ಯಮಿತಿ ಚೇನ್ನ|

ಚರಣಾಪೇಕ್ಷತ್ವಾದ್ರಮಣೀಯತ್ವಾದೇಸ್ತಜ್ಞಾ ಪನಾರ್ಥತ್ವೇನೋಪಪತ್ತೇಃ || 11 ||

ಓಂ ಸುಕೃತದುಷ್ಯತೇ ಏವೇತಿ ತು ಬಾದರಿಃ ಓಂ || 12-306 ||

‘ಧರ್ಮಂ ಚರತ ಮಾಧರ್ಮಮ್’ ಇತ್ಯಾದಿಪ್ರಯೋಗಾತ್ ಸುಕೃತದುಷ್ಯತೇ ಏವ

ಚರಣಶಬ್ದೋಕ್ತೇ ಇತಿ ಬಾದರಿರ್ಮನೃತೇ | ತುಶಬ್ದಾತ್ ಸ್ವಸಿದ್ಧಾನ್ತೋಽಪಿ ಸ ಏವೇತಿ

ಸೂಚಯತಿ|

‘ತುಶಬ್ದಸ್ತುವಿಶೇಷೇ ಸ್ಯಾತ್ ಸ್ವಸಿದ್ಧಾನ್ತೇವಧಾರಣೇ’ ಇತಿ ಚ ನಾಮಮಹೋದಧೌ

|| 12 ||

|| ಇತಿ ಚರಣಾಧಿಕರಣಮ್ || 10 ||

ಪುಣ್ಯಾಕೃತಾಮೇವ ಗಮನಾಗಮನೇ ನೇತರೇಷಾಮಿತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ಅನಿಷ್ಠಾದಿಕಾರಿಣಾಮಪಿ ಚ ಶ್ರುತಮ್ ಓಂ || 13-307 ||

‘ತದ್ಯಇಹ ಶುಭಾಕೃತೋ ಯೇ ವಾಸಶುಭಕೃತಸ್ತೇಶುಭಮನುಭೂಯಾವರ್ತನೇ ಪುನಃ ಕರ್ಮ

ಕುರ್ವಂತಿ ಪುನರ್ಗಚ್ಛಂತಿ ಪುನರಾಗಚ್ಛಂತಿ’ ಇತಿ ಭಾಲ್ಗವೇಯಶ್ರುತೌ || 13 ||

ಓಂ ಸಂಯಮನೇ ತ್ವನುಭೂಯೇತರೇಷಾಮಾರೋಹಾವರೋಹೌ

ತದ್ಗತಿದರ್ಶನಾತ್ ಓಂ || 14-308 ||

ಸಂಯಮನಮನುಭೂಯ ಕೇಷಾಂಚಿದಾರೋಹಃ ಕೇಷಾಂಚಿದವರೋಹಃ |

ತುಶಬ್ದೋವಧಾರಣೇ ||

‘ಸರ್ವೇ ವಾ ಏತೇಶುಭಕೃತಃ ಸಂಯಮನೇ ಪ್ರಪತಂತಿ ತತ್ರ ಹ ಯೇ ಪರದ್ವಿಷೋ ಗುರುದ್ವಿಷಃ

ಶ್ರುತಿದ್ವಿಷಸ್ತದವಮನ್ತಾರಃ ಶರಾ ಮೂರ್ಖಾ ಇತಿ ತೇ ವೈ ತತೋವರುಹ್ಯತಮಸಿ ಪ್ರಪತಂತಿ

ನೈವೈತ ಉತ್ತಿಷ್ಠಂತೇಽಪಿ ಕರ್ಹಿಚಿದ್ವವಂ ವಾ ಏತದಿತ್ಯಾಹುರಥ ಯೇಽನ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಿಷಃ ಸ್ತೇನಾಃ

ಸುರಾಪಾ ಇತಿ ತೇ ವೈ ತದನುಭೂಯೇಮಂ ಲೋಕಮನುಪ್ರಜನ್ತಿ' ಇತಿ ಕೌಣ್ಡರವ್ಯಶ್ರುತೇ:

|| 04 ||

ಓಂ ಸ್ಮರನ್ತಿ ಚ ಓಂ || 15-309 ||

'ಗಚ್ಛಂತಿ ಪಾಪಿನಃ ಸರ್ವೇ ನರಕಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |
ತತ್ರ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಪತನ್ಯೇವ ಯೇ ದ್ವಿಷಂತಿ ಜನಾರ್ದನಮ್ |
ಮಹಾತಮಸಿ ಮಗ್ನಾನಾಂ ನ ತೇಷಾಮುತ್ಥಿತಿಃ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಇತರೇಷಾಂ ತು ಪಾಪಾನಾಂ ವ್ಯುತ್ಥಾನಂ ವಿದ್ಯತೇಽಪಿ ಚ |
ಸುಖಸ್ಯಾನಂತರಂ ದುಃಖಂ ದುಃಖಸ್ಯಾನಂತರಂ ಸುಖಮ್ |
ಇತಿ ಸರ್ವತ್ರ ನಿಯಮಃ ಪಞ್ಚಕಷ್ಟೇ ತು ತತ್ ಸದಾ' ಇತ್ಯಾದಿ || 15 ||

|| ಇತಿ ಅನಿಷ್ಠಾದಿಕಾರ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 11 ||

ಓಂ ಅಪಿ ಸಪ್ತ ಓಂ || 16-310 ||

'ರೌರವೋಽಥ ಮಹಾಂಶ್ಚೈವ ವಹ್ನಿವೈತರಣೀ ತಥಾ |
ಕುಮ್ಭೀಪಾಕ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಾನ್ಯನಿತ್ಯನರಕಾಣಿ ತು ||
ತಾಮಿಸ್ರಶ್ಚಾನ್ಧತಾಮಿಸ್ರೋ ದ್ವೌ ನಿತ್ಯಾ ಸಮ್ಪ್ರಕೀರ್ತಿತೌ |
ಇತಿ ಸಪ್ತಪ್ರಧಾನಾನಿ ಬಲೀಯಸ್ತೂತ್ತರೋತ್ತರಮ್ |
ಏತಾನಿ ಕ್ರಮಶೋ ಗತ್ವೈವಾರೋಹೋಽಥಾವರೋಹಣಮ್' ಇತಿ ಚ ಭಾರತೇ || 16 ||

|| ಇತಿ ಸಪ್ತಾಧಿಕರಣಮ್ || 12 ||

ಈಶ್ವರಸ್ಯ ನರಕಾಯುಕ್ತೇಃ 'ಸರ್ವಂ ವಿಸೃಜತಿ ಸರ್ವಂ ವಿಲಾಪಯತಿ ಸರ್ವಂ ರಮಯತಿ
ಸರ್ವಂ ನ ರಮಯತಿ ಸರ್ವಂ ಪ್ರವರ್ತಯತ್ಯಂತರಸ್ಮಿನ್ ನಿವಿಷ್ಟಃ'
ಇತಿ ಕೌಷಾರವಶ್ರುತಿವಿರೋಧ ಇತ್ಯತೋ ವಕ್ತಿ -

ಓಂ ತತ್ರಾಪಿ ಚ ತದ್ವ್ಯಾ ಪಾರಾದವಿರೋಧಃ ಓಂ || 17-311 ||

ಚಲಬ್ಧಾದದುಃಖಾನುಭವೇನ |

'ಸ ಸ್ವರ್ಗೇ ಸ ಭೂಮೌ ಸ ನರಕೇ ಸೋಽನ್ಯೇ ತಮಸಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಕ್ರಮೇಕ ಏವಾನುವಿಷ್ಟೋ
ನಾಸೌ ದುಃಖಭುಗೀಶ್ವರಃ ಪ್ರಭುತ್ವಾತ್ ಸರ್ವಂ ಪಶ್ಯತಿ ಸರ್ವಂ ಕಾರಯತಿ ನಾಸೌ ದುಃಖಭುಗ್ಯ
ಏವಂ ವೇದ' ಇತಿ ಪೌತ್ರಾಯಣಶ್ರುತೇರವಿರೋಧಃ |

'ನರಕೇಽಪಿ ವಸನ್ನೀಶೋ ನಾಸೌ ದುಃಖಭುಗುಚ್ಯತೇ |
ನೀಚೋಚ್ಚತ್ಯವ ದುಃಖಾದೇರ್ಭೋಗ ಇತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||

ನಾಸೌ ನೀಚೋಚ್ಚತಾಂ ಯಾತಿ ಪಶ್ಯತ್ಯೇವ ಪ್ರಭುತ್ವತಃ' ಇತಿ ಭಾಗವತತನೈ || 17 ||

|| ಇತಿ ತದ್ವ್ಯಾ ಪಾರಾಧಿಕರಣಮ್ || 13 ||

‘ಅಧೈತಯೋಃ ಪಥೋರ್ನ ಕತರೇಣ ಚ ತಾನೀಮಾನಿ ಕ್ಷುದ್ರಮಿಶ್ರಾಣ್ಯಸಕೃದಾವರ್ತೀನಿ
ಭೂತಾನಿ ಭವಂತಿ ಜಾಯಸ್ವ ಮ್ರಿಯಸ್ವೇತ್ಯೇತತ್ತತೀಯಂ ಸ್ಥಾನಮ್’ ಇತಿ ಗತಿಸ್ವಾತನ್ಯಂ
ಭೂತಾನಾಂ ಪ್ರತೀಯತ ಇತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ವಿದ್ಯಾಕರ್ಮಣೋರಿತಿ ತು ಪ್ರಕೃತತ್ವಾತ್ ಓಂ || 18-312 ||

ವಿದ್ಯಾಕರ್ಮಾಪೇಕ್ಷಯೈತದ್ವಚನಮ್ | ತಯೋರಪಿ ಪ್ರಕೃತತ್ವಾತ್ |

‘ವಿದ್ಯಾಪಥಃ ಕರ್ಮಪಥೋ ದ್ವೌ ಪನ್ನಾನೌ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತೌ |

ತದ್ವರ್ಜಿತಸ್ತ್ರಿಧಾ ಯಾತಿ ತಿರ್ಯಗ್ವಾ ನರಕಂ ತಮಃ’ ಇತಿ ಚ ಭಾರತೇ || 18 ||

ಇತಿ ವಿದ್ಯಾಕರ್ಮಾಧಿಕರಣಮ್ || 14 ||

‘ಯತ್ರ ದುಃಖಂ ಸುಖಂ ತತ್ರ ಸರ್ವತ್ರಾಪಿ ಪ್ರತೀಯತೇ |

ಅಪಿ ನೀಚಗತೌ ಕಿಂಚಿತ್ ಕಿಮು ಮಾನುಷದೇಹಿನಃ’

ಇತಿ ವಚನಾನ್ಮಹಾತಮಸ್ಯಪಿ ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿರಿತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ನ ತ್ಯತೀಯೇ ತಥೋಪಲಭ್ಯೇಃ ಓಂ || 19-313 ||

‘ಅಥಾವಿದ್ಯಾನಕರ್ಮಾಽವಾಗ್ಗಚ್ಛತಿ ತ್ರಿಧಾ ಹ ವಾಽವಾಗ್ಗತಿಸ್ತಿರ್ಯಗ್ಯತನಾ ತಮ ಇತಿ |

ದ್ವೇವಾವ ಸುಖಾನುವೃತ್ತೇ, ನ ತಮಃ ಸುಖಾನುವೃತ್ತಂ ಕೇವಲಂ ಹ್ಯೇವಾತ್ರ ದುಃಖಂ ಭವತಿ’

ಇತಿ ಶ್ರುತೇರ್ನ ತ್ಯತೀಯಾವಾಗ್ಗತೌ ಸುಖಮ್ || 19 ||

ಓಂ ಸ್ಮರ್ಯತೇಽಪಿ ಚ ಲೋಕೇ ಓಂ || 20-314 ||

‘ತಿರ್ಯಕ್ಷು ನರಕೇ ಜೈವ ಸುಖಲೇಶೋ ವಿಧೀಯತೇ |

ನಾನ್ಥೇ ತಮಸಿ ಮಗ್ನಾನಾಂ ಸುಖಲೇಶೋಽಪಿ ಕಶ್ಚನ’ ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವಣಿ |

ಲೋಕಸಿದ್ಧಂ ಜೈತತ್ ಚಶಬ್ದಾಲ್ಲೋಕಸಿದ್ಧಿರಪಿ ಸ್ಮಾರ್ತೇತ್ಯಾಹ |

‘ಅತಿಪ್ರಿಯೇ ಯಥಾ ರಾಜಾ ನ ದುಃಖಂ ಸಹತೇ ಕ್ಷಚಿತ್ |

ಅತ್ಯಪ್ರಿಯೇ ಸುಖಮಪಿ ತಥೈವ ಪರಮೇಶ್ವರಃ’ ಇತಿ ಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈ || 20 ||

ಓಂ ದರ್ಶನಾಚ್ಚ ಓಂ || 21-315 ||

‘ನಾರಾಯಣಪ್ರಸಾದೇನ ಸಮಿದ್ಧಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುಷಾ |
ಅತ್ಯಂತದುಃಖಸಲ್ಲಿನಾನ್ ನಿಶ್ಯೇಷಸುಖವರ್ಜಿತಾನ್ ||
ನಿತ್ಯಮೇವ ತಥಾಭೂತಾನ್ ವಿಮಿಶ್ರಾಂಶ್ಚ ಗಣಾನ್ ಬಹೂನ್ |
ನಿರಸ್ತಾಶೇಷದುಃಖಾಂಶ್ಚ ನಿತ್ಯಾನಂದೈಕಭಾಗಿನಃ ||
ಅಪಶ್ಯತ್ ತ್ರಿವಿಧಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಾಕ್ಷಾದೇವ ಚತುರ್ಮುಖಃ’

ಇತಿ ದರ್ಶನವಚನಾಚ್ಚ ಪಾದ್ಯೈಃ || 21 ||

ಓಂ ತೃತೀಯೇ ಶಬ್ದಾವರೋಧಃ ಸಂಶೋಕಜನ್ಯ ಓಂ || 22-316 ||

ತೃತೀಯೇ ತೃತೀಯತಮಸ ಶ್ರವಣಾದೇವ ಶಬ್ದಾನುಸಾರೇಣ
ಸಂಶೋಕಜಮೋಹಪ್ರಾಪ್ತಿಃ || 22 ||

ಓಂ ಸ್ಮರಣಾಚ್ಚ ಓಂ || 23-317 ||

‘ಮಹಾತಮಸ್ತಿಥಾ ಪೋಕ್ತಮೂರ್ಧ್ವಂ ಮಧ್ಯಂ ತಥಾಧರಮ್ |
ಶ್ರವಣಾದೇವ ಮೂರ್ಚ್ಛಾದಿರಧರಸ್ಯ ಯತೋ ಭವೇತ್ ||
ತಸ್ಮಾನ್ನ ವಿಸ್ತರೇಣೈತತ್ ಕಥ್ಯತೇ ರಾಜಸತ್ತಮ್’ ಇತಿ ಕೌರ್ಮೇಃ || 23 ||

|| ಇತಿ ಮಹಾತಮೋಽಧಿಕರಣಮ್ (ನತೃತೀಯಾಧಿಕರಣಮ್) || 15 ||

‘ಧೂಮೋ ಭೂತ್ವಾಽಭ್ಯಂ ಭವತಿ’ ಇತ್ಯಾದ್ಯನ್ಯಭಾವಃ ಶ್ರೂಯತೇ | ನ ಕಥಮಿತ್ಯತೋ ಬ್ರವೀತಿ-

ಓಂ ತತ್ಸ್ವಾಭಾವ್ಯಾಪತ್ತಿರುಪಪತ್ತೇಃ ಓಂ || 24-318 ||

ಧೂಮಾದಿಷು ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತದ್ಗತೌ ಗತಿಃ ಸ್ಥಿತೌ ಸ್ಥಿತಿರಿತ್ಯಾದಿರೇವ ತದ್ಭಾವಾಪತ್ತಿಃ | ನ
ಹ್ಯನ್ಯನ್ಯಾನ್ಯಭಾವೋ ಯುಜ್ಯತೇ | ನ ಚ ತತ್ಪದಪ್ರಾಪ್ತಿಃ | ಗಾರುಡೇ ಚ-

ಧೂಮಾದಿಭಾವಪ್ರಾಪ್ತಿಶ್ಚ ತದ್ಗತೌ ಗತಿರೇವ ತು |
ಸ್ಥಿತೌ ಸ್ಥಿತಿಃ ಪ್ರವಶಶ್ಚ ಲಘುತ್ವಾದಿಸ್ತಥೈವ ಚ ||
ನ ಹ್ಯನ್ಯನ್ಯಾನ್ಯಭಾವೋ ನ ಚ ತತ್ಪದಮಿಷ್ಯತೇ |
ವಿದ್ಯಾಗಮ್ಯಂ ಪದಂ ಯಸ್ಮಾತ್ ನ ತತ್ಪ್ರಾಪ್ಯಂ ಹಿ ಕರ್ಮಣಾ||
ಏಕದೇಶಸ್ವಭಾವೇನ ವಾಗಭೇದಾಽಪಿ ಯುಜ್ಯತೇ |
ಯಥಾ ಜೀವಃ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮೈವಂ ಜಗದಿತ್ಯಪಿ’ ಇತಿ || 24 ||

|| ಇತಿ ತತ್ಸ್ವಾಭಾವ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 16 ||

ಬಹುಸ್ಥಾನಗಮನಾತ್ ಕಲ್ಪಾಂತಮಪ್ಯೇವಂ ನ್ಯಾದಿತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ನಾತಿಚಿರೇಣ ವಿಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 25-319 ||

‘ತದ್ಯ ಇಹ ರಮಣೀಯಚರಣಾ ಅಭ್ಯಾಶೋ ಹ ಯತ್ ತೇ ರಮಣೀಯಾಂ
ಯೋನಿಮಾಪದ್ಯಂತೇ’ ಇತಿ ವಿಶೇಷಾನ್ನಾತಿಚಿರೇಣ ||

ಸ್ವರ್ಗಾಲೋಕಾದವಾಕ್ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವತ್ಸರಾತ್ಪೂರ್ವಮೇವ ತು |
ಮಾತುಃ ಶರೀರಮಾಪ್ನೋತಿ ಪರ್ಯಟನ್ ಯತ್ರ ತತ್ರ ಚ’ ಇತಿ ಚ ನಾರದೀಯೇ || 25 ||

|| ಇತಿ ನಾತಿಚಿರೇಣಾಧಿಕರಣಮ್ (ಅಚಿರಪ್ರಾಪ್ಯಧಿಕರಣಮ್) || 17 ||

‘ತ ಇಹ ವ್ರೀಹಿಯವಾ ಓಷಧಿವನಸ್ವತಯಸ್ತಿಲಮಾಷಾ ಇತಿ ಜಾಯಂತೇ’
ಇತಿ ಶ್ರುವಣಾದನರ್ಥಫಲತ್ವಂ ಯಜ್ಞಾದೇರಿತ್ಯತೋ ವಕ್ತಿ-

ಓಂ ಅನ್ಯಾಧಿಷ್ಠಿತೇ ಪೂರ್ವವದಭಿಲಾಪಾತ್ ಓಂ || 26-320 ||

ಅನ್ಯಾಧಿಷ್ಠಿತೇ ವ್ರೀಹ್ಯಾದಿಶರೀರೇ ಪ್ರವೇಶಃ | ನ ತು ಭೋಗೋಽಸ್ಯ | ‘ಧೂಮೋಭೂತ್ವಾಽಭಂ
ಭವತಿ’ ಇತ್ಯಾದಿಪೂರ್ವೋಕ್ತವತ್ ||

‘ಸೋಽವಾಗ್ಗತಃ ಸ್ಥಾವರಾನ್ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಭೋಗೇನೈವ ವ್ರಜನ್ ಸ್ಥೂಲಂ ಶರೀರಮೇತಿ
ಸ್ಥೂಲಾಚ್ಛರೀರಾದ್ಭೋಗಾನನುಭುಷ್ಕ್ತೇ’ ಇತ್ಯಭಿಲಾಪಾತ್ ಕೌಷಾರವಶ್ಯತೌ |
‘ಸ್ವರ್ಗಾದವಾಗ್ಗತೋ ದೇಹೀ ವ್ರೀಹ್ಯಾದೀತರದೇಹಗಃ |
ಅಭುಜ್ಞಂಸ್ತು ಕ್ರಮೇಣೈವ ದೇಹಮಾಪ್ನೋತಿ ಕಾಲತಃ’ ಇತಿ ವಾರಾಹೇ || 26 ||

ಓಂ ಅಶುದ್ಧಮಿತಿ ಚೇನ್ನ ಶಬ್ದಾತ್ ಓಂ || 27-321 ||

ಹಿಂಸಾರೂಪತ್ವಾತ್ ಪಾಪಸ್ಯಾಪಿ ಸಮ್ಭವಾದ್ಭುಃ ಚ ಭವತ್ವಿತಿ ಚೇನ್ನ | ಶಬ್ದವಿಹಿತತ್ವಾತ್ ||
‘ಹಿಂಸಾ ತ್ವವೈದಿಕಾ ಯಾ ತು ತಯಾಽನರ್ಥೋ ಧ್ರುವಂ ಭವೇತ್ |
ವೇದೋಕ್ತಯಾ ಹಿಂಸಯಾ ತು ನೈವಾನರ್ಥಃ ಕಥಿಷ್ಯನ’ ಇತಿ ವಾರಾಹೇ || 27 ||

|| ಇತಿ ಅನ್ಯಾ(ಧಿಷ್ಠಿತಾ)ಧಿಕರಣಮ್ || 18 ||

‘ಸ್ವರ್ಗಾದವಾಗ್ಗತಶ್ಚಾಪಿ ಮಾತುರೇವೋದರಂ ವ್ರಜೇತ್’ ಇತಿ ವಚನಾತ್
‘ಯ ಏವ ಗೃಹೀ ಭವತಿ ಯೋ ವಾ ರೇತಃ ಸಿಂಹ್ಯತಿ ತಮೇವಾನುವಿಶತಿ’

ಇತಿ ಶ್ರುತಿಃ ಕಥಮಿತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ರೇತಃಸಿಗ್ಗೋಗೋಽಥ ಓಂ || 28-322 ||

‘ತತೋ ರೇತಸಿಚಮೇವಾನುಪ್ರವಿಶತ್ಯಥ ಮಾತರಮಥ ಪ್ರಸೂಯತೇ ಸ ಕರ್ಮ ಕುರುತೇ’
ಇತಿ ಕೌಣ್ಡರವ್ಯಶ್ರುತೇಃ ಪಿತರಮೇವ ಪ್ರಥಮತೋ ವಿಶತಿ ಮಾತ್ರಪ್ರಾಪ್ತೇಃ ಪಶ್ಚಾದಪಿ
ಭಾವ್ಯತ್ವಾತ್ || 28 ||

|| ಇತಿ ರೇತೋಽಧಿಕರಣಮ್ || 19 ||

‘ದೇಹಂ ಗರ್ಭಸ್ಥಿತಂ ಕ್ವಾಪಿ ಪ್ರವಿಶೇತ್ ಸ್ವರ್ಗತೋ ಗತಃ’

ಇತಿ ವಚನಾತ್ ಪಶ್ಚಾದೇವ ಪ್ರವಿಶತೀತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ಯೋನೇಃ ಶರೀರಮ್ ಓಂ || 29-323 ||

ಪಿತೃಶರೀರಾನ್ಮಾತೃಯೋನಿಮನುಪ್ರವಿಶ್ಯ ತತ ಏವ ಶರೀರಮಾಪ್ನೋತಿ |

‘ದಿವಃ ಸ್ಥಾಸ್ಥೂನ್ ಗಚ್ಛತಿ ಸ್ಥಾಸ್ಥುಭ್ಯಃ ಪಿತರಂ ಪಿತುರ್ಮಾತರಂ ಮಾತುಃ ಶರೀರಂ
ಶರೀರೇಣ ಜಾಯತ ಇತಿ ಸಮ್ಮಿತಮ್ | ಅಥಾಸಮ್ಮಿತಂ ಸ್ಥಾಸ್ಥುಭ್ಯೋ ಜಾಯತೇ
ಪಿತುರ್ಮಾತುರಂತರೇ ವಾ ಗರ್ಭೇ ವಾ ಬಹಿರ್ವಾ’ ಇತಿ ಪೌಷ್ಕಾಯಣಶ್ರುತೇಃ ||

‘ಸ್ಥಾವರಾಣಿ ದಿವಃ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸ್ಥಾವರೇಭ್ಯಶ್ಚ ಪುರುಷಮ್ |

ಪುರುಷಾತ್ ಸ್ತ್ರಿಯಮಾಪನ್ನಸ್ತತೋ ದೇಹಂ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ ||

ದೇಹೇನ ಜಾಯತೇ ಜನ್ತುರಿತಿ ಸಾಮಾನ್ಯತೋ ಜನಿಃ |

ವಿಶೇಷಜನನಂ ಚಾಪಿ ಪ್ರೋಚ್ಯಮಾನಂ ನಿಬೋಧ ಮೇ ||

ಸ್ಥಾಸ್ಥುಷ್ವಥಾಪಿ ಪುರುಷೇ ಪ್ರಮಾದಾಯಾಮಥಾಪಿ ವಾ |

ಗರ್ಭೇ ವಾ ಬಹಿರೇವಾಥ ಕ್ವಚಿತ್ ಸ್ಥಾನಾಂತರೇಷು ಚ’ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ || 29 ||

|| ಇತಿ ಯೋನ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 20 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನನ್ದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರ

ಭಾಷ್ಯೇ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಪ್ರಥಮಃ ಪಾದಃ || 03-01 ||

ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಾದಃ|| 03-02 ||

ಭಕ್ತಿರಸ್ಮಿನ್ ಪಾದ ಉಚ್ಯತೇ| ಭಕ್ತೃರ್ಥಂ ಭಗವನ್ಮಹಿಮೋಕ್ತಿಃ|

ಓಂ ಸನ್ಯೇ ಸೃಷ್ಟಿರಾಹ ಹಿ ಓಂ || 01-324 ||

ನ ಸ್ವಪ್ನೋಽಪಿ ತಂ ವಿನಾ ಪ್ರತೀಯತೇ |

‘ನ ತತ್ರ ರಥಾ ನ ರಥಯೋಗಾ ನ ಪನ್ನಾನೋ ಭವನ್ಯಥ |

ರಥಾನ್ ರಥಯೋಗಾನ್ ಪಥಃ ಸೃಜತೇ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತೇಃ || 01 ||

ಓಂ ನಿರ್ಮಾತಾರಂ ಚೈಕೇ ಪುತ್ರಾದಯಶ್ಚ ಓಂ || 02-325 ||

‘ಯ ಏಷ ಸುಪ್ತೇಷು ಜಾಗರ್ತಿ ಕಾಮಂ ಕಾಮಂ ಪುರುಷೋ ನಿರ್ಮಮಾಣಃ’ ಇತಿ ಚ |

‘ಏತಸ್ಮಾದ್ಧೇವ ಪುತ್ರೋ ಜಾಯತ ಏತಸ್ಮಾದ್ಭ್ರಾತೃತಸ್ಮಾದ್ಭ್ರಾತೃಯಾ ಯದೇನಂ

ಪುರುಷಮೇಷ ಸ್ವಪ್ನೇನಾಭಿಹಂತಿ’ ಇತಿ ಗೌಪವನಶ್ರುತಿಶ್ಚ || 02 ||

ಕೇನ ಸಾಧನೇನ ?-

ಓಂ ಮಾಯಾಮಾತ್ರಂ ತು ಕಾತ್ಸ್ಯೇನಾನಭಿವ್ಯಕ್ತ ಸ್ವರೂಪತ್ವಾತ್ ಓಂ ||03-326||

ಅನಾದಿಮನೋಗತಾನ್ ಸಂಸ್ಕಾರಾನ್ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮಾತ್ರೇಣ ಪ್ರದರ್ಶಯತಿ ನಾನ್ಯೇನ

ಸಾಧನೇನ, ಸಮ್ಯಗನಭಿವ್ಯಕ್ತತ್ವಾತ್ | ಬ್ರಹ್ಮಾಣೈ ಚ -

‘ಮನೋಗತಾಂಸ್ತು ಸಂಸ್ಕಾರಾನ್ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಪರಮೇಶ್ವರಃ |

ಪ್ರದರ್ಶಯತಿ ಜೀವಾಯ ಸ್ವಪ್ನ ಇತಿ ಗೀಯತೇ ||

ಯದನ್ಯಥಾತ್ವಂ ಜಾಗ್ರತ್ತ್ವಂ ಸಾ ಭ್ರಾಂತಿಸ್ತತ್ರ ತತ್ತ್ಯತಾ |

ಅನಭಿವ್ಯಕ್ತರೂಪತ್ವಾನ್ನಾನ್ಯಸಾಧನಜಂ ಭವೇತ್’ ಇತಿ || 03 ||

ಓಂ ಸೂಚಕಶ್ಚ ಹಿ ಶ್ರುತೇರಾಚಕ್ಷತೇ ಚ ತದ್ವಿದಃ ಓಂ || 04-327 ||

ಸಾಧನಾಂತರಾಭಾವೇಽಪಿ ಭಾವಾಭಾವಸೂಚಕತ್ವೇನ ಚೇಶ್ವರೋ ದರ್ಶಯತಿ |

‘ಯದಾ ಕರ್ಮಸು ಕಾಮ್ಯೇಷು ಸ್ತ್ರಿಯಂ ಸ್ವಪ್ನೇಽಭಿಪಶ್ಯತಿ |

ಸಮೃದ್ಧಿಂ ತತ್ರ ಜಾನೀಯಾತ್ ತಸ್ಮಿನ್ ಸ್ವಪ್ನನಿದರ್ಶನೇ’ ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತೇಃ |

ಹಿಶಬ್ದಾದ್ದರ್ಶನಾಚ್ಚ |

‘ಯದ್ವಾಽಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬ್ರೂಯಾದ್ಧೇವತಾ ವೃಷಭೋಽಪಿ ವಾ |

ಸ್ವಪ್ನಸ್ಥಮಥವಾ ರಾಜಾ ತತ್ ತಥೈವ ಭವಿಷ್ಯತಿ’ ||

ಇತ್ಯಾದ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ ಚ ಸ್ವಪ್ನವಿಧೋ ವ್ಯಾಸಾದಯಃ || 04 ||

|| ಇತಿ ಸನ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 01 ||

ಓಂ ಪರಾಭಿಧ್ಯಾನಾತ್ ತು ತಿರೋಹಿತಂ ತತೋ ಹ್ಯಸ್ಯ ಬನ್ಧವಿಪರ್ಯಯೌ ಓಂ

||05-328||

ಬನ್ಧಮೋಕ್ಷಪ್ರದತ್ವಾತ್ ಸ ಏವ ಸ್ವಪ್ನತಿರಸ್ಕರ್ತಾ |

‘ಸ್ವಪ್ನಾದಿಬುದ್ಧಿಕರ್ತಾ ಚ ತಿರಸ್ಕರ್ತಾ ಸ ಏವ ಚ |

ತದಿಚ್ಛಯಾ ಯತೋ ಹ್ಯಸ್ಯ ಬನ್ಧಮೋಕ್ಷೌ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತೌ’ ಇತಿ ಕೌರ್ಮೇ || 05 ||

|| ಇತಿ ಪರಾಭಿಧ್ಯಾನಾಧಿಕರಣಮ್ || 02 ||

ಓಂ ದೇಹಯೋಗಾದ್ವಾಸೋಽಪಿ ಓಂ || 06-329 ||

ದೇಹಯೋಗೇನ ವಾಸೋ ಜಾಗ್ರದಪಿ ತತ ಏವ |

‘ಸ ಏವ ಜಾಗರಿತೇ ಸ್ಥಾಪಯತಿ ಸ ಸ್ವಪ್ನೇ ಸ ಪ್ರಭುಸ್ತುರಾಷಾಟ್ ಸ ಏಕೋ ಬಹುಧಾ

ಭವತಿ’ ಇತಿ ಕೌಣ್ಡರವ್ಯಶ್ರುತೇಃ || 06 ||

|| ಇತಿ ದೇಹಯೋಗಾಧಿಕರಣಮ್ || 03 ||

ಓಂ ತದಭಾವೋ ನಾಡೀಷು ತಚ್ಚುತೇರಾತ್ಮನಿ ಹ ಓಂ || 07-330 ||

ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಾಭಾವಃ ಸುಪ್ತಿಃ ನಾಡೀಢ್ಣೇ ಪರಮಾತ್ಮನಿ |

‘ಆಸು ತದಾ ನಾಡೀಷು ಸುಪ್ತೋ ಭವತಿ’

‘ಸತಾ ಸೋಮ್ಯ ತದಾ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭವತಿ’ ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ || 07 ||

|| ಇತಿ ತದಭಾವಾಧಿಕರಣಮ್ || 04 ||

ಓಂ ಅತಃ ಪ್ರಭೋಧೋಽಸ್ಮಾತ್ ಓಂ || 08-331 ||

ಯತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಸುಪ್ತಿಃ ||

‘ಏಷ ಏವ ಸುಪ್ತಂ ಪ್ರಭೋಧಯತ್ಯೇತಸ್ಮಾಜ್ಜೀವ ಉತ್ತಿಷ್ಠತ್ಯೇಷ ಪ್ರಮಾತೃ ಷ ಪರಮಃ’

ಇತಿ ಕೌಣ್ಡಿನ್ಯಶ್ರುತಿಃ || 08 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರಭೋಧಾಧಿಕರಣಮ್ || 05 ||

ಓಂ ಸ ಏವ ಚ ಕರ್ಮಾನುಸ್ಮೃತಿಶಬ್ದವಿಧಿಭ್ಯಃ ಓಂ || 09-332 ||

ನ ಚ ಕೇಷಾಂಚಿತ್ ಸ್ವಪ್ನಾದಿಕರ್ತಾ ನ ತು ಸರ್ವೇಷಾಮಿತಿ |

‘ಏಷ ಹ್ಯೇವ ಸಾಧು ಕರ್ಮ ಕಾರಯತಿ’ ಇತಿ ಕರ್ಮಣ್ಯವಧಾರಣಾತ್ ||

‘ಪ್ರದರ್ಶಕಸ್ತು ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸ್ವಪ್ನಾದೇರೇಕ ಏವ ತು |

ಪರಮಃ ಪುರುಷೋ ವಿಷ್ಣುಸ್ತತೋಽನೋ ನಾಸ್ತಿ ಕಶ್ಚನ' ಇತ್ಯನುಸಾರಿಸ್ಮೃತೇಶ್ಚ ||

'ಏಷ ಸ್ವಪ್ನಾನ್ ದರ್ಶಯತ್ಯೇಷ ಪ್ರಬೋಧಯಥ್ಯೇಷ ಏವ ಪರಮ ಆನಂದಃ'

-ಇತಿ ಚ ಶ್ರುತಿಃ ||

ಆತ್ಮಾನಮೇವ ಲೋಕಮುಪಾಸೀತ' ಇತಿ ಚ ವಿಧಿಃ || 09 ||

|| ಇತಿ ಕರ್ಮಾನುಸ್ಮೃತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 06 ||

ಓಂ ಮುಗ್ಧೇಽರ್ಧಸಮ್ಪತ್ತಿಃ ಪರಿಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 10-333 ||

ಮೋಹಾವಸ್ಥಾಯಾಂ ಪರಮೇಶ್ವರೇಽರ್ಧಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ಜೀವಸ್ಯ |

'ಹೃದಯಸ್ಥಾತ್ ಪರಾಜ್ಞೇವೋ ದೂರಸ್ಥೋ ಜಾಗ್ರದೇಷ್ಯತಿ |

ಸಮೀಪಸ್ಥಸ್ತಥಾ ಸ್ವಪ್ನಂ ಸ್ವಪಿತ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಲಯಂ ವ್ರಜನ್ ||

ಯತ ಏವಂ ತ್ರಯೋವಸ್ಥಾ ಮೋಹಸ್ತು ಪರಿಶೇಷತಃ |

ಅರ್ಧಪ್ರಾಪ್ತಿರಿತಿ ಜ್ಞೇಯೋ ದುಃಖಮಾತ್ರಪ್ರತಿಸ್ಮೃತೇಃ' ಇತಿ ವಾರಾಹೇ ||

ನೋಽಪಿ ತತ ಏವೇತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ |

'ಮೂರ್ಛಾ ಪ್ರಬೋಧನಂ ಜ್ಯೇವ ಯತ ಏವ ಪ್ರವರ್ತತೇ |

ಸ ಈಶಃ ಪರಮೋ ಜ್ಞೇಯಃ ಪರಮಾನಂದಲಕ್ಷಣಃ' ಇತಿ ಹಿ ಕೌರ್ಮೇ || 10 ||

|| ಇತಿ ಮುಗ್ಧಪ್ರಾಪ್ತಧಿಕರಣಮ್ (ಸಮ್ಪತ್ಯಧಿಕರಣಮ್) || 07 ||

ಸ್ಥಾನಾಪೇಕ್ಷಯಾ, ಪರಮಾತ್ಮನೋ ಭೇದಾದನುಗ್ರಾಹ್ಯಾನುಗ್ರಾಹಕಭಾವ ಇತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ನ ಸ್ಥಾನತೋಽಪಿ ಪರಸ್ಯೋಭಯಲಿಙ್ಗಂ ಸರ್ವತ್ರ ಹಿ ಓಂ || 11-334 ||

ಸ್ಥಾನಾಪೇಕ್ಷಯಾಽಪಿ ಪರಮಾತ್ಮನೋ ನ ಭಿನ್ನಂ ರೂಪಮ್ |

'ಸರ್ವೇಷು ಭೂತೇಷ್ಟೇತಮೇವ ಬ್ರಹ್ಮತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ' ಇತಿ ಶ್ರುತಿಃ |

'ಏಕರೂಪಃ ಪರೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವತ್ರಾಪಿ ನ ಸಂಶಯಃ |

ಐಶ್ವರ್ಯಾದ್ರೂಪಮೇಕಂ ಚ ಸೂರ್ಯವದ್ಬಹುಧೇಯತೇ' ಇತಿ ಮಾತ್ಸ್ಯೇ ||

'ಪ್ರತಿದೃಶಮಿವ ನೈಕಧಾಃಕರ್ಮೇಕಂ ಸಮಧಿಗತೋಽಸ್ಮಿ ವಿಧೂತಭೇದಮೋಹಃ'

ಇತಿ ಚ ಭಾಗವತೇ || 11 ||

ಓಂ ನ ಭೇದಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮತದ್ವಚನಾತ್ ಓಂ || 12-335 ||

'ಕಾರ್ಯಕಾರಣಬದ್ಧೌ ತಾವಿಷ್ಯೇತೇ ವಿಶ್ವತೇಜಸೌ |

ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಕಾರಣಬದ್ಧಸ್ತದ್ವೌ ತು ತುರ್ಯೇ ನ ಸಿದ್ಧತಃ' ||

ಇತಿ ಭೇದವಚನಾನ್ನೇತಿ ಚೇನ್ನ |

‘ಏಷ ತ ಆತ್ಮಾನನ್ತರ್ಯಾಮ್ಯಮೃತಃ’ |

‘ಅಯಮೇವ ಸ ಯೋಸಯಮಾತ್ಮೈದಮಮೃತಮಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮೈದಂ ಸರ್ವಮ್’ |

‘ಅಯಂ ವೈ ಹರಯೋಸಯಂ ವೈ ದಶ ಚ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಬಹೂನಿ ಚಾನನ್ತಾನಿ ಚ |

ತದೇತದ್ಬ್ರಹ್ಮಾಪೂರ್ವಮನಪರಮನನ್ತರಮಬಾಹ್ಯಮಯಾಮಾತ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮ

ಸರ್ವಾನುಭೂರಿತ್ಯನುಶಾಸನಮ್’ ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮಭೇದವಚನಾತ್ || 12 ||

ಓಂ ಅಪಿ ಚೈವಮೇಕೇ ಓಂ || 13-336 ||

ಏವಮಭೇದೇನೈವ | ಚಶಬ್ದಾದನನ್ತರೂಪತ್ವಂ ಚೈಕೇ ಶಾಖಿನಃ ಪಠನ್ತಿ |

‘ಅಮಾತ್ಯೋಸನನ್ತಮಾತ್ರಶ್ಚ ದ್ವೈತಸ್ಯೋಪಶಮಃ ಶಿವಃ |

ಓಷ್ಕಾರೋ ವಿದಿತೋ ಯೇನ ಸ ಮುನೀರ್ನೇತರೋ ಜನಃ’ ಇತಿ |

ಅಭೇದೇಽಪಿ ಭೇದವ್ಯಪದೇಶಃ ಸ್ಥಾನಭೇದಾದೈಶ್ವರ್ಯಯೋಗಾಚ್ಚ ಯುಜ್ಯತೇ |

ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ ಚ-

‘ಬದ್ಧೋ ಬನ್ಧಾದಿಸಾಕ್ಷಿತ್ವಾದ್ಭಿನ್ನೋ ಭಿನ್ನೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತೇಃ |

ನಿದೋಷಾದ್ವಯರೂಪೋಽಪಿ ಕಥ್ಯತೇ ಪರಮೇಶ್ವರಃ’ ಇತಿ || 13 ||

|| ಇತಿ ಸ್ಥಾನ(ತೋಷ್ಯ)ಭೇದಾಧಿಕರಣಮ್ || 08 ||

ರೂಪವತ್ತ್ವಾದನಿತ್ಯತ್ವಮಿತ್ಯತೋ ವಕ್ತಿ-

ಓಂ ಅರೂಪವದೇವ ಹಿ ತತ್ಪ್ರಧಾನತ್ವಾತ್ ಓಂ || 14-337 ||

ಪ್ರಕೃತ್ಯಾದಿಪ್ರವರ್ತಕತ್ವೇನ ತದುತ್ತಮತ್ವಾನ್ವೈವ ರೂಪವದ್ಬ್ರಹ್ಮ | ಹಿ

ಶಬ್ದಾದ್’ಅಸ್ಥೂಲಮನಣು’ ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತೇಶ್ಚ |

‘ಭೌತಿಕಾನಿ ಹಿ ರೂಪಾಣಿ ಭೂತೇಭ್ಯೋಽಸೌ ಪರೋ ಯತಃ |

ಅರೂಪವಾನತಃ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಕ್ವ ತದವ್ಯಕ್ತತಃ ಪರೇ’ ಇತಿ ಚ ಮಾತ್ಸ್ಯೇ || 14 ||

ಓಂ ಪ್ರಕಾಶವಚ್ಚಾವೈಯರ್ಥ್ಯಮ್ ಓಂ || 15-338 ||

‘ಯದಾ ಪಶ್ಯಃ ಪಶ್ಯತೇ ರುಗ್ಮವರ್ಣಂ ಕರ್ತಾರಮೀಶಂ ಪುರುಷಂ ಬ್ರಹ್ಮಯೋನಿಮ್’ |

‘ಶ್ಯಾಮಾಚ್ಚಬಲಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ’ ‘ಸುವರ್ಣಜ್ಯೋತಿಃ’

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತೀನಾಂ ಚ ನ ವೈಯರ್ಥ್ಯಮ್ |

ವಿಲಕ್ಷಣರೂಪವತ್ತ್ವಾತ್ | ಯಥಾ ಚಕ್ಷುರಾದಿಪ್ರಕಾಶೇ ವಿದ್ಯಮಾನೇಽಪಿ

ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಾದಪ್ರಕಾಶಾದಿವ್ಯವಹಾರಃ || 15 ||

ಓಂ ಆಹ ಚ ತನ್ಮಾತ್ರಮ್ ಓಂ || 16-339 ||

ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಂ ಚೋಚ್ಯತೇ ರೂಪಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಾನಂದಮಾತ್ರತ್ವಂ 'ಐಕಾತ್ಮ್ಯಪ್ರತ್ಯಯಸಾರಮ್' ಇತಿ |
ಆನಂದಮಾತ್ರಮಜರಂ ಪುರಾಣಮೇಕಂ ಸಂತಂ ಬಹುಧಾ ದೃಷ್ಟಮಾನಮ್ |
ತಮಾತ್ಮಸ್ಥಂ ಯೋಽನುಪಶ್ಯಂತಿ ಧೀರಾಸ್ತೇಷಾಂ ಸುಖಂ ಶಾಶ್ವತಂ ನೇತರೇಷಾಮ್'
ಇತಿ ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಮ್ || 16 ||

ಓಂ ದರ್ಶಯತಿ ಚಾರ್ಥೋ ಅಪಿ ಸ್ಮರ್ಯತೇ ಓಂ || 17-340 ||

ದರ್ಶಯತಿ ಚಾನಂದಸ್ಯ ರೂಪತ್ವಂ
'ತದ್ವಿಜ್ಞಾನೇನ ಪರಿಪಶ್ಯಂತಿ ಧೀರಾ ಆನಂದರೂಪಮಮೃತಂ ಯದ್ವಿಭಾತಿ' ಇತಿ ||
'ಶುದ್ಧಸ್ಥಿತಿಕಸಂಪ್ಪಾಶಂ ವಾಸುದೇವಂ ನಿರಂಜನಮ್ |
ಚಿಂತಯೀತಿ ಯತಿನಾನ್ಯಂ ಜ್ಞಾನರೂಪಾದ್ಯತೇ ಹರೇಃ' ಇತಿ ಚ ಮಾತ್ಸ್ಯೇ || 17 ||

|| ಇತಿ ಅರೂಪಾಧಿಕರಣಮ್ || ೦೯ ||

ಓಂ ಅತ ಏವ ಚೋಪಮಾ ಸೂರ್ಯಕಾದಿವತ್ ಓಂ || 18-341 ||

ಯಸ್ಮಾದೇವಂ ಪರಮೇಶ್ವರಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ ಮಿಥೋ ನ ಕಶ್ಚಿದ್ವೇದಃ ಅತಃ
ಸಾದೃಶ್ಯಾಜ್ಞೇವಸ್ಯಾಪಿ ತಥಾ ಸ್ಯಾದಿತಿ ತಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬತ್ವಮುಕ್ತಾ ಚ ಶಬ್ದೇನ ಭೇದಂ
ದರ್ಶಯತಿ |
'ರೂಪಂ ರೂಪಂ ಪ್ರತಿರೂಪೋ ಬಭೂವ'
'ಬಹವಃ ಸೂರ್ಯಕಾ ಯದ್ವತ್ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಸದೃಶಾ ಜಲೇ |
ಏವಮೇವಾತ್ಮಕಾ ಲೋಕೇ ಪರಾತ್ಮಸದೃಶಾ ಮತಾಃ' ಇತ್ಯಾದಿ ||
ಅಥ ಏವ ಭಿನ್ನತ್ವತದಧೀನತ್ವತತ್ಸಾದೃಶ್ಯೇವ ಸೂರ್ಯಕಾದ್ಯುಪಮಾ,
ನೋಪಾಧ್ಯಧೀನತ್ವಾದಿನಾ || 18 ||

|| ಇತಿ ಉಪಮಾಧಿಕರಣಮ್ || 10 ||

ನಿತ್ಯನಿರ್ದಿಷ್ಟಾತ್ ಸಾದೃಶ್ಯಸ್ಯ ನಿತ್ಯಾನಂದಜ್ಞಾನಾದೇರ್ನ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಾದಿನಾ
ಪ್ರಯೋಜನಮಿತ್ಯತೋ ಬ್ರವೀತಿ-

ಓಂ ಅಮ್ಬುವದಗ್ರಹಣಾತ್ ತು ನ ತಥಾತ್ಮಮ್ ಓಂ || 19-342 ||

ಅಮ್ಬುವದ್ ಸ್ನೇಹೇನ | ಗ್ರಹಣಂ ಜ್ಞಾನಮ್ ಭಕ್ತಿಂ ವಿನಾ ನ ತತ್ಸಾದೃಶ್ಯಂ ಸಮ್ಯಗಭಿವ್ಯಜ್ಯತೇ |
'ಯಮೇವೈಷ ವ್ಯಣುತೇ ತೇನ ಲಭ್ಯಸ್ತಸ್ಯೈಷ ಆತ್ಮಾ ವಿವ್ಯಣುತೇ ತನೂಂ ಸ್ವಾಮ್'

ಇತಿ ಹಿ ಶ್ರುತಿಃ |

‘ಮಹಿತ್ವಬುದ್ಧಿಭಕ್ತಿಸ್ತು ಸ್ನೇಹಪೂರ್ವಾಽಭಿಧೀಯತೇ |

ತಥೈವ ವ್ಯಜ್ಯತೇ ಸಮ್ಯಗ್ವಿವರೂಪಂ ಸುಖಾದಿಕಮ್’ ಇತಿ ಪಾದ್ಯೈ || 19 ||

|| ಇತಿ ಅಮ್ಬುವದಧಿಕರಣಮ್ || 11 ||

ಓಂ ವೃದ್ಧಿಹ್ರಾಸಭಾಕ್ತ್ವ ಮನ್ತರ್ಭಾವಾದುಭಯಸಾಮಾನ್ಯಾನ್ಯಾದೇವಮ್ ಓಂ ||20-343||

ತಸ್ಯ ಚ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನದೇವ್ಯದ್ಧಿಹ್ರಾಸಭಾಕ್ತ್ವಂ ವಿದ್ಯತೇ | ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಮುತ್ತಮಾನಾಂ

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭಕ್ತತ್ವೇಽನ್ತರ್ಭಾವಾತ್ | ಏವಂ ಭಕ್ತ್ಯಾದಿವಿಶೇಷಾಙ್ಗೇಕಾರಾದೇವೇಶ್ವರಸ್ಯ

ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನನ್ಯಾನ್ ಪ್ರತಿ ಚ ಸಾಮಾನ್ಯಸ್ಯಂ ಭವತಿ |

‘ಸಾಧನಸ್ಯೋತ್ತಮತ್ವೇನ ಸಾಧ್ಯಂ ಚೋತ್ತಮಮಾಪ್ನುಯುಃ |

ಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ ಕ್ರಮೇಣೈವ ಯಥಾಽಽನನ್ದಶ್ರುತೌ ಶ್ರುತಾಃ’ ಇತಿ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮೈ || 20 ||

ಕುತಃ? -

ಓಂ ದರ್ಶನಾಚ್ಚ ಓಂ || 21-344 ||

‘ಅಥಾತ ಆನನ್ದಸ್ಯ ಮೀಮಾಂಸಾ ಭವತಿ’ ಇತ್ಯಾರಭ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಪರ್ಯಂತೇಷು ಸುಖೇ

ವಿಶೇಷದರ್ಶನಾತ್ | ಚಶಬ್ದಾತ್ ಸ್ಮೃತಿಃ -

ಯಥಾ ಭಕ್ತಿವಿಶೇಷೋಽತ್ರ ದೃಷ್ಟತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮೇ |

ತಥಾ ಮುಕ್ತಿವಿಶೇಷೋಽಪಿ ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ಲಿಙ್ಗಭೇದನೇ’ ಇತಿ || 21 ||

|| ಇತಿ ವೃದ್ಧಿಹ್ರಾಸಾಧಿಕರಣಮ್ || 12 ||

ಸೃಷ್ಟಿಸಂಹಾರಕರ್ತೃತ್ವಮೇವಾಸ್ಯ ನ ಪಾಲಕತ್ವಂ ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧೇರಿತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ಪ್ರಕೃತ್ಯತಾವತ್ತ್ವಂ ಹಿ ಪ್ರತಿಷೇಧತಿ ತತೋ ಬ್ರವೀತಿ ಚ ಭೂಯಃ ಓಂ

|| 22-345 ||

ಉಕ್ತಂ ಸೃಷ್ಟಿಸಂಹಾರಕರ್ತೃತ್ವಮಾತ್ರಂ ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧ್ಯ ತತೋಽಧಿಕಂ ಬ್ರವೀತಿ

‘ನೈತಾವದೇನಾ ಪರೋ ಅನ್ಯದಸ್ತುಕ್ಷಾ ಸ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀ ಬಿಭರ್ತಿ’ ಇತಿ |

ಚ ಶಬ್ದಾತ್ ಸ್ಮೃತಿಶ್ಚ |

‘ಸೃಷ್ಟಿಂ ಚ ಪಾಲನಂ ಚೈವ ಸಂಹಾರಂ ನಿಯಮಂ ತಥಾ |

ಏಕ ಏವ ಕರೋತೀಶಃ ಸರ್ವಸ್ಯ ಜಗತೋ ಹರಿಃ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣೈ || 22 ||

||ಇತಿ ಪಾಲಕತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ (ಪ್ರಕೃತ್ಯಧಿಕರಣಮ್) || 13 ||

ಪರಮಾತ್ಮಾಪರೋಕ್ಷಂ ಚ ತತ್ಪ್ರಸಾದಾದೇವ ನ ಜೀವಶಕ್ಯೇತಿ ವಕ್ತುಮುಚ್ಯತೇ-

ಓಂ ತದವ್ಯಕ್ತಮಾಹ ಹಿ ಓಂ || 23-346 ||

ಅವ್ಯಕ್ತಮೇವ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವತಃ |

‘ಅರೂಪಮಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸದಾಸವ್ಯಕ್ತಂ ಚ ನಿಷ್ಕಲಮ್|

ಯಜ್ಞಾ ತ್ವಾ ಮುಚ್ಯತೇ ಜನ್ತುರಾನಂದಶ್ಚಾಕ್ಷಯೋ ಭವೇತ್’ ಇತಿ ಕೌಣ್ಡರವ್ಯಶ್ರುತಿಃ || 23 ||

ಓಂ ಅಪಿ ಸಂರಾಧನೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಮಾನಾಭ್ಯಾಮ್ ಓಂ || 24-347 ||

ಆರಾಧನೇಽಪ್ಯವ್ಯಕ್ತಮೇವ | ಜ್ಞಾನಿಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಣೇತರೇಷಾಮತಿಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ವಲಿಂಗಾದನುಮಾನೇನ|

‘ನ ತಮಾರಾಧಯಿತ್ವಾಽಪಿ ಕಶ್ಚಿದ್ವಕ್ತೇಕರಿಷ್ಯತಿ |

ನಿತ್ಯಾವ್ಯಕ್ತೋ ಯತೋ ದೇವಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸನಾತನಃ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ || 24 ||

ನಿತ್ಯಾವ್ಯಕ್ತರೂಪೇಣ ತಥೈವ ತಿಷ್ಠತಿ ವ್ಯಕ್ತಂ ಕಿಂಞ್ಞಿದ್ರೂಪಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ದೃಶ್ಯತೇ |

ಯಥಾಽಗ್ನ್ಯಾದಯಸ್ತನ್ಮಾತ್ರಾರೂಪೇಣಾದೃಶ್ಯಾ ಅಪಿ ಸ್ಥೂಲರೂಪೇಣ ದೃಶ್ಯಂತ ಎವಮಿತಿ ಚೇನ್ನ|

ಓಂ ಪ್ರಕಾಶವಚ್ಚಾವ್ಯಶೇಷ್ಯಮ್ ಓಂ || 25-348 ||

ಅಗ್ನ್ಯಾದಿವತ್ ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ವವಿಶೇಷಾಭಾವಾತ್|

‘ನಾಸೌ ಸೂಕ್ಷ್ಮೋ ನ ಸ್ಥೂಲಃ ಪರ ಎವ ಸ ಭವತಿ ತಸ್ಮಾದಾಹುಃ ಪರಮ ಇತಿ’

ಇತಿ ಮಾಣ್ಡವ್ಯಶ್ರುತೇಃ |

‘ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಶೇಷೋಽತ್ರ ನ ಕ್ವಚಿತ್ ಪರಮೇಶ್ವರೇ |

ಸರ್ವತ್ಯೈಕಪ್ರಕಾರೋಽಸೌ ಸರ್ವರೂಪೇಷ್ವಜೋ ಯತಃ’ ಇತಿ ಚ ಗಾರುಡೇ ||

‘ಅವ್ಯಕ್ತವ್ಯಕ್ತಭಾವೌ ಚ ನ ಕ್ವಚಿತ್ ಪರಮೇಶ್ವರೇ |

ಸರ್ವತ್ರಾವ್ಯಕ್ತರೂಪೋಽಯಂ ಯತ ಎವ ಜಿನಾರ್ದನಃ’ ಇತಿ ಚ ಕೌರ್ಮೇ || 25 ||

ತರ್ಹಿ ಕಿಂ ಯತ್ನೇನೇತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ಪ್ರಕಾಶಶ್ಚ ಕರ್ಮಣ್ಯಭ್ಯಾಸಾತ್ ಓಂ || 26-349 ||

ವಿಷಯಭೂತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಶ್ರವಣಾಧ್ಯಭ್ಯಾಸಾತ್ ಪ್ರಕಾಶಶ್ಚ ಭವತಿ |

ಆತ್ಮಾ ವಾ ಅರೇ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಃ ಶ್ರೋದವ್ಯೋ ಮನ್ತವ್ಯೋ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸಿತವ್ಯಃ’

ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ || 26 ||

ನಿತ್ಯಾವ್ಯಕ್ತಸ್ಯ ಕಥಂ ಪ್ರಕಾಶಃ ಇತ್ಯತ ಉಚ್ಯತೇ-

ಓಂ ಅತೋಽನಂತೇನ ತಥಾ ಹಿ ಲಿಙ್ಗಮ್ ಓಂ || 27-350 ||

ಉಭಯತ್ರ ಪ್ರಮಾಣಭಾವಾತ್ ತತ್ಪ್ರಸಾದಾದೇವ ಪ್ರಕಾಶೋ ಭವತಿ |

‘ತನ್ಯಾಭಿಧ್ಯಾನಾದ್ಯೋಜನಾತ್ ತತ್ತ ಭಾವಾದ್ಯಯಶ್ಚಾನೇ ವಿಶ್ವಮಾಯಾನಿವೃತ್ತಿಃ’

ಇತಿ ಲಿಂಗಾತ್ |

ಯುಜ್ಯತೇ ಚ ತನ್ಯಾನಂತಶಕ್ತಿತ್ವಾತ್ |

ನಿತ್ಯಾವ್ಯಕ್ತೋಽಪಿ ಭಗವಾನೀಕ್ಷ್ಯತೇ ನಿಜಶಕ್ತಿತಃ |

ತಮೃತೇ ಪರಮಾತ್ಮಾನಂ ಕಃ ಪಶ್ಯೇತಾಮಿತಂ ಪ್ರಭುಮ್’

ಇತಿ ನಾರಾಯಣಾಧ್ಯಾತ್ಮೇ||37||

|| ಇತಿ ಅವ್ಯಕ್ತಾಧಿಕರಣಮ್ || 14 ||

ಸ್ವರೂಪೇಣಾನನ್ದಾದಿನಾ ಕಥಮಾನನ್ದಿತ್ವಾದಿರಿತ್ಯತ ಉಚ್ಯತೇ-

ಓಂ ಉಭಯವ್ಯಪದೇಶಾತ್ ತ್ವಹಿಕುಣ್ಡಲವತ್ ಓಂ || 28-351 ||

‘ಆನಂದಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಿದ್ವಾನ್’ | ‘ಅಥೈಷ ಏವ ಪರಮ ಆನಂದಃ’

ಇತ್ಯುಭಯವ್ಯಪದೇಶಾದಹಿಕುಣ್ಡಲವದೇವ ಯುಜ್ಯತೇ | ಯಥಾಽಹಿಃ ಕುಣ್ಡಲೀ ಕುಣ್ಡಲಂ ಚ |

ತುಶಬ್ದಾತ್ ಕೇವಲಶ್ರುತಿಗಮ್ಯತ್ವಂ ದರ್ಶಯತಿ || 28 ||

ಓಂ ಪ್ರಕಾಶಾಶ್ರಯವದ್ವಾ ತೇಜಸ್ವಾತ್ ಓಂ || 29-352 ||

ಯಥಾಽಽದಿತ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶತ್ವಂ ಪ್ರಕಾಶಿತ್ವಂ ಚ, ಏವಂ ವಾ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ |

ತೇಜೋರೂಪತ್ವಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಣಃ || 29 ||

ಓಂ ಪೂರ್ವವದ್ವಾ ಓಂ || 30-353 ||

ಯಥೈಕ ಏವ ಕಾಲಃ ಪೂರ್ವ ಇತ್ಯವಚ್ಛೇದಕೋಽವಚ್ಛೇದ್ಯಶ್ಚ ಭವತಿ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ವಾಪೇಕ್ಷಯೈಷ

ದೃಷ್ಟಾಂತಃ | ಸ್ಥೂಲಮತೀನಾಂ ಚ ಪ್ರದರ್ಶನಾರ್ಥಮಹಿಕುಣ್ಡಲದೃಷ್ಟಾಂತಃ |

ಪ್ರಕಾಶವತ್ ಕಾಲವದ್ವಾ ಯಥಾಽಽಙ್ಗೇ ಶಯನಾದಿಕಮ್ |

ಬ್ರಹ್ಮಣಶ್ಚೈವ ಮುಕ್ತಾನಾಮಾನನ್ದೋಽಭಿನ್ನ ಏವ ತು’ ಇತಿ ನಾರಾಯಣಾಧ್ಯಾತ್ಮೇ |

‘ಆನಂದೇನ ತ್ವಭಿನ್ನೇನ ವ್ಯವಹಾರಃ ಪ್ರಕಾಶವತ್ |

ಕಾಲವದ್ವಾ ಯಥಾ ಕಾಲಃ ಸ್ವಾವಚ್ಛೇದಕತಾಂ ವ್ರಜೇತ್’ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮೇ || 30 ||

ಓಂ ಪ್ರತಿಷೇಧಾಚ್ಚ ಓಂ || 31-354 ||

‘ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತಿವಯಮ್’ | ‘ನೇಹ ನಾನಾಽಸ್ಮಿ ಕಿಂಞ್ವನ’ ಇತಿ ಭೇದಸ್ಯ || 31 ||

|| ಇತಿ ಉಭಯವ್ಯಪದೇಶಾಧಿಕರಣಮ್ (ಅಹಿಕುಣ್ಡಲಾಧಿಕರಣಮ್) || 15 ||

ಓಂ ಪರಮತಃ ಸೇತೂನ್ಮಾನಸದ್ಭವೈವದವ್ಯಪದೇಶೇಭ್ಯಃ ಓಂ || 32-355 ||

ನ ಚಾನನ್ದಾದಿತ್ವಾಲ್ಲೋಕಾನನ್ದಾದಿವತ್ | 'ಏಷ ಸೇತುವಿದ್ಯತಿ' 'ಯ ಏಷ ಆನಂದಃ
ಪರಸ್ಯ' 'ಏಷ ನಿತ್ಯೋ ಮಹಿಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ' ಇತಿ ಸೇತುತ್ವಂ ಹ್ಯುಚ್ಯತೇ. 'ಯತೋ ವಾಚೋ
ನಿವರ್ತನೇ' ಇತ್ಯುನ್ಮಾನತ್ವಮ್ | 'ಏತಸ್ಯೈವಾನಂದಸ್ಯಾನ್ಮಾನಿ ಭೂತಾನಿ
ಮಾತ್ರಾಮುಪಜೀವಂತಿ' ಇತಿ ಸಂಬಂಧಃ |

'ಅನ್ಯಜ್ಞಾನಂ ತು ಜೀವಾನಾಮನ್ಯಜ್ಞಾನಂ ಪರಸ್ಯ ಚ |
ನಿತ್ಯಾನಂದವ್ಯಯಂ ಪೂರ್ಣಂ ಪರಜ್ಞಾನಂ ವಿಧೀಯತೇ' ಇತಿ ಭೇದಃ ||
ಅತೋಽಲೌಕಿಕತ್ವಾತ್ ಪರಮೇವ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಾದಿಕಮ್ || 32 ||

ಓಂ ದರ್ಶನಾತ್ ತು ಓಂ || 33-356 ||

ದರ್ಶನಾದೇವಚಾನ್ಯಾನಂದಾದೀನಾಮ್ |

'ಅದೃಷ್ಟಮದೃವಹಾರ್ಯಮದೃವದೇಶ್ಯಂ ಸುಖಂ ಜ್ಞಾನಮೋಜೋ ಬಲಮಿತಿ
ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತನ್ಮಾದೃವಹೈತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ ತನ್ಮಾದೃವಹೈತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ' ಇತಿ ಕೌಣ್ಡಿನ್ಯಶ್ರುತಿಃ || 33 ||

ಅಪ್ರಸಿದ್ಧಸ್ಯ ಕಥಮಾನಂದ ಇತ್ಯಾದಿವ್ಯಪದೇಶ ಇತ್ಯತೋ ವಕ್ತಿ -

ಓಂ ಬುದ್ಧ್ಯರ್ಥಃ ಪಾದವತ್ ಓಂ || 34-357 ||

ಜೀವೇಶ್ವರಸದ್ಭವೈವಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮಪ್ರಸಿದ್ಧೋಽಪಿ ಪಾದೋ ಯಥಾ ಪಾದಶಬ್ದೇನ
ವ್ಯಪದಿಶ್ಯತೇ' ಪಾದೋಽಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾ ಭೂತಾನಿ' ಇತಿ ತಥಾ |

'ಅಲೌಕಿಕೋಽಪಿ ಜ್ಞಾನಾದಿಸ್ತಚ್ಛಬ್ದೈರೇವ ಭಣ್ಯತೇ |
ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಾಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಯಥಾ ರಾಜೇವ ದೇವರಾಟ್' ಇತಿ ಚ ಪಾದ್ಯೈ || 34 ||

|| ಇತಿ ಪರಾನಂದಾ(ಪರಮತಾ)ಧಿಕರಣಮ್ ||16||

ಪರಾನಂದಮಾತ್ರತ್ವೇ ಕಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾನಂದಾದೀನಾಂ ವಿಶೇಷ ಇತ್ಯತ ಉಚ್ಯತೇ -

ಓಂ ಸ್ಥಾನವಿಶೇಷಾತ್ ಪ್ರಕಾಶಾದಿವತ್ ಓಂ || 35-358 ||

ಯಥಾಽಽದಿತ್ಯಸ್ಯ ದರ್ಪಣಾದಿಸ್ಥಾನವಿಶೇಷಾತ್ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಿಶೇಷ ಏವಮಾನಂದಾದೇರಪಿ |

'ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗುಣವೈಶೇಷ್ಯಾದಾನಂದಃ ಪರಮಸ್ಯ ಚ |
ಪ್ರತಿಬಿಂಬತ್ವಮಾಯಾತಿ ಮಧ್ಯೋಚ್ಚಾದಿವಿಶೇಷತಃ' ಇತಿ ವಾರಾಹೇ || 35 ||

ಓಂ ಉಪಪತ್ತೇಶ್ಚ ಓಂ || 36-359 ||

'ಐಶ್ವರ್ಯಾತ್ ಪರಮಾದ್ವಿಷ್ಟೋರ್ಭಕ್ತ್ಯಾದೀನಾಮನಾದಿತಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂ ಸೂಪಪನ್ನಾ ಹ್ಯಾನಂದಾದೇವಿಚಿತ್ರತಾ' ಇತಿ ಹಿ ಪಾದ್ಯೈ || 36 ||

|| ಇತಿ ಸ್ಥಾನವಿಶೇಷಾಧಿಕರಣಮ್ || 17 ||

ಧ್ಯಾನಕಾಲೇ ಯಚ್ಚಿತ್ತೇ ದೃಷ್ಟತೇ ತದೇವ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಮ್ | ಅತಃ ಕಥಮವ್ಯಕ್ತತೇತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ತಥಾಸ್ಯತ್ ಪ್ರತಿಷೇಧಾತ್ ಓಂ || 37-360 ||

ಯಥಾ ಜೀವಾನನ್ದಾದೇರನ್ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮ ತಥೋಪಾಸಾಕೃತಾದಪಿ |

‘ಯನ್ಮನಸಾ ನ ಮನುತೇ ಯೇನಾಹುರ್ಮನೋ ಮತಮ್ |

ತದೇವ ಬ್ರಹ್ಮ ತ್ವಂ ವಿದ್ಧಿ ನೇದಂ ಯದಿದಮುಪಾಸತೇ’ ಇತಿ ಪ್ರತಿಷೇಧಾತ್ |

‘ಪಶ್ಯಂತಿ ಪರಮಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಚಿತ್ತೇ ಯತ್ರ ತಿಬಿಮ್ಬಿತಮ್ |

ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬೇ ಯದತಸ್ತೇಷಾಂ ಫಲಪ್ರದಮ್ ||

ತದುಪಾಸನಂ ಚ ಭವತಿ ಪ್ರತಿಮೋಪಾಸನಂ ಯಥಾ |

ದೃಶ್ಯತೇ ತ್ವಪರೋಕ್ಷೇಣ ಜ್ಞಾನೇನೈವ ಪರಂ ಪದಮ್ |

ಉಪಾಸನಾ ತ್ವಾಪರೋಕ್ಷ್ಯಂ ಗಮಯೇತ್ ತತ್ರ ಸಾದತಃ’ ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ || 37 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರತಿಷೇಧಾಧಿಕರಣಮ್ (ತಥಾಸ್ಯತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್) || 18 ||

ದೇಶಕಾಲಾಂತರೇಸ್ಯತೋಽಪಿ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾ ಧಿಯುಕ್ತೇತ್ಯತೋ ಬ್ರೂತೇ-

ಓಂ ಅನೇನ ಸರ್ವಗತತ್ವಮಾಯಾಮಯಶಬ್ದಾದಿಭ್ಯಃ ಓಂ || 38-361 ||

ಸರ್ವದೇಶಕಾಲವಸ್ತುಷ್ವನೇನೈವ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾ ದಿಕಂ ಪ್ರವರ್ತತೇ |

‘ಏಷ ಸರ್ವ ಏಷ ಸರ್ವಗತ ಏಷ ಈಶ್ವರ ಏಷೋಽಚಿನ್ತ್ಯ ಏಷ ಪರಮಃ’

ಇತಿ ಭಾಲ್ಗವೇಯಶ್ರುತಿಃ

‘ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವಮೇತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವದಾ ಸರ್ವವಸ್ತುಷು |

ಸ್ವರೂಪಭೂತಯಾ ನಿತ್ಯಶಕ್ತ್ಯಾ ಮಾಯಾಖ್ಯಯಾ ಯತಃ ||

ಅತೋ ಮಾಯಾಮಯಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಪ್ರವದಂತಿ ಸನಾತನಮ್’

ಇತಿ ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಮ್ ||

ಆದಿಶಬ್ದಾದನ್ಯತ್ರ ಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಾಚ್ಚ || 38 ||

|| ಇತಿ ಸರ್ವಗತತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ || 19 ||

ಕರ್ಮಾಪೇಕ್ಷತ್ವಾತ್ ಫಲದಾನಸ್ಯ ತದೇವ ದದಾತೀತಿ ನ ವಾಚ್ಯಮ್ | ಕುತಃ ?-

ಓಂ ಫಲಮತ ಉಪಪತ್ತೇಃ ಓಂ || 39-362 ||

ಅತ ಏವೇಶ್ವರಾತ್ ಫಲಂ ಭವತಿ | ನ ಹ್ಯಚೇತನಸ್ಯ ಸ್ವತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಜ್ಯತೇ || 39 ||

ಓಂ ಶ್ರುತತ್ವಾಚ್ಚ ಓಂ || 40-363 ||

‘ವಿಜ್ಞಾನಮಾನಂದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ರಾತಿದಾತುಃ ಪರಾಯಣಮ್’ ಇತಿ || 40 ||

ಓಂ ಧರ್ಮಂ ಜೈಮಿನಿರತ ಏವ ಓಂ || 41-364 ||

ಯತಃ ಫಲಂ ತದೇವ ಕರ್ಮೇಶ್ವರಾದ್ಭವತಿ | ಏಷ ಹೈವ ನಾಧು ಕರ್ಮ ಕಾರಯತಿ’ ಇತಿ
ಶ್ರುತೇರಿತಿ ಜೈಮಿನಿಃ || 41 ||

ಓಂ ಪೂರ್ವಂ ತು ಬಾದರಾಯಣೋ ಹೇತು ವ್ಯಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 42-365 ||

ಪರಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಶ್ಚೋಭಯೋಃ ಫಲಕಾರಣತ್ವೇಽಪಿ ನ ಕರ್ಮ ಪರಪ್ರವರ್ತಕಮ್ | ಪರ ಏವ
ಕರ್ಮಪ್ರವರ್ತಕಃ | ‘ಪುಣ್ಯೇನ ಪುಣ್ಯಂ ಲೋಕಂ ನಯತಿ ಪಾಪೇನ ಪಾಪಮ್’ ಇತಿ
ಹೇತುವ್ಯಪದೇಶಾತ್ | ‘ದ್ರವ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಚ ಕಾಲಶ್ಚ’ ಇತಿ ಚ || 42 ||

|| ಇತಿ ಫಲದಾನಾಧಿಕರಣಮ್ || 20 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ

ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಾದಃ || 03-02

ತ್ಯತೀಯಃ ಪಾದಃ|| 03-03 ||

ಉಪಾಸನಾಸ್ಮಿನ್ ಪಾದ ಉಚ್ಯತೇ| ಸರ್ವಪರಿಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಥಮತ ಉಚ್ಯತೇ-

ಓಂ ಸರ್ವವೇದಾನ್ತಪ್ರತ್ಯಯಂ ಚೋದನಾದ್ಯವಿಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 01-366 ||

ಅನ್ತೋ ನಿರ್ಣಯಃ | 'ಉಭಯೋರಪಿ ದೃಷ್ಟೋಽನ್ತಃ' ಇತಿ ವಚನಾತ್ | ಸರ್ವವೇದ
ನಿರ್ಣಯೋತ್ಪಾದ್ಯಜ್ಞಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮ |'ಆತ್ಮತೈವೋಪಾಸೀತ' ಇತ್ಯಾದಿವಿಧೀನಾಂ ತದುಕ್ತ
ಯುಕ್ತೇನಾಂ ಚಾವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಾತ್ || 01 ||

ಓಂ ಭೇದಾನ್ನೇತಿ ಚೇದೇಕಸ್ಯಾಮಪಿ ಓಂ || 02-367 ||

'ವಿಜ್ಞಾನಮಾನಂದಂ ಬ್ರಹ್ಮ' ಸತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಮನಂದಂ ಬ್ರಹ್ಮ' ಇತ್ಯಾದಿ
ಪ್ರತಿಶಾಖಮುಕ್ತಭೇದಾನ್ವೈಕಾಧಿಕಾರಿವಿಷಯಾಃ ಸರ್ವಶಾಖಾ ಇತಿ ಚೇನ್ನ | ಏಕಸ್ಯಾಮಪಿ
ಶಾಖಾಯಾಂ'ಆತ್ಮತೈವೋಪಾಸೀತ' 'ಓಂ ಖಂ ಬ್ರಹ್ಮ' ಇತ್ಯಾದಿಭೇದದರ್ಶನಾತ್ || 02 ||

ಓಂ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ತಥಾತ್ವೇನ ಹಿ ಸಮಾಚಾರೇಽಧಿಕಾರಾಚ್ಚ ಓಂ || 03-368 ||

'ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯೋಽಧ್ಯೇತವ್ಯಃ' ಇತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಿಧೇಃ | ಹಿಶಬ್ದಾತ್
ವೇದಃ ಕೃತ್ಸ್ನೋಽಧಿಗನ್ತವ್ಯಃ ಸರಹಸ್ಯೋ ದ್ವಿಜನ್ಮನಾ' ಇತಿ ಸ್ಮೃತೇಃ |
'ಸರ್ವವೇದೋಕ್ತಮಾರ್ಗೇಣ ಕರ್ಮ ಕುರ್ವೀತ ನಿತ್ಯಶಃ |
ಆನಂದೋ ಹಿ ಫಲಂ ಯಸ್ಮಾಚ್ಛಾಖಾಭೇದೋ ಹ್ಯಶಕ್ತಿಜಃ ||
ಸರ್ವಕರ್ಮಕೃತೌ ಯಸ್ಮಾದಶಕ್ತಾಃ ಸರ್ವಜನ್ತವಃ |
ಶಾಖಾಭೇದಂ ಕರ್ಮಭೇದಂ ವ್ಯಾಸಸ್ತಸ್ಮಾದಚೇಕ್ಷಪತ್'
ಇತಿ ಸಮಾಚಾರೇ ಸರ್ವೇಷಾಮಧಿಕಾರಾಚ್ಚ || 03 ||

ಓಂ ಸಲಿಲವಚ್ಚ ತನ್ನಿಯಮಃ ಓಂ || 04-369 ||

ಯಥಾ ಸರ್ವಂ ಸಲಿಲಂ ಸಮುದ್ರಂ ಗಚ್ಛತ್ಯೇವಂ ಸರ್ವಾಣಿ ವಚನಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಾರ್ಥಾನೀತಿ
ನಿಯಮಃ | ಆಗ್ನೇಯೇ ಚ -

'ಯಥಾ ನದೀನಾಂ ಸಲಿಲಂ ಶಕ್ಯೇ ಸಾಗರಗಂ ಭವೇತ್ |
ಏವಂ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಪುಂಶಕ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿತ್ತಯೇ' ಇತಿ || 04 ||

ಓಂ ದರ್ಶಯತಿ ಚ ಓಂ || 05-370 ||

'ಸರ್ವೈಶ್ಚ ವೇದೈಃ ಪರಮೋ ಹಿ ದೇವೋ ಜೀಜ್ಞಾಸ್ಯೋಽಸೌ ನಾಲ್ಪವೇದೈಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧೇತ್ |
ತಸ್ಮಾದೇನಂ ಸರ್ವೇವೇದಾನದೀತ್ಯ ವಿಚಾರ್ಯ ಚ ಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛೇನ್ಮುಮುಕ್ಷುಃ'

ಇತಿ ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಮ್ |

‘ಸರ್ವಾನ್ ವೇದಾನ್ ಸೇತಿಕಾಸಾನ್ ಸಪುರಾಣಾನ್ ಸಯುಕ್ತಿಕಾನ್ |
ಸಪಞ್ಚರಾತ್ರಾನ್ ವಿಜ್ಞಾಯ ವಿಷ್ಣುಜ್ಞೇಯೋ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ || 05 ||

|| ಇತಿ ಸರ್ವೇವೇದಾ(ನ್ತಪ್ರತ್ಯಯಾ)ಧಿಕರಣಮ್ || 01 ||

ಸರ್ವೈವೇದೈಜ್ಞೇಯೋ ನೋಪಾಸ್ಯೋಽಶಕ್ಯತ್ವಾದಿತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ಉಪಸಂಹಾರೋಽರ್ಥಾಭೇದಾದ್ವಿಧಿಶೇಷವತ್ ಸಮಾನೇ ಚ ಓಂ || 06-371 ||

ಸರ್ವವೇದೋಕ್ತಾನ್ ಗುಣಾನ್ ದೋಷಾಭಾವಾಂಶ್ಚೋಪಸಂಹೃತ್ಯೈವ ಪರಮಾತ್ಮೋಪಾಸ್ಯಃ |

‘ಉಪಾಸ್ಯ ಏಕಃ ಪರತಃ ಪರೋ ಯೋ ವೇದೈಶ್ಚ ಸರ್ವೈಃ ಸಹ ಚೇತೀಹಾಸ್ಯಃ |

ಸಪಞ್ಚರಾತ್ಯೈ ಸಪುರಾಣೈಶ್ಚ ದೇವಃ ಸರ್ವಗುಣೈಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ಪ್ರತೀತ್ಯಃ’

ಇತಿ ಭಾಲ್ಗವೇಯಶ್ರುತಿಃ |

ಆಗ್ನೇಯೇ ಚ-

ವಿಧಿಶೇಷಾಣಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಸರ್ವವೇದೋದಿತಾನ್ಯಪಿ |

ಯಥಾ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ಸರ್ವೈಶ್ಚ ಸರ್ವಾಣ್ಯೇವಾವಿಶೇಷತಃ ||

ಏವಂ ಸರ್ವಗುಣಾನ್ ಸರ್ವದೋಷಾಭಾವಾಂಶ್ಚ ಯತ್ನತಃ |

ಯೋಜಯಿತ್ವೈವ ಭಗವಾನುಪಾಸ್ಯೋ ನಾನ್ಯಥಾ ಕ್ವಚಿತ್’ ಇತಿ ||

ಸಮಾನವಿಷಯೇ ಚೋಪಸಂಹಾರಃ | ನ ತು’ಸೋಽರೋದೀತ್’ ಇತ್ಯಾದಿನಾಮ್

ಗುಣೈರೇವ ಸ ತೂಪಾಸ್ಯೋ ನೈವ ದೋಷೈಃ ಕಥಞ್ಚನ|

ಗುಣೈರಪಿ ನ ತೂಪಾಸ್ಯೋ ಯೋ ಪೂರ್ಣತ್ವವಿರೋಧಿನಃ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತನ್ತ್ರೇ || 06 ||

ಓಂ ಅನ್ಯಥಾತ್ವಂ ಶಬ್ದಾದಿತಿ ಚೇನ್ನಾವಿಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 07-372 ||

‘ಆತ್ಮೈತ್ಯೇವೈಪಾಸೀತ’ ಇತಿಶಬ್ದಾದುಪಸಂಹಾರಸ್ಯಾನ್ಯಥಾತ್ವಮಿತಿ ಚೇನ್ನ | ಏತೇ ಗುಣಾ

ನೋಪಾಸ್ಯ ಇತಿ ವಿಶೇಷವಚನಾಭಾವಾತ್ |

‘ಸರ್ವೈರ್ಗುಣೈರೇಕ ಏವೇಶಿತಾಽಸಾವುಪಾಸಿತವ್ಯೋ ನ ತು ದೋಷೈಃ ಕದಾಚಿತ್’

ಇತಿ ವಿಶೇಷವಚನಾಚ್ಚ

ಆತ್ಮೈತ್ಯವಧಾರಣಮನಾತ್ಮತ್ವನಿವೃತ್ಯರ್ಥಮ್ || 07 ||

ಓಂ ನ ವಾ ಪ್ರಕರಣಭೇದಾತ್ ಪರೋವರೀಯಸ್ತ್ವಾ ದಿವತ್ ಓಂ || 08-373 ||

ಪ್ರಕರಣಭೇದಾನ್ನವೋಪಸಂಹಾರಃ ಕಾರ್ಯಃ | ಪರೋವರೀಯಸ್ತ್ವಾ ದಿಷು ತಾವದೇವ ಹ್ಯುಕ್ತಮ್

|| 08 ||

ಓಂ ಸಜ್ಜಾ ತಶ್ಚೇತ್ ತದುಕ್ತಮಸ್ತಿ ತು ತದಪಿ ಓಂ || 09-374 ||

ಸರ್ವವಿದ್ಯಾ'ಉಕ್ತಾ ಸೋಽಹಂ ನಾಮವಿದೇವಾಸ್ಮಿ ನಾತ್ಮವಿತ್' ಇತಿ ವಚನಾತ್ ಸರ್ವಸ್ಯ
ಬ್ರಹ್ಮನಾಮತ್ವಾತ್ ತದುಪಸಂಹಾರಃ ಕಾರ್ಯಃ |

‘ನಾಮತ್ವಾತ್ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಂ ಗುಣಾನಾಮುಪಸಂಹೃತಿ |

ಕಾರ್ಯವ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಪರೇ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ' ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ ||

ಇತಿ ಚೇತ್ ಸತ್ಯಮ್ | ಉಕ್ತೋ ಹ್ಯುಪಸಂಹಾರಃ | ತತ್ರ ಮಾಣಮಪ್ಯಸ್ಯೇವ |

‘ನಾಮ ವಾ ಏತಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಸ್ತಸ್ಮಾದೇಕಃ ಸರ್ವಗುಣೈರ್ವಿಚಿನ್ತಃ’

ಇತಿ ಕೌಣ್ಡಿನ್ಯಶ್ರುತೌ || 09 ||

|| ಇತಿ ಉಪಸಂಹಾರಾಧಿಕರಣಮ್ || 2 ||

ಓಂ ಪ್ರಾಪ್ತೇಶ್ಚ ಸಮಜ್ಞಸಮ್ ಓಂ || 10-375 ||

ಯುಜ್ಯತೇ ಜೋಪಸಂಹಾರೋಽನುಪಸಂಹಾರಶ್ಚ ಯೋಗ್ಯತಾವಿಶೇಷಾತ್ |

‘ಗುಣೈಃಸರ್ವೈರುಪಾಸ್ಯೋಽಸೌ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪರಮೇಶ್ವರಃ |

ಅನ್ಯೈರ್ಯಥಾಕ್ರಮಂ ಚೈವ ಮಾನುಷ್ಯಃ ಕೈಶ್ಚಿದೇವ ತು' ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವಣಿ || 10 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರಾಪ್ತೇಧಿಕರಣಮ್ || 03 ||

ಓಂ ಸರ್ವಾಭೇದಾದನ್ಯತ್ರೇಮೇ ಓಂ || 11-376 ||

ಸರ್ವಗುಣಯುಕ್ತತ್ವೇನೋಪಾಸನಾದನ್ಯತ್ರೈವ ಫಲೇ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ಭವಂತಿ |

‘ಸಂಪೂರ್ಣೋಪಾಸನಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾನಂದಭಾಗ್ಯವೇತ್ |

ಇತರೇ ತು ಯಥಾಯೋಗಂ ಸಮ್ಯಕ್ ಮುಕ್ತೌಭವಂತಿ ಹಿ' ಇತಿ ಪಾದ್ಮೈ || 11 ||

|| ಇತಿ ಸರ್ವಾಭೇದಾಧಿಕರಣಮ್ || 04 ||

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮುಮುಕ್ಷುಣಾಂ ಕಿಯನ್ನಿಯಮೇನೋಪಾಸ್ಯಮಿತಿ ಆಹ-

ಓಂ ಆನಂದಾದಯಃ ಪ್ರಧಾನಸ್ಯ ಓಂ || 12-377 ||

ಪ್ರಧಾನಫಲಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಆನಂದೋ ಜ್ಞಾನಂ ಸದಾತ್ಮೈತ್ಯುಪಾಸ್ಯ ಏವ |

‘ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಆತ್ಮೈತಿ ಬ್ರಹ್ಮೋಪಾಸಾ ವಿನಿಶ್ಚಿತಾ |

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಮುಮುಕ್ಷುಣಾಂ ಫಲಸಾಮ್ಯಾದಪೇಕ್ಷಿತಾ' ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ || 12 ||

|| ಇತಿ ಆನಂದಾದ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 05 ||

ಓಂ ಪ್ರಿಯಶಿರಸ್ತ್ವಾದ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿರುಪಚಯಾಪಚಯೌ ಹಿ ಭೇದೇ ಓಂ || 13-378 ||

ಫಲಭೇದಾರ್ಥಮುಪಚಯಾಪಚಯಯೋರ್ಭಾವಾನ್ನ ಸರ್ವೇಷಾಂ

ಪ್ರಿಯಶಿರಸ್ತ್ವಾದಿಗುಣೋಪಾಸಾಪ್ರಾಪ್ತಿಃ |

‘ನೈವ ಸರ್ವಗುಣಾಃ ಸರ್ವೈರುಪಾಸ್ಯಾ ಮುಕ್ತಿಭೇದತಃ |

ವಿರಿಷ್ಟಸೈವ ಯನ್ಮುಕ್ತವಾನನ್ದಸ್ಯ ಸುಪೂರ್ಣತಾ’ ಇತಿ ಹಿ ವಾರಾಹೇ || 13 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರಿಯಶಿರಸ್ತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ || 06 ||

ಓಂ ಇತರೇ ತ್ವರ್ಥಸಾಮಾನ್ಯಾತ್ ಓಂ || 14-379 ||

ಇತರೇ ಗುಣಾಃ ಫಲಸಾಮ್ಯಾಪೇಕ್ಷಯೋಪಸಂಹರ್ಥವ್ಯಾಃ || 14 ||

|| ಇತಿ ಇತರಾಧಿಕರಣಮ್ (ಫಲಸಾಮ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್) || 07 ||

ಉಪಸಂಹಾರಾನುಪಸಂಹಾರಪ್ರಮಾಣಮಾಹ -

ಓಂ ಆಧ್ಯಾನಾಯ ಪ್ರಯೋಜನಾಭಾವಾತ್ ಓಂ || 15-380 ||

ಆಧ್ಯಾನಾರ್ಥಂ ಹಿ ಸರ್ವೇ ಗುಣಾ ಉಚ್ಯಂತೇ ಪ್ರಯೋಜನಾನ್ತರಾಭಾವಾತ್ ||

‘ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮಥ ಧ್ಯಾನಾರ್ಥಂ ಗುಣಾನಾಂ ಸಮುಧೀರಣಾ |

ಜ್ಞಾತವ್ಯಾಶ್ಚೈವ ಧ್ಯಾತವ್ಯಾ ಗುಣಾಃ ಸರ್ವೇಽಪ್ಯತೋ ಹರೇಃ ||

ನಾನ್ಯತ್ ಪ್ರಯೋಜನಂ ಜ್ಞಾನಾಧ್ಯಾನಾತ್ ಕರ್ಮಕೃತೇರಪಿ |

ಶ್ರವಣಾಚ್ಛಾಧ ಪಾರಾದ್ವ್ಯಾದ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾಭಿಃ ಕಷ್ಟಾದಿಷ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಪರಮಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ ||

‘ಗುಣಾಃ ಸರ್ವೇಽಪಿ ವೇತ್ತವ್ಯಾ ಧ್ಯಾತವ್ಯಾಶ್ಚ ನ ಸಂಶಯಃ |

ನಾನ್ಯತ್ ಪ್ರಯೋಜನಂ ಮುಖ್ಯಂ ಗುಣಾನಾಂ ಕಥನೇ ಭವೇತ್ ||

ಜ್ಞಾನಾಧ್ಯಾನಸಮಾಯೋಗಾದ್ಗುಣಾನಾಂ ಸರ್ವಶಃ ಫಲಮ್ |

ಮುಖ್ಯಂ ಭವೇನ್ನ ಚಾನ್ಯೇನ ಫಲಂ ಮುಖ್ಯಂ ಕ್ವಚಿದ್ಭವೇತ್’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತನ್ತ್ರೇ || 15 ||

ಓಂ ಆತ್ಮಶಬ್ದಾಚ್ಚ ಓಂ || 16-381 ||

‘ಆತ್ಮತ್ಯೇವೋಪಾಸೀತ’ ಇತ್ಯನುಪಸಂಹಾರಪ್ರಮಾಣಮ್ || 16 ||

|| ಇತಿ ಅಧ್ಯಾನಾಧಿಕರಣಮ್ || 08 ||

ಓಂ ಆತ್ಮಗೃಹೀತಿರಿತವದುತ್ತರಾತ್ ಓಂ || 17-382 ||

ನ ಚ’ಆನಂದಾಯಃ ಪ್ರಧಾನಸ್ಯ’ ಇತ್ಯುಕ್ತಿವಿರೋಧಃ | ಯತಃ’ಸತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಮನನ್ತಮ್

ಬ್ರಹ್ಮ’ವಿಜ್ಞಾನಮಾನನ್ದಮ್ ಬ್ರಹ್ಮ’ ಇತಿವದೇವಾತ್ಮಶಬ್ದಗೃಹೀತಿಃ |

‘ಅತ್ರ ಹೈತೇ ಸರ್ವ ಏಕೀಭವನ್ತಿ’ ಇತ್ಯುತ್ತರಾತ್ |
‘ಆನಂದಾನುಭವತ್ವಾ ಚ ನಿರ್ದೋಷತ್ವಾಚ್ಚ ಭಣ್ಯತೇ |
ನಿತ್ಯತ್ವಾಚ್ಚ ತಥಾಸ್ತತ್ಮತಿ ವೇದವಾದಿಭಿರೀಶ್ವರಃ’ ಇತಿ ಬೃಹತ್ತನೈ || 17 ||

|| ಇತಿ ಆತ್ಮಗೃಹೀತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 09 ||

ಓಂ ಅನ್ವಯಾದಿತಿ ಚೇತ್ ಸ್ಯಾದವಧಾರಣಾತ್ ಓಂ || 18-383 ||

ಸರ್ವಗುಣಾನಾಮಾನ್ವಯ ಆತ್ಮ ಶಬ್ದೇ ಭವತಿ |

‘ಆಪ್ತವ್ಯಾಪ್ತೇರಾತ್ಮಶಬ್ದಃ ಪರಮಸ್ಯ ಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ’

ಇತಿ ವಚನಾದಿತಿ ಚೇತ್ ಸತ್ಯಮ್ | ಸ್ಯಾಚ್ಚೈವಂ | ಆತ್ಮೈತ್ಯೇವೇತ್ಯವಧಾರಣಾತ್ | ಅನ್ಯಥಾ
ಸರ್ವೋಪಸಂಹಾರವಚನವಿರೋಧಾತ್ || 18 ||

|| ಇತಿ ಅನ್ವಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 10 ||

ಓಂ ಕಾರ್ಯಾಖ್ಯಾನಾದಪೂರ್ವಮ್ ಓಂ || 19-384 ||

‘ಅಲೌಕಿಕಾಸ್ತಸ್ಯ ಗುಣಾ ಹ್ಯುಪಾಸ್ಯ ಅಲೌಕಿಕಂ ಮುಕ್ತಿಕಾರ್ಯಂ ಯತೋಸ್ಯ’ ಇತಿ
ಕಾರ್ಯಾಖ್ಯಾನಾದನ್ಯತ್ರಾದೃಷ್ಟಾ ಏವ ಗುಣಾ ಉಪಾಸ್ಯಾಃ || 19 ||

|| ಇತಿ ಕಾರ್ಯ(ಖ್ಯಾನ)ಧಿಕರಣಮ್ || 11 ||

ಓಂ ಸಮಾನ ಏವಂ ಚಾಭೇದಾತ್ ಓಂ || 20-385 ||

ಅಪೂರ್ವತ್ವೇಽಪಿ ಸಮಾನಾನಾಮೇವೋಪಸಂಹಾರಃ| ನ ತು ತ್ರಿವಿಕ್ರಮತ್ವಾದೀನಾಂ
ಕಾದಾಚಿತ್ಕಾನಾಂ ಪೃಥಕ್ತ್ವೇನ | ನಿತ್ಯವಿಕ್ರಾನ್ತಾದಿಷ್ಟನ್ತರ್ಭಾವಾತ್ || 20 ||

ಓಂ ಸಮ್ಯನ್ದಾದೇವಮನ್ಯತ್ರಾಪಿ ಓಂ || 21-386 ||

ಪರಮಾತ್ಮಸಮ್ಯನ್ದಿತ್ವೇನ ನಿತ್ಯತ್ವಾತ್ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮತ್ವಾದಿಷ್ಟಪ್ರಪಸಂಹಾರ್ಯತ್ವಂ ಯುಜ್ಯತೇ|

‘ಗುಣಾಸ್ತ್ರೈವಿಕ್ರಮಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಸಂಹರ್ತವ್ಯಾ ನ ಸಂಶಯಃ |

ವಿರಿಷ್ಟಸ್ಯೈವ ನಾನ್ಯೇಷಾಂ ಸ ಹಿ ಸರ್ವಗುಣಾಧಿಕಃ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತನೈ || 21 ||

|| ಇತಿ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣಮ್ || 12 ||

ಓಂ ನ ವಾ ವಿಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 22-387 ||

ನ ವಾ ಸ್ತತ್ಮಶಬ್ದೇನ ಸರ್ವಗುಣಗೃಹೀತಿಃ | ಅಧಿಕಾರಿವಿಶೇಷಾತ್ || 22 ||

ಓಂ ದರ್ಶಯತಿ ಚ ಓಂ || 23-388 ||

‘ಸರ್ವಾನ್ ಗುಣಾನಾತ್ಮಶಬ್ದೋ ಬ್ರವೀತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಮಿತರೇಷಾಂ ನ ಚೈವ’

ಇತಿ ಭಾಲ್ವವೇಯಶ್ರುತಿಃ || 23 ||

|| ಇತಿ ವಿಶೇಷಾಧಿಕರಣಮ್(ನಾನಾಧಿಕರಣಮ್) || 13 ||

ಓಂ ಸಮ್ಪ್ರತಿದ್ಯುವ್ಯಾಪ್ತಪಿ ಚಾತಃ ಓಂ || 24-389 ||

ಸಮ್ಪ್ರತಿದ್ಯುವ್ಯಾಪ್ತೀ ಅಪಿ ದೇವಾದೀನಾಮುಪಸಂಹರ್ತವ್ಯೇ ನಾನೈಷಾಮ್ | ಅತ ಏವ
ಯೋಗ್ಯತಾವಿಶೇಷಾತ್ |

‘ದೇವಾದೀನಾಮುಪಾಸ್ಯಾಸ್ತುಭೃತಿವ್ಯಾಪ್ತಾಯೋ ಗುಣಾಃ |

ಆನಂದಾದ್ಯಾಸ್ತು ಸರ್ವೇಷಾಮನ್ಯಥಾಸರ್ಥಕೃದ್ಭವೇತ್’ ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ || 24 ||

|| ಇತಿ ಸಂಭೃತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 14 ||

ಯಸ್ಯಾಂ ವಿದ್ಯಾಯಾಂ ಮಹಾಗುಣಾ ಉಚ್ಯಂತೇ ಸೋತ್ತಮಾನಾಮಿತರಾನ್ಯೇಷಾಮಿತಿ
ಚೇನ್ನ -

ಓಂ ಪುರುಷವಿದ್ಯಾಯಾಮಪಿ ಚೇತರೇಷಾಮನಾಮ್ನಾನಾತ್ ಓಂ || 25-390 ||

ಪುರುಷಸೂಕ್ಷ್ಮೋಕ್ತವಿದ್ಯಾಯಾಮಪಿ ಕೇಷಾಂಚಿದ್ಗುಣಾನಾಮನಾಮ್ನಾನಾತ್ |

‘ಸರ್ವತಃ ಪೌರುಷೇ ಸೂಕ್ತೇ ಗುಣಾ ವಿಷ್ಣೋರುದೀರಿತಾಃ |

ತತ್ರಾಪಿ ನೈವ ಸರ್ವೇಷು ತಸ್ಮಾತ್ ಕಾರ್ಯೋಪಸಂಹೃತಿಃ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ || 25 ||

|| ಇತಿ ಪುರುಷವಿದ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 15 ||

ಓಂ ವೇದಾದ್ಯರ್ಥಭೇದಾತ್ ಓಂ || 26-391 ||

‘ಭಿನ್ನಿ ವಿದ್ಧಿ ಶ್ರುಣೀಹೀತಿ ಫಲಭೇದೇನ ಸರ್ವಶಃ |

ಯತ್ಯಾದೀನಾಂ ತೇಷ್ವಯೋಗಾನ್ನಾಧಿಕಾರ್ಯೇಕತಾ ಭವೇತ್ |

ಅಯೋಗ್ಯೋಪಾಸನಾದೀಯುರನರ್ಥಂ ಚಾರ್ಥನಾಶನಮ್’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ ||

|| ಇತಿ ವೇದಾದ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 16 ||

ಮುಕ್ತಸ್ಯೋಪಾಸನಾ ಕರ್ತವ್ಯಾ ನ ವೇತ್ಯತೋ ಬ್ರವೀತಿ -

ಓಂ ಹಾನೌ ತೂಪಾಯನಶಬ್ದಶೇಷತ್ವಾತ್ ಕುಶಾಭಂದಸ್ತುತ್ಯಪಗಾನವತ್

ತದುಕ್ತಮ್ ಓಂ || 27-392 ||

ನಿಯತಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಾನಂತರಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಕುಶಾಗ್ರಹಣಸ್ತುತ್ಯಪಗಾನವದೇವ ಮೋಕ್ಷ
ಉಪಾಸನಾದಿಃ | 'ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಪ್ನೋತಿ ಪರಮ್' ಇತಿ ಮೋಕ್ಷವಾಕ್ಯಶೇಷತ್ವಾದಿತರೇಷಾಮ್ ||

ತಚ್ಛೋಕ್ತಮ್' 'ಏತತ್ ಸಾಮಗಾಯನ್ನಾಸ್ತೇ' ಇತ್ಯಾದಿ | ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ ಚ-

‘ಮುಕ್ತಾ ಅಪಿ ಹಿ ಕುರ್ವಂತಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಯೋಪಾಸನಂ ಹರೇಃ |

ನಿಯಮಾನಂತರಂ ವಿಪ್ರಾಃ ಕುಶಾದ್ಯೈರಪ್ಯಧೀಯತೇ' ಇತಿ ||

‘ಕೃಷ್ಣೋ ಮುಕ್ಯೈರಿಜ್ಯತೇ ವೀತಮೋಹೈಃ' ಇತಿ ಚ ಭಾರತೇ || 27 ||

ಓಂ ಸಾಮ್ಪುರಾಯೇತರ್ತವ್ಯಾಭಾವಾತ್ ತಥಾ ಹ್ಯನೈ ಓಂ || 28-393 ||

ಸ್ವೇಚ್ಛಯೈವೇತ್ಯಜ್ಞೇಕರ್ತವ್ಯಮ್ | ಮುಕ್ತಸ್ಯ ತೀರ್ಣತ್ವಾತ್ | 'ತೀರ್ಣೋ ಹಿ ತದಾ ಸರ್ವಾಂ
ಭವತಿ' ಇತಿ ಹ್ಯನೈ ಪಠಂತಿ |

ವಾಯುಪ್ರೋಕ್ತೇ ಚ

‘ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞತ್ವಮಾಪ್ತಾ ಯೇ ಜ್ಞಾನೇನ ಪರಮಾತ್ಮನಃ |

ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಗತಾಃ ಸರ್ವೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಚ ಪರಂ ಗತಾಃ |

ತೀರ್ಣತರ್ತವ್ಯಭಾಗಶ್ಚ ಸ್ವೇಚ್ಛಯೋಪಾಸತೇ ಪರಮ್' ಇತಿ || 28 ||

|| ಇತಿ ಮುಕ್ತೋಪಾಸನಾಧಿಕರಣಮ್ (ಪಾ. ಹಾನೈಧಿಕರಣಮ್) || 17 ||

ಕರ್ಮಾಪಿ ಕುರ್ವಂತಿ ನ ವೇತ್ಯಾಹ -

ಓಂ ಭನ್ತತ ಉಭಯಾವಿರೋಧಾತ್ ಓಂ || 29-394 ||

ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಕುರ್ವಂತಿ ನ ವಾ | ಬನ್ತಪ್ರತ್ಯವಾಯಯೋರಭಾವಾತ್ || 29 ||

ಓಂ ಗತೇರರ್ಥವತ್ತ ಮುಭಯಥಾನ್ಯಥಾ ಹ ವಿರೋಧಃ ಓಂ || 30-395 ||

ಬನ್ತಪ್ರತ್ಯವಾಯಾಭಾವೇ ಹಿ ಮೋಕ್ಷಸ್ಯಾರ್ಥವತ್ತಮ್ | ಅನ್ಯಥಾ ಮೋಕ್ಷತ್ವಮೇವ ನ ಸ್ಯಾತ್ ||

‘ಕದಾಚಿತ್ ಕರ್ಮ ಕುರ್ವಂತಿ ಕದಾಚಿನ್ನೈವ ಕುರ್ವತೇ |

ನಿತ್ಯಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪತ್ವಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಕೇಶವಮ್ ||

ತೀರ್ಣತರ್ತವ್ಯಭಾಗಾ ಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತಾನನ್ಯಾಃ ಪರಾತ್ಮನಃ |

ಪ್ರತ್ಯವಾಯಸ್ಯ ಬನ್ತಸ್ಯಾಪ್ಯಭಾವಾತ್ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಭವೇತ್' ಇತಿ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣೇ || 30 ||

ಓಂ ಉಪಪನ್ನಸ್ತಲ್ಲಕ್ಷಣಾರ್ಥೋಪಲಭ್ಯೇಲೋಕವತ್ ಓಂ || 31-396 ||

ಉಪಪನ್ನಶ್ಚೈವಮ್ಭಾವಃ | ಪ್ರಾಪ್ತತ್ವಾತ್ ತಲ್ಲಕ್ಷಣಸ್ಯ ಫಲಸ್ಯ | ಯಥಾ ಲೋಕೇ ವಿದ್ಯರ್ಥತ್ವೇನ

ವಿಷ್ಣುಕ್ರಮಣಾದಿಕಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಮಾಪ್ತಕರ್ಮೇಚ್ಛಯಾ ಕರೋತಿ ನ ಕರೋತಿ ಚ || 31 ||

ಇತಿ ಭನ್ನಾದಿಕರಣಮ್

ಓಂ ಅನಿಯಮಃ ಸರ್ವೇಷಾಮವಿರೋಧಾಚ್ಛಬ್ದಾನುಮಾನಾಭ್ಯಾಮ್ ಓಂ || 32-397 ||

ಪ್ರಾಪ್ತಜ್ಞಾನಾನಾಮಪಿ ಕೇಷಾಂಚಿನ್ನುಕ್ತಿಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಕೇಷಾಂಚಿನ್ನ, ಯಥೋಪಸಂಹಾರನಿಯಮ
ಇತಿ ನ ಮನ್ತವ್ಯಮ್ |

‘ಸರ್ವೇಗುಣಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೈವ ಹ್ಯುಪಾಸ್ಯಾ ನಾನ್ಯೈರ್ದೇವೈಃ ಕಿಮು ಸರ್ವೈರ್ಮನುಷ್ಯೈಃ’

ತ್ಯುಪಸಂಹಾರವಿರೋಧಾದನ್ಯತ್ರಾವಿರೋಧಾತ್ |

‘ನ ಕಶ್ಚಿದ್ಬ್ರಹ್ಮವಿತ್ ಸ್ಮೃತಿಮನುಭವತಿ ಮುಕ್ತೋ ಹ್ಯೇವ ಭವತಿ ತಸ್ಮಾದಾಹುಃ

ಸ್ಮೃತಿಹೇತಿ’ ಇತಿ ಕೌಣ್ಡಿನ್ಯಶ್ರುತೇಶ್ಚ |

ಯಥಾ ಕೇಷಾಂಞ್ಚೋಕ್ತಂ ಏವಮನ್ಯೇಷಾಮಿತ್ಯನುಮಾನಾಚ್ಛ || 32 ||

|| ಇತಿ ಅನಿಯಮಾಧಿಕರಣಮ್ || 19 ||

ಓಂ ಯಾವದಧಿಕಾರಮವಸ್ಥಿತೀರಾಧಿಕಾರಿಕಾಣಾಮ್ ಓಂ || 33-398 ||

ಯಥಾ ಯಥಾಧಿಕಾರೋ ವಿಶಿಷ್ಯತೇ ಏವಂ ಮುಕ್ತಾವಾನನ್ಮೋ ವಿಶಿಷ್ಯತೇ | ‘ಮನುಷ್ಯೇಭ್ಯೋ
ಗನ್ಧರ್ವಾಣಾಂ ಗನ್ಧರ್ವೇಭ್ಯಃ ಋಷೀಣಾಮೃಷಿಭ್ಯೋ ದೇವಾನಾಂ ದೇವೇಭ್ಯ ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ
ಇಂದ್ರಾದ್ರುದ್ರಸ್ಯ ರುದ್ರಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಣ ಏಷ ಹ್ಯೇವ ಶತಾನನ್ದಃ’ ಇತಿ ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಮ್ |
ಅಧ್ಯಾತ್ಮೇ ಚ -

‘ಜ್ಞಾನಂ ಚೋಪಾಸನಂ ಚೈವ ಮುಕ್ತಾವಾನನ್ದ ಏವ ಚ |

ಯಥಾಧಿಕಾರಂ ದೇವಾನಾಂ ಭವನ್ಯೇವೋತ್ತರೋತ್ತರಮ್’ ಇತಿ || 33 ||

ಓಂ ಅಕ್ಷರಧಿಯಾಂ ತ್ವವಿರೋಧಃ ಸಾಮಾನ್ಯತದ್ಭಾವಾಭ್ಯಾಮೌಪಸದವತ್

ತದುಕ್ತಮ್ ಓಂ || 34-399 ||

ನ ಚಾಸಮತ್ವೇನ ವಿರೋಧೋ ಭವತಿ |

ಬ್ರಹ್ಮಧೀತ್ವಾದ್ವೋಷಾಭಾವಸಾಮ್ಯಾದುತ್ತಮೇಭ್ಯೋಽನ್ಯೇಷಾಂ ಭಾವಾಚ್ಛ |

ಔಪಸದವಚ್ಛಿಷ್ಯವತ್ |

ಉಕ್ತಂ ಚ ತುರಶ್ರುತೌ -

‘ನಾನಾವಿಧಾ ಜೀವಸಂಖ್ಯಾ ವಿಮುಕ್ತಾನ ಚೈವ ತೇಷಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಧಿಯಾಂ ವಿರೋಧಃ|

ದೋಷಾಭಾವಾದ್ಗುರುಶಿಷ್ಯಾದಿಭಾವಾಲೋಕೇಽಪಿ ನಾಸೌ ಕಿಮು ತೇಷಾಂ ವಿಮುಕ್ತೇಃ’

ಇತಿ || 34 ||

|| ಇತಿ ಯಾವದಧಿಕಾರಾಧಿಕರಣಮ್ || 20 ||

ಓಂ ಇಯದಾಮನನಾತ್ ಓಂ || 35-400 ||

ನಾಮಾಧ್ಯಾರಭ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಂತಮುತ್ತರೋತ್ತರಮುತ್ತಮುತ್ತಮುಕ್ತಮ್ ನ ಪ್ರಾಣಾತ್ ಕಿಂಚಿದ್ಭೂಯ
ಉಕ್ತಮ್ | ತಥಾಽಪಿ ಪೂರ್ವವತ್ ಸ್ಯಾತ್ ಇತಿ ನ ವಾಚ್ಯಮ್ |

ಪ್ರಾಣೋ ವಾವ ಸರ್ವಭ್ಯೋ ಭೂಯಾನ್ ಹಿ ಪ್ರಾಣಾದ್ಭೂಯಾನ್ ಪ್ರಾಣೋ ಹ್ಯೇವ
ಭೂಯಾಂಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಭೂಯಾನ್ ನಾಮ' ಇತಿ ಕೌಣ್ಡರವ್ಯಶ್ರುತೇಃ || 35 ||

ಓಂ ಅನ್ತರಾ ಭೂತಗ್ರಾಮವದಿತಿ ಚೇತ್ ತದುಕ್ತಮ್ ಓಂ || 36-401 ||

ಯಥಾ ಭೂತಗ್ರಾಮ ಏಕಸ್ಮಾದೇಕ ಉತ್ತಮೋಽನ್ಯೇವ, ಏವಂ ಪ್ರಾಣಾದಪಿ
ಪರಮಾತ್ಮಾನಮನ್ತರಾ ವಿದ್ಯತ ಇತಿ ಚೇನ್ನ| ಪ್ರಾಣಾದುತ್ತಮಾಭಾವೇ ಪ್ರಮಾಣಮುಕ್ತಮ್ |
ಅನ್ಯತ್ಪ್ರೋತ್ತಮಾಭಾವೇ ನ ಪ್ರಮಾಣಮ್ | ದೃಷ್ಟತೇ ಚಾನ್ಯತ್ಪ್ರೋತ್ತಮತ್ವಮ್ || 36 ||

ಓಂ ಅನ್ಯಥಾ ಭೇದಾನುಪಪತ್ತಿರಿತಿ ಚೇನ್ನೋಪದೇಶವತ್ ಓಂ || 37-402 ||

ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವೇ ಪರಮಾತ್ಮನಾ ಭೇದಾನುಪಪತ್ತಿರಿತಿ ಚೇನ್ನ |
ಶ್ರುತ್ಯುಪದಿಷ್ಟವದುಪಪತ್ತೇಃ | ಅನ್ಯೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಾಣಸ್ಯೋತ್ತಮತ್ವಂ ತಸ್ಮಾತ್ ಪರಮಾತ್ಮನೋ
ಹ್ಯುಪದಿಷ್ಟಮ್ || 37 ||

|| ಇತಿ ಇಯದಾಮನನಾಧಿಕರಣಮ್ || 21 ||

ನೇತಿ ಚೇನ್ನ-

ಓಂ ವ್ಯತಿಹಾರೋ ವಿಶಿಂಷನ್ತಿ ಹೀತರವತ್ ಓಂ || 38-403 ||

ಉಕ್ತಂ ಪ್ರಾಣಾತ್ ಪರಮಾತ್ಮನ ಉತ್ತಮತ್ವಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾಧ್ಯಾಹಾರೇಣ'ಏಷ ತು ವಾ
ಅತಿವದತಿ' ಇತಿ ವಿಶಿಂಷನ್ತಿ ಹಿ | ಯಥೇತರೇಷು ವಿಶೇಷಣಮ್ |

'ಉತ್ತಮತ್ವಂ ಹಿ ದೇವಾನಾಂ ಮುಕ್ತಾವಪಿ ಹಿ ಮಾನವಾತ್ |
ತೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಸ್ಯ ವೈ ಹರೇಃ' ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮತನ್ತ್ರೇ || 38 ||

|| ಇತಿ ವ್ಯತಿಹಾರಾಧಿಕರಣಮ್ || 22 ||

ಕೃತ್ಯಿರ್ನಿಷ್ಠಾ ಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯಾದೀನಾಂ ಭೇದಾದ್ಭವ ಉತ್ತಮಾ ಇತಿ ಚೇನ್ನ -

ಓಂ ಸ್ಯೇವ ಹಿ ಸತ್ಯಾದಯಃ ಓಂ || 29-404 ||

ಸತ್ಯಾದಿಗುಣಾಸ್ತಸ್ಯಾ ಏವ ಪರದೇವತಾಯಾಃ ಸ್ವರೂಪಭೂತಾಃ | ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ ಚ -

‘ನಾಮಾದಿಪ್ರಾಣಪರ್ಯನ್ತಾದ್ಯೋ ಹಿ ಸತ್ಯಾದಿರೂಪವಾನ್ |
ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಿಷ್ಣವೇ ಸರ್ವಜಿಷ್ಣವೇ’ ಇತಿ ||
‘ಸತ್ಯಾದ್ಯಾ ಅಹಮಾತ್ಮಾನ್ತಾ ಯದ್ಗುಣಾಃ ಸಮುದೀರಿತಾಃ |
ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಯಸ್ಮಾದೇವ ವಿಮುಚ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಚಾಧ್ಯಾತ್ಮೈ || 39 ||

|| ಇತಿ ಸತ್ಯಾದ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 23 ||

ಪ್ರಕೃತೇರಪಿ ಜನ್ಮಾದೇಃ ಸಂಸಾರಪ್ರಾಪ್ತೇಃ ಕಿಮಿತಿ ನಾಮಾದಿಷ್ಣಪಾರ ಇತ್ಯತ್ರೋಚ್ಯತೇ-

ಓಂ ಕಾಮಾದಿತರತ್ರ ತತ್ರ ಚಾಯತನಾದಿಭ್ಯಃ ಓಂ || 40-405 ||

ಸ್ವೇಚ್ಛಯೈವ ಮೂಲಸ್ಥಾನೇ ಸ್ಥಿತಾನ್ಯತ್ರಾವತಾರಾನ್ ಕರೋತೀಶ್ವರೇಚ್ಛಾನುಸಾರೇಣ |
‘ಸರ್ವಾಯತನಾ ಸರ್ವಕಾಲಾ ಸರ್ವೇಚ್ಛಾ ನ ಬದ್ಧಾಬನ್ಧಿಕಾ ಸೈಷಾ ಪ್ರಕೃತಿರವಿಕೃತಿಃ’
ಇತಿ ವತ್ಸಶ್ರುತೇಃ |

‘ನಾಮಾದಯಸ್ತು ಬದ್ಧತ್ವಾನೋಚಕತ್ವಾತ್ ಪರೋಽಪಿ ಚ |
ಉಭಯೋರಪ್ಯಭಾವೇನ ಯಥಾಸ್ಯಕ್ತಂ ನ ತೂದಿತಮ್ ||
ಶ್ರುತೌ ತಥಾ ಜೀವಪರಾವುಚ್ಯೇತೇ ಕಿಂಚಿದನೇತರತ್ |
ನೋಚ್ಯತೇ ಚ ತದಾ ತತ್ತ್ವದ್ವಯಂ ವೈ ಸಮುದಾಹೃತಮ್’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ || 40 ||

ಓಂ ಆದರಾದಲೋಪಃ ಓಂ || 41-406 ||

ಅಬದ್ಧತ್ವೇಽಪಿ ಭಕ್ತಿವಿಶೇಷಾದೇವೋಪಾಸನಾದ್ಯಲೋಪಸ್ತನ್ಯಾ ಭವತಿ |
‘ಯಥಾ ಶ್ರೀರ್ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಾಽಪಿ ಪ್ರಾಪ್ತಕರ್ಮಾಽಪಿ ಸರ್ವದಾ |
ಉಪಾಸ್ತೇ ನಿತ್ಯಶೋ ವಿಷ್ಣಮೇವಂ ಭಕ್ತೋ ಹರೇರ್ಭವೇತ್’ ಇತಿ ಬೃಹತ್ತನ್ನೇ || 41 ||

ಓಂ ಉಪಸ್ಥಿತೇಸ್ತದ್ವಚನಾತ್ ಓಂ || 42-407 ||

ಅನಾದಿಕಾಲೇ ಭಗವತ್ಸದ್ವುಸ್ಥಿತ್ವಾದ್ಯುಚ್ಯತೇ ಚ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತತ್ವಂ ತಸ್ಯಾಃ |
‘ದ್ವಾವೇತಾವನಾದಿನಿತ್ಯಾವನಾದಿಯುಕ್ತೌ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಾವನಾದಿಕೃತೌ ನಿತ್ಯಕೃತೌ ಯೋಽಯಂ
ಪರಮೋ ಯಾ ಚ ಪ್ರಕೃತಿ ರಮತೇ ಹ್ಯಸ್ಯಾಂ ಪರಮೋ ರಮತೇ ಹ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಸ್ವಸ್ಮಿನ್
ಹಿ ರಮತೇ ಪರಮೋ ನ ಸ್ವಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಕೃತಿರತ ಏನಮಾಹುಃ ಪರಮ ಇತಿ’ ಇತಿ
ಗೌಪವನಶ್ರುತಿವಚನಾತ್ || 42 ||

|| ಇತಿ ಕಾಮಾದಿಕರಣಮ್ || 24 ||

ದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ಹ್ಯುಪಾಸನಮ್ | ತಚ್ಚ ಶ್ರವಣಾದೇರೇವ ಭವತಿ | ಅತಃ
ಕಿಮರ್ಥಮಿತ್ಯತ್ರೋಚ್ಯತೇ-

ಓಂ ತನ್ನಿರ್ಧಾರಣಾರ್ಥನಿಯಮಸ್ತದ್ವಷ್ಟೇಃ ಪೃಥಗ್ಗ ಪ್ರತಿಬನ್ಧಃ ಪಲಮ್ ಓಂ

||43-408 ||

ತತ್ತ್ವನಿಶ್ಚಯೋ ವೇದಾರ್ಥನಿಯಮಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಷ್ಟೇಃ ಪೃಥಗೇವ | ಹಿಶಬ್ದೇನ'ಆತ್ಮಾ ವಾಸರೇ
ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಃ ಶ್ರೋತವ್ಯೋ ಮನ್ತವ್ಯೋ ನಿದಿಧ್ಯಾಸಿತವ್ಯ' ಇತಿ ಶ್ರುತಿಂ ಸೂಚಯತಿ |
ಶ್ರವಣಾದಿಫಲಂ ಚಾಜ್ಞಾನವಿಪರ್ಯಾಯಾದಿದರ್ಶನಪ್ರತಿಬನ್ಧನಿವೃತ್ತಿಃ | ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ ಚ -
'ಶ್ರುತ್ವಾ ಮತ್ವಾ ತಥಾ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ತದಜ್ಞಾನವಿಪರ್ಯಯೌ |
ಸಂಶಯಂ ಚ ಪರಾಣುದ್ಯ ಲಭತೇ ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶನಮ್' ಇತಿ || 43 ||

|| ಇತಿ ನಿರ್ಧಾರಣಾಧಿಕರಣಮ್ || 25 ||

ಓಂ ಪ್ರದಾನವದೇವ ಹಿ ತದುಕ್ತಮ್ ಓಂ || 44-409 ||

ನ ಚ ಶ್ರವಣಾದಿಮಾತ್ರೇಣ ಬ್ರಹ್ಮದೃಷ್ಟಿರ್ಭವತಿ, ಕಿನ್ನು ಸೇತಿಕರ್ತವ್ಯೇನ | ಯಥಾ ಗುರುದತ್ತಂ
ತಥೈವ ಭವತಿ'ಆಚಾರ್ಯವಾನ್ ಪುರುಷೋ ವೇದ' ಇತಿ ಹ್ಯುಕ್ತಮ್ || 44 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರದಾನಾಧಿಕರಣಮ್ || 26 ||

ಗುರುಪ್ರಸಾದಃ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನೋ ವಾ ಬಲವಾನಿತಿ ನಿಗದ್ಯತೇ-

ಓಂ ಲಿಙ್ಗಭೂಯಸ್ತ್ವಾತ್ ತದ್ಧಿ ಬಲೀಯಸ್ತದಪಿ ಓಂ || 45-410 ||

ಖುಷಭಾದಿಭ್ಯೋ ವಿದ್ಯಾಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾಽಪಿ ಸತ್ಯಕಾಮೇನ'ಭಗವಾಂಸ್ತೇವ ಮೇ ಕಾಮಂ
ಬ್ರೂಯಾತ್' ಶ್ರುತಂ ಹ್ಯೇವ ಭಗವದ್ಬುಶೇಭ್ಯ ಆಚಾರ್ಯಾದ್ಯೈವ ವಿದ್ಯಾ ವಿದಿತಾ ಸಾಧಿಷ್ಠಂ
ಪ್ರಾಪಯತಿ' ಇತಿ ವಚನಾತ್ | 'ಅತ್ರ ಹ ನ ಕಿಣ್ವನ ವೀಯಾಯ'
ಇತ್ಯನುಜ್ಞಾನಾದುಪಕೋಸಲವಚನಾಚ್ಚ ಲಿಙ್ಗಭೂಯಸ್ತ್ವಾ ದ್ಗುರುಪ್ರದಾನಮೇವ ಬಲವತ್ | ತರ್ಹಿ
ತಾವತಾಸಲಮಿತಿ ನ ಮನ್ತವ್ಯಮ್ | 'ಶ್ರೋತವ್ಯೋ ಮನ್ತವ್ಯಃ' ಇತ್ಯಾದೇಸ್ತದಪಿ ಕರ್ತವ್ಯಮ್ |
ವಾರಾಹೇ ಚ -

'ಗುರುಪ್ರಸಾದೋ ಬಲವಾನ್ ತಸ್ಮಾತ್ಪಲವತ್ತರಮ್ |
ತಥಾಽಪಿ ಶ್ರವಣಾದಿಶ್ಚ ಕರ್ತವ್ಯೋ ಮೋಕ್ಷಸಿದ್ಧಯೇ' ಇತಿ || 45 ||

|| ಇತಿ ಗುರುಪ್ರಸಾದಾಧಿಕರಣಮ್ (ಲಿಙ್ಗಭೂಯಸ್ತ್ವಾ ಧಿಕರಣಮ್) || 27 ||

ಓಂ ಪೂರ್ವವಿಕಲ್ಪಃ ಪ್ರಕರಣಾತ್ ಸ್ಯಾತ್ ಕ್ರಿಯಾಮಾನಸವತ್ ಓಂ || 46-411 ||

ನ ಚ ಪೂರ್ವಪ್ರಾಪ್ತ ಏವ ಗುರುರಿತಿ ನಿಯಮಃ | ಸಮಗ್ರಾನುಗ್ರಹಂ ಚೇತ್ ಪಶ್ಚಾತ್ತನಃ ಕರೋತಿ
ಸ್ವಯಮೇವ ತದಾ ವಿಕಲ್ಪಃ ಸ್ಯಾತ್ | ಮಾನಸಕ್ರಿಯಾವತ್, ಯಥೋಭಯೋರ್ಧ್ಯಾನಯೋಃ

ಸಮಯೋಃ |

‘ಪೂರ್ವಸ್ಮಾದುತ್ತಮೋ ಲಭಃ ಸ್ವಯಮೇವ ಗುರುರ್ಯದಿ |
ಗೃಹ್ಣೀಯಾದವಿಚಾರೇಣ ವಿಕಲ್ಪಃ ಸಮಯೋರ್ಭವೇತ್ ||
ಸಮಗ್ರಾನುಗ್ರಹಾಭಾವಾತ್ ಸತ್ಯಕಾಮಃ ಸ್ವಕಂ ಗುರುಮ್ |
ಖುಷಭಾದ್ಯನುಜ್ಞಯಾ ಚೈಷ ಪ್ರಾಪ ತಸ್ಮಾದ್ಧಿ ಯುಜ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಬೃಹತ್ತನೈಃ ||
‘ಸಮಗ್ರಾನುಗ್ರಹಂ ಕಶ್ಚಿತ್ ಸ್ವಯಮೇವ ಸಮೋ ಯದಿ |
ಕುರ್ಯಾತ್ ಪುನಶ್ಚ ಗೃಹ್ಣೀಯಾದವಿರೋಧೇನ ಕಾಮತಃ ||
ಧ್ಯಾನಯೋಃ ಸಮಯೋರ್ಯದ್ವದ್ವಿಕಲ್ಪಃ ಕಾಮತೋ ಭವೇತ್ |
ಏವಂ ಗುರೋರ್ಧ್ವಿತೀಯಸ್ಯ ವಿಕಲ್ಪೋ ಗ್ರಹಣೇಽಪಿ ಚ’

ಇತಿ ಮಹಾಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ || 46 ||

ಓಂ ಅತಿದೇಶಾಚ್ಚ ಓಂ || 47-412 ||

‘ಬ್ರಹ್ಮೋಪಾಸ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮೋಪಚರಸ್ವ ತಚ್ಛುಣು ಹಿ ತತ್ತ್ವಾಮವತು | ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮೋಪಚರೇರ್ಯಥಾ
ಮಾಮುಪಚರೇರ್ಯೇ ಚಾನ್ಯೇಽಸ್ಮದ್ವಿಧಾಃ ಶ್ರೇಯಸಶ್ಚ ತಾನುಪಾಸ್ತಾ ತಾನುಪಚರಸ್ವ ತೇಭ್ಯಃ
ಶ್ರುಣು ಹಿ ತೇ ತ್ವಾಮವಂತು’ ಇತಿ ಪೌಷ್ಪಾಯಣಶ್ರುತಾವತೀದೇಶಾಚ್ಚ || 47 ||

|| ಇತಿ ಪೂರ್ವವಿಕಲ್ಪಾಧಿಕರಣಮ್ || 28 ||

ನ ಚ’ಕರ್ಮಣ್ಯೈವ ಹಿ ಸಂಸಿದ್ಧಿಮಾಸ್ಥಿತಾ ಜನಕಾದಯಃ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾಽನ್ಯನೋಕ್ಷಸಾಧನಮ್ |

ಓಂ ವಿದ್ಯೈವ ತು ನಿರ್ಧಾರಣಾತ್ ಓಂ || 48-413 ||

‘ತಮೇವಂ ವಿದಿತಾಽತಿಮೃತ್ಯುಮೇತಿ ನಾನ್ಯಃ ಪನ್ನಾ ವಿದ್ಯತೇ ಅಯನಾಯ’
ಇತಿ ನಿರ್ಧಾರಣಾದ್ವಿದ್ಯೈವ ಮೋಕ್ಷಃ || 48 ||

ಓಂ ದರ್ಶನಾಚ್ಚ ಓಂ || 49-414 ||

ನ ಕೇವಲಂ ವಿದ್ಯಯಾ ಕಿನ್ತ್ವ ಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನೇನೈವ ಚ |

ಸರ್ವಾನ್ ಪರೋ ಮಾಯಯಾಽಯಂ ಸಿನೀತೇ ದೃಷ್ಟೈವ ತಂ ಮುಚ್ಯತೇ ನಾಪರೇಣ’

ಇತಿ ಕೌಶಿಕಶ್ರುತೇಃ || 49 ||

|| ಇತಿ ವಿದ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 29 ||

ಓಂ ಶ್ರುತ್ಯಾದಿಬಲೀಯಾಸ್ತಾ ಚ್ಚ ನ ಬಾಧಃ ಓಂ || 50-415 ||

ಸಾವಧಾರಣಾ ಬಲವತಿ ಶ್ರುತಿಃ |

‘ಇನ್ನೋಽಶ್ವಮೇಧಾಂಶ್ಚತಮಿಷ್ಟಾಽಪಿ ರಾಜಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮೀಡ್ಯಂ

ಸಮುವಾಚೋಪಪನ್ನಃ||

ನ ಕರ್ಮಭಿರ್ನ ಧನ್ಯೈರ್ನೈವ ಚಾನ್ಯೈಃ ಪಶ್ಯೇ ಸುಖಂ ತೇನ ತತ್ತಂ ಬ್ರವೀಹಿ’

ಇತಿ ಬಲವಲ್ಲಿಖ್ಯಮ್ ||

‘ನಾಸ್ತಕೃತಃ ಕೃತೇನ’ ಇತ್ಯುಪಪತ್ತಿಶ್ಚ |

‘ಕರ್ಮಣಾ ಬಧ್ಯತೇ ಜನ್ತುವಿದ್ಯಯಾ ಚ ವಿಮುಚ್ಯತೇ |

ತಸ್ಮಾತ್ ಕರ್ಮ ನ ಕುರ್ವಂತಿ ಯತಯಃ ಪಾರದರ್ಶಿನಃ’

ಇತಿ ಯುಕ್ತಿಮದ್ಭಗವದ್ಭಜನಮ್ ||

ಅತೋ ನ ಪ್ರಮಾಣಾಂತರಬಾಧಃ | ‘ಕರ್ಮಣ್ಯೈವ’ ಇತ್ಯಯೋಗವ್ಯವಚ್ಛೇದಃ || 50 ||

|| ಇತಿ ಅಬಾಧಾಧಿಕರಣಮ್ (ಶ್ರುತ್ಯಧಿಕರಣಮ್) || 30 ||

ಓಂ ಅನುಬನ್ದಾದಿಭ್ಯಃ ಓಂ || 51-416 ||

ನ ಕೇವಲಂ ಶ್ರವಣಾದಿಭಿರ್ಗುರುಪ್ರಸಾದೇನ ಚ ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶನಮ್ |

ಕಿನ್ನು ಭಕ್ತ್ಯಾದಿಭಿಶ್ಚ |

‘ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಮ್ಪನ್ನಃ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ವಿಷ್ಟುತತ್ಪರಃ |

ಯದ್ಗುರುಃ ಸುಪ್ರಸನ್ನಃ ಸನ್ ದದ್ಯಾತ್ ತನ್ನಾನ್ಯಥಾ ಭವೇತ್ ||

ತಥಾಽಪ್ಯನಾದಿಸಂಸಿದ್ಧೋ ಭಕ್ತ್ಯಾದಿಗುಣಪೂಗತಃ |

ಲಭೇದ್ಗುರುಪ್ರಸಾದಂ ಚ ತಸ್ಮಾದೇವ ಚ ತದ್ಭವೇತ್’ ಇತಿ ||

‘ಭಕ್ತಿವಿಷ್ಟೌ ಗುರೌ ಚೈವ ಗುರೋರ್ನಿತ್ಯಪ್ರಸನ್ನತಾಮ್ |

ದದ್ಯಾಚ್ಚಮದಮಾದಿಶ್ಚ ತೇನ ಚೈತೇ ಗುಣಾಃ ಪುನಃ ||

ತೈಃ ಸರ್ವೈರ್ದರ್ಶನಂ ವಿಷ್ಟೋಃ ಶ್ರವಣಾದಿಕೃತಂ ಭವೇತ್’

ಇತಿ ನಾರಾಯಣತನ್ತ್ರೇ || 51 ||

|| ಇತಿ ಅನುಬನ್ದಾದ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 31 ||

ಓಂ ಪ್ರಜ್ಞಾಂತರಪೃಥಕ್ತ್ವವದ್ವೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ತದುಕ್ತಮ್ ಓಂ || 52-417 ||

ಉಪಾಸನಾಭೇದವದ್ಭರ್ಶನಭೇದಃ | ತಚ್ಛೋಕ್ತಂ ಕಮರಶ್ರುತೌ -

‘ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಯೋ ಬಹಿದ್ಭೃಷ್ಟಯೋಽವತಾರದೃಷ್ಟಯಃ ಸರ್ವದೃಷ್ಟಯ ಇತಿ | ದೇವಾವಾವ

ಸರ್ವದೃಷ್ಟಯಸ್ತೇಷು ಚೋತ್ತರೋತ್ತರಮಾಬ್ರಹ್ಮಣೋಽನ್ಯೇಷು ಯಥಾಯೋಗಂ ಯಥಾ

ಹ್ಯಾಚಾರ್ಯಾ ಆಚಕ್ಷತೇ’ ಇತಿ | ಆಧ್ಯಾತ್ಮ್ಯೇ ಚ -

‘ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ಹ್ಯವತಾರಾಣಾಂ ಮುಚ್ಯಂತೇ ಕೇಚಿದ್ಭನಾ |
ದರ್ಶನೇನಾಂತರೇಣಾನೈ ದೇವಾಃ ಸರ್ವತ್ರ ದರ್ಶನಾತ್ ||
ತೇಷಾಂ ವಿಶೇಷಮಾಚಾರ್ಯೋ ವೇತ್ತಿ ಸರ್ವಜ್ಞತಾಂ ಗತಃ’ ಇತಿ || 52 ||

|| ಇತಿ ದರ್ಶನಬೇಧಾಧಿಕರಣಮ್ (ಪ್ರಜ್ಞಾಂತರಾಧಿಕರಣಮ್) || 52 ||

ಓಂ ನ ಸಾಮಾನ್ಯಾದಪ್ಯುಪಲಭ್ಯೇಮ್ಯುತ್ಯವನ್ನ ಹಿ ಲೋಕಾಪತ್ತಿಃ ಓಂ || 53-418 ||

ನ ಸಾಮಾನ್ಯದರ್ಶನಮಾತ್ರೇಣ ಮುಕ್ತಿಃ | ಯಥಾ ಮೃತ್ಯುಮಾತ್ರಾತ್ | ನ ಹಿ
ಲೋಕಾಪತ್ತಿಮಾತ್ರಂ ಮುಕ್ತಿಃ |

‘ಸಾಮಾನ್ಯದರ್ಶನಾಲೋಕಾ ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯಾತ್ಮದರ್ಶನಾತ್’

ಇತಿ ಹಿ ನಾರಾಯಣತನ್ತ್ರೇ||

‘ಮುಚ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂದೇಹೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ಸ್ವಾತ್ಮಯೋಗ್ಯಯಾ’ ಇತಿ ಚ ||

‘ದರ್ಶನೇನಾತ್ಮಯೋಗ್ಯೇನ ಮುಕ್ತಿನಾನ್ಯೇನ ಕೇನಚಿತ್’ ಇತಿ ಚಾಧ್ಯಾತ್ಮೈ || 53 ||

|| ಇತಿ ನ ಸಾಮಾನ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 33 ||

‘ಭಕ್ತಿರೇವೈನಂ ನಯತಿ ಭಕ್ತಿರೇವೈನಂ ದರ್ಶಯತಿ ಭಕ್ತಿವಶಃ ಪುರುಷೋ ಭಕ್ತಿರೇವ
ಭೂಯಸೀ’ ಇತಿ ಮಾರರಶ್ರುತೇರ್ನ ಪರಮಾತ್ಮನಾ ದರ್ಶನಮಿತಿ ಚೇನ್ನ |

‘ತಸ್ಯೈಷ ಆತ್ಮಾ ವಿಶತೇ ಬ್ರಹ್ಮಧಾಮ’ ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ |

ಕಥಂ ತರ್ಹ್ಯೇಷಾ ಶ್ರುತಿಃ -

ಓಂ ಪರೇಣ ಶಬ್ದಸ್ಯ ತಾದ್ವಿಧ್ಯಂ ಭೂಯಸ್ತ್ವಾತ್ ತ್ವನುಬಂಧಃ ಓಂ || 54-419 ||

ಪರಮಾತ್ಮೈವಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ದರ್ಶನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮುಕ್ತಿಂ ದದಾತೀತಿ ಪ್ರಧಾನಸಾಧನತ್ವಾದ್ಭಕ್ತಿಃ
ಕರಣತ್ವೇನೋಚ್ಯತೇ| ಮಾಯಾವ್ಯಭವೇ ಚ -

‘ಭಕ್ತಿಃ ಪರಮೋ ವಿಷ್ಣುಸ್ತಯೈವೈನಂ ವಶಂ ನಯೇತ್ |

ತಯೈವ ದರ್ಶನಂ ಯಾತಃ ಪ್ರದದ್ಯಾನ್ಮುಕ್ತಿಮೇತಯಾ ||

ಸ್ನೇಹಾನುಬಂಧೋ ಯಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಬಹುಮಾನಪುರಸ್ಕರಃ |

ಭಕ್ತಿರಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಸೈವ ಕರಣಂ ಪರಮೀಶಿತುಃ’ ಇತಿ ||

ಸರ್ವಶಬ್ದಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಪ್ರವೃತ್ತೇಶ್ಚ || 54 ||

|| ಇತಿ ತಾದ್ವಿಧ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ (ಪರೇಣಾಧಿಕರಣಮ್) || 34 ||

ಜೀವಾಂಶಾನಾಂ ಪೃಥಗುತ್ಪತ್ತೇರ್ನಾನಾದಿಯೋಗ್ಯತಾಪೇಕ್ಷೇತಿ ನ ಮನ್ತವ್ಯಮ್ | ಕುತಃ ?

ಓಂ ಏಕಃ ಆತ್ಮನಃ ಶರೀರೇ ಭಾವಾತ್ ಓಂ || 55-420 ||

ಅಂಶಾಂಶಿನೋರೇಕತ್ವಮೇವ | ಅಂಶಿಕರ್ಮನಿರ್ಮಿತಶರೀರ ಏವಾಂಶಸ್ಯ ಭಾವಾತ್ || 55 ||

ಓಂ ವ್ಯತಿರೇಕಸ್ತದ್ಭಾವವಿತ್ವಾನ್ನ ತೂಪಲಭ್ಯವತ್ ಓಂ || 56-421 ||

ಜ್ಞಾನಾದಿಭೇದೇ ವಿದ್ಯಮಾನೇಽಪಿ ನಾಂಶಾಂಶಿನೋಃ ಪೃಥಗ್ಭಾವ ಏವ |

ತದುಪಾಸನಾದಿಭೋಗಾದಂಶಸ್ಯ | ಪರಮಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಚ -

‘ಅಂಶಿನಸ್ತು ಪೃಥಗ್ಜಾತಾ ಅಂಶಾಸ್ತಸ್ಯೈವ ಕರ್ಮಣಾ |

ಪುನರೈಕ್ಯಂ ಪ್ರಪದ್ಯಂತೇ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯ ವಿಚಾರಣಾ’ ಇತಿ || 56 ||

|| ಇತಿ ಏಕಾಧಿಕರಣಮ್ || 35 ||

ಓಂ ಅಜ್ಞಾವಬದ್ಧಾಸ್ತುನ ಶಾಖಾಸು ಹಿ ಪ್ರತಿವೇದನಮ್ ಓಂ || 57-422 ||

ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞದೇವತಾವಬದ್ಧೋಪಾಸನಾದಿ ಪ್ರತಿಶಾಖಂ ಪ್ರತಿವೇದಂ ಚ ನೋಪಸಂಹಿಯತೇ |

ಹಿಶಬ್ದಾತ್

‘ಸಮತ್ವಾದ್ವೋತ್ತಮತ್ವಾದ್ವಾ ನಾಜ್ಞದೇವಾದ್ಯುಪಾಸನಮ್ |

ಉಪಸಂಹಾರ್ಯಮಿತ್ಯಾಹುರ್ವೇದಸಿದ್ಧಾಂತವೇದಿನಃ’

ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕವಚನಾತ್ || 57 ||

ಓಂ ಮನ್ತ್ರಾದಿವದ್ವ್ಯಾವಿರೋಧಃ ಓಂ || 58-423 ||

ಸರ್ವದೇವತಾಮನ್ತ್ರಾ ಯಥಾಽಧೀಯಂತ ಏವಮವಿರೋಧೋ ವಾ |

‘ಉಪಾಸನಾಜ್ಞದೇವಾನಾಂ ಪರಮಾಜ್ಞತಯಾ ಭವೇತ್ |

ಉಪಸಂಹೃತಿರ್ವಿಶೇಷೇ ತು ಫಲನಾಮನ್ಯಥಾ ನ ತು ||

ಪುರುಷಾಣಾಂ ವಿಶೇಷಾದ್ವಾ ಯಥಾಯೋಗಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತನ್ತ್ರೇ || 58 ||

|| ಇತಿ ಅಜ್ಞಾವಬದ್ಧಾಧಿಕರಣಮ್ || 36 ||

ಓಂ ಭೂಮ್ನಃ ಕ್ರತುವಜ್ಞಾ ಯಸ್ತ್ವಂ ತಥಾ ಚ ದರ್ಶಯತಿ ಓಂ || 59-424 ||

ಸರ್ವಗುಣೇಷು ಭೂಮಗುಣಸ್ಯ ಜ್ಯಾಯಸ್ತ್ವಂ ಕ್ರತುವತ್ | ಸರ್ವತ್ರ ಸಹಭಾವಾತ್

ದೀಕ್ಷಾಪ್ರಾಯಣೀಯೋದಯನೀಯಸವನತ್ರ ಯಾವಭ್ಯಥಾತ್ಮಕಃ ಕ್ರತುಃ |

‘ಭೂಮೈವ ದೇವಃ ಪರಮೋ ಹ್ಯುಪಾಸ್ಯೋ ನೈವಾಭೂಮಾ ಫಲಮೇಷಾಂ ವಿಧತ್ತೇ |

ತಸ್ಮಾದ್ಭೂಮಾ ಗುಣತೋ ವೈ ವಿಶಿಷ್ಟೋ ಯಥಾ ಕ್ರತುಃ ಕರ್ಮಮಧ್ಯೇ ವಿಶಿಷ್ಟಃ ||’

ಇತಿ ಚ ಗೌಪವನಶ್ರುತಿಃ || 59 ||

|| ಇತಿ ಭೂಮಾಧಿಕರಣಮ್ || 37 ||

ಓಂ ನಾನಾ ಶಬ್ದಾದಿಭೇದಾತ್ ಓಂ || 60-425 ||

‘ಶಬ್ದೋಽನುಮಾ ತಥೈವಾಕ್ಷೋ ಯೋಗ್ಯತಾಭೇದತಃ ಸದಾ |
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿನಾಮೇಕಮರ್ಥಂ ಬಹುಧಾ ದರ್ಶಯಂತಿ ಹಿ ||
ಅತಃ ಪೂರ್ಣತ್ವಮೀಶಸ್ಯ ವಾನ್ಯೈವೈಷಾಂ ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ |
ಅತಃ ಫಲಸ್ಯ ನಾನಾತ್ವಂ ನಾನ್ಯೈವೋಪಾಸನಂ ಯತಃ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ |

ಅತೋ ಭೂಮತ್ವಮಪಿ ನಾನ್ಯೈವೋಪಾಸ್ಯತೇ || 60 ||

|| ಇತಿ ನಾನಾ(ಶಬ್ದ)ಧಿಕರಣಮ್ || 38 ||

ಓಂ ವಿಕಲ್ಪೋ ವಿಶಿಷ್ಟಫಲತ್ವಾತ್ ಓಂ || 61-426 ||

ಸ್ವಯೋಗ್ಯೋಪಾಸನಾನಂತರಂ ಸಾಮಾನ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ಕಸ್ಯಚಿದುಪಾಸನಂ ವಿಕಲ್ಪೇನ ಭವತಿ
ವಿಶಿಷ್ಟಫಲಾಪೇಕ್ಷಯಾ |

‘ಮುಕ್ತರ್ಥಮಾತ್ಮಯೋಗ್ಯಂ ಹಿ ಕಾರ್ಯಮೇವ ಹ್ಯುಪಾಸನಮ್ |
ನೃಸಿಂಹಾದಿಕಮನ್ಯಚ್ಚ ದುರಿತಾದಿನಿವೃತ್ತಯೇ ||
ಉಪಾಸ್ಯತೇ ಯಥಾಯೋಗಂ ನ ವಾ ಫಲವಿಭೇದತಃ’ ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ || 61 ||

|| ಇತಿ ವಿಕಲ್ಪಾಧಿಕರಣಮ್ || 39 ||

ಓಂ ಕಾಮ್ಯಾಸ್ತುಯಥಾಕಾಮಂ ಸಮುಚ್ಛೇಯೇರನ್ನ ವಾ ಪೂರ್ವಹೇತ್ವಭಾವಾತ್ ಓಂ
|| 62-427 ||

‘ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಹಿ ಯಃ ಕಾಮಸ್ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಹ್ಯುಪಾಸನಮ್ |
ತಾದೃಶಾನಾಂ ಗುಣಾನಾಂ ಚ ಸಮಾಹಾರಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ ||
ಅಕಾಮತ್ವಾನ್ಮುಮುಕ್ಷೂಣಾಂ ನ ವಾ ತೇಷಾಮುಪಾಸನಮ್ |
ತುಷ್ಯ ಧರ್ಮೀಶ್ವರಸ್ಯೈವ ನ ಚೋಪಾಸ ವಿದುಷ್ಯತಿ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತನ್ತ್ರೇ || 62 ||

|| ಇತಿ ಕಾಮ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 40 ||

ಓಂ ಅಙ್ಗೇಷು ಯಥಾಸ್ತುಯಥಾಭಾವಃ ಓಂ || 63-428 ||

ಅಙ್ಗದೇವತಾನಾಂ ಯಥಾ ಯಥಾ ಪರಮೇಶ್ವರಾಙ್ಗಾಶ್ರಯತ್ವಂ’ಚಕ್ಷೋಃ ಸೂರ್ಯೋ
ಅಜಾಯತ’ ಇತ್ಯಾದಿ ತಥಾ ಭಾವನಾ ಕರ್ತವ್ಯಾ || 63 ||

ಓಂ ಶಿಷ್ಯೇಶ್ಚ ಓಂ || 64-429 ||

‘ಯಸ್ಮಿನ್ ಯಸ್ಮಿನ್ ಯೋ ಹಿ ಚಾಙ್ಗೇ ನಿವಿಷ್ಟಃ ಪರಸ್ಯ ಚಿನ್ತಃ ಸ ತಥಾ ತಥೈವ’

ಇತಿ ಪೌತ್ರಾಯಣಶ್ರುತೇಃ || 64 ||

ಓಂ ಸಮಾಹಾರಾತ್ ಓಂ || 65-430 ||

‘ಅಙ್ಗೈಃ ಪರಾದ್ಯೇ ಹಿ ದೇವಾ ವಿಸೃಷ್ಟಾಸ್ತತ್ತದ್ಗುಣಾನ್ ಪರಮೇ ಸಂಹರೇತ|
ತಾಂಶ್ಚಾಪಿ ತತ್ತ್ಯವ ವಿಚಿನ್ತ್ಯ ದೇವಾನ್ ಸ್ಥಾನಂ ಮುಮುಕ್ಷುಃ ಪರಮಂ ವ್ರಜೇತ’

ಇತಿ ಕಾಷಾಯಣಶ್ರುತೌ ಸಮಾಹಾರವಚನಾಚ್ಚ || 65 ||

ಓಂ ಗುಣಸಾಧಾರಣ್ಯಶ್ರುತೇಶ್ಚ ಓಂ || 66-431 ||

‘ಸಾಧಾರಣ್ಯಾತ್ ಸರ್ವಗುಣಾಃ ಪರಸ್ಯ ಸಮಾಹಾರ್ಯಾಸ್ತತ್ತ್ವ ದೃಶೋ ಮುಮುಕ್ಷೋಃ’

ಇತಿ ಮಾಣ್ಡವ್ಯಶ್ರುತೇಶ್ಚ || 66 ||

|| ಇತಿ ಯಥಾಶ್ರಯಭಾವಾಧಿಕರಣಮ್ (ಅಜ್ಞಾಧಿಕರಣಮ್) || 41 ||

ಓಂ ನ ವಾಸತತ್ಸಹಭಾವಶ್ರುತೇಃ ಓಂ || 67-432 ||

ನ ವಾಸಙ್ಗದೇವತೋಪಸಂಹಾರಃ ಕಾರ್ಯಃ | ಉಪಸಂಹಾರಸ್ಯ ಸಹಾಶ್ರವಣಾತ್ || 67 ||

ಓಂ ದರ್ಶನಾಚ್ಚ ಓಂ || 68-433 ||

‘ಸತ್ಯೋ ಜ್ಞಾನಃ ಪರಮಾನಂದರೂಪ ಆತ್ಮತ್ಯೇವಂ ನಿತ್ಯದೋಪಾಸನಂ ಸ್ಯಾತ್ |
ನಾನ್ಯತ್ ಕಿಂಚಿತ್ ಸಮುಪಾಸೀತ ಧೀರಃ ಸರ್ವೈರ್ಗುಣೈರ್ದೇವಗಣಾ ಉಪಾಸತೇ’

ಇತಿ ಕಮರಶ್ರುತೌ || 68 ||

|| ಇತಿ ನವಾಧಿಕರಣಮ್ || 42 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ತೃತೀಯಃ ಪಾದಃ || 03-03 ||

ಚತುರ್ಥಃ ಪಾದಃ|| 03-04 ||

ಜ್ಞಾನಸಾಮರ್ಥ್ಯಮಸ್ಮಿನ್ ಪಾದ ಉಚ್ಯತೇ -

ಓಂ ಪುರುಷಾರ್ಥೋಽತಃ ಶಬ್ದಾದಿತಿ ಬಾದರಾಯಣಃ ಓಂ || 01-434 ||

ಯದ್ಧರ್ಶನಾರ್ಥಮುಪಾಸನೋಕ್ತಾ ತಸ್ಮಾದ್ಧರ್ಶನಾತ್ ಸರ್ವಪುರುಷಾರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿರಿತಿ
ಬಾದರಾಯಣೋ ಮನ್ಯತೇ |

‘ಯಂ ಯಂ ಲೋಕಂ ಮನಸಾ ಸಂವಿಭಾತಿ ವಿಶುದ್ಧಸ್ತತ್ತ್ವಃ ಕಾಮಯತೇ ಯಾಂಶ್ಚ
ಕಾಮಾನ್ |

ತಂ ತಂ ಲೋಕಂ ಜಾಯತೇ ತಾಂಶ್ಚ ಕಾಮಾಂಸ್ತಸ್ಮಾದಾತ್ಮಜ್ಞಂ
ಹ್ಯರ್ಚಯೇದ್ಭೂತಿಕಾಮಃ’ ಇತಿ ಶಬ್ದಾತ್ || 01 ||

**ಓಂ ಶೇಷತ್ವಾತ್ ಪುರುಷಾರ್ಥವಾದೋ ಯಥಾಽನ್ಯೇಷ್ಟಿತಿ ಜೈಮಿನಿಃ ಓಂ || 02-
435 ||**

ಅನ್ಯೇವ ಮೋಕ್ಷಸಾಧನತ್ವಂ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ | ಸ್ವರ್ಗಾದಿಷು ತತ್ಸಾಧನಕರ್ಮಶೇಷತ್ವೇನ |
‘ಸ್ವರ್ಗಂ ಧನಾದ್ಧೇಹತೋ ವೈ ಗೃಹಾಚ್ಚ ಪ್ರಾಪ್ಯನ್ತಿ ಧೀರಾ ನ ತ್ವಧೀರಾಃ ಕುತಶ್ಚಿತ್’
ಇತಿವದತಿ ಜೈಮಿನಿಃ || 02 ||

ಓಂ ಆಚಾರದರ್ಶನಾತ್ ಓಂ || 03-436 ||

ಜ್ಞಾನಿನಾಮೇವ ದೇವಾದೀನಾಮಾಚಾರದರ್ಶನಾತ್ || 03 ||

ಓಂ ತಚ್ಚುತೇಃ ಓಂ || 04-437 ||

‘ಯದೇವ ವಿದ್ಯಯಾ ಕರೋತಿ ಶ್ರದ್ಧಯೋಪನಿಷದಾ ತದೇವ ವೀರ್ಯವತ್ತರಂ ಭವತಿ’
ಇತಿ ಶೇಷತ್ವಶ್ರುತೇಃ || 04 ||

ಓಂ ಸಮನ್ವಾರಮೃಣಾತ್ ಓಂ || 05-438 ||

‘ಕರ್ಮೈವ ದೇಹಂ ದೈವಿಕಂ ಮಾನುಷಂ ವಾಸಪ್ಯನ್ವಾರಭೇನ್ನಾಪರಸ್ತತ್ರ ಹೇತುಃ |
ಭೋಗಾಂಸ್ತದೀಯಾಂಶ್ಚ ಯಥಾವಿಭಾಗಂ ದದಾತಿ ಕರ್ಮೈವ ಶುಭಾಶುಭಂ ಯತ್’
ಇತಿ ಮಾರರಶ್ರುತೇಶ್ಚ |

ಸಂಶಬ್ದ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಂ ದರ್ಶಯತಿ || 05 ||

ಓಂ ತದ್ವತೋ ವಿಧಾನಾತ್ ಓಂ || 06-439 ||

‘ಜ್ಞಾನೀ ಚ ಕರ್ಮಾಣಿ ಸದೋದಿತಾನಿ ಕುರ್ಯಾದಕಾಮಃ ಸತತಂ ಭವೇತ್’ ಇತಿ ಕಮರಶ್ರುತೌ
ಜ್ಞಾನತೋಽಪಿ ವಿಧಾನಾತ್ || 06 ||

ಓಂ ನಿಯಮಾಚ್ಚ ಓಂ || 07-440 ||

‘ಕುರ್ವನ್ನೇವೇಹ ಕರ್ಮಾಣಿ ಜೀಜೀವಿಷೇಚ್ಛತಂ ಸಮಾಃ |
ಏವಂ ತ್ವಯಿ ನಾನ್ಯಥೇತೋಽಸ್ತಿ ನ ಕರ್ಮ ಲಿಪ್ಯತೇ ನರೇ’ ಇತಿ || 07 ||

ಓಂ ಅಧಿಕೋಪದೇಶಾತ್ ತು ಬಾದರಾಯಣಸ್ಯೈವಂ ತದ್ವರ್ಶನಾತ್ ಓಂ
|| 08-441||

‘ಜ್ಞಾನಾದೇವ ಸ್ವರ್ಗೋ ಜ್ಞಾನಾದೇವಾಪವರ್ಗೋ ಜ್ಞಾನಾದೇವ ಸರ್ವೇ ಕಾಮಾಃ
ಸಮುದ್ಯಂತೇ | ತಥಾಪಿ ಯಥಾ ಯಥಾ ಕರ್ಮ ಕುರುತೇ ತಥಾ ತಥಾಽಧಿಕೋ ಭವತಿ’
ಇತಿ ಕೌಣ್ಡರವ್ಯಶ್ರುತೇಃ ||
ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದೀನಾಂ ರಾಜಸೂಯಾದಿನಾ ಫಲಾಧಿಕ್ಯ ದರ್ಶನಾಚ್ಛೇತಿ ಬಾದರಾಯಣ
ಮತಮ್ || 08 ||

ಓಂ ತುಲ್ಯಮ್ ತು ದರ್ಶನಮ್ ಓಂ || 09-442 ||

ರಾಜಸೂಯಾದಿಕೃತಾವಕೃತೌ ಚ ಸಮಮೇವ ತೇಷಾಂ ವಿಜ್ಞಾನಮ್ |

‘ವಿಜ್ಞಾತಮೇತತ್ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮುನೀನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶನಾತ್ |
ಸ್ಯಾದೇವ ಮೋಕ್ಷೋ ನಾನ್ಯಸ್ಮಾದಿತಿ ತತ್ರಾಪಿ ಚಿತ್ರತಾ ||
ಸ್ವರ್ಗಾದಯಃ ಕರ್ಮಣೈವ ನಾನ್ಯೇನೇತ್ಯಪರೇ ವಿದುಃ |
ಜ್ಞಾನೇನಾಧಿಕ್ಯಮಿತ್ಯಾಹುರ್ಜೈಮಿನ್ಯಾದ್ಯಾಸ್ತು ಕೇಚನ ||
ಅದೃಷ್ಟಮೇವ ಜ್ಞಾನೇನ ದೃಷ್ಟಂ ನೈವೋಪಲಭ್ಯತೇ |
ಇತಿ ಕೇಚಿದ್ವಿದಃ ಪ್ರಾಹುದ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯಾ ಇಮೇಽಖಿಲಾಃ ||
ಯಸ್ಮಾದ್ವ್ಯಾಸಮತಂ ಸರ್ವಂ ಸತ್ಯಮೇವ ತತೋಽಖಿಲಮ್ |
ಯಥಾಽಽಕಾಶಸ್ತು ನನ್ನೋಽಪಿ ವ್ಯಾಮೋ ಹಸ್ತಾವದಿಸ್ತಥಾ |
ಪ್ರಾದೇಶೋಽಪಿ ಹಿ ಸತ್ಯೇನ ತಥೈತೇಷಾಂ ಮತಾನಿ ತು ||
ಸ್ವಯಂ ತು ಭಗವಾನ್ ವ್ಯಾಸೋ ವ್ಯಾಪ್ತಜ್ಞಾನಮಹಾಂಶುಮಾನ್ |
ಅನಂತಾಕಾಶವತ್ ಪಶ್ಯನ್ ನಿಖಿಲಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||
ಜ್ಞಾನೇನೈವಾಪ್ಯತೇ ಸರ್ವಂ ಕರ್ಮಣಾ ತ್ವಧಿಕಂ ಭವೇತ್ |
ಇತಿ ಪ್ರಾಹ ಮಹಾಯೋಗೀ ಪುಮರ್ಥಾನಾಂ ವಿನಿರ್ಣಯಮ್’ ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವಣಿ |
‘ಜ್ಞಾನಿನಾಮಪಿ ದೇವಾನಾಂ ವಿಶೇಷಃ ಕರ್ಮಭಿರ್ಭವೇತ್ |
ಚೇರ್ಣೀಽಕೃತೇ ವಾ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ನ ವಿಶೇಷೋಽಸ್ತಿ ಕರ್ಮಣಿ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ || 09 ||

|| ಇತಿ ಪುರುಷಾರ್ಥಾಧಿಕರಣಮ್ || 01 ||

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪುರುಷಾರ್ಥಾಪೇಕ್ಷಿತ್ವಾಜ್ಞಾನಾಧಿಕಾರತೇತ್ಯತ ಆಹ -

ಓಂ ಅಸಾರ್ವತ್ರಿಕೇ ಓಂ || 10-443 ||

ನ ಸರ್ವೇಷಾಮಧಿಕಾರಃ || 10 ||

ಓಂ ವಿಭಾಗಃ ಶತವತ್ ಓಂ || 11-444 ||

‘ನವಕೋಟ್ಯೋ ಹಿ ದೇವಾನಾಂ ತೇಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಶತಸ್ಯ ತು |
ಸೋಮಾಧಿಕಾರೋ ವೇದೋಕ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಣೀ ದ್ವೇ ಶತಾಧಿಕೇ ||
ಯಥಾ ತಥೈವಾ ಸಂಖ್ಯೇಯಾಃ ಪ್ರಜಾಸ್ತಾಸು ಕಿಯಾನ್ ಜನಃ |
ಜ್ಞಾನಾಧಿಕಾರೀ ಸಮ್ರೋಕ್ತೋ ವಿಷ್ಣುಪಾದ್ಯೈಕಸಂಶ್ರಯಃ’

ಇತಿ ವಚನಾತ್ ಸುಖಾಪೇಕ್ಷಾಸಾಮ್ಯೇಽಪಿ ವಿಭಾಗ ಇಷ್ಯತೇಽಧಿಕಾರಾರ್ಥಮ್ || 11 ||

ಕಸ್ಯಾಧಿಕಾರಃ ?

ಓಂ ಅಧ್ಯಯನಮಾತ್ರವತಃ ಓಂ || 12-445 ||

‘ಅವೈಷ್ಟವಸ್ಯ ವೇದೇಽಪಿ ಹ್ಯಧಿಕಾರೋ ನ ವಿದ್ಯತೇ |
ಗುರುಭಕ್ತಿವಿಹೀನಸ್ಯ ಶಮಾದಿರಹಿತಸ್ಯ ಚ ||
ನ ಚ ವರ್ಣಾವರಸ್ಯಾಪಿ ತಸ್ಮಾದಧ್ಯಯನಾನ್ವಿತಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನೇ ತು ವೇದೋಕ್ತೇಽಧಿಕಾರೀ ಸತಾಂ ಮತಃ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ ||
‘ಪರೇದ್ವೇದಾನಥಾರ್ಥಾನಧೀಯೀತಾಥ ವಿಚಾರ್ಯಃ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿನೇತ್’

ಇತಿ ಚ ಕೌಷಾರವಶ್ರುತಿಃ || 12 ||

|| ಇತಿ ಅಧಿಕಾರಾಧಿಕರಣಮ್ (ಅಸಾರ್ವತ್ರಿಕಾಧಿಕರಣಮ್) || 02 ||

ಓಂ ನಾವಿಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 13-446 ||

ನ ಸಾಮಾನ್ಯೇನಾಧಿಕಾರೋ ದೇವಾದೀನಾಮ್ |

‘ಅಥ ಪುಮರ್ಥಸಾಧನಾನ್ಯರ್ಥೋ ಧರ್ಮೋ ಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯುತ್ತರೋತ್ತರಮ್ |
ತತ್ರಾಧಿಕಾರಿಣೋ ಮನುಷ್ಯಾ ಋಷಯೋ ದೇವಾ ಇತ್ಯುತ್ತರೋತ್ತರಮ್’

ಇತಿ ಕೌಣ್ಡಿನ್ಯಶ್ರುತಿಃ || 13 ||

|| ಇತಿ ಅಧಿಕಾರವಿಶೇಷಾಧಿಕರಣಮ್ (ಅವಿಶೇಷಾಧಿಕರಣಮ್) || 03 ||

‘ಅಥ ಮುನಿರಮೌನಂ ಚ ಮೌನಂ ಚ ನಿರ್ದಿಧ್ಯಾಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಕೇನ ಸ್ಯಾದ್ಯೇನ

ಸ್ಯಾತ್ ತೇನೇದೃಶ ಏವ' ಇತಿ ಜ್ಞಾನಿನೋ ಯಥೇಷ್ಟಾಚರಣಂ ವಿಧೀಯತ ಇತ್ಯತ ಆಹ-

ಓಂ ಸ್ತುತಯೇನುಮತಿರ್ವಾ ಓಂ || 14-447 ||

ನ ವಿಧಿಃ | ಜ್ಞಾನಿನಃ ಸ್ತುತಯೇ ಅನುಮತಿಮಾತ್ರಂ ವಾ | ಯುಜ್ಯತೇ ಚ || 14 ||

ಓಂ ಕಾಮಕಾರೇಣ ಚೈಕೇ ಓಂ || 15-448 ||

'ಕಾಮಾಚಾರಾಃ ಕಾಮಭಕ್ಷಾಃ ಕಾಮವಾದಾಃ ಕಾಮೇನೈವೇಮಂ ದೇಹಮುತ್ಸೃಜ್ಯಾಥ ಪರಾತ್ ಪರಮೀಯುರನಾರಮ್ಭಣಮ್' ಇತಿ ಚೈಕೇ ಪಠನ್ತಿ || 15 ||

ಓಂ ಉಪಮರ್ದಂ ಚ ಓಂ || 16-449 ||

'ಓಮಿತ್ಯುಚ್ಚಾರ್ಯಾನ್ತರಿಮಮಾತ್ಮಾನಮಭಿಪಶ್ಯೋಪಮೃದ್ಯ ಪುಣ್ಯಂ ಚ ಪಾಪಂ ಚ ಕಾಮಮಾಚರಣೋ ಬ್ರಹ್ಮಾನುವ್ರಜನ್ತಿ' ಇತಿ ಚ ತುರಶ್ರುತೌ || 16 ||

ಓಂ ಉರ್ಧ್ವರೇತಸ್ಸು ಚ ಶಬ್ದೇ ಹಿ ಓಂ || 17-450 ||

ನ ತಾವತಾ ಕಾಮಚಾರಾಣಾಂ ಜ್ಞಾನೇಽಧಿಕಾರಃ |

'ಯ ಇಮಂ ಪರಮಂ ಗುಹ್ಯಮೂರ್ಧ್ವರೇತಸ್ಸು ಭಾಷಯೇತ್ |

ನ ತಥಾ ವಿದ್ಯತೇ ಭೂಯಾನ್ ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯನ್ಯೇಽಪಿ ಭೂಯಸಃ'

ಇತಿ ಮಾರಶ್ರುತೇಃ || 17 ||

ಓಂ ಪರಾಮರ್ಶಂ ಜೈಮಿನಿರಚೋದನಾ ಚಾಪವದತಿ ಹಿ ಓಂ || 18-451 ||

'ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯಾಥ ಸನ್ನ್ಯಾ ಮುಪಾಸೀತ ಯತ್ ಸನ್ನ್ಯಾ ಮುಪಾಸತೇ ಬ್ರಹ್ಮೈವ

ತದುಪಾಸತೇಽಥ ದೇವಾನ್ ನಮೇಚ್ಚುಹುಯಾದ್ ವೇದಾನಾವರ್ತಯೀತ ನಾನ್ಯತ್

ಕಿಂಚಿದಾಚರೇನ್ನ ಸುರಾಂ ಪಿಬೇನ್ನ ಪಲಾಣ್ಣಂ ಭಕ್ಷಯೀತ ನ ಭೃಷಂ ವೇದೇನ್ನ

ವಿಸ್ಮರೇತಾತ್ಮಾನಂ ಸೋಮಂ ಪಿಬೇದ್ಧುತಶೇಷೇಣ ವರ್ತಯೇತ್'

ಇತ್ಯುಕ್ತಾಚಾರಪರಾಮರ್ಶೇನ ವಿಧಿಬಂಧವರ್ಜಿತತ್ವೇನ ಕಾಮತ ಏವ ತಸ್ಯ ಚರಣಂ ಕಾಮಚಾರ

ಇತಿ ಜೈಮಿನಿರ್ಮನ್ಯತೇ |

ನ ಚ ನಿಷಿದ್ಧಂ ಕರ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯೇಮೇವೇತಿ ಚೋದನಾ |

'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನ ಹಂತವ್ಯಃ' ಇತ್ಯಾದ್ಯಪವಾದಶ್ಚ || 18 ||

ಓಂ ಅನುಷ್ಠೇಯಂ ಬಾದರಾಯಣಃ ಸಾಮ್ಯಶ್ರುತೇಃ ಓಂ || 19-452 ||

ಅನುಷ್ಠೇಯಾನಾಂ ಮಧ್ಯ ಏವ ಕಾಮತಶ್ಚರಣಂ ಕಾಮತೋ ನಿವೃತ್ತಿರೇತಿ ಬಾದರಾಯಣೋ

ಮನ್ಯತೇ | 'ಕೇನ ಸ್ಯಾದ್ಯೇನ ಸ್ಯಾತ್ ತೇನೇದೃಶ ಏವ' ಇತಿ ಸಾಮ್ಯಶ್ರುತೇಃ |

‘ಯಸ್ತಾತ್ಮರತಿರೇವ ಸ್ಯಾದಾತ್ಮತ್ವಪ್ತಶ್ಚ ಮಾನವಃ |
ಆತ್ಮನೈವ ಚ ಸನ್ನುಷ್ಣಸ್ತಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಭಗವದ್ವಚನಾಚ್ಚ || 19 ||

ಓಂ ವಿಧಿವಾ ಧಾರಣವತ್ ಓಂ || 20-453 ||

‘ಕೇನ ಸ್ಯಾದ್ಯೇನ ಸ್ಯಾತ್’ ಇತಿ ವಿಧಿವಾ | ಯಥಾ ವೇದಧಾರಣಂ ತೈವರ್ಣಿಕಾನಾಂ ವಿಹಿತಂ
ನಾನೈಷಾಮ್ | ಏವಂ ಸ್ವಮತಾನುಸಾರಿಣೀ ಪ್ರವೃತ್ತಿರ್ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ವಿಹಿತಾ | ನ
ತತ್ರಾಧರ್ಮಶಙ್ಕಾ ಕಾರ್ಯಾ | ನಾನೈಷಾಮಿತಿ ವಾ |

‘ಸ್ವೇಚ್ಛಯೈವ ಪ್ರವೃತ್ತಿನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಿಧಿಚೋದಿತಾ |
ನಾಶಙ್ಕಂ ತನ್ಮತಂ ಕ್ವಾಪಿ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಚೋದನಾ |
ಇತರೇಷಾಂ ನ ವಿಹಿತಾ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವೃತ್ತಿಃ ಕಥಂವ್ಯನ’ ಇತಿ ಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮೈ || 20 ||

ಓಂ ಸ್ತುತಿಮಾತ್ರಮುಪಾದಾನಾದಿತಿ ಚೇನ್ನಾಪೂರ್ವತ್ವಾತ್ ಓಂ || 21-454 ||

ಸ್ತುತಿಮಾತ್ರಮೇವ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚರಣಂ ನ ವಿಧಿಃ | ತೈರಪಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಿಧಿಸ್ವೀಕಾರಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ |
ಅಪೂರ್ವತ್ವಾತ್ ಪರವಶತ್ವಾತ್ | ಸರ್ವವಿದ್ಯತಿಕ್ರಮೇಣ ಸ್ತುತಿಮಾತ್ರವಿಷಯತ್ವಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣ
ಏವ ಹಿ |

‘ವಿಧೀನಾಂ ವಿಷಯಾಸ್ತನ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಕೃತೌ |
ಪರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಹ್ಯೇವ ಸರ್ವವಿದ್ಯತಿದೂರತಾ’ ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ || 21 ||

ಓಂ ಭಾವಶಬ್ದಾಚ್ಚ ಓಂ || 22-455 ||

‘ಯಥಾವಿಧಾನಮಪರೇ ವಿಧಿಭಾವೇ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪರಮಸ್ಯೈವ ಸರ್ವವಿದ್ಯತಿದೂರತಾ’ ಇತಿ ಚ ತುರಶ್ರುತೌ || 22 ||

ಓಂ ಪಾರಿಪ್ಲವಾರ್ಥಾ ಇತಿ ಚೇನ್ನ ವಿಶೇಷಿತತ್ವಾತ್ ಓಂ || 23-456 ||

‘ಕೇನ ಸ್ಯಾದ್ಯೇನ ಸ್ಯಾತ್’ ಇತ್ಯಾದಯಃ ಸ್ಥಿರತ್ವನಿವೃತ್ಯರ್ಥಾ ಇತಿ ಚೇನ್ನ |
‘ತ್ರೇಧಾ ಹ ಜ್ಞಾನಿನೋ ವಿಧಿನಿಯತಾ ಅನಿಯತಾಃ ಸ್ವೇಚ್ಛಾನಿಯತಾ ಇತಿ |
ವಿಧಿನಿಯತಾ ಮನುಷ್ಯಾ ಅನಿಯತಾ ಹಿ ದೇವಾ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಸ್ವೇಚ್ಛಾನಿಯತಃ’
ಇತಿ ಗೌಪವನಶ್ರುತೌ ವಿಶೇಷಿತತ್ವಾತ್ || 23 ||

ಓಂ ತಥಾ ಚೈಕವಾಕ್ಯೋಪಬನ್ಧಾತ್ ಓಂ || 24-457 ||

ಏವಂ ಸತಿ ವಿಧಿವಾಕ್ಯಾನಾಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವೃತ್ತಿವಾಕ್ಯಾನಾಂ ಚ ಸಮ್ಬಂಧೋ ಭವತಿ || 24 ||

ಓಂ ಅತ ಏವ ಚಾಗ್ನೀನಧ್ಯನಪೇಕ್ಷಾ ಓಂ || 25-458 ||

ಅತ ಏವ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷಾದೇನ ನಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದ್ಯಪೇಕ್ಷಾ |

ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ ಚ -

‘ಯೇಷಾಂ ಜ್ಞಾನಂ ಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ತೇಷಾಂ ಮೋಕ್ಷೋ ವಿನಿಶ್ಚಿತಃ |
ಶುಭಕರ್ಮಭಿರಾಧಿಕ್ಯಂ ವಿಪರೀತ್ಯವಿಪರ್ಯಯಃ ||
ಸ್ವೇಚ್ಛಾನುವೃತ್ಯೈವ ಭವೇದ್ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪ್ರಾಯಶಸ್ತಥಾ |
ದೇವಾನಾಮಪಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಿಶೇಷಾದುತ್ತರೋತ್ತರಮ್’ ಇತಿ || 25 ||

ಓಂ ಸರ್ವಾಪೇಕ್ಷಾ ಚ ಯಜ್ಞಾದಿಶ್ರುತೇರಶ್ವವತ್ ಓಂ || 26-459 ||

ಸರ್ವಧರ್ಮಾಪೇಕ್ಷಾ ಚ ಜ್ಞಾನಸ್ಯೇತ್ಪತ್ತೌ |

‘ವಿವಿಧಿಷನ್ತಿ ಯಜ್ಞೇನ ದಾನೇನ ತಪಸಾಸನಾಶಕೇನ’ ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ |

ಯಥಾ ಗತಿನಿಷ್ಪತ್ಯರ್ಥಮಶ್ವಾದಯೋಽಪೇಕ್ಷಂತೇ ನ ವಿನಿಷ್ಪನ್ನಗತೇರ್ಗ್ರಾಮಾದಿಪ್ರಾಪ್ತೌ || 26 ||

ಓಂ ಶಮದಮಾದ್ಯುಪೇತಃ ಸ್ಯಾತ್ ತಥಾಽಪಿ ತದ್ವಿಧೇಸ್ತದಭ್ಯತಯಾ

ತೇಷಾಮವಶ್ಯಾನುಷ್ಠೇಯತ್ವಾತ್ ಓಂ || 27-460 ||

ಯದ್ಯಪಿ ಜ್ಞಾನೇನೈವ ಮೋಕ್ಷೋ ನಿಯತಸ್ತಥಾಽಪಿ ಜ್ಞಾನೀ ಶಮದಮಾದ್ಯುಪೇತಃ

ಸ್ಯಾತ್’ಆಚಾರ್ಯಾದ್ವಿದ್ಯಾಮವಾಪ್ಯೈತಮಾತ್ಮಾನಮಭಿಪಶ್ಯ ಶಾನ್ತೋ ಭವೇದ್ಶಾನ್ತೋ

ಭವೇದನುಕೋಲೋ ಭವೇದಾಚಾರ್ಯಂ ಪರಿಚರೇತ್ ಪರಿಚರೇದಾಚಾರ್ಯಮ್’ ಇತಿ

ಮಾರರಶ್ರುತೌ ಜ್ಞಾನಿನೋಽಪಿ ತದ್ವಿಧೇಃ |

‘ಬ್ರಾಹ್ಮಿಂ ವಾವ ತ ಉಪನಿಷದಬ್ರೂಮ’ ಇತಿ |

ತಸ್ಯೈತಪೋ ದಮಃ ಕರ್ಮೇತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ವೇದಾಃ ಸರ್ವಾಙ್ಗಾನಿ ಸತ್ಯಮಾಯತನಮ್ |

ಯೋ ವಾ ಏತಾಮುಪನಿಷದಮೇವಂ ವೇದ’

ಇತಿ ಜ್ಞಾನಾಭ್ಯತಯಾ ತೇಷಾಮವಶ್ಯಾನುಷ್ಠೇಯತ್ವಾತ್ |

‘ಯಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಂ ತಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷ ಇತಿ ನಾತ್ರ ವಿಚಾರಣಾ |

ತಸ್ಯ ಶಾನ್ತಾದಯೋಽಙ್ಗಾನಿ ತಸ್ಮಾತ್ ತೇಷಾಮನಿಷ್ಠಿತಿಃ ||

ಅವಶ್ಯಕರಣೀಯಾ ಸ್ಯಾದನ್ಯಥಾಽಲ್ಪಫಲಂ ಭವೇತ್’ ಇತಿ ಚ ಆಗ್ನೇಯೇ |

ತು ಶಬ್ದಃ ಪೂರ್ಣಫಲಾರ್ಥತ್ವಂ ಸೂಚಯತಿ || 27 ||

ಓಂ ಸರ್ವಾನ್ನಾನುಮತಿಶ್ಚ ಪ್ರಾಣಾತ್ಯಯೇ ತದ್ಧರ್ಶನಾತ್ ಓಂ || 28-461 ||

‘ಯದಿ ಹ ವಾ ಅಪ್ಯೇವಂವಿನ್ನಿಖಿಲಂ ಭಕ್ಷಯೇತ್ಯೈವಮೇವ ಸ ಭವತಿ’

ಇತಿ ಸರ್ವಾನ್ನಾನುಮತಿಃ ಪ್ರಾಣಾತ್ಯಯವಿಷಯಾ |

‘ನ ವಾ ಅಜೀವಿಷ್ಯಮಿಮಾನಖಾದನ್ನಿತಿ ಹೋವಾಚ ಕಾಮೋ ಮ ಉದಪಾನಮ್’ಇತಿ

ದರ್ಶನಾತ್ || 28 ||

ಓಂ ಅಬಾಧಾಚ್ಛ ಓಂ || 29-462 ||

‘ಅನ್ಯಾಯಚರಣಾಭಾವೇ ನ ಹಿ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಬಾಧನಮ್ |
ಅತೋ ವಿದ್ವಾನಪಿ ನ್ಯಾಯಂ ವರ್ತೇತೋತ್ಕರ್ಷಸಿದ್ಧಯೇ’ ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ || 29 ||

ಓಂ ಅಪಿ ಸ್ಮರ್ಯತೇ ಓಂ || 30-463 ||

‘ಅತೀತಾನಾಗತಜ್ಞಾನೀ ತೈಲೋಕ್ಯೋದ್ಧರಣಕ್ಷಮಃ |
ಏತಾದ್ಯಶೋಷಿ ನಾಚಾರಂ ಶ್ರೌತಂ ಸ್ಮಾರ್ತಂ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್’ ಇತಿ ಹರಿವಂಶೇಷು
|| 30 ||

ಓಂ ಶಬ್ದಶ್ಚಾತೋಽಕಾಮಚಾರೇ ಓಂ || 31-464 ||

‘ಸ ಯ ಏತದೇವಂವಿದೇವಂ ಮನ್ವಾನ ಏವಂ ಪಶ್ಯನ್ ನ ಕಾಮಚರಿತಂ ಚರೇನ್ನ ಕಾಮಂ
ಭಕ್ಷಯೀತ ನ ಕಾಮಾಮನುವರ್ತೇತ್’ ಇತಿ ಕೌಣ್ಡಿನ್ಯಶ್ರುತೌ |
ಅತ ಇತ್ಯಲ್ಪಫಲತ್ವಂ ಸೂಚಯತಿ |
‘ನ ನಿಷಿದ್ಧಾನಿ ವರ್ತೇತ ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನಫಲೇಚ್ಛಯಾ’ ಇತಿ ಪಾದ್ಯೈ || 31 ||

ಓಂ ವಿಹಿತತ್ವಾಚ್ಛಾಶ್ರಮಕರ್ಮಾಪಿ ಓಂ || 32-465 ||

ನ ಕೇವಲಂ ನಿಷಿದ್ಧಾಕರಣೇನ ಪೂರ್ಯತೇ | ಕರ್ತವ್ಯಂ ಚ ವರ್ಣಾಶ್ರಮವಿಹಿತಂ ಕರ್ಮ ||
‘ಪಶ್ಯನ್ನಪೀಮಮಾತ್ಮಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಕರ್ಮವಿಚಾರಯನ್ |
ಯದಾತ್ಮಾನಃ ಸುನಿಯತಮಾನನ್ನೋತ್ಕರ್ಷಮಾಪ್ನುಯಾತ್’
ಇತಿ ಕೌಷಾರವಶ್ರುತೌ ವಿಹಿತತ್ವಾಚ್ಛ | ಅಪಿಶಬ್ದೋ ವರ್ಣಧರ್ಮಸಮುಚ್ಚಯಾರ್ಥಃ || 32 ||

ಓಂ ಸಹಕಾರಿತ್ವೇನ ಚ ಓಂ || 33-466 ||

‘ಯಥಾ ರಾಜ್ಞಃ ಸಹಕಾರ್ಯೇವ ಮನ್ವೀ ತಥಾಪ್ಯತೇ ತಂ ಕ್ಷಿತಿಪಃ ಕಾರ್ಯಮ್ಯಚ್ಛೇತ್ |
ಏವಂ ಜ್ಞಾನಂ ಕರ್ಮ ವಿನಾಸಪಿ ಕಾರ್ಯಂ ಸಹಾಯಭೂತಂ ನ ವಿಚಾರಃ ಕುತಶ್ಚಿತ್’
ಇತಿ ಕಮರಶ್ರುತೌ ಸಹಕಾರಿತ್ವೋಕ್ತೇಶ್ಚ |
‘ಜ್ಞಾನಾನ್ಮೋಕ್ಷೋ ಭವೇತ್ಯೇವ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಕೃತೋಽಪಿ ತು |
ಆನನ್ದೋ ಹ್ರಸತೇಽಕಾರ್ಯಾಚ್ಛುಭಂ ಕೃತ್ವಾ ತು ವರ್ದತೇ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡೇ ||
ಸರ್ವದುಃಖನಿವೃತ್ತಿಶ್ಚ ಜ್ಞಾನಿನೋ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯವ ಹಿ |
ಉಪಾಸಯಾ ಕರ್ಮಭಿಶ್ಚ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚಾನಂದಚಿತ್ರತಾ’ ಇತಿ ಬೃಹತ್ತನೈ ||
‘ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪಚಿತ್ರತ್ವಾದ್ಯೋ ಯೋ ದೇವಮನೋಗತಃ |
ಸ ಏವ ಧರ್ಮೋ ವಿಜ್ಞೇಯೋ ನ ಹ್ಯೇತೇ ಲೋಕಸಮ್ಮಿತಾಃ’ ಇತಿ ಚ ಪಾದ್ಯೈ || 33 ||

|| ಇತಿ ಕಾಮಚಾರಾಧಿಕರಣಮ್ (ಸ್ತುತ್ಯಧಿಕರಣಮ್) || 04 ||

ಓಂ ಸರ್ವಥಾಸಿತ್ತು ತ ಏವೋಭಯಲಿಷ್ಣಾತ್ ಓಂ || 34-467 ||

ಸರ್ವಪ್ರಕಾರೇಣೋತ್ಸಾಹೇಽಪಿ ಯೇ ಜ್ಞಾನಯೋಗ್ಯಾಸ್ತ ಏವ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ನಾನೈಃ |

‘ಯ ಆತ್ಮಾಪಹತಪಾಪ್ಮಾ ವಿಜರೋ ವಿಮೃತ್ಯುರ್ವಿಶೋಕೋಽವಿಜಿಘತ್ಸೋಽಪಿಪಾಸಃ

ಸತ್ಯಕಾಮಃ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪಃ ಸೋಽನ್ವೇಷ್ಯವ್ಯಃ ಸ ವಿಜಿಜ್ಞಾಸಿತವ್ಯಃ’

ಇತಿ ಶ್ರುತ್ಯಾಽಽಚಾರ್ಯೋಪದೇಶಸಾಮ್ಯೇಽಪಿ ವಿರೋಚನೋ ವಿಪರೀತಜ್ಞಾನಮಾಪೇನ್ಯಃ

ಸಮ್ಯಜ್ಞಾ ನಮಿತ್ಯುಭಯವಿಧಲಿಷ್ಣಾತ್ || 34 ||

ಓಂ ಅನಭಿಭವಂ ಚ ದರ್ಶಯತಿ ಓಂ || 35-468 ||

‘ದೈವೀಮೇವ ಸದ್ವತ್ತಿಂ ದೇವಾ ಅಭಿಗಚ್ಛನ್ತ್ಯಾಸುರೀಮೇವ ಚಾಸುರಾ ನೈತಯೋರಭಿಭವಃ

ಕದಾಚಿತ್ ಸ್ವಭಾವ ಏವ ಹ್ಯವತಿಷ್ಠನ್ತೇ’ ಇತಿ ಸ್ವಭಾವಾನಭಿಭವಂ ಚ ದರ್ಶಯತಿ || 35 ||

ಓಂ ಅನ್ತರಾ ಚಾಪಿ ತು ತದ್ವಷ್ಟೇಃ ಓಂ || 36-469 ||

ಸಮ್ಯಜ್ಞಾ ನವಿಪರೀತಜ್ಞಾನಯೋರನ್ತರಾ ಸ್ಥಿತಾನಾಮಪಿ

ದೇವಾಸುರಭಾವಯೋರ್ದಾರ್ಥ್ಯದೃಷ್ಟೇಃ|| 36 ||

ಓಂ ಅಪಿ ಸ್ಮರ್ಯತೇ ಓಂ || 37-470 ||

‘ಅಸುರಾ ಅಸುರೇಣೈವ ಸ್ವಭಾವೇನ ಚ ಕರ್ಮಣಾ |

ಜ್ಞಾನೇನ ವಿಪರೀತೇನ ತಮೋ ಯಾಂತಿ ವಿನಿಶ್ಚಯಾತ್ ||

ದೇವಾ ದೈವಸ್ವಭಾವೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಚಾಪ್ಯಸಂಶಯಮ್ |

ಸಮ್ಯಜ್ಞಾ ನೇನ ಪರಮಾಂ ಗತಿಂ ಗಚ್ಛಂತಿ ವೈಷ್ಣವೀಮ್ ||

ನಾನಯೋರನ್ಯಥಾಭಾವಃ ಕದಾಚಿತ್ ಕ್ವಾಪಿ ವಿದ್ಯತೇ |

ಮಾನುಷಾ ಮಿಶ್ರಮತಯೋ ವಿಮಿಶ್ರಗತಯೋಽಪಿ ಚ’ ಇತಿ ಸ್ಮಾನ್ತೇ || 37 ||

ಓಂ ವಿಶೇಷಾನುಗ್ರಹಂ ಚ ಓಂ || 38-471 ||

ಶೃಣ್ವೇ ವೀರ ಉಗ್ರಮುಗ್ರಂ ದಮಾಯನ್ನನ್ಯಮನ್ಯಮತಿನೇನೀಯಮಾನಃ |

ಏದಮಾನದ್ವಿಳುಭಯಸ್ಯ ರಾಜಾ ಚೋಷ್ಕೂಯತೇ ವಿಶ ಇನ್ಮೋ ಮನುಷ್ಯಾನ್’

ಇತಿ ವಿಶೇಷಾನುಗ್ರಹಂ ಚ ದರ್ಶಯತಿ ದೇವೇಷು ಪರಮೇಶ್ವರಸ್ಯ|

‘ಅಸುರಾನ್ ದಮಯನ್ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ವಪದಂ ಚ ಸುರಾನ್ ನಯನ್ |

ಪುನಃ ಪುನರ್ಮಾನುಷಾಂಸ್ತು ಸೃತಾವಾವರ್ತಯತ್ಯಸೌ’ ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವಣಿ || 28 ||

ಓಂ ಅತಸ್ತಿ ತರಜ್ಜಾ ಯೋಲಿಜ್ಜಾಚ್ಚ ಓಂ || 39-472 ||

ದೇವಭಾಗಾದಸುರಭಾಗ ಏವ ಬಹುಲಃ | 'ತಸ್ಮಾನ್ನ ಜನತಾಮಿಯಾತ್' ಇತಿ ಲಿಜ್ಜಾತ್ |

ಚಶಬ್ಧಾತ್

'ತತಃ ಕನೀಯಾಸಾ ಏವ ದೇವಾ ಜ್ಯಾಯಾಸಾ ಅಸುರಾಃ' ಇತಿ ಶ್ರುತೇಶ್ಚ |

'ಅಸುರಾ ಬಹುಲಾ ಯಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಮಾನ್ನ ಜನತಾಮಿಯಾತ್' ಇತಿ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ || 39 ||

ಓಂ ತದ್ಭೂತಸ್ಯ ತು ತದ್ಭಾವೋ ಜೈಮಿನೇರಪಿ ನಿಯಮಾತದ್ರೂಪಾಭಾವೇಭ್ಯಃ ಓಂ

|| 40-473 ||

ಅಸುರಜಾತೇರೇವಾಸುರತ್ವಂ ದೇವಜಾತೇರೇವ ದೇವತ್ವಂ ಜೈಮಿನೇರಪಿ ಸಿದ್ಧಮೇವ |

'ನಾಸುರಾ ದೈವೀಂ ನ ದೇವಾ ಆಸುರೀಂ ನ ಮನುಷ್ಯಾ ದೈವೀಮಾಸುರೀಂ ಚ

ಗತಿಮೀಯುರಾತ್ಮಿಯಾಮೇವ ಜಾತಿಮನುಭವಂತಿ' ಇತಿ ನಿಯಮಶ್ರುತೇಃ |

'ನಾಸುರಾಣಾಂ ದೈವಂ ರೂಪಂ ನ ದೇವಾನಾಮಾಸುರಂ ನ ಚೋಭಯಂ

ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಯೋ ಯದ್ರೂಪಃ ಸ ತದ್ರೂಪೋ ನಿಸರ್ಗೋ ಹ್ಯೇಷ ಭವತಿ'

ಇತ್ಯತದ್ರೂಪತ್ವಶ್ರುತೇಃ |

'ತಂ ಭೂತಿರಿತಿ ದೇವಾ ಉಪಾಸಾಂಚಕ್ರೀ ತೇ ಬಭೂವುಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಭಾವೈತರ್ಹಿ ಸಪ್ತೋ

ಭೂರ್ಭೂರಿತ್ಯೇವ ಪ್ರಶಸ್ವಿತ್ಯಭೂತಿರಿತ್ಯಸುರಾನೇತೇ ಹ ಪರೂಭಭೂವುಃ'

ಇತಿ ದೇವಾಸುರಾಣಾಂ ಭಾವಾಭಾವಶ್ರುತೇಶ್ಚ |

ದೇವಾನಾಂ ಭೂತಿರಿತ್ಯೇವ ಮನೋ ವಿಷ್ಣೌ ಸ್ವಭಾವತಃ |

ಅಸುರಾಣಾಮಭೂತಿತ್ವೇನೈತನ್ನೇಯಮತೋಽನ್ಯಥಾ ||

ದೇವಾಃ ಶಾಪಾಭಿಭೂತತ್ವಾತ್ ಪ್ರಹ್ಲಾದಾದ್ಯಾ ಬಭೂವಿರೇ |

ಅತಃ ಸುಗತಿರೇತೇಷಾಂ ನಾನ್ಯಥಾ ವ್ಯತ್ಯಯೋ ಭವೇತ್' ಇತಿ ಚಾಧ್ಯಾತ್ಮೈಃ || 40 ||

|| ಇತಿ ಉಭಯಲಿಜ್ಜಾಧಿಕರಣಮ್ || 05 ||

ಓಂ ನ ಚಾಧಿಕಾರಿಕಮಪಿ ಪತನಾನುಮಾನಾತ್ ತದಯೋಗಾತ್ ಓಂ || 41-474 ||

ನ ಚ ಪರಮಾತ್ಮೈಶ್ಚರ್ಯಾದಿಕಮಾಕಾಂಕ್ಷಮ್, ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಮಪು ನಾಕಾಂಕ್ಷಯಂ,

ಕಿಮುಪರಸ್ಯೇತಿ ಸೂಚಯಿತುಮಪಿಶಬ್ದಃ | ಚಶಬ್ದಸ್ತು ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಿನಾಂ

ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾದಿತ್ಯಮ್ಯಾವಾಂತರಸೂಚಕಃ | ಅಯೋಗ್ಯಮಾರೋಧುಂ ಪ್ರಯತನ್ ಪ್ರಪತನ್ ಹಿ

ದೃಶ್ಯತೇ | ಏವಮಯೋಗಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮೈಶ್ಚರ್ಯಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಪದಸ್ಯ ಚಾಕಾಂಕ್ಷಾಯಾಂ

ಪತನಮನುಮೀಯತೇ |

‘ನ ದೇವಪದಮನ್ವಿಚ್ಛೇತ್ ಕುತ ಏವ ಹರೇರ್ಗುಣಾನ್ |
ಇಚ್ಛನ್ ಪತತಿ ಪೂರ್ವಸ್ಮಾದಧಸ್ತಾದ್ಯತ್ರ ನೋತ್ಥಿತಿಃ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣೇ |
‘ಸ್ವಕೀಯಮಿಚ್ಛಮಾನಂ ತು ರಾಜಾದ್ಯಾಃ ಪಾತಯಂತಿ ಹಿ |
ಏವಮೇವ ಸುರಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಹರಿಶ್ಚ ಸ್ವಪದೇಚ್ಛುಕಮ್’

ಇತ್ಯಾದ್ಯನುಮಾನರೂಪವಾಕ್ಯಾಚ್ಛ

‘ಮಾಯಾಭಿರುತ್ಸಿಸೃಷ್ಟತ ಇನ್ದ್ರ ದ್ಯಾಮಾರುರುಕ್ಷತ | ಅವದಸ್ಯೋರಧೂನುಥಾಃ’ ಇತಿ ಚ
ಶ್ರುತಿಃ||

ಓಂ ಉಪಪೂರ್ವಮಪೀತ್ಯೇಕೇ ಭಾವಶಮನವತ್ ತದುಕ್ತಮ್ ಓಂ || 42-475 ||

ಉಪದೇವಪದಂ ಚ ನಾಕಾಚ್ಛ ಮಿತ್ಯೇಕೇ | ಭಾವಶಮನವದೃಷ್ಟಿಪದವದೇವ |

ತಚ್ಛೋಕ್ತಮಿನ್ದ್ರದ್ಯಮ್ ಶ್ರುತೌ -

‘ಅಥ ಯಥರ್ಷಿನ್ ಪ್ರಜಾಪತೀನ್ ನಾಕಾಚ್ಛೇದೇವಂ ನ ಗನ್ಧರ್ವಾನ್ ನ ವಿದ್ಯಾಧರಾನ್
ನ ಸಿದ್ಧಾನ್’ ಇತಿ|

ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಚ -

‘ನ ದೈವಾನಭಿಕಾಚ್ಛೇತ ಕುತ ಏವ ಹರೇರ್ಗುಣಾನ್ |
ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಾನ್ ನ ಚಾರ್ಷಾಂ ಗಾನ್ಧರ್ವಾದೀನಪಿ ಕ್ವಚಿತ್ ||
ಖುಷ್ಯಾದಿಷು ವಿಶೇಷೇ ತು ದೋಷೋ ನೈದಾವಿಶೇಷತಃ’

ಇತಿ ವಿಶೇಷದರ್ಶನಾರ್ಥಮೇಕ ಇತ್ಯುಕ್ತಮ್ || 42 ||

ಓಂ ಬಹಿಸ್ತುಭಯಥಾಽಪಿ ಸ್ಮೃತೇರಾಚಾರಾಚ್ಛ ಓಂ || 43-476 ||

ದೇವರ್ಷಿಗನ್ಧರ್ವಾದಿಪದೇಭ್ಯೋಽನ್ಯತ್ರ ಶುಭವಿಷಯ ಆಕಾಷ್ಣಾಯಾಮನಾಕಾಷ್ಣಾಯಾಂ ಚ
ನ ಪತನಮ್ |

‘ದೇವರ್ಷಿಗನ್ಧರ್ವಾಣಾಂ ಪದಾಕಾಚ್ಛೇ ಪತೇತ್ ಧ್ರುವಮ್ |
ಅನ್ಯತ್ರ ಶುಭಮಾಕಾಚ್ಛನ್ ನ ಪತೇದವಿರೋಧತಃ’ ಇತಿ ಸ್ಮೃತೇಃ ||
‘ನಾನಾತ್ವಮೇವ ಕಾಮಾನಾಂ ನಾಕಾಮಃ ಕ್ವ ಚ ದೃಶ್ಯತೇ |
ಅತೋಽವಿರುದ್ಧಕಾಮಃ ಸ್ಯಾದಕಾಮಸ್ತೇನ ಭಣ್ಯತೇ’ ಇತ್ಯಾಚಾರಾಚ್ಛ || 43 ||

|| ಇತಿ ಅಧಿಕಾರಿಕಾಧಿಕರಣಮ್ || 06 ||

ಓಂ ಸ್ವಾಮಿನಃ ಫಲಶ್ರುತೇರಿತ್ಯಾತ್ರೇಯಃ ಓಂ || 44-477 ||

‘ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಪ್ನೋತಿ ಪರಮ್’ ಇತ್ಯಾದಿ ಫಲಂ ಸ್ವಾಮಿನಾಂ ದೇವಾನಾಮೇವ ಭವತಿ |

‘ಯದು ಕಿಂಚೇಮಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ಶುಭಮಾಚರಂತಿ ದೇವಾ ಏವ ತದಾಚರಂತಿ ಯದು ಕಿಂ ಚೇಮಾಃ
ಪ್ರಜಾ ವಿಜಾನತೇ ದೇವಾ ಏವ ತದ್ವಿಜಾನತೇ ದೇವಾನಾಂ ಹ್ಯೇತದ್ಭವತಿ ಸ್ವಾಮೀ ಹಿ
ಫಲಮಶ್ನುತೇ ನಾಸ್ವಾಮೀ ಕರ್ಮ ಕುರ್ವಾಣಃ’

ಇತಿ ಮಾಧ್ಯಂದಿನಾಯನಶ್ರುತೇರಿತ್ಯಾತ್ರೇಯೋ ಮನ್ಯತೇ || 44 ||

ಓಂ ಆರ್ತ್ವಿಜ್ಯಮಿತ್ಯೌಡುಲೋಮಿಸ್ತಸ್ಮೈ ಹಿ ಪರಿಕ್ರಿಯತೇ ಓಂ || 45-478 ||

ಸತ್ರಯಾಗೇಷ್ಟ್ಯತ್ವಿಜಾಮಪಿ ಫಲದರ್ಶನಾದಲ್ಪಂ ಫಲಂ ಪ್ರಜಾನಾಮಪಿ

ಭವತೀತ್ಯೌಡುಲೋಮಿರ್ಮನ್ಯತೇ | ತಥರ್ಥಂ ದೇವೈಃ ಕ್ರಿಯಮಾಣತ್ವಾತ್ || 45 ||

ಓಂ ಸಹಕಾರ್ಯಂತರವಿಧಿಃಪಕ್ಷೇಣ ತೃತೀಯಂ ತದ್ವತೋ ವಿಧ್ಯಾದಿವತ್ ಓಂ

|| 49-479 ||

ತೃತೀಯಃ ಸ್ವಪಕ್ಷಃ | ದೇವಾನಾಂ ಜ್ಞಾಪನಾದಿಕರ್ಮಣಿ ಸಹಕಾರ್ಯಾಂತರತ್ವೇನ ಪ್ರಜಾ

ವಿಧೀಯಂತೇ | ಯಥಾ ಪ್ರಜಾವತೋ ರಾಜ್ಞಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸಹಕಾರಿತ್ವೇನ ವಿಧೀಯಂತೇ |

ಯಥಾವಾಕ್ಸಚಾರ್ಯಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾಃ | ವಾರಾಹೇ ಚ -

‘ಜ್ಞಾನಾದಿದಾನಂ ದೇವಾನಾಂ ವಿಷ್ಟುನಾ ಸಾಧು ಜೋದಿತಮ್ |

ವೇದೇ ಚ ತೇಷಾಂ ವಿಹಿತಂ ತತ್ರಾಚಾರ್ಯೋ ಮಹತ್ತರಃ ||

ವಿಹಿತಃ ಸಹಕಾರಿತ್ವೇ ಸಹಕಾರ್ಯಾಂತರಂ ಪ್ರಜಾಃ |

ಪಾತ್ಯತ್ವೇನ ಯಥಾ ರಾಜ್ಞೋ ಯಥಾ ಶಿಷ್ಯಾ ಗುರೋರಪಿ ||

ತಸ್ಮಾಚ್ಛೃತಂ ಫಲಂ ತಾಸಾಮಾಚಾರ್ಯಾಣಾಂ ಮಹತ್ತರಮ್ |

ತತೋ ಮಹತ್ತರಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ದೇವಾನಾಮುತ್ತರೋತ್ತರಮ್’ ಇತಿ || 46 ||

|| ಇತಿ ಫಲಶ್ರುತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 07 ||

ಓಂ ಕೃತ್ಸು ಭಾವಾತ್ ತು ಗೃಹಿಣೋಪಸಂಹಾರಃ ಓಂ || 47-480 ||

‘ಕುಟುಂಬೇ ಶುಚೌ ದೇಶೇ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಮಧೀಯಾನೋ ಧಾರ್ಮಿಕಾನ್ ವಿದಧತ್’ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ

‘ನ ಚ ಪುನರಾವರ್ತತೇ ನ ಚ ಪುನರಾವರ್ತತೇ’ ಇತಿ ಗೃಹಿಣೋಪಸಂಹಾರಃ ಕ್ರಿಯತೇ

ತಸ್ಮಾದ್ಭಹಸ್ತಸ್ಯೈವೋತ್ತವತ್ವಮಿತಿ ನ ವಾಚ್ಯಮ್ |

ಯತಃ ಕೃತ್ಸು ಗೃಹಸ್ಥಾನ್ ದೇವಾನಪೇಕ್ಷ್ಯೈವೋಪಸಂಹಾರಃ ಕ್ರಿಯತೇ |

‘ಕೃತ್ಸು ಹ್ಯೇತೇ ಗೃಹಿಣೋ ದೇವಾಃ ಕೃತ್ಸು ಏತೇ ಯತಯೋಽತ ಏತೇಷಾಂ ನ ಪುತ್ರಾ

ದಾಯಮುಪಯಂತಿ ಸ ಚೈತೇ ಗೃಹಾನ್ ವಿಸೃಜಂತ್ಯರಾಗಾ ಅದ್ವೇಷಾ ಅಲೋಭಾಃ

ಸರ್ವಭೋಗಾಃ ಸರ್ವಜ್ಞಾಃ ಸರ್ವಕರ್ತಾರಃ’ ಇತಿ ಪೌತ್ರಾಯಣಶ್ರುತಿಃ || 47 ||

ಓಂ ಮೌನವದಿತರೇಷಾಮಪ್ಯುಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 48-481 ||

ನ ಚಾಶ್ರಮದ್ವಯಮೇವ ದೇವಾನಾಮ್ |

‘ದೇವಾ ಏವ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೋ ದೇವಾ ಏವ ಗೃಹಸ್ಥಾ ದೇವಾ ಏವ ವನಸ್ಥಾ ಯಥಾ ಹ್ಯೇತೇ
ಮುನಯ ಏವಂ ಸರ್ವವರ್ಣಾಃ ಸರ್ವಾಶ್ರಮಾಃ ಸರ್ವಂ ಹ್ಯೇತೇ ಕರ್ಮ ಕುರ್ವಂತಿ’ ಇತಿ
ಕೌಣ್ಡರವ್ಯಶ್ರುತೌ ಯತಿತ್ವದೃಷ್ಟಾನ್ತೇನಾನ್ಯೇಷಾಮಪ್ಯುಪದೇಶಾತ್ || 48 ||

|| ಇತಿ ಕೃತ್ಸ್ನ ಭಾವಾಧಿಕರಣಮ್ || 08 ||

ಓಂ ಅನಾವಿಷ್ಕುವರ್ನ್ನನ್ವಯಾತ್ ಓಂ || 49-482 ||

‘ಏತಾಂ ವಿದ್ಯಾಮದೀತ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶೀ ವಾವ ಭವತಿ |

ಸ ಏತಾಂ ಮನುಷ್ಯೇಷು ವಿಬ್ರೂಯಾತ್ |

ಯಥಾ ಯಥಾ ಹ ವೈ ಬ್ರೂಯಾತ್ ತಥಾ ತಥಾಽಧಿಕೋ ಭವತಿ’

ಇತಿ ಮಾರಂಶ್ರುತೌ ವಿದ್ಯಾದಾನಂ ಶ್ರೂಯತೇ | ತಚ್ಚ ಬಹೂನಾಂ

ಸ್ವೀಕರಣಾರ್ಥಮಾವಿಷ್ಕಾರೇಣೇತಿ ನ ಮನ್ತವ್ಯಮ್ | ಅನ್ವಯಾದ್ಯುಕ್ತೇ |

ಅವಿಷ್ಕಾರೇಽಯೋಗ್ಯಾನಾಮಪಿ ಸ್ವೀಕಾರಪ್ರಾಪ್ತಿಃ | ತಚ್ಚ ವಿಷಿದ್ಧಮ್ -

‘ಮಾ ನಃ ಸ್ತೇನೇಭ್ಯೋ ಯೋ ಅಭಿ ದ್ರುಹಸ್ವದೇ ನಿರಾಮಿಣೋ ರಿಪವೋಽನ್ನೇಷು
ಜಾಗೃಧುಃ|

ಯೇಷಾಂ ನೈತನ್ನಾಪರಂ ಕಿ ಚ ನೈಕಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ವತೇ ಬ್ರೂಹಿ ತೇಭ್ಯಂ ಕದಾಚಿತ್ ||

ಅಥೋಶಮೇನೋಪರತಾ ಮನುಷ್ಯಾಃ ಯೇ ಧರ್ಮಿಣೋ ಬ್ರೂಹಿ ತೇಭ್ಯಃ ಸದಾ ನಃ |

ಆದೇವಾನಾಮೋಹತೇ ವಿ ವ್ರಯೋ ಹೃದಿ ಬೃಹಸ್ವತೇ ನ ಪರಃ ಸಾಮೋ ವಿದುಃ’ ಇತಿ |

ವಿದ್ಯಾ ಹ ವೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಜಗಾಮ ಗೋಪಾಯ ಮಾಂ ಶೇವದಿಸ್ವೇಽಹಮಸ್ಮಿ |

ಅನಾರ್ಯಕಾಯಾನ್ಯಜವೇ ಶರಾಯ ನ ಮಾಂ ಬ್ರೂಯಾ ಋಜವೇ ಬ್ರೂಹಿ ನಿತ್ಯಮ್’

ಇತಿ ಚ || 49 ||

|| ಇತಿ ಅನಾವಿಷ್ಕಾರಾಧಿಕರಣಮ್ (ಅನ್ವಯಾಧಿಕರಣಮ್) || 09 ||

ಓಂ ಐಹಿಕಮಪ್ರಸ್ತುತಪ್ರತಿಬನ್ಧೇ ತದ್ಧರ್ಶನಾತ್ ಓಂ || 50-483 ||

‘ಆತ್ಮಾ ವಾ ಅರೇ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಃ ಶ್ರೋತವ್ಯೋ ಮನ್ತವ್ಯೋ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸಿತವ್ಯಃ’

ಇತಿ ದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ಶ್ರವಣಾದಿ ವಿಧೀಯತೇ | ತಚ್ಚ ದರ್ಶನಮೈಹಿಕಮೇವ

ಪ್ರಾರಬ್ಧಪ್ರತಿಬನ್ಧಭಾವೇ |

‘ಶ್ರುತ್ವಾಸ್ಸತ್ಮಾನಂ ಮತಿಪೂರ್ವಂ ಹ್ಯುಪಾಸ್ಯೇಹೈವ ದೃಷ್ಟಿಂ ಪರಮಸ್ಯ ವಿನ್ನೇತ್ |
ಯದ್ಯಾರಬ್ಧಂ ಕರ್ಮ ನಿಬನ್ಧಕಂ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರೇತ್ಯೈವ ಪಶ್ಯೇದ್ಯೋಗಮೇವಾನ್ವವೇಕ್ಷ್ಯ’
ಇತಿ ಸೌಪರ್ಣಶ್ರುತೌ ದರ್ಶನಾತ್ |

‘ಅನಾದಿಜನ್ಮಸಮ್ಪನ್ನಂ ನಿರ್ಭೇತ್ತುಂ ಪಾಪಪಿಶ್ಚರಮ್ |
ಯಾವತ್ಯಾ ಸೇವಯಾ ಶಕ್ಯಂ ತಾವತ್ ಕಾರ್ಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ||
ಯಾವದ್ಗುರೇ ಸ್ಥಿತೋ ಗಮ್ಯಾತ್ ತಾವದ್ಗಂತವ್ಯಮೇವ ಹಿ |
ಇಹ ಜನ್ಮಾಂತರೇ ವಾಸಿ ತಾವತ್ಯೈವ ತು ದರ್ಶನಮ್ ||
ಶ್ರವಣಂ ಮನನಂ ಚೈವ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸನಮೇವ ಚ |
ಪರೇ ಗುರೌ ಚ ಯಾ ಭಕ್ತಿಃ ಪರಿಚರ್ಯಾಧಿಕಂ ಹರೇಃ ||
ಏಷಾ ಸೇವೇತಿ ಸಮ್ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಯಥಾ ತದ್ಗರ್ಶನಂ ಭವೇತ್’

ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತ್ಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ || 50 ||

|| ಇತಿ ಐಹಿಕಾಧಿಕರಣಮ್ || 10 ||

ಓಂ ಏವಂ ಮುಕ್ತಿಫಲಾನಿಯಮಸ್ತದವಸ್ಥಾವಧ್ಯತೇಸ್ತದವಸ್ಥಾವಧ್ಯತೇಃ ಓಂ

|| 51-484 ||

ಏವಮೇವ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಭಾವೇ ಶರೀರಪಾತಾನಂತರಮೇವ ಮೋಕ್ಷಃ, ತದ್ಭಾವೇ
ಜನ್ಮಾಂತರಾಣೀತ್ಯನಿಯಮಃ |

‘ಧರ್ಮೀ ಸ್ವರ್ಗಂ ವಿಧರ್ಮೀ ನಿರಯಮೇತ್ಯೈವ ಬ್ರಹ್ಮಸಂಸ್ಥೋಽಮೃತಮೇತ್ಯೈವ
ಬ್ರಹ್ಮಸಂಸ್ಥೋಽಮೃತಮ್’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಸಂಸ್ಥಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷಸ್ಯೈವಾವಧಾರಣಾತ್ |
‘ವಿದ್ವಾನಮೃತಮಾಪ್ನೋತಿ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ |
ಅವಸನ್ನಂ ಯದಾರಬ್ಧಂ ಕರ್ಮ ತತ್ಯೈವ ಗಚ್ಛತಿ ||
ನ ಚೇದ್ಬಹೂನಿ ಜನ್ಮಾನಿ ಪ್ರಾಪ್ಯೈವಾಂತೇ ನ ಸಂಶಯಃ’

ಇತಿ ಚ ನಾರಾಯಣಾಧ್ಯಾತ್ಮೈ || 51 ||

|| ಇತಿ ಮುಕ್ತಿಫಲಾಧಿಕರಣಮ್ || 11 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ

ಚತುರ್ಥಃ ಪಾದಃ || 03-04||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಃ (ಸಾಧನಾಧ್ಯಾಯಃ)|| 03 ||

ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಃ (ಫಲಾಧ್ಯಾಯಃ) || 03-04 ||

ಪ್ರಥಮ ಪಾದಃ || 04-01 ||

ಫಲಂ ನಿಗದ್ಯತೇಽಸ್ಮಿನ್ನಧ್ಯಾಯೇ | ಕರ್ಮನಾಶಾಖ್ಯಂ ಫಲಮಸ್ಮಿನ್ ಪಾದೇ |
ನಿತ್ಯಶಃ ಕಾರ್ಯಂ ಸರ್ವಥಾ ಭಾವ್ಯಂ ಸಾಧನಂ ಪ್ರಥಮಥ ಉಚ್ಯತೇ |
ಪ್ರಾಯಿಕತ್ವಾಚ್ಛಾಧ್ಯಾಯಾನಾಂ ಪಾದಾನಾಂ ಚ ನ ವಿರೋಧಃ |

ಓಂ ಆವೃತ್ತಿರಸಕ್ಯದುಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 01-485 ||

‘ಆತ್ಮಾ ವಾಸರೇ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಃ ಶ್ರೋತವ್ಯೋ ಮನ್ತವ್ಯೋ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸಿತವ್ಯಃ’
ಇತ್ಯಾದೀನಾಂ ನಾಗ್ನಿಷ್ಟೋಮಾದಿವದೇಕವಾರೇಣೈವ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಃ| ಕಿಂತ್ವಾವೃತ್ತಿಃ ಕರ್ತವ್ಯಾ |
‘ಸ ಯ ಏಷೋಽಣಿಮೈತದಾತ್ಮ್ಯಮಿದಂ ಸರ್ವಮ್’
ಇತ್ಯಾದ್ಯಸಕ್ಯದುಪದೇಶಾತ್ || 01 ||

ಓಂ ಲಿಙ್ಗಾಚ್ಛ ಓಂ || 02-486 ||

‘ಸ ತಪೋಽತಪ್ಯತ..... ಪುನರೇವ ವರುಣಂ ಪಿತರಮುಪಸನಾರ’
ಇತ್ಯಾದ್ಯಾವರ್ತನಲಿಙ್ಗಾಚ್ಛ |
‘ನಿತ್ಯಶಃ ಶ್ರವಣಂ ಚೈವ ಮನನಂ ಧ್ಯಾನಮೇವ ಚ |
ಕರ್ತವ್ಯಮೇವ ಪುರುಷೈರ್ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶನಮಿಚ್ಛುಭಿಃ’ ಇತ್ ಬೃಹತ್ತನ್ನೇ || 02 ||

|| ಇತಿ ಆವೃತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 01 ||

ಓಂ ಆತ್ಮೈತಿ ತೂಪಗಚ್ಛಂತಿ ಗ್ರಾಹಯಂತಿ ಚ ಓಂ || 03-487 ||

ಆತ್ಮೈತ್ಯುಪದೇಶ ಉಪಾಸನಂ ಚ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಭಿಃ ಸರ್ವಥಾ ಕಾರ್ಯಮೇವ | ‘ನಾನ್ಯಂ
ವಿಚಿಂತಯ ಆತ್ಮಾನಮೇವಾಹಂ ವಿಜಾನೀಯಾಮಾತ್ಮನಮುಪಾಸ ಆತ್ಮಾ ಹಿ ಮಮೈಷ ಭವತಿ’
ಇತಿ ಹ್ಯುಪಗಚ್ಛಂತಿ | ‘ಆತ್ಮೈತ್ಯೇವೋಪಾಸ್ತು ಆತ್ಮೈತ್ಯೇವ ವಿಜಾನೀಹಿ ನಾನ್ಯಂ ಕಿಂಚನ ವಿಜಾನಥ
ಆತ್ಮಾ ಹ್ಯೇವೈಷ ಭವತಿ’ ಇತಿ ಗ್ರಾಹಯಂತಿ ಚ |
‘ಆತ್ಮೈತ್ಯುಪಾಸನಮ್ ಕಾರ್ಯಂ ಸರ್ವಥೈವ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ |
ನಾನಾಕ್ಲೇಶಸಮಾಯುಕ್ತೋಽಪ್ಯೇತಾವನ್ನೈವ ವಿಸ್ಮರೇತ್’ ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವಣಿ ||
‘ಆತ್ಮಾ ವಿಷ್ಣುರಿತಿ ಧ್ಯಾನಂ ವಿಶೇಷಣವಿಶೇಷ್ಯತಃ |
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಮುಮುಕ್ಷೂಣಾಮುಪದೇಶಶ್ಚ ತಾದೃಶಃ ||
ಕರ್ತವ್ಯೋ ನಾನ್ಯ ಹಾನೇನ ಕಸ್ಯಚಿನ್ನೋಕ್ಷ ಇಷ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ || 03 ||

|| ಇತಿ ಆತ್ಮೋಪಗಮಾಧಿಕರಣಮ್ || 02 ||

ಓಂ ನ ಪ್ರತೀಕೇ ನ ಹಿ ಸಃ ಓಂ || 04-488 ||

‘ನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮೇತ್ಯುಪಾಸನೇ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಶಬ್ದಭ್ರಾನ್ಯಾ ನ ಪ್ರತೀಕೇ ಬ್ರಹ್ಮದೃಷ್ಟಿಃ ಕಾರ್ಯಾ |
ಕಿನ್ತು ತತ್ಸತ್ತ್ವೇನೈವೋಪಾಸನಂ ಕಾರ್ಯಮ್ | ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ ಚ -
‘ನಾಮಾದಿಪ್ರಾಣಪರ್ಯಂತಮುಭಯೋಃ ಪ್ರಥಮಾತ್ಮತಃ |
ಐಕ್ಯದೃಷ್ಟಿರಿತಿ ಭ್ರಾಂತಿರಬುಧಾನಾಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||
ನಾಮಾದಿಸ್ಥಿತಿರೇವಾತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಹಿ ವಿಧೀಯತೇ |
ಸರ್ವಾರ್ಥಾ ಪ್ರಥಮಾ ಯಸ್ಮಾತ್ ಸಪ್ತಮ್ಯರ್ಥಾ ತತೋ ಮಾತಾ’ ಇತಿ || 04 ||

|| ಇತಿ ನಪ್ರತೀಕಾಧಿಕರಣಮ್ || 03 ||

ಓಂ ಬ್ರಹ್ಮದೃಷ್ಟಿರುತ್ಕರ್ಷಾತ್ ಓಂ || 05-489 ||

ಬ್ರಹ್ಮದೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ಸರ್ವಥಾ ಕಾರ್ಯವ ಪರಮೇಶ್ವರೇ | ಉತ್ಕರ್ಷತ್ವಾತ್ |
‘ಬ್ರಹ್ಮದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಸದೋಪಾಸ್ಯೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವೈರಪಿ ಧ್ರುವಮ್ |
ಮಹತ್ತ್ವವಾಚೇ ಶಬ್ದೋಪಯಂ ಮಹತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಮೇವ ಹಿ |
ಸರ್ವತಃ ಪ್ರೀತಿಜನಕಮತಸ್ತತ್ ಸರ್ವತಾ ಭವೇತ್ ||
ಆತ್ಮೇತ್ಯೇವ ಯದೋಪಾಸನಾ ತದಾ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಸಂಯುತಾ |
ಕಾರ್ಯವ ಸರ್ವಥಾ ವಿಷ್ಣೋರ್ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಂ ನ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ || 05 ||

|| ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮದೃಷ್ಟ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 04 ||

ಓಂ ಆದಿತ್ಯಾದಿಮತಯಶ್ಚಾಙ್ಗ ಉಪಪತ್ತೇಃ ಓಂ || 06-490 ||

‘ಚಕ್ಷೋಃ ಸೂರ್ಯೋ ಅಜಾಯತ’ ಇತ್ಯಾದ್ಯುಪಾಸನಂ ಚ ದೇವಾನಾಂ ಕಾರ್ಯಮೇವ |
ಸ್ವೋತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಾನಾತ್ ಸ್ವಾಶ್ರಯತ್ವಾನ್ಮುಕ್ತೌ ತತ್ರ ಲಯನ್ಯಾಪೇಕ್ಷಿತತ್ವಾಚ್ಛೋಷಪನ್ನಂ
ತಥೋಪಾಸನಮ್ | ನಾರಾಯಣತನ್ತ್ರೇ ಚ -
‘ಆಧಿವ್ಯಾಧಿನಿಮಿತ್ತೇನ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತಮನಸೋಽಪಿ ತು |
ಗುಣಾನಾಂ ಸ್ಮರಣಾಶಕ್ತೌ ವಿಷ್ಣೋರ್ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಮೇವ ತು ||
ಸ್ಮರ್ತವ್ಯಂ ಸತತಂ ತತ್ ತು ನ ಕದಾಚಿತ್ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ |
ಅತ್ರ ಸರ್ವಗುಣಾನಾಂ ಚ ಯತೋಽನ್ತರ್ಭಾವ ಇಷ್ಯತೇ ||
ಸ್ವೋತ್ಪತ್ತ್ಯಂ ಚ ದೇವಾನಾಂ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚಿನ್ತ್ಯಂ ಸದ್ಯವ ತು |
ತೇಷಾಂ ತತ್ರ ಪ್ರವೇಶೋ ಹಿ ಮುಕ್ತಿರಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಬುಧೈಃ ||
ತದಾಶ್ರಿತಾಶ್ಚ ತೇ ನಿತ್ಯಂ ತತಶ್ಚಿನ್ತ್ಯಂ ವಿಶೇಷತಃ’ ಇತಿ || 06 ||

|| ಇತಿ ಆದಿತ್ಯಾದಿಮತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 05 ||

ಓಂ ಆಸೀನಃ ಸಮ್ಭವಾತ್ ಓಂ || 07-491 ||

ಸರ್ವದೋಪಾಸನಂ ಕುರ್ವನ್ನಪ್ಯಾಸೀನೋ ವಿಶೇಷತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ |

ತದಾ ವಿಕ್ಷೇಪಾಲ್ಪತ್ವೇನ ಸಮ್ಭವಾತ್ || 07 ||

ಓಂ ಧ್ಯಾನಾಚ್ಚ ಓಂ || 08-492 ||

‘ಸ್ಮರಣೋಪಾಸನಂ ಜೈವ ಧ್ಯಾನಾತ್ಮಕಮಿತಿ ದ್ವಿಧಾ |
ಸ್ಮರಣಂ ಸರ್ವದಾ ಯೋಗ್ಯಂ ಧ್ಯಾನೋಪಾಸನಮಾನಸೇ||
ನೈರಂತರ್ಯಮ್ ಮನೋವೃತ್ತೇರ್ಧ್ಯಾನಮಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಬುಧೈಃ |
ಆಸೀನಸ್ಯ ಭವೇತ್ ತತ್ ತು ನ ಶಯಾನಸ್ಯ ನಿದ್ರಯಾ ||
ಸ್ಥಿತಸ್ಯ ಗಚ್ಛತೋ ವಾಸಿ ವಿಕ್ಷೇಪಸ್ಯೈವ ಸಮ್ಭವಾತ್ |
ಸ್ಮರಣಾತ್ ಪರಮಂ ಜ್ಞೇಯಂ ಧ್ಯಾನಂ ನಾಸ್ತತ್ರ ಸಂಶಯಃ’

ಇತಿ ಚ ನಾರಾಯಣತನ್ತ್ರೇ ಅತೋ ಧ್ಯಾನತ್ವಾಚ್ಚ || 08 ||

ಓಂ ಅಚಲತ್ವಂ ಚಾಪೇಕ್ಷ್ಯ ಓಂ || 09-493 ||

‘ಅಚಲಂ ಚೇಚ್ಛರೀರಂ ಸ್ಯಾನ್ಮನಸಶ್ಚಾಪ್ಯಚಾಲನಮ್ |
ಚಲನೇ ತು ಶರೀರಸ್ಯ ಚಿಹ್ನಲಂ ತು ಮನೋ ಭವೇತ್’ ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡೇ || 09 ||

ಓಂ ಸ್ಮರಂತಿ ಚ ಓಂ || 10-494 ||

‘ಸಮಂ ಕಾಯಶಿರೋಗ್ರೀವಂ ಧಾರಯನ್ನಚಲಂ ಸ್ಥಿರಃ |
ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ನಾಸಿಕಾಗ್ರಂ ಸ್ವಂ ದಿಶಶ್ಚಾನವಲೋಕಯನ್’ ಇತ್ಯಾದಿ || 10 ||

ಓಂ ಯತ್ಯೈಕಾಗ್ರತಾ ತತ್ರಾ ವಿಶೇಷಾತ್ ಓಂ || 11-495 ||

ದೇಶಕಾಲಾವಸ್ಥಾದಿಷು ಯತ್ಯೈಕಾಗ್ರತಾ ಭವತಿ ತತ್ಯೈವ ಸ್ಥಾತವ್ಯಮ್ |

‘ತಮೇವ ದೇಶಂ ಸೇವೇತ ತಂ ಕಾಲಂ ತಾಮವಸ್ಥಿತಮ್ |
ತಾನೇವ ಭೋಗಾನ್ ಸೇವೇತ ಮನೋ ಯತ್ರ ಪ್ರಸೀದತಿ ||
ನ ಹಿ ದೇಶಾದಿಭಿಃ ಕಶ್ಚಿದ್ವಿಶೇಷಃ ಸಮುದೀರಿತಃ |
ಮನಪ್ರಸಾಧನಾರ್ಥಂ ಹಿ ದೇಶಕಾಲಾದಿಚಿಂತನಾ’ ಇತಿ ವಾರಾಹೇ || 11 ||

|| ಇತಿ ಆಸನಾಧಿಕರಣಮ್ || 06 ||

ಓಂ ಆ ಪ್ರಾಯಣಾತ್ ತತ್ರಾಪಿ ಹಿ ದೃಷ್ಟಮ್ ಓಂ || 12-496 ||

ಯಾವನೋಕ್ಷಸ್ತಾವದುಪಾಸನಾದಿ ಕಾರ್ಯಮ್ ||

‘ಸ ಯೋ ಹ ವೈತದ್ಭಗವನ್ಮನುಷ್ಯೇಷು ಪ್ರಾಯಣಾಂತಮೋಷ್ಕಾರಮಭಿಧ್ಯಾಯೀತ’

ಇತಿ ಹಿ ಶ್ರುತಿಃ ||

‘ಸರ್ವದೈನಮುಪಾಸೀತ ಯಾವದ್ವಿಮುಕ್ತಿರ್ಮುಕ್ತಾ ಅಪಿ ಹ್ಯೇನಮುಪಾಸತೇ’

ಇತಿ ಸೌಪರ್ಣಶ್ರುತಿಃ ||

‘ಶ್ರುಣುಯಾದ್ಯಾವದಜ್ಞಾನಂ ಮತಿಯಾವದಯುಕ್ತತಾ |

ಧ್ಯಾನಂ ಚ ಯಾವದೀಕ್ಷಾ ಸ್ಯಾನ್ನೇಕ್ಷಾ ಕ್ವಚನ ಬಾಧ್ಯತೇ ||

ದೃಷ್ಟತತ್ತ್ವಸ್ಯ ಚ ಧ್ಯಾನಂ ಯದಾ ದೃಷ್ಟಿರ್ನ ವಿದ್ಯತೇ |

ಭಕ್ತಿಶ್ಚಾನಂತಕಾಲೀನಾ ಪರಮೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಸ್ಫುಟಾ |

ಆ ವಿಮುಕ್ತೇರ್ವಿಧಿರ್ನಿತ್ಯಂ ಸ್ವತ ಏವ ತತಃ ಪರಮ್’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡೇ || 12 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರಾಯಣಾಧಿಕರಣಮ್ || 07 ||

ಓಂ ತದಧಿಗಮ ಉತ್ತರಪೂರ್ವಾಘೋರಶ್ಲೇಷವಿನಾಶೌ ತದ್ವ್ಯಪದೇಶಾತ್ ಓಂ

||13-497 ||

ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶನ ಉತ್ತರಾಘಸ್ಯಾಶ್ಲೇಷಃ ಪೂರ್ವಸ್ಯ ವಿನಾಶಶ್ಚ |

‘ತದ್ಯಥಾ ಪುಷ್ಕರಫಲಾಶ ಅಪೋ ನ ಶ್ಲಿಷ್ಯಂತ ಏವಮೇವಂದಿದಿ ಪಾಪಂ ಕರ್ಮ ನ

ಶ್ಲಿಷ್ಯತೇ’|‘ತದ್ಯಥೈಷೀಕಾತೂಲಮಗ್ನೌ ಪ್ರೋತಂ ಪ್ರದೂಯೇತ್ಯವಂ ಹೈವಾಸ್ಯ ಸರ್ವೇ

ಪಾಪ್ಮಾನಃ ಪ್ರದೂಯಂತೇ’ ಇತಿ ತದ್ವ್ಯಪದೇಶಾತ್ || 13 ||

ಓಂ ಇತರಸ್ಯಾಪ್ಯೇವಮಸಂಶ್ಲೇಷಃ ಪಾತೇ ತು ಓಂ || 14-498 ||

ಪುಣ್ಯಸ್ಯಾಪ್ಯೇವಮಸಂಶ್ಲೇಷಃ ಪಾತೇ| ತುಶಬ್ದೋಽನುತ್ಥಾನವಾಚೀ |

‘ಯಥಾಽಶ್ಲೇಷೋ ವಿನಾಶಶ್ಚ ಮುಕ್ತಸ್ಯ ತು ವಿಕರ್ಮಣಃ |

ಏವಂ ಸುಕರ್ಮಣಶ್ಚಾಪಿ ಪತತಸ್ತಮಸಿ ಧ್ರುವಮ್’ ಇತಿ ಚಾಗ್ನೇಯೇ || 14 ||

ಓಂ ಅನಾರಬ್ಧಕಾರ್ಯೇ ಏವ ತು ಪೂರ್ವೇ ತದವಧೇಃ ಓಂ || 15-499 ||

ಅನಾರಬ್ಧಕಾರ್ಯೇ ಏವ ಪೂರ್ವೇ ಪುಣ್ಯಪಾಪೇ ವಿನಶ್ಯತಃ |

‘ತಸ್ಯ ತಾವದೇವ ಚಿರಂ ಯಾವನ್ನ ವಿಮೋಕ್ಷ್ಯೇತ ಸಮ್ಪತ್ಸ್ಯತೇ’ ಇತಿ ತದವಧೇಃ |

ತುಶಬ್ದಃ ಸ್ಮೃತಿದ್ಯೋತಕಃ |

‘ಯದನಾರಬ್ಧಪಾಪಂ ಸ್ಯಾತ್ ತದ್ವಿನಶ್ಯತಿ ನಿಶ್ಚಯಾತ್ |
ಪಶ್ಯತೋ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿರ್ಧ್ವಂಷಂ ಹೀನಂ ಚ ಬ್ರಹ್ಮ ಪಶ್ಯತಃ ||
ದ್ವಿಷತೋ ವಾ ಭವೇತ್ ಪುಣ್ಯನಾಶೋ ನಾಸ್ತತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||
ತಸ್ಯಾಪ್ಯಾರಬ್ಧಕಾರ್ಯಸ್ಯ ನ ವಿನಾಶೋಽಸ್ತಿ ಕುತ್ರಚಿತ್ |
ಆರಬ್ಧಯೋಶ್ಚ ನಾಶಃ ಸ್ಯಾದಲ್ಪಯೋಃ ಪುಣ್ಯಪಾಪಯೋಃ’

ಇತಿ ಚ ನಾರಾಯಣತನ್ತ್ರೇ || 15 ||

ಓಂ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿ ತು ತತ್ಕಾರ್ಯಾಯೈವ ತದ್ಧರ್ಶನಾತ್ ಓಂ || 16-500 ||

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದ್ಯಪಿ ತು ಮೋಕ್ಷೇಽನುಭಾವಾಯೈವ | ತುಶಬ್ದಾದ್ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶನವತಃ |
‘ಸ ಏನಮವಿದಿತೋ ನ ಭುನಕ್ತಿ ಯಥಾ ವೇದೋ ವಾಽನನೂಕ್ತೋಽನ್ಯದ್ವಾ ಕರ್ಮಾಕೃತಮ್
ಯದಿ ಹ ವಾ ಅಪ್ಯನೇವಂವಿನ್ಮಹತ್ಪುಣ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರೋತಿ ತದ್ಗಾನ್ಯಾಂತತಃ ಕ್ಷೀಯತ |
ಏವಾತ್ಮಾನಮೇವ ಲೋಕಮುಪಾಸೀತ ನ ಯ ಆತ್ಮಾನಮೇವ ಲೋಕಮುಪಾಸ್ತೇ ನ ಹಾಸ್ಯ
ಕರ್ಮ ಕ್ಷೀಯತೇಽಸ್ಮಾದ್ಧೇವಾತ್ಮನೋ ಯದ್ಯತ್ ಕಾಮಯತೇ ತತ್ ತತ್ಸೃಜತೇ’ ಇತಿ
ತದ್ಧರ್ಶನಾತ್ || 16 ||

ಓಂ ಅತೋಽನ್ಯದಪೀತ್ಯೇಕೇಷಾಮುಭಯೋಃ ಓಂ || 17-501 ||

ಮುಕ್ತಾವನುಭವಕಾರಣಾದ್ಯದನ್ಯತ್ ತತ್ ಪುಣ್ಯಮಪಿ ವಿನಶ್ಯತಿ, ಅಪ್ರಾರಬ್ಧಮನಭೀಷ್ಠಂ ಚ
ತಥಾ ಹ್ಯೇಕೇಷಾಂ ಪಾಲ ಉಭಯೋಸ್ತಾಗೇನ -
‘ತಸ್ಯ ಪುತ್ರಾ ದಾಯಮುಪಯಂತಿ ಸುಹೃದಃ ಸಾಧುಕೃತ್ಯಾಂ ದ್ವಿಷಂತಃ ಪಾಪಕೃತ್ಯಾಮ್’
ಇತಿ |
‘ಅನಭೀಷ್ಠಮನಾರಬ್ಧಂ ಪುಣ್ಯಮಪ್ಯಸ್ಯ ನಶ್ಯತಿ |
ಕಿಮು ಪಾಪಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿನೋ ನಾಸ್ತಿ ಸಂಶಯಃ’ ಇತಿ ಪಾದ್ಯೇ || 17 ||

ಓಂ ಯದೇವ ವಿದ್ಯಯೇತಿ ಹಿ ಓಂ || 18-502 ||

ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶಿಕೃತಮಲ್ಪಮಪಿ ಪುಣ್ಯಂ ಮಹತ್ತಮಮನಂತಮ್ ಚ ಭವತಿ |
‘ಯದೇವ ವಿದ್ಯಯಾ ಕರೋತಿ ಶ್ರದ್ಧಯೋಪನಿಷದಾ ತದೇವ ವೀರ್ಯವತ್ತರಂ ಭವತಿ’
ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ |
‘ನ ಹಾಸ್ಯ ಕರ್ಮ ಕ್ಷೀಯತೇ’ ಇತಿ ಚ |
‘ಅಲ್ಪಮಾತ್ರಕೃತೋ ಧರ್ಮೋ ಭವೇತ್ ಜ್ಞಾನವತೋ ಮಹಾನ್ |
ಮಹಾನಪಿ ಕೃತೋ ಧರ್ಮೋ ಹ್ಯಜ್ಞಾನಂ ನಿಷ್ಫಲೋ ಭವೇತ್’ ಇತಿ ಚ ಭಾರತೇ || 18 ||

ಓಂ ಭೋಗೇನ ತ್ವಿತರೇ ಕ್ಷಪಯಿತ್ವಾಽಥ ಸಮ್ಪತ್ಯ ತೇ ಓಂ || 19-503 ||

ಆರಬ್ಧಪುಣ್ಯಪಾಪೇ ಭೋಗೇನ ಕ್ಷಪಯಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮ್ಪತ್ಯ ತೇ | ಅಥೇತಿ ನಿಯಮಸೂಚಕಃ |

‘ಆರಬ್ಧಪುಣ್ಯಪಾಪಸ್ಯ ಭೋಗೇನ ಕ್ಷಪಣಾದನು |

ಪ್ರಾಪ್ನೋತೈವ ತಮೋ ಘೋರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||

ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂ ಶತಕಾಲಾತ್ ತು ಪೂರ್ವಮಾರಬ್ಧಸಂಕ್ಷಯಃ |

ನಿಯಮೇನ ಭವೇನ್ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ಕಾಚಿದ್ವಿಚಾರಣಾ’ ಇತಿ ಚ ನಾರಾಯಣತನ್ತ್ರೇ || 19

||

|| ಇತಿ ತದಧಿಗಮಾಧಿಕರಣಮ್ || 08 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ

ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ ಚತುರ್ಥಾದ್ಯಾಯಸ್ಯ ಪ್ರಥಮಃ ಪಾದಃ || 04-01 ||

ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಾದಃ || 04-02 ||

ದೇವಾನಾಂ ಮೋಕ್ಷ ಉತ್ಪನ್ನಿಶ್ಚಾಸ್ಮಿನ್ ಪಾದ ಉಚ್ಯತೇ -

ಓಂ ವಾಙ್ಮನಸಿ ದರ್ಶನಾಚ್ಛಬ್ದಾಚ್ಛ ಓಂ || 01-504 ||

ವಾಗಭಿಮಾನಿನ್ಯುಮಾ ಮನೋಽಭಿಮಾನಿನಿ ರುದ್ರೇ ವಿಲೀಯತೇ | ವಾಚೋ
ಮನೋವಶತ್ವದರ್ಶನಾತ್ | 'ತಸ್ಯ ಯಾವನ್ನ ವಾಙ್ಮನಸಿ ಸಮುದ್ಯತೇ' ಇತಿ ಶಬ್ದಾಚ್ಛ |

'ಉಮಾ ವೈ ವಾಕ್ ಸಮುದ್ದಿಷ್ಟಾ ಮನೋ ರುದ್ರ ಉದಾಹೃತಃ |
ತದೇತನ್ನಿಥುನಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ನ ದಾಮ್ಪತ್ಯಾದ್ವಿಹೀಯತೇ' ಇತಿ ಸ್ಕಾನ್ಧೇ || 01 ||

ಓಂ ಅತ ಏವ ಚ ಸರ್ವಾಣ್ಯನು ಓಂ || 02-505 ||

ಅತ ಏವ ಚ ಶಬ್ದಾತ್ ಸರ್ವಾಣಿ ದೈವತಾನಿ ಯಥಾನುಕೂಲಂ ವಿಲೀಯಂತೇ |

'ಅಗ್ನೌ ಸರ್ವೇ ದೇವಾ ವಿಲೀಯಂತೇಽಗ್ನಿರಿನ್ದ್ರೇ ಇನ್ದ್ರ ಉಮಾಯಾಮುಮಾ ರುದ್ರೇ
ವಿಲೀಯತೇ ಏವಮನ್ಯಾನಿ ದೈವತಾನಿ ಯಥಾನುಕೂಲಮ್' ಇತಿ ಗೌಪವನಶ್ರುತಿಃ
|| 02 ||

|| ಇತಿ ವಾಙ್ಮನಸಾಧಿಕರಣಮ್ || 01 ||

ಓಂ ತನ್ನನಃ ಪ್ರಾಣ ಉತ್ತರಾತ್ ಓಂ || 03-506 ||

'ಮನಃ ಪ್ರಾಣ' ಇತ್ಯುತ್ತರಾದ್ವಚನಾನ್ಮನೋಭಿಮಾನೀ ರುದ್ರಃ ಪ್ರಾಣೇ ವಾಯೌ ವಿಲೀಯತೇ |

'ವಾಯೋರ್ವಾವ ರುದ್ರ ಉದೇತಿ ವಾಯೌ ವಿಲೀಯತೇ
ತಸ್ಮಾದಾಹುರ್ವಾಯುದೇವಾನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ' ಇತಿ ಚ ಕೌಣ್ಡೀನ್ಯಶ್ರುತಿಃ || 03 ||

|| ಇತಿ ಮನೋಽಧಿಕರಣಮ್ || 02 ||

ಓಂ ಸೋಽಧ್ಯಕ್ಷೇ ತದುಪಗಮಾದಿಭ್ಯಃ ಓಂ || 04-507 ||

ಸ ಪ್ರಾಣಃ ಪರಮಾತ್ಮನಿ ವಿಲೀಯತೇ |

'ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಣಮುಪಗಚ್ಛಂತಿ ಪ್ರಾಣಃ ಪರಮುಪಗಚ್ಛತಿ ಪ್ರಾಣಂ ದೇವಾ ಅನುಪ್ರಾಣಂತಿ
ಪ್ರಾಣಃ ಪರಮಾನುಪ್ರಾಣಂತಿ ತಸ್ಮಾದಾಹುಃ ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಪ್ರಾಣ ಇತಿ'
'ಪ್ರಾಣಃ ಪರಸ್ಯಾಂ ದೇವತಾಯಾಮ್' |
'ಮುಕ್ತಾಃ ಸನ್ತೋಽಗ್ನಿಮಾವಿಶ್ಯ ದೇವಾಃ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಭುಜ್ಜತೇ |

‘ಅಗ್ನಿರಿಂದ್ರಂ ತಥೇನ್ವಶ್ಚ ವಾಯುಮಾವಿಸ್ಯ ಸೋಽಪಿ ತು |
ಆವಿಶ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮಾನಂ ಭಜ್ತೇ ಭೋಗಾಂಸ್ತು ಬಾಹ್ಯಕಾನ್ ||
ನ ಹ್ಯಾನಂದೋ ನಿಜಸ್ತೇಷಾಂ ಪರ್ಯರ್ಥಭ್ಯಃ ಕಥಂಜನ |
ಕಿಮು ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಾನಂದೋ ನ ತೇ ವಿಷ್ಣುವಿತಿ ಶ್ರುತೇಃ ||
ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ತೇಜಸಿ ಲಯೋ ಮಾರ್ಗಮಾತ್ರಮುದಾಹೃತಮ್ |
ಸರ್ವೇಶಿತುಶ್ಚ ಸರ್ವಾದೇಸ್ತಸ್ಯಾನ್ಯತ್ರ ಲಯಃ ಕಥಮ್’ ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಭ್ಯಃ || 04 ||

|| ಇತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷಾಧಿಕರಣಮ್ || 03 ||

ಓಂ ಭೂತೇಷು ತಚ್ಚುತೇಃ ಓಂ || 05-508 ||

ಭೇತೇಷ್ವನ್ಯೇಷಾಂ ದೇವಾನಾಂ ಲಯಃ |
ಭೂತೇಷು ದೇವಾ ವಿಲೀಯಂತೇ ಭೂತಾನಿ ಪರೇ ನ ಪರ ಉದೇತಿ
ನಾಸ್ತಮೇತ್ಯೇಕಲ ಏವ ಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಾತಾ’ ಇತಿ ಬೃಹಚ್ಚುತೇಃ || 05 ||

|| ಇತಿ ಭೂತಾಧಿಕರಣಮ್ || 04 ||

ಓಂ ನೈಕಸ್ಮಿನ್ ದರ್ಶಯತೋ ಹಿ ಓಂ || 06-509 ||

ನೈಕಸ್ಮಿನ್ ಭೂತೇ ಸರ್ವೇಷಾಂ ದೇವಾನಾಂ ಲಯಃ | ‘ಪೃಥಿವ್ಯಾಮೃಭವೊ ವಿಲೀಯಂತೇ
ಮರುಣೇಽಶ್ಚಿನಾವಗ್ನಾವಗ್ನಯೋ ವಾಯುವಿನ್ವಃ ಸೋಮ ಆದಿತ್ಯೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿರಿತ್ಯಾಕಾಶ ಏವ
ಸಾಧ್ಯಾ ವಿಲೀಯಂತೇ | ಮೃತ್ಯವಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ವರುಣ ಆಪೋಽಗ್ನಯಸ್ತೇಜಸಿ ಮರುತೋ
ಮಾರುತ ಆಕಾಶೇ ವಿನಾಯಕಾ ವಿಲೀಯಂತೇ’ ಇತಿ ಮಹೋಪನಿಷತ್ಪ್ರತೀತೀರ್ವೇದಶಿಖಾ ಚ
ದರ್ಶಯತಃ | ಅತೋಽಗ್ನೌ ದೇವಾ ವಿಲೀಯಂತೇ ಇತ್ಯತ್ರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಾನಾಮೇವ || 06 ||

|| ಇತಿ ಅನೇಕಲಯಾಧಿಕರಣಮ್ (ನೈಕಸ್ಮಿನ್ನಧಿಕರಣಮ್) || 05 ||

ಓಂ ಸಮನಾ ಚಾಸೃತ್ಯುಪಕ್ರಮಾದಮೃತತ್ವಂ ಚಾನುಪೋಷ್ಯ ಓಂ || 07-510 ||

ದೇಶತಃ ಕಾಲತಶ್ಚ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಾ ಸಮೋ ನಾ ಪರಮಪುರುಷೋ ಯಸ್ಯಾಃ ಸಾ ಸಮನಾ |
ಸಂಸಾರಾನುಪಕ್ರಮಾತ್ ಸ್ವತಃ ಏವಾಮೃತತ್ವಂ ತಸ್ಯಾಃ | ಬೃಹಚ್ಚುತಿಶ್ಚ -
‘ದ್ವೌದಾವ ಸೃತ್ಯನುಪಕ್ರಮೌ ಪ್ರಕೃತಿಶ್ಚ ಪರಮಶ್ಚ ದ್ವಾವೇತೌ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತೌ ನಿತ್ಯೌ ಚ
ಸರ್ವಗತೌ ಚೈತೌ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವಿಮುಚ್ಯತೇ’ ಇತಿ | ನೈತಾವತಾ ಸಾಮ್ಯಮ್ || 07 ||

ಓಂ ತದಪೀತೇಃ ಸಂಸಾರವ್ಯಪದೇಶಾತ್ ಓಂ || 08-511 ||

‘ಸಮಾವೇತೌ ಪ್ರಕೃತಿಶ್ಚ ಪರಮಶ್ಚ ನಿತ್ಯೌ ಸರ್ವಗತೌ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಾವಸಮಾವೇತೌ ಪ್ರಕೃತಿಶ್ಚ

ಪರಮಶ್ಚ ವಿಲೀನೋ ಹಿ ಪ್ರಕೃತೌ ಸಂಸಾರಮೇತಿ ವಿಲೀನಃ ಪರಮೇ ಹ್ಯಮೃತತ್ವಮೇತಿ' ಇತಿ
ಸೌಪರ್ಣಶ್ರುತೇಃ || 08 ||

ಓಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಪ್ರಮಾಣತಶ್ಚ ತಥೋಪಲಭ್ಯೇಃ ಓಂ || 09-512 ||

ಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ವಂ ಚಾಧಿಕಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪ್ರಕೃತೇಃ | ಜ್ಞಾನಾನನ್ವೈಶ್ವರ್ಯಾದಿಪ್ರಮಾಣಾಧಿಕ್ಯಂ ಚ |
'ಸರ್ವತಃ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪರಮೇಶ್ವರಃ |
ಜ್ಞಾನಾನನ್ದೌ ತಥೈಶ್ವರ್ಯಂ ಗುಣಾಶ್ಚಾನೈಃಧಿಕಾಃ ಪ್ರಭೋಃ' ಇತಿ ಚ ತುರಶ್ರುತಿಃ || 09||

ಓಂ ನೋಪಮದೇನಾತಃ ಓಂ || 10-513 ||

ಅತಸ್ತಸ್ಯೇ ಯೋ ವಿಶೇಷಗುಣಾಸ್ತೇಷಾಮನುಪಮದೇನೈವ ಸಾಮ್ಯಮ್ |
'ದೇಶತಃ ಕಾಲತಶ್ಚೈವ ಸಮಾ ಪ್ರಕೃತಿರೀಶ್ವರೇ |
ಉಭಯೋರಪ್ಯಬದ್ಧತ್ವಂ ತದಬನ್ಧಃ ಪರಾತ್ಮನಃ |
ಸ್ವತ ಏವ ಪರೇಶಸ್ಯ ಸಾ ಚೋಪಾಸ್ತೇ ಸದಾ ಹರಿಮ್ ||
ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪ್ರಾಕೃತಸ್ಯಾಪಿ ಏ ಗುಣಾಸ್ತೇ ತು ವಿಷ್ಣುನಾ |
ನಿಯತಾ ನೈವ ಕೇನಾಪಿ ನಿಯತಾ ಹಿ ಹರೇರ್ಗುಣಾಃ' ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವಣಿ || 10 ||

ಓಂ ಅನ್ಯೈವ ಚೋಪಪತ್ತೇರೂಷ್ಮಾ ಓಂ || 11-514 ||

'ದ್ವಿಧಾ ಹೀದಮವದೃಷ್ಯತೇ ಉಷ್ಮಾವದನೂಷ್ಮಾವಚ್ಚ | ತತ್ರೋಷ್ಮಾವತ್ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಯನ್ನ
ಜಿಘ್ರಂತಿ ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ನ ಶೃಣ್ವಂತಿ ನ ವಿಜಾನಂತಿ | ಅಥಾನೂಷ್ಮಾವತ್ಪ್ರಕೃತಿಶ್ಚ ಪ್ರಾಕೃತಂ ಚ ಯನ್ನ
ಜಿಘ್ರಂತಿ ಜಿಘ್ರಂತಿ ಚ ಯನ್ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ಪಶ್ಯಂತಿ ಚ ಯನ್ನ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಚ ಯನ್ನ ಜಾನಂತಿ
ಜಾನಂತಿ ಚ' ಇತಿ ಸೌಪರ್ಣಶ್ರುತೇಃ ಕಿಂಚಿತ್ಸಾಮ್ಯೋಪಪತ್ತೇ || 11 ||

ಓಂ ಪ್ರತಿಷೇಧಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ ಶಾರೀರಾತ್ ಓಂ || 12-515 ||

'ಅಸಮೋ ವಾ ಏಷ ಪರೋ ನ ಹಿ ಕಶ್ಚಿದೇವಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಸರ್ವೇ ಹ್ಯೇತೇಽಣವೋ ಜಾಯಂತೇ ಚ
ಮ್ರಿಯಂತೇ ಚ ಛಿದ್ರಾ ಹ್ಯೇತೇ ಭವಂತಿ | ಅಥ ಪರೋ ನ ಜಾಯತೇ ನ ಮ್ರಿಯತೇ ಪೂರ್ಣಶ್ಚೈಷ
ಭವತಿ' ಇತಿ ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಂ ಸಾಮ್ಯಪ್ರತಿಷೇಧಾನ್ನೇತಿ ಚೇನ್ನ | ಶರೀರಾಧಿ ಸಾಮ್ಯಂ
ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧತೇ || 12 ||

ಕುತಃ ? -

ಓಂ ಸ್ವಪ್ನೋ ಹ್ಯೇಕೇಷಾಮ್ ಓಂ || 13-516 ||

'ಅಥಾತಃ ಸಮಾಶ್ಚಾಸಮಾಶ್ಚಾಭಿಧೀಯಂತೇ ಸಮಾಸಮಾಶ್ಚಾಥ ಸಮಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ
ರೂಪಾಣಿ ಯೈರುತ್ಪತ್ತಿಃ ಸ್ಥಿತಿರ್ಲಯೋ ನಿಯತಿರಾಯತಿಶ್ಚೈಕಂ ಹ್ಯೇವೈತದ್ಭವತ್ಯಥಾಸಮಾ

ಬ್ರಹ್ಮೇನ್ನೋ ರುದ್ರಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತಿಯೇ ಕೇ ಚ ದೇವಾ ಗನ್ಧರ್ವಾ ಮನುಷ್ಯಾಃ
ಪಿತರೋಽಸುರಾ ಯತ್ಕಿಂಚಿದಂ ಚರಮಚರಂ ಚಾಥ ಸಮಾಸಮಾ ಪ್ರಕೃತಿರ್ವಾವ
ಸಮಾಸಮೈಷಾ ಹಿ ನಿತ್ಯಾಽಜರಾ ತದ್ವಶಾ ಚ'
ಇತಿ ಸ್ವಷ್ಟೋ ಹಿ ಮಾಧ್ಯನ್ದಿನಾಯಾನಾನಾಂ ಸಮಾದಿವಾದಃ || 13 ||

ಓಂ ಸ್ಮರ್ಯತೇ ಚ ಓಂ || 14-517 ||

‘ಮತ್ಸ್ಯ ಕೂರ್ಮವಾರಾಹಾದ್ಯಾಃ ಸಮಾ ವಿಷ್ಣೋರಭೇದತಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾಸ್ತ ಮಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ಪ್ರಕೃತಿಶ್ಚ ಸಮಾಸಮಾ’ ಇತಿ ಚ ವಾರಾಹೇ || 14 ||

|| ಇತಿ ಸಮನಾಧಿಕರಣಮ್ || 06 ||

ಓಂ ತಾನಿ ಪರೇ ತಥಾ ಹ್ಯಾಹ ಓಂ || 15-518 ||

ಪ್ರಾಣದ್ವಾರೇಣ ಸರ್ವಾಣಿ ದೈವತಾನಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿ ವಿಲೀಯಂತೇ |

‘ಸರ್ವೇ ದೇವಾಃ ಪ್ರಾಣಮಾವಿಷ್ಯ ದೇವೇ ಮುಕ್ತಾಲಯಂ ಪರಮೇ ಯಾನ್ತಚಿನ್ತೇ’

ಇತಿ ಕೌಷಾರವಶ್ರುತಿಃ || 19 ||

|| ಪರಾ(ಲಯಾ)ಧಿಕರಣಮ್ || 07 ||

ಓಂ ಅವಿಭಾಗೋ ವಚನಾತ್ ಓಂ || 16-519 ||

‘ಏತೇ ದೇವಾ ಏತಮಾತ್ಮಾನಮನುವಿಶ್ಯ ಸತ್ಯಾಃ ಸತ್ಯಕಾಮಾಃ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪಾ

ಯಥಾನಿಕಾಮಮನ್ತರ್ಬಹಿಃ ಪರಿಚರಂತಿ’ ಇತಿ ಗೌಪವನಶ್ರುತಿಃ |

ತತ್ಪರಮೇಶ್ವರಕಾಮಾದ್ಯವಿಭಾಗೇನೈವ ತೇಷಾಂ ಸತ್ಯಕಾಮತ್ವಮ್ |

‘ಕಾಮೇನ ಮೇ ಕಾಮ ಆಗಾಧ್ಯದಯಾಧ್ಯದಯಂ ಮೃತ್ಯೋಃ’ ಇತಿ ವಚನಾತ್ |

‘ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಸತ್ಯಕಾಮತ್ವಂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಚ ಪರಸ್ಯ ತು |

ಕಾಮಾನುಕೂಲಕಾಮತ್ವಂ ನಾನ್ಯತ್ ತೇಷಾಂ ವಿಧೀಯತೇ’ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮೇ || 16 ||

|| ಅವಿಭಾಗಾಧಿಕರಣಮ್ || 08 ||

ಓಂ ತದೋಕ್ತೋಽಗ್ರಜ್ವಲನಂ ತತ್ರ ಕಾಶಿತದ್ವಾರೋ ವಿದ್ಯಾನಾಮರ್ಥ್ಯಾತ್

ತಚ್ಛೇಷಗತ್ಯನುಸ್ಮೃತಿಯೋಗಾಚ್ಚ ಹಾರ್ದಾನುಗೃಹೀತಃ ಶತಾಧಿಕಯಾ ಓಂ

|| 17-520 ||

ಉತ್ಕೃಂತಿಕಾಲೇ ಹೃದಯನ್ಯಾಗ್ರ ಜ್ವಲನಂ ಭವತಿ |

‘ತಸ್ಯ ಹೈತಸ್ಯ ಹೃದಯಸ್ಯಾಗ್ರಂ ಪ್ರದ್ಯೋತತೇ’ ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ |
ತತ್ರ ಕಾಶಿತದ್ವಾರೋ ನಿಷ್ಕ್ರಮತಿ | ವಿದ್ಯಾಸಾಮರ್ಥ್ಯಾತ್ |
‘ಯಂ ಯಂ ವಾಪಿ ಸ್ಮರನ್ ಭಾವಂ ತ್ಯಜತ್ಯಂತೇ ಕಲೇವರಮ್ |
ತಮ್ ತಮೇವೈತಿ ಕೌಂತೇಯ ಸದಾ ತದ್ಭಾವಭಾವಿತಃ’ ||

ಇತಿ ಸ್ಮೃತೇರ್ವಿದ್ಯಾಶೇಷಗತ್ಯನುಸ್ಮರಣಯೋಗಾಚ್ಚ |

‘ಆಚಾರ್ಯಸ್ತು ತೇ ಗತಿಂ ವಕ್ತಾ’ ಇತಿ ಹಿ ಲಿಙ್ಗಮ್ |
‘ಹೃದಿಸ್ಥೇನೈವ ಹರಿಣಾ ತಸ್ಯೈವಾನುಗ್ರಹೇಣ ತು |
ಉತ್ಪಾನ್ತಿಬ್ರಹ್ಮರನ್ವೇಣ ತಮೋವೋಪಾಸತೋ ಭವೇತ್’ ಇತಿ ಚಾಧ್ಯಾತ್ಮೈಃ |

‘ಶತಂ ಚೈಕಾ ಚ ಹೃದಯಸ್ಯ ನಾಡ್ಯಂತಾಸಾಂ ಮೂರ್ಧಾನಮಭಿನಿಸ್ಸತ್ಯೈಕಾ |
ತಯೋರ್ಧ್ವಮಾಯಾನ್ನಮೃತತ್ವಮೇತಿ ವಿಷ್ಣುಙ್ಗನ್ಯಾ ಉತ್ಪಮಣೇ ಭವನ್ತಿ’ ಇತಿ ಚ || 17 ||

ಓಂ ರಶ್ಮ್ಯನುಸಾರೀ ಓಂ || 18-521 ||

ನಿಷ್ಕ್ರಮತಿ |

‘ಸಹಸ್ರಂ ವಾ ಆದಿತ್ಯಸ್ಯ ರಶ್ಮಯ ಆಸು ನಾಡೀಷ್ಟಾತತಾಸ್ತತ್ರ ಶ್ವೇತಃ ಸುಷುಮ್ನೋ
ಬ್ರಹ್ಮಯಾನಃ ಸುಷುಮ್ನಾಯಾಮಾತತಸ್ತತ್ರ ಕಾಶೇನೈಷ ನಿರ್ಗಚ್ಛತಿ’

ಇತಿ ಹಿ ಪೌತ್ರಾಯಣಶ್ರುತಿಃ || 18 ||

ಓಂ ನಿಶಿ ನೇತಿ ಚೇನ್ನ ಸಮ್ಪನ್ದಾತ್ ಓಂ || 19-522 ||

ರಶ್ಮ್ಯಭಾವಾನ್ನಿಶಿ ಜ್ಞಾನಿನಾ ಉತ್ಪಮಣಂ ನ ಯುಕ್ತಮಿತಿ ಚೇನ್ನ| ಸರ್ವದಾ
ಸಂಬನ್ಧಾದ್ರಶ್ಮಿನಾಮ್ || 19 ||

ಕಿಯತ್ಕಾಲಮ್ ? -

ಓಂ ಯಾವದ್ದೇಹಭಾವಿತ್ವಾದ್ಧರ್ಷಯತಿ ಚ ಓಂ || 20-523 ||

ಯಾವದ್ದೇಹೋ ವಿದ್ಯತೇ ತಾವದ್ರಶ್ಮಿಸಮ್ಪನ್ನೋಽಸ್ಯೇವ |

‘ಸಂಸೃಷ್ಟಾ ವಾ ಏತೇ ರಶ್ಮಯಶ್ಚ ನಾಡ್ಯಶ್ಚ ನೈಷಾಂ ವಿಯೋಗೋ
ಯಾವದಿದಂ ಶರೀರಮತ ಏತ್ಯಃ ಪಶ್ಯತ್ಯೇತ್ಯೇರುತ್ಪಾಮತ್ಯೇತ್ಯಃ ಪ್ರವರ್ತತೇ’

ಇತಿ ಹಿ ಮಾಧ್ಯಸ್ಥಿನಾಯನಶ್ರುತಿಃ || 20 ||

ಓಂ ಅಶ್ವಾತಥಾನೇಽಪಿ ಹಿ ದಕ್ಷಿಣೇ ಓಂ || 21-524 ||

‘ದಕ್ಷಿಣೇ ಮರಣಾದ್ಯಾತಿ ಸ್ವರ್ಗಂ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಾಯಣೇ’
ಇತ್ಯುಕ್ತೇಽಪಿ ಜ್ಞಾನಿನೋ ದಕ್ಷಿಣಾಯನೋತ್ಪ್ರಾನ್ತಿಯುಜ್ಯತೇ |
‘ಶತಂ ಪಞ್ಚವ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾಯನರಶ್ಮಯಃ |
ತಾವನ್ತ ಏವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಾ ಉತ್ತರಾಯಣರಶ್ಮಯಃ ||
ತೇ ಸರ್ವೇ ದೇಹಸಮೃದ್ಧಾ ಸರ್ವದಾ ಸರ್ವದೇಹಿನಾಮ್ |
ಮಹರ್ಲೋಕಾದಿಗನ್ತರಾ ಉತ್ತರಾಯಣರಶ್ಮಿಭಿಃ |
ನಿರ್ಗಚ್ಛಂತೀತರೈಶ್ಚಾಪಿ ಯೈರೇಷ್ವವ್ಯೇತರಾ ಗತಿಃ ||
ಉತ್ತರಂ ದಕ್ಷಿಣಮಿತಿ ತ ಏವ ತು ನಿಗದ್ಯತೇ |
ನ ತು ಕಾಲವಿಶೇಷೋಽಸ್ತಿ ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ನಿಯಮಾತ್ ಫಲಮ್ ||
ದದಾತಿ ಕಾಲೇಽನುಗುಣೇ ಫಲಂ ಕಿಂಚಿದ್ವಿಶಿಷ್ಯತೇ |
ಅತ್ಯುತ್ತಮಾನಾಂ ಕೇಷಾಂಚಿನ್ನ ವಿಶೇಷೋಽಸ್ತಿ ಕಾಲತಃ’

ಇತಿ ನಾರಾಯಣಾಧ್ಯಾತ್ಮೇ || 21 ||

|| ಇತಿ ಹೃದಯಾಗ್ರಜ್ವಲನಾ(ತದೋಕೋಽ)ಧಿಕರಣಮ್ || 09 ||

ಓಂ ಯೋಗಿನಃ ಪ್ರತಿ ಸ್ಮರ್ಯೇತೇ ಸ್ಮಾರ್ತೇ ಚೈತೇ ಓಂ || 22-525 ||

ನ ಕೇವಲಂ ಕಾಲಾದಿಕ್ವತೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಿನ್ತಗತೀ ಸ್ಮರ್ಯೇತೇ | ಕಿನ್ತು ಜ್ಞಾನಯೋಗಿನಃ
ಕರ್ಮಯೋಗಿನಶ್ಚ |

‘ಅಗ್ನಿಜ್ಯೇತಿರಹಃ ಶುಕ್ಲಃ ಷಣ್ಮಾಸಾ ಉತ್ತರಾಯಣಮ್ |
ತತ್ರ ಪ್ರಯಾತಾ ಗಚ್ಛಂತಿ ಬ್ರಹ್ಮಬ್ರಹ್ಮವಿದೋ ಜನಾಃ ||
ಧೂಮೋ ರಾತ್ರಿಸ್ತಥಾ ಕೃಷ್ಣಃ ಷಣ್ಮಾಸಾದಕ್ಷಿಣಾಯನಮ್ |
ತತ್ರ ಚಾನ್ತಮಾಸಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಯೋಗೀ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನಿವರ್ತತೇ’

ಇತ್ಯತ್ರ ಯೋಗೀತಿ ವಿಶೇಷಣಾತ್ ಸ್ಮರಣನಿಮಿತ್ತೇ ಚೈತೇ ಗತೀ |

ಗತ್ಯನುಸ್ಮರಣಾದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಚಿನ್ತಂ ವಾ ಗಚ್ಛತಿ ಧ್ರುವಮ್ |
ಅನನುಸ್ಮರತಃ ಕಾಲೇ ಸ್ಮರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವೈಗತಿಃ’ ಇತಿ ಹಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮೇ || 22 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರತಿಸ್ಮರಣಾಧಿಕರಣಮ್ (ಯೋಗ್ಯಧಿಕರಣಮ್) || 10 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಾದಃ || 04-02 ||

ತೃತೀಯಃ ಪಾದಃ || 04-03 ||

ಮಾರ್ಗೋ ಗಮ್ಯಂ ಚಾಸ್ಮಿನ್ ಪಾದ ಉಚ್ಯತೇ -

ಓಂ ಅರ್ಚಿರಾದಿನಾ ತತ್ಪ್ರಥಿತೇಃ ಓಂ || 01-526 ||

‘ತೇರ್ಚಿಷಮಭಿಸಮ್ಭವನ್ತೈರ್ಚಿಷೋಽಹರಹ್ಲ ಆಪೂರ್ಯಮಾಣಪಕ್ಷಮ್’ ಇತ್ಯರ್ಚಿಷಃ ಪ್ರಾಥಮ್ಯಂ ಶ್ರೂಯತೇ | ‘ಯದಾ ಹ ವೈ ಪುರುಷೋಽಸ್ಮಾಲ್ಲೋಕಾತ್ ಪ್ರೈತಿ ಸ ವಾಯುಮಾಗಚ್ಛತಿ’ ಇತಿ ವಾಯೋಃ | ತತ್ರಾರ್ಚಿಷಃ ಪ್ರಾಪ್ತಿರೇವ ಪ್ರಥಮಾ |

‘ದ್ವಾವೇವ ಮಾರ್ಗೌ ಪ್ರತಿಥಾವರ್ಚಿರಾದಿವಿಪಶ್ಚಿತಾಮ್ |

ಧೂಮಾದಿಃ ಕರ್ಮಿಣಾಂ ಜೈವ ಸರ್ವವೇದವಿನಿರ್ಣಯಾತ್ ||

ಅಗ್ನಿಜ್ಯೋತಿರಿತಿ ದ್ವೇಧೈರ್ವಾರ್ಚಿಷಃ ಸಮ್ಪ್ರತಿಷ್ಠತಿಃ |

ಅಗ್ನಿಂ ಗತ್ವಾ ಜ್ಯೋತಿರೇತಿ ಪ್ರಥಮಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಂವ್ರಜನ್ |

ಏಕಸ್ಮಿನ್ನು ಪುರೇ ಸಂಸ್ಥೋ ದ್ವಿರೂಪೋಽಗ್ನೇಃ ಸುತೋ ಮಹಾನ್’ ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ ||

|| ಇತಿ ಅರ್ಚಿರಾದ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 01 ||

ಓಂ ವಾಯುಶಬ್ದಾದವಿಶೇಷವಿಶೇಷಾಭ್ಯಾಮ್ ಓಂ || 02-527 ||

ಅರ್ಚಿಷೋ ವಾಯುಂ ಗಚ್ಛತಿ | ‘ಸ ವಾಯುಮಾಗಚ್ಛತಿ’ ಇತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಚನಾತ್ | ‘ಸ ಇತೋ ಗತೋ ದ್ವಿತೀಯಾಂ ಗತಿಂ ವಾಯುಮಾಗಚ್ಛತಿ ವಾಯೋರಹರಹ್ಲ ಆಪೂರ್ಯಮಾಣಪಕ್ಷಮ್’ ಇತಿ ವಿಶೇಷವಚನಾಚ್ಚ || 02 ||

|| ಇತಿ ವಾಯುಗತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 02 ||

ಓಂ ತಟಿತೋಽಧಿವರುಣಃ ಸಮ್ಪನ್ನಾತ್ ಓಂ || 03-528 ||

‘ಮಾಸೇಭ್ಯಃ ಸಂತ್ಸರಂ ಸಂವತ್ಸರಾದ್ವರುಣಲೋಕಂ ವರುಣಲೋಕಾತ್ ಪ್ರಜಾಪತಿ ಲೋಕಮ್’ ಇತಿ ಕೌಣ್ಡಿನೈಶ್ಚುತಿಃ |

‘ಸಂವತ್ಸರಾತ್ ತಟಿತಮಾಗಚ್ಛತಿ ತಟಿತಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಲೋಕಮ್’

ಇತಿ ಚ ಗೌಪವನಶ್ಚುತಿಃ ||

‘ತತ್ರ ತಟಿತೋ ವರುಣಂ ಗಚ್ಛತಿ | ತಟಿತಾ ಹ್ಯೂಹ್ಯತೇ ವರುಣಲೋಕಸ್ತಟಿದುಪರಿ

ಮುಕ್ತಾಮಯೋ ರಾಜತೇ ತತ್ರಾಸೌ ವರುಣೋ ರಾಜಾ ಸತ್ಯಾನ್ಯತೇ ವಿವಿಷ್ಟತಿ’

ಇತ್ಯುಪರಿಸಮ್ಭವನ್ತಶ್ಚುತೇಃ || 03 ||

|| ಇತಿ ತಟಿತಧಿಕರಣಮ್ || 03 ||

ಓಂ ಆತಿವಾಹಿಕಸ್ತಲಿಜ್ಞಾತ್ ಓಂ || 04-529 ||

ಪೂರ್ವೋಕ್ತಸ್ತಾ ತಿವಾಹಿಕೋ ವಾಯುಃ | ಪೂರ್ವಗಮನಲಿಜ್ಞಾತ್ || 04 || ಕುತಃ ? -

ಓಂ ಉಭಯವ್ಯಾಮೋಹತ್ ತತ್ಸಿದ್ಧೇಃ ಓಂ || 05-530 ||

‘ಸ ವಾಯುಮಾಗಚ್ಛತಿ’ ಇತಿ ಪ್ರಥಮಮುಚ್ಯತೇ | ‘ಉತ್ಪಾನ್ತೋ ವಿದ್ವಾನ್ ಪರಮಭಿಗಚ್ಛನ್
ವಿದ್ಯುತಮೇವಾಂತತ ಉಪಗಚ್ಛತಿ ದ್ಯೌರ್ವಾವ ವಿದ್ಯುತ್ ತತ್ಪತಿಂ ವಾಯುಮುಪಗಮ್ಯ ತೇನೈವ
ಬ್ರಹ್ಮ ಗಚ್ಛತಿ’ ಇತ್ಯನ್ತೇಽಪಿ ವಾಯುಗಮನಶ್ರುತೇಃ | ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಆತಿವಾಹಿಕಃ ಪರೋ ವೇತಿ
ವ್ಯಾಮೋಹೇ ಉತ್ತರೇ ದಿವಸ್ಪತಿರಿತಿ ವಿಶೇಷಣಾತ್ ಪೂರ್ವತ್ರಾತಿವಾಹಿಕಸ್ಯೈವ ಸಿದ್ಧೇಃ
ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ ಚ -

‘ಉತ್ಪಾನ್ತಸ್ತು ಶರೀರಾತ್ ಸ್ವಾದ್ಗಚ್ಛತ್ಯರ್ಚಿಷಮೇವ ತು |
ತತೋ ಹಿ ವಾಯೋಃ ಪುತ್ರಂ ಚ ಯೋಽಸೌನಾಮ್ನಾಸ್ಸತಿವಾಹಿಕಃ ||
ತತೋಽಹಃ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಂ ಚಾಪ್ಯುದಕ್ಷಂವತ್ಸರಂ ತಥಾ |
ತಟಿತಂ ವರುಣಂ ಚೈವ ಪ್ರಜಾಪಂ ಸೂರ್ಯಮೇವ ಚ ||
ಸೋಮಂ ವೈಶ್ವಾನರಂ ಚೇನ್ವಂ ಧ್ರುವಂ ದೇವೀಂ ದಿವಂ ತಥಾ |
ತತೋ ವಾಯುಂ ಪರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತೇನೈತಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್’ ಇತಿ || 05 ||

|| ಇತಿ ಅತಿವಾಹಿಕಾಧಿಕರಣಮ್ || 04 ||

ಓಂ ವೈದ್ಯುತೇನೈವ ತತಸ್ತಚ್ಛುತೇಃ ಓಂ || 06-531 ||

ಪ್ರಕಾರಾಂತರೇಣ ತತ್ರ ತತ್ಪ್ರೋಚ್ಯಮಾನತ್ವಾದ್ವಾಯೋರಪಿ ಪರತೋ
ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽರ್ವಾಗ್ಗನ್ತವ್ಯೋಽಸ್ತೀತಿ ನಾಶಚ್ಛನೀಯಮ್ | ವಿದ್ಯುತ್ಪತಿನಾ ವಾಯುನೈವ ‘ಸ
ಏನಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಗಮಯತಿ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಗಮನಶ್ರುತೇಃ |

‘ವಿದ್ಯುತ್ಪತಿರ್ವಾಯುರೇವ ನಯೇದ್ಬ್ರಹ್ಮ ನ ಚಾಪರಃ |
ಕತೋಽನ್ಯಸ್ಯ ಭವೇಚ್ಛಕ್ತಿಸ್ತಮ್ಯುತೇ ಪ್ರಾಣನಾಯಕಮ್’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತನ್ತ್ರೇ || 06 ||

|| ಇತಿ ವೈದ್ಯುತಾಧಿಕರಣಮ್ || 05 ||

ಓಂ ಕಾರ್ಯಂ ಬಾದರಿರಸ್ಯಗತ್ಯುಪಪತ್ತೇಃ ಓಂ || 07-532 ||

‘ಸ ಏನಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಗಮಯತಿ’ ಇತಿ ಕಾರ್ಯಂ ಗಮಯತೀತಿ ಬಾದರಿರ್ಮನ್ಯತೇ |

‘ಋತೇ ದೇವಾನ್ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಃ ಪುಮಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾತ್ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಯದ್ಯಪಿ ಬ್ರಹ್ಮದೃಷ್ಟಿಃ ಸ್ಯಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮವಾಪ್ನುಯಾತ್’

ಇತ್ಯಧ್ಯಾತ್ಮವಚನಾತ್ ತಸ್ಯೈವ ಗತ್ಯುಪಪತ್ತೇಃ || 07 ||

ಓಂ ವಿಶೇಷಿತತ್ವಾಚ್ಚ ಓಂ || 08-533 ||

‘ಯದಿ ಹ ವಾವ ಪರಮಭಿಪಶ್ಯತಿ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಚತುರ್ಮುಖಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಚತುರ್ಮುಖಮ್’ ಇತಿ ಕೌಷಾರವಶ್ರುತೌ || 08 ||

ಓಂ ಸಾಮೀಪ್ಯಾತ್ಪುತದ್ವ್ಯ ಪದೇಶಃ ಓಂ || 09-534 ||

‘ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಪ್ನೋತಿ ಪರಮ್’ ಇತಿ ತದ್ವ್ಯ ಪದೇಶಸ್ತು ಸಮೀಪ ಏವ ಪರಮಪಿ
ಪ್ರಾಪ್ನೋತೀತ್ಯೇತದರ್ಥಮೇವ || 09 ||
ಕದಾ ? -

ಓಂ ಕಾರ್ಯಾತ್ಯಯೇ ತದಧ್ಯಕ್ಷೇಣ ಸಹಾತಃ ಪರಮಭಿಧಾನಾತ್ ಓಂ || 10-535 ||

‘ತೇ ಹ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಭಿಸಮ್ಪದ್ಯ ಯದೈತದ್ವಿಲೀಯತೇಽಥ ಸಹ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪರಮಭಿಗಚ್ಛಂತಿ’ ಇತಿ
ಸೌಪರ್ಣಶ್ರುತೇರ್ಮಹಾಪ್ರಲಯೇ ತದಧ್ಯಕ್ಷೇಣ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಹ ಗಚ್ಛಂತಿ || 10 ||

ಓಂ ಸ್ಮೃತೇಶ್ಚ ಓಂ || 11-536 ||

‘ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಹ ತೇ ಸರ್ವೇ ಸಮ್ರಾಪ್ತೇ ಪ್ರತಿಸಂಘರೇ |
ಪರಸ್ಯಾನೇ ಪರಾತ್ಮಾನಃ ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಪರಂ ಪದಮ್’ ಇತಿ || 11 ||

ಓಂ ಪರಂ ಜೈಮಿನಿರ್ಮುಖ್ಯತ್ವಾತ್ ಓಂ || 12-537 ||

ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಸ್ಯ ತತ್ರೈವ ಮುಖ್ಯತ್ವಾತ್ ಪರಮೇವ ಬ್ರಹ್ಮ ಗಮಯತೀತಿ ಜೈಮಿನಿರ್ಮುಖ್ಯತೇ || 12 ||

ಓಂ ದರ್ಶನಾಚ್ಚ ಓಂ || 13-538 ||

ದೃಷ್ಟತ್ವಾಚ್ಚ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣಃ || 13 ||

ಓಂ ನ ಚ ಕಾರ್ಯೇ ಪ್ರತಿಪತ್ಯಭಿಸನ್ನಿಃ ಓಂ || 14-539 ||

ನ ಹಿ ಕಾರ್ಯೇ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಃ ಪ್ರಾಪ್ನವಾನೀತ್ಯಭಿಸನ್ನಿಶ್ಚ |
‘ಯದುಪಾಸ್ತೇ ಪುಮಾನ್ ಜೀವನ್ ಯತ್ ಪ್ರಾಪ್ನುಮಭಿವಾಙ್ಗತಿ |
ಯಚ್ಚ ಪಶ್ಯತಿ ತೃಪ್ತಃ ಸಂಸ್ತತ್ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಮೃತೇರನು’ ಇತಿ ಪಾದ್ಯೈ || 14 ||

ಓಂ ಅಪ್ರತೀಕಾಲಮ್ಬನಾನ್ ನಯತೀತಿ ಬಾದರಾಯಣ ಉಭಯಥಾ ಚ ದೋಷಾತ್

ತತ್ಯ ತುಶ್ಚ ಓಂ || 15-540 ||

‘ಪ್ರತೀಕಂ ದೇಹ ಉದ್ದಿಷ್ಟೋ ಯೇಷಾಂ ತತ್ರೈವ ದರ್ಶನಮ್ |
ನ ತು ವ್ಯಾಪ್ತತಯಾ ಕ್ವಾಪಿ ಪ್ರತೀಕಾಲಮ್ಬನಾಸ್ತುತೇ ||
ಅಪ್ರತೀಕಾ ದೇವತಾಸ್ತು ಋಷೀಣಾಂ ಶತಮೇವ ಚ |
ರಾಜ್ಞಾಂ ಚ ಶತಮುದ್ದಿಷ್ಟಂ ಗನ್ಧರ್ವಾದಿ ಶತಂ ತಥಾ ||

ಏತೇಠಿಕಾರಿಣೋ ವ್ಯಾಪ್ತದರ್ಶನೇಽನೈ ನ ತು ಕ್ಷಚಿತ್ |
ಅಯೋಗ್ಯದರ್ಶನೇ ಯತ್ನಾದ್ಭಂಶಃ ಪೂರ್ವಸ್ಯ ಚಾಪಿ ತು ||
ಅಪ್ರತೀಕಾಶ್ರಯಾ ಯೇ ಹಿ ತೇ ಯಾನ್ತಿ ಪರಮೇವ ತು |
ಸ್ವೇದೇಹೇ ಬ್ರಹ್ಮ ದೃಷ್ಟ್ಯವ ಗಚ್ಛೇದ್ಬ್ರಹ್ಮಸಲೋಕತಾಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಹ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸಂಹಾರೇ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ||

ಇತಿ ಗಾರುಡವಚನಾತ್ ಉಭಯತ್ರೋಕ್ತದೋಷಾಚ್ಛಾಪ್ರತೀಕಾಲಮ್ಭನಾನ್ ಪರಂ ನಯತಿ |
'ಸ ಯಥಾಕಾಮೋ ಭವತಿ ತತ್ತ್ವತುರ್ಭವತಿ ಯತ್ತ್ವತುರ್ಭವತಿ ತತ್ತ್ವಮ್ ಕುರುತೇ ಯತ್ತ್ವಮ್
ಕುರುತೇ ತದಭಿನಮ್ಪದ್ಯತೇ' ಇತಿ ಶ್ರುತೇಶ್ಚ | ಅತ್ರ ಕರ್ಮೋಪಾಸನಮೇವ | ಅನ್ಯಾನ್
ಕಾರ್ಯಂ ನಯತೀತಿ ಭಗವನ್ಮತಮ್ || 15 ||

ಓಂ ವಿಶೇಷಂ ಚ ದರ್ಶಯತಿ ಓಂ || 16-541 ||

'ಅನ್ತಃ ಪ್ರಕಾಶಾ ಬಹಿಃಪ್ರಕಾಶಾಃ ಸರ್ವಪ್ರಕಾಶಾಃ | ದೇವಾ ದಾವ ಸರ್ವಪ್ರಕಾಶಾಃ
ಖುಷಯೋಽನ್ತಃಪ್ರಕಾಶಾಃ ಮಾನುಷಾ ಏವ ಬಹಿಃಪ್ರಕಾಶಾಃ'

ಇತಿ ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಮ್ || 16 ||

|| ಇತಿ ಕಾರ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ || 06 ||

**|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನನ್ದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ತೃತೀಯಃ ಪಾದಃ || 04-03 ||**

ಚತುರ್ಥಃ ಪಾದಃ || 04-04 ||

ಭೋಗಮಾಹಾಸ್ಮಿನ್ ಪಾದೇ-

ಓಂ ಸಮುದ್ಯಾವಿಹಾಯ ಸ್ವೇನ ಶಬ್ದಾತ್ ಓಂ || 01-542 ||

‘ಸ ಯ ಏವಂವಿದೇವಂ ಮನ್ವಾನ ಏವಂ ಪಶ್ಯನ್ನಾತ್ಮನಮಭಿಸಮುದ್ಯೈತೇನಾತ್ಮನಾ
ಯಥಾಕಾಮಂ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನನುಭವತಿ’ ಇತಿ ಸೌಪರ್ಣಶ್ರುತಿಃ |

‘ಪರಇತ್ಯೇತಿರುಪಸಮುದ್ಯ ಸ್ವೇನ ರೂಪೇಣಾಭಿನಿಷ್ಪದ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಚ |

‘ಏವಂ ಸೇತುಂ ತೀರ್ತ್ವಾಽನ್ಯಃ ಸನ್ನನನ್ನೋ ಭವತಿ’ ಇತಿ ಚ |

ತತ್ರ ತರಣಂ ನಾಮ ತತ್ರಾಪ್ತಯೇಽನ್ಯತರಣಮೇವ |

‘ಇಮಾಂ ಘೋರಾಮಶಿವಾಂ ನದೀಂ ತೀರ್ತ್ವಾಽತಂ ಸೇತುಮಾಪ್ಯೈತೇನೈವ ಸೇತುನಾ
ಮೋದತೇ ಪ್ರಮೋದತ ಆನಂದೇ ಭವತಿ’ ಇತಿ ಮೌಢ್ಯಶ್ರುತೇಃ || 01 ||

|| ಇತಿ ಸಮುದ್ಯಾವಿಹಾಯಮ್ || 01 ||

ಓಂ ಮುಕ್ತಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾನಾತ್ ಓಂ || 02-543 ||

ಮುಕ್ತ ಏವ ಚಾತ್ಮೋಚ್ಯತೇ |

‘ಅಹರಹರೇನಮನುಪ್ರವಿಶತ್ಯುಪಸಂಕ್ರಮತೇ ಚ ನ ತತ್ರ ಮೋದತೇ ನ ಪ್ರಮೋದತೇ ನ

ಕಾಮಾನನುಭವತಿ ಬದ್ಧೋ ಹ್ಯೇಷ ತದಾ ಭವತ್ಯಥ ಯದೈನಂ ಮುಕ್ತೋಽನುಪ್ರವಿಶತಿ

ಮೋದತೇ ಚ ಪ್ರಮೋದತೇ ಚ ಕಾಮಾಂಶ್ಚೈವಾನುಭವತಿ | ಕಾಮಾಂಶ್ಚೈವಾನುಭವತಿ’ ಇತಿ

ಬೃಹಚ್ಛುತೌ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾನಾತ್ || 02 ||

|| ಇತಿ ಮುಕ್ತಾಧಿಕರಣಮ್ || 02 ||

ಓಂ ಆತ್ಮಾ ಪ್ರಕರಣಾತ್ ಓಂ || 03-544 ||

ಪರಇತ್ಯೇತಿಶಬ್ದೇನ ಪರಮಾತ್ಮೈವೋಚ್ಯತೇ | ತತ್ರ ಕರಣತ್ವಾತ್ |

‘ಪರಇತ್ಯೇತಿಃ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮಾದಿಕಾ ಗಿರಃ |

ಸರ್ವತ್ರ ಹರಿಮೇವೈಕಂ ಬ್ರೂಯುರ್ನಾನ್ಯಂ ಕಥಿಷ್ಯನ್’ ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡೇ || 03 ||

|| ಇತಿ ಆತ್ಮಾಧಿಕರಣಮ್ (ಆತ್ಮಸಮುದ್ಯಾವಿಹಾಯಮ್) || 03 ||

ಓಂ ಅವಿಭಾಗೇನ ದೃಷ್ಟತ್ವಾತ್ ಓಂ || 04-545 ||

ಯೇ ಭೋಗಾಃ ಪರಮಾತ್ಮನಾ ಭುಜ್ಯಂತೇ ತ ಏವ ಮುಕ್ತೈರ್ಭುಜ್ಯಂತೇ |

‘ಯಾನೇವಾಹಂ ಶ್ರುಣೋಮಿ ಯಾನ್ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಯಾನ್ ಜಿಘ್ರಾಮಿ ತಾನೇವೈತ ಇದಂ
ಶರೀರಂ ವಿಮುಚ್ಯಾನುಭವಂತಿ’ ಇತಿ ದೃಷ್ಟತ್ವಾಚ್ಚತುರ್ವೇದಶಿಖಾಯಾಮ್ |

ಭವಿಷ್ಯತ್ಪುರಾಣೇ ಚ -

‘ಮುಕ್ತಾಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪರಂ ವಿಷ್ಣುಂ ತದ್ಭೋಗಾನ್ ಲೇಶತಃ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಬಹಿಷ್ಠಾನ್ ಭುಜ್ಜತೇ ನಿತ್ಯಂ ನಾನನ್ದಾದೀನ್ ಕಥಂಜ್ಞನ’ ಇತಿ || 04 ||

|| ಇತಿ ಅವಿಭಾಗಧಿಕರಣಮ್ || 04 ||

ಓಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜೈಮಿನಿರುಪನ್ಯಾಸಾದಿಭ್ಯಃ ಓಂ || 05-546 ||

ಸರ್ವದೇಹಪರಿತ್ಯಾಗೇನ ಮುಕ್ತಾಃ ಸನ್ನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈವ ದೇಹೇನ ಭೋಗಾನ್ ಭುಜ್ಜತ ಇತಿ
ಜೈಮಿನಿರ್ಮನ್ಯತೇ |

‘ಸ ವಾ ಏಷ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠ ಇದಂ ಶರೀರಂ ಮರ್ತ್ಯಮತಿಸೃಜ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಭಿಸಮ್ಪದ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪಶ್ಯತಿ
ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಶ್ರುಣೋತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣೈವೇದಂ ಸರ್ವಮನುಭವತಿ’

ಇತಿ ಮಾದ್ಯನ್ದಿನಾಯನಶ್ರುತಾವುಪನ್ಯಾಸಾತ್ |

‘ಆದತ್ತೇ ಹರಿಹಸ್ತೇನ ಹರಿದೃಷ್ಟ್ಯವ ಪಶ್ಯತಿ |

ಗಚ್ಛೇಚ್ಚ ಹರಿಪಾದೇನ ಮುಕ್ತಸ್ಯೈವಾ ಸ್ಥಿತಿರ್ಭವೇತ್’ ಇತಿ ಸ್ಮೃತೇಃ ||

‘ಗಚ್ಛಾಮಿ ವಿಷ್ಣುಪಾದಾಭ್ಯಾಂ ವಿಷ್ಣುದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಚ ದರ್ಶನಮ್ |

ಇತ್ಯಾದಿ ಪೂರ್ವಸ್ಮರಣಾನ್ಮುಕ್ತಸ್ಯೈತದ್ಭವಿಷ್ಯತಿ’ ಇತಿ ಬೃಹತ್ತನ್ತ್ರೋಕ್ತಯುಕ್ತೇಶ್ಚ || 05 ||

ಓಂ ಚಿತಿಮಾತ್ರೇಣ ತದಾತ್ಮಕತ್ವಾದಿತ್ಯಾದುಲೋಮಿಃ ಓಂ || 06-547 ||

ಚಿತಿಮಾತ್ರೋ ದೇಹೋ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಪ್ರಥಗ್ವಿದ್ಯತೇ ತೇನ ಭುಜ್ಜತೇ | ಸರ್ವಂ ವಾ ಏತದಚಿತ್
ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಚಿನ್ಮಾತ್ರ ಏವೈಷ ಭವತಿ ಚಿನ್ಮಾತ್ರ ಏವಾವತಿಷ್ಠತೇ ತಾಮೇತಾಂ
ಮುಕ್ತಿರಿತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ’

ಇತ್ಯುದ್ಗಾಲಕಶ್ರುತೇಶ್ಚಿದಾತ್ಮಕತ್ವಾದಿತ್ಯಾದುಲೋಮಿರ್ಮನ್ಯತೇ || 06 ||

ಓಂ ಏವಮಪ್ಯುಪನ್ಯಾಸಾತ್ ಪೂರ್ವಭಾವಾದವಿರೋಧಂ ಬಾದರಾಯಣಃ ಓಂ

||07-548||

‘ಸ ವಾ ಏಷ ಏತಸ್ಯಾನ್ಮರ್ತ್ಯಾದ್ವಿಮುಕ್ತಶ್ಚಿನ್ಮಾತ್ರೀಭವತ್ಯಥ ತೇನೈವ

ರೂಪೇಣಾಭಿಪಶ್ಯತ್ಯಭಿಶ್ರುಣೇತ್ಯಭಿಮನುತೇಽಭಿವಿಜಾನಾತಿ ತಾಮಾಹುರ್ಮುಕ್ತಿಃ’

ಇತಿ ಸೌಪರ್ಣಶ್ರುತೌ ಚಿನ್ಮಾತ್ರೇಣಾಪ್ಯುಪನ್ಯಾಸಾಜ್ಜೈಮಿನ್ಯುಕ್ತಸ್ಯ ಚ

ಭಾವಾದುಭಯತ್ರಾಪ್ಯವಿರೋಧಂ ಬಾದರಾಯಣೋ ಮನ್ಯತೇ | ನಾರಾಯಣಾಧ್ಯಾತ್ಮೇ ಚ-

‘ಮತ್ಯಫಂ ದೇಹಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಚಿತಿಮಾತ್ರಾತ್ಮದೇಹಿನಃ |
ಚಿತಿಮಾತ್ರೇನ್ವಿಯಾಶ್ಚೈವ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ವಿಷ್ಟುಮವ್ಯಯಮ್ ||
ತದಜ್ಞಾನುಗೃಹೀತೈಶ್ಚ ಸ್ವಾಪ್ನೈರೇವ ಪ್ರವರ್ತನಮ್ |
ಕುರ್ವಂತಿ ಭುಜ್ಜತೇ ಭೋಗಾಂಸ್ತದಂತರ್ಬಹಿರೇವ ವಾ ||
ಯಥೇಷ್ಟಂ ಪರಿವರ್ತಂತೇ ತಸ್ಯೈವಾನುಗ್ರಹೇರಿತಾಃ’ ಇತಿ || 07 ||

|| ಇತಿ ಚಿತಿಮಾತ್ರಾಧಿಕರಣಮ್(ಬ್ರಹ್ಮಾಧಿಕರಣಮ್) || 05 ||

ಓಂ ಸಂಜ್ಞಲ್ಪಾದೇವ ಚ ತಚ್ಚುತೇಃ ಓಂ || 08-549 ||

ನ ತೇಷಾಂ ಭೋಗಾದಿಷು ಪ್ರಯತ್ನಾಪೇಕ್ಷಾ |

‘ಸ ಯದಿ ಪಿತೃಲೋಕಕಾಮೋ ಭವತಿ ಸಂಜ್ಞಲ್ಪಾದೇವಾಸ್ಯ ಪಿತರಃ ಸಮುತ್ಥಿಷ್ಠಂತಿ’
ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತೇಃ || 08 ||

|| ಇತಿ ಸಂಜ್ಞಲ್ಪಾಧಿಕರಣಮ್ || 06 ||

ಓಂ ಅತ ಏವ ಚಾನನ್ಯಾಧಿಪತಿಃ ಓಂ || 09-550 ||

ಸತ್ಯಸಂಜ್ಞಲ್ಪತ್ವಾದೇವ |

‘ಪರಮೋಽಧಿಪತಿಸ್ತೇಷಾಂ ವಿಷ್ಟುರೇವ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಮಾನುಷಾಂತಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಮವಿಶೇಷತಃ ||
ತತಃ ಪ್ರಾಣಾದಿನಾಮಾಂತಾಃ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಪತಯಃ ಕ್ರಮಾತ್ |
ಆಚಾರ್ಯಾಶ್ಚೈವ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಯೈಜ್ಞಾನಂ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ |
ಏತೇಭ್ಯೋಽನ್ಯಃ ಪತಿನೈವ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ’ ಇತಿ ವಾರಾಹೇ || 09 ||

|| ಇತಿ ಅನನ್ಯಾಧಿಪತಿತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ || 07 ||

ಓಂ ಅಭಾವಂ ಬಾದರಿರಾಹ ಹೈವಮ್ ಓಂ || 10-551 ||

ಚಿನ್ಮಾತ್ರಂ ವಿನಾಸನ್ಯೋ ದೇಹಸ್ತೇಷಾಂ ನ ವಿದ್ಯತ ಇತಿ ಬಾದರಿಃ |

ಅಶರೀರೋ ವಾವ ತದಾ ಭವತ್ಯಶರೀರಂ ವಾವ ಸಂತಂ ನ ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯೇ ಸ್ಪೃಶತೋ
ಯಾಭ್ಯಾಂ ಹೈಷ ಉನ್ಮಥ್ಯತ’ ಇತ್ಯೇವಂ ಕೌಣ್ಡರವ್ಯಶ್ರುತಾವಾಹ ಹಿ || 10 ||

ಓಂ ಭಾವಂ ಜೈಮಿನಿವಿಕಲ್ಪಾಮ್ನಾನಾತ್ ಓಂ || 11-552 ||

‘ಸ ವಾ ಏಷ ಏವಂವಿತ್ ಪರಮಭಿಪಶ್ಯತ್ಯಭಿಶ್ಚಣೋತಿ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯೈವ ರೂಪೇಣ ಚಿತಾ
ವಾಽಚಿತಾ ವಾ ನಿತ್ಯೇನ ವಾಽನಿತ್ಯೇನ ವಾಽಧಾನಂದೇ ಹೈವೈಷ ಭವತಿ ನಾನಾನಂದಂ

ಕಣ್ವಿದುಪಸ್ಪೃಷತಿ'

ಇತ್ಯಾದ್ವಾಲಕಶ್ರುತೌ ವಿಕಲ್ಪಾಮ್ನಾನಾದನ್ಯದೇಹಸ್ಯಾಪಿ ಭಾವಂ ಜೈಮಿನಿರ್ಮನ್ಯತೇ || 11 ||

ಓಂ ದ್ವಾದಶಾಹವದುಭಯವಿಧಂ ಬಾದರಾಯಣೋಽತಃ ಓಂ || 12-553 ||

ಯಥಾ ದ್ವಾದಶಾಹಃ ಕೃತ್ವಾತ್ಮಕಃ ಸತ್ವಾತ್ಮಕಶ್ಚ ಭವತಿ | ಏವಂ ಮುಕ್ತಭೋಗೋ
ಬಾಹ್ಯಶರೀರಕೃತಶ್ಚಿನ್ಮಾತ್ರಕೃತಶ್ಚ ಭವತಿ ಇತಿ ಬಾದರಾಯಣೋ ಮನ್ಯತೇ || 12 ||

ಉಪಪತ್ತಿಶ್ಚ-

ಓಂ ತನ್ವಭಾವೇ ಸನ್ಧವದುಪಪತ್ತೇಃ ಓಂ || 13-554 ||

ಸನ್ಧಂ ಸ್ವಪ್ನಃ | 'ಸನ್ಧಂ ತೃತೀಯಂ ಸ್ವಪ್ನಸ್ಥಾನಮ್' ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ || 13 ||

ಓಂ ಭಾವೇ ಜಾಗ್ರದ್ವತ್ ಓಂ || 14-555 ||

ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಚ -

'ಸ್ವಪ್ನಸ್ಥಾನಂ ಯಥಾ ಭೋಗೋ ವಿನಾ ದೇಹೇನ ಯುಜ್ಯತೇ |

ಏವಂ ಮುಕ್ತಾವಪಿ ಭವೇದ್ವಿನಾ ದೇಹೇನ ಭೋಜನಮ್ ||

ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ವಾ ಶರೀರಾಣಿ ತೇಜೋರೂಪಾಣಿ ಕಾನಿಚಿತ್ |

ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಜಾಗರಿತವದ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ತ್ಯಾಗಃ ಕದಾಚನ' ಇತಿ || 14 ||

ಓಂ ಪ್ರದೀಪವದಾವೇಶಸ್ತಥಾ ಹಿ ದರ್ಶಯತಿ ಓಂ || 15-556 ||

ಶರೀರಮನುಪ್ರವಿಶ್ಯಾಪಿ ತತ್ಪ್ರಕಾಶಯಂತಃ ಪುಣ್ಯಾನೇವ ಭೂಗಾನನುಭವಂತಿ ನ ತು
ದುಃಖಾದೀನ್ | ಯಥಾ ಪ್ರದೀಪೋ ದೀಪಿಕಾದಿಷು ಪ್ರವಿಷ್ಟಸ್ತತ್ಸ್ಥಂ ತೈಲಾದ್ಯೇವ ಭುಜ್ಜೇ ನ ತು
ತತ್ಪ್ರಾಷ್ಟ್ಯಾದಿ | 'ತೀರ್ಣೋ ಹಿ ತದಾ ಸರ್ವಾಂಘೋಕಾನ್ ಹೃದಯಸ್ಯ ಭವತಿ' ಇತಿ ಹಿ
ದರ್ಶಯತಿ || 15 ||

ನ ಚ ಸ್ವರ್ಗೇ ಲೋಕೇ ನ ಭಯಂ ಕಿಂಚನಾಸ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಸ್ವರ್ಗಾದಿಸ್ಥನೈತದಿತಿ ವಾಚ್ಯಮ್ |
ಯತಃ -

ಓಂ ಸ್ವಾಪ್ಯಾಯಸಮ್ಪ್ರತ್ಯೋರನ್ಯತರಾಪೇಕ್ಷಮಾವಿಷ್ಯ ತಂ ಹಿ ಓಂ || 16-557 ||

ಸುಪ್ತೌ ಮೋಕ್ಷೇ ವಾ ತದುಚ್ಯತೇ | 'ಅತ್ರ ಪಿತಾಽಪಿತಾ ಭವತ್ಯನನ್ದಾಗತಂ
ಪುಣ್ಯೇನಾನನ್ದಾಗತಂ ಪಾಪೇನ' ಇತ್ಯಾದ್ಯಾವಿಷ್ಯ ತತ್ಪ್ರಾತ್ ||

ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಚ-

‘ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯೇಷು ದೇಹೇಷು ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ವಿಶ್ವಮೋಕ್ಷಿಣಃ |
ಭುಷ್ಣತೇ ಸುಸುಖಾನ್ಯೇವ ನ ದುಃಖಾದೀನ್ ಕದಾಚನ ||
ತೀರ್ಣಾ ಹಿ ಸರ್ವಶೋಕಾಂಸ್ತೇ ಪುಣ್ಯಪಾಪಾದಿವರ್ಜಿತಾಃ |
ಸರ್ವದೋಷನಿವೃತ್ತಾಸ್ತೇ ಗುಣಮಾತ್ರಸ್ವರೂಪಿಣಃ’ ಇತಿ || 16 ||

|| ಇತಿ ಉಭಯವಿಧಭೋಗಾಧಿಕರಣಮ್(ಅಭಾವಾಧಿಕರಣಮ್) || 08 ||

ಓಂ ಜಗದ್ವ್ಯಾ ಪಾರವರ್ಜಮ್ ಓಂ || 17-558 ||

‘ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನಾಪ್ತ್ವಾ ಸಮೃತಃ ಸಮಭವತ್’ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ | ತತ್ರ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಭ್ಯೋಽನ್ಯಾನ್
ವ್ಯಾಪಾರಾನಾಪ್ನೋತಿ || 17 ||

ಕುತಃ ? -

ಓಂ ಪ್ರಕರಣಾದಸನ್ನಿಹಿತತ್ವಾಚ್ಚ ಓಂ || 18-559 ||

ಜೀವಪ್ರಕರಣತ್ವಾಜ್ಜೀವಾನಾಂ ತಾದೃಕ್ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೂರತ್ವಾಚ್ಚ | ವಾರಾಹೇ ಚ-

‘ಸ್ವಾಧಿಕಾನಂದಸಮ್ರಾಪ್ತೌ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿವ್ಯಾಪೃತಿಷ್ಠಪಿ |
ಮುಕ್ತಾನಾಂ ನೈವ ಕಾಮಃ ಸ್ಯಾದನ್ಯಾನ್ ಕಾಮಾಂಸ್ತು ಭುಷ್ಣತೇ ||
ತದ್ಯೋಗ್ಯತಾ ನೈವ ತೇಷಾಂ ಕದಾಚಿತ್ ಕ್ವಾಪಿ ವಿದ್ಯತೇ |
ನ ಚಾಯೋಗ್ಯಂ ವಿಮುಕ್ತೋಽಪಿ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾನ್ನಚ ಕಾಮಯೇತ್’ ಇತಿ || 18 ||

ಓಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೋಪದೇಶಾದಿತಿ ಚೇನ್ನಾಧಿಕಾರಿಕಮಣ್ಣಲಸ್ಥೋಕ್ತೇಃ ಓಂ || 19-560 ||

‘ತಾ ಯೋ ವೇದ, ಸ ವೇದ ಬ್ರಹ್ಮ, ಸರ್ವೇಽಸ್ಮೈ ದೇವಾ ಬಲಿಮಾವಹನ್ತಿ’

ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೋಪದೇಶಾಜ್ಜಗದೈಶ್ವರ್ಯಮಪ್ಯಸ್ತೀತಿ ಚೇನ್ನ |
ಆಧಿಕಾರಿಕಮಣ್ಣಲಾಧಿಪತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ಹಿ ತತ್ರೋಚ್ಯತೇ |

ಗಾರುಡೇ ಚ-

‘ಆತ್ಮೈತ್ಯೇವ ಪರಂ ದೇವಮುಪಾಸ್ಯ ಹರಿಮವ್ಯಯಮ್ |
ಕೇಚಿದತ್ಯೇವ ಮುಚ್ಯಂತೇ ನೋತ್ಯಾಮನ್ತಿ ಕದಾಚನ ||
ಅತ್ಯೇವ ಚ ಸ್ಥಿತಿಂತೇಷಾಮನ್ತರಿಕ್ಷೇ ತು ಕೇಚನ |
ಕೇಚಿತ್ ಸ್ವರ್ಗೇ ಮಹರ್ಲೋಕೇ ಜನೇ ತಪಸಿ ಚಾಪರೇ ||
ಕೇಚಿತ್ ಸತ್ಯೇ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಗಚ್ಛಂತಿ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಮ್ |
ತತ್ರಾಪಿ ಕ್ರಮಯೋಗೇನ ಜ್ಞಾನಾಧಿಕ್ಯಾತ್ ಸಮೀಪಗಾಃ ||

ನಾಲೋಕ್ಯಂ ಚ ಸರೂಪತ್ವಂ ಸಾಮೀಪ್ಯಂ ಯೋಗ ಏವ ಚ |
ಇಮಾಮಾರಭ್ಯ ಸರ್ವತ್ರ ಯಾವತ್ಸುಕ್ಷೀರಸಾಗರೇ ||
ಪುರುಷೋಽನಂತಶಯನಃ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಾಭಿಧಃ |
ಮಾನುಷಾ ವರ್ಣಭೇದೇನ ತಥೈವಾಶ್ರಮಭೇದತಃ ||
ಕ್ಷಿತಿಪಾ ಮನುಷ್ಯಗನ್ಧರ್ವಾ ದೇವಾಶ್ಚ ಪಿತರಶ್ಚಿರಾಃ |
ಆಜಾನಜಾಃ ಕರ್ಮಜಾಶ್ಚ ತಾತ್ಪ್ರಿಕಾಶ್ಚ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ||
ರುದ್ರೋ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಕ್ರಮಶಸ್ತೇಷು ಚೈವೋತ್ತರೋತ್ತರಾಃ |
ನಿತ್ಯಾನಂದೇ ಚ ಭೋಗೇ ಚ ಜ್ಞಾನೈಶ್ಚರ್ಯಗುಣೇಷು ಚ |
ಸರ್ವೇ ಶತಗುಣೋದ್ರಿಕ್ತಾಃ ಪೂರ್ವಸ್ಮಾದುತ್ತರೋತ್ತರಮ್ ||
ಪೂಜ್ಯಂತೇ ಚಾವರೈಸ್ತೇ ತು ಸರ್ವಪೂಜ್ಯಶ್ಚತುರ್ಮುಖಃ |
ಸ್ವಜಗದ್ವ್ಯಾ ಪೃತಿಂತೇಷಾಂ ಪೂರ್ವವತ್ ಸಮುದೀರಿತಾ ||
ಸಯುಜಃ ಪರಮಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ ಬಹಿರ್ಗತಾಃ |
ಚಿದ್ರೂಪಾನ್ ಪ್ರಾಕೃತಾಂಶ್ಚಾಪಿ ವಿನಾ ಭೋಗಾಂಸ್ತು ಕಾಂಶ್ಚನ |
ಭುಜ್ಜತೇ ಮುಕ್ತೀರೇವಂ ತೇ ವಿಸ್ಪಷ್ಟಂ ಸಮುದಾಹೃತಾಃ' ಇತಿ || 19 ||

ಓಂ ವಿಕಾರಾವರ್ತಿ ಚ ತಥಾಹಿ ದರ್ಶಯತಿ ಓಂ || 20-561 ||

ವಿಕಾರಾವರ್ತಿವ್ಯಾಪಾರೋ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ |

‘ಇಮಂ ಮಾನವಮಾವರ್ತಂ ನಾವರ್ತಂತೇ’ ಇತಿ ಹಿ ಶ್ರುತಿಃ |

ವಾರಾಹೇ ಚ -

ಸ್ವಾಧಿಕಾರೇಣ ವರ್ತಂತೇ ದೇವಾ ಮುಕ್ತಾವಪಿ ಸ್ಫುಟಮ್ |
ಬಲಿಂ ಹರಂತಿ ಮುಕ್ತಾಯ ವಿರಿಣ್ಣಾಯ ತು ಪೂರ್ವವತ್ ||
ಸಬ್ರಹ್ಮಕಾಸ್ತು ತೇ ದೇವಾ ವಿಷ್ಣವೇ ಚ ವಿಶೇಷತಃ |
ನ ವಿಕಾರಾಧಿಕಾರಸ್ತು ಮುಕ್ತಾನಾಮನ್ಯ ಏವ ತು |
ವಿಕಾರಾಧಿಕೃತಾ ಜ್ಞೇಯಾ ಯೇ ನಿಯುಕ್ತಾಸ್ತು ವಿಷ್ಣುನಾ' ಇತಿ || 20 ||

|| ಇತಿ ಸರ್ವಕಾಮಾಧಿಕರಣಮ್ (ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರಾಧಿಕರಣಮ್) || 09 ||

ಓಂ ಸ್ಥಿತಿಮಾಹ ದರ್ಶಯತಶ್ಚೈವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಮಾನೇ ಓಂ || 21-562 ||

‘ಏತತ್ ಸಾಮ ಗಾಯನ್ನಾಸ್ತೇ’ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ | ತತ್ರಾನನ್ದಾದೀನಾಂ ವೃದ್ಧಿಹ್ರಾಸಶ್ಚ ನ ವಿದ್ಯತೇ |
ಏಕಪ್ರಕಾರೇಣೈವ ಸರ್ವದಾ ಸ್ಥಿತಿಃ |

‘ನ ಏಷ ಏತಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಜಾಯತೇ ನ ಮ್ರಿಯತೇ ನ ಹೀಯತೇ ನ
ವರ್ಧತೇ ಸ್ಥಿತ ಏವ ಸರ್ವದಾ ಭವತಿ ದರ್ಶನೇವ ಬ್ರಹ್ಮ ದರ್ಶನೇವಾತ್ಮಾನಂ ತಸ್ಯೈವಂ
ದರ್ಶಯತೋ ನಾಪತ್ತಿರ್ನ ವಿಪತ್ತಿಃ’ ಇತ್ಯಾಹ ಜಾಬಾಲಶ್ರುತೌ |
‘ಯತ್ರ ಗತ್ವಾ ನ ಮ್ರಿಯತೇ ಯತ್ರ ಗತ್ವಾ ನ ಜಾಯತೇ |
ನ ಹೀಯತೇ ಯತ್ರ ಗತ್ವಾ ಯತ್ರ ಗತ್ವಾ ನ ವರ್ಧತೇ’ ಇತಿ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮೇ ||

ವಿದ್ವತ್ಪ್ರಕಾಶಾತ್ ಕಾರಣಭಾವಲ್ಲಿಜ್ಞಾಚ್ಚ | ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ ಚ -

‘ನ ಹ್ರಾಸೋ ನ ಚ ವೃದ್ಧಿರ್ವಾ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ವಿದ್ಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್ |
ವಿದ್ವತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧತ್ವಾತ್ ಕಾರಣಭಾವತೋಽನುಮಾ ||
ಹರೇರುಪಾಸನಾ ಚಾತ್ರ ಸದೈವ ಸುಖರೂಪಿಣೀ |
ನ ತು ಸಾಧನಭೂತಾ ಸಾ ಸಿದ್ಧಿರೇವಾತ್ರ ಸಾ ಯತಃ’ ಇತಿ || 21 ||

ಓಂ ಭೋಗಮಾತ್ರಸಾಮ್ಯಲಿಜ್ಞಾಚ್ಚ ಓಂ || 22-563 ||

ನ ಚ ಭೋಗವಿಶೇಷಾದಿವಿರೋಧಃ |

‘ಏತಮಾನಂದಮಯಮಾತ್ಮಾನಮನುವಿಶ್ಯ ನ ಜಾಯತೇ ನ ಮ್ರಿಯತೇ ನ ಹ್ರಸತೇ ನ
ವರ್ಧತೇ ಯಥಾಕಾಮಂ ಚರತಿ ಯಥಾಕಾಮಂ ಪಿಬತಿ ಯಥಾಕಾಮಂ ರಮತೇ
ಯಥಾಕಾಮಮುಪರಮತೇ’

ಇತಿ ಭೋಗಮಾತ್ರಸಾಮ್ಯಲಿಜ್ಞಾತ್ |

‘ಅವೃದ್ಧಿಹ್ರಾಸರೂಪತ್ವಂ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಪ್ರಾಯಿಕಂ ಭವೇತ್ |
ಕದಾಚಿತ್ಕವಿಶೇಷಸ್ತು ನೈವ ತೇಷಾಂ ವಿಷಿದ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಕೌರ್ಮೇ ||
‘ಪ್ರವಾಹತಸ್ತುವೃದ್ಧಿರ್ವಾ ಹ್ರಾಸೋ ವಾ ನೈವ ಕುತ್ರಚಿತ್ |
ನಾಪ್ರಿಯಂ ಕಿಂಚಿದಪಿ ತು ಮುಕ್ತಾನಾಂ ವಿದ್ಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್ ||
ಕುತ ಏವ ತು ದುಃಖಂ ಸ್ಯಾತ್ ಸುಖಮೇವ ಸದೋದಿತಮ್ |
ಭೋಗಾನಾಂ ತು ವಿಶೇಷೇ ತು ವೈಚಿತ್ರ್ಯಂ ಲಭ್ಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್’

ಇತಿ ನಾರಾಯಣತನ್ತ್ರೇ || 22 ||

|| ಇತಿ ಸ್ಥಿತೈ(ಏಕರೂಪಾ)ಧಿಕರಣಮ್ || 10 ||

ಓಂ ಅನಾವೃತ್ತಿಃ ಶಬ್ದಾದನಾವೃತ್ತಿಃ ಶಬ್ದಾತ್ ಓಂ || 32-564 ||

‘ನ ಚ ಪುನರಾವರ್ತತೇ ನ ಚ ಪುನರಾವರ್ತತೇ’ , ‘ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನಾಪ್ತ್ವಾ ಸ್ಮೃತಃ
ಸಮಭವತ್ ಸಮಭವತ್’ ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಭ್ಯಃ || 23 ||

|| ಇತಿ ಅನಾವೃತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ || 11 ||

ಜ್ಞಾನಾನಂದಾದಿಭಿಃ ಸರ್ವೈರ್ಗುಣೈಃ ಪೂರ್ಣಾಯ ವಿಷ್ಣವೇ |
ನಮೋಽಸ್ತು ಗುರವೇ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಧಾಃತಿಪ್ರಿಯಾಯ ಮೇ ||
ಯಸ್ಯ ತ್ರೀಣ್ಯದಿತಾನಿ ವೇದವಚನೇ ರೂಪಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನ್ಯಲಂ
ಬಟ್ ತದ್ಧರ್ಷತಮಿತ್ಥಮೇವ ನಿಹಿತಂ ದೇವಸ್ಯ ಭರ್ಗೋ ಮಹತ್ |
ವಾಯೋ ರಾಮವಚೋನಯಂ ಪ್ರಥಮಕಂ ಪೃಕ್ಷೋ ದ್ವಿತೀಯಂ ವಪು-
ರ್ಮಧ್ಯೋ ಯತ್ ತು ತೃತೀಯಕಂ ಕೃತಮಿದಂ ಭಾಷ್ಯಂ ಹರೌ ತೇನ ಹಿ ||
ನಿತ್ಯಾನಂದೋ ಹರಿಃ ಪೂರ್ಣೋ ನಿತ್ಯದಾ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಮಮ |
ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಚ ವಿಷ್ಣವೇ ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದಾರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಚತುರ್ಥಃ ಪಾದಃ || 04-04 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದಾರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಮ್ ||
|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

ಯೋ ವಿಪ್ರಲಮ್ಯವಿಪರೀತ ಮತಿಪ್ರಭೂತಾನ್ ವಾದಾನ್ ನಿರಸ್ಯ ಕೃತವಾನ್ ಭುವಿ ತತ್ಸವಾದಮ್ |
ಸರ್ವೇಶ್ವರೋ ಹರಿರಿತಿ ಪ್ರತಿಪಾದಯಂತಂ ಆನಂದಾರ್ಥಮನಿವರ್ಯಮಹಂ ನಮಾಮಿ ||
ಅಸ್ಮದ್ಗರ್ವಂತರ್ಗತ ಮನುನಾಮಕ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ರುಗ್ಮಿಣೀ ಸತ್ಯಭಾಮಾ
ಜಾಮ್ವವತೀವಲ್ಲಭ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ
|| ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಣ್ಡಲಾಃಖಣ್ಡಮಣ್ಡನಮ್ ||
|| ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||